

Novoles iz sanacije v razvoj

Dolgove iz prisilne poravnave so s pogodbami prenesli naprej — Tekoče poslovanje uspešno — Letos 70 do 80 milijonov mark realizacije

STRAŽA — Novoles, s 1400 zaposlenimi med največjimi novomeškimi podjetji, bo lanskoletno poslovanje zaključil s tako imenovano pozitivno ničlo. V lanskem letu je imel sistem Novoles za okoli 60 milijonov nemških mark realizacije.

»Januarja se za Novoles končuje pomembno obdobje,« pravi direktor Milan Bajželj. V tem mesecu naj bi namreč zapadlo za 14 milijonov mark prisilnih poravnav. »V tem času smo opravili za Novoles dve zelo pomembni stvari,« je povedal Bajželj. S tem misli na to, da vse tovarne v sistemu Novoles ves čas delajo, čeprav vse še niso povsem stabilne in imata dve manjši tekoči izgubi. Druga stvar pa je, da so se z upniki pogodili in so kar 92 odst. tistih dolgovi iz prisilne poravnave, ki bi zapadli v tem mesecu, s pogodbami prenesli v prihodnost. »Če se ne bi tako do-

govorili, bi se Novoles ustavil,« je prepričan direktor.

Vendar tudi za naprej ne bo lahko. Splošne razmere so slabe, devizni tečaj je po njihovem za 20 odst. podcenjen, kar Novolesu kot velikemu izvozniku jemlje ogromno denarja; obresti za posojila so previsoke in država je izredno draga. Ob tem pa tudi znotraj Novolesa še ni vse tako, kot bi si želeli. Čeprav so v zadnjem času dobili nekaj mladih, sposobnih in prodornih strokovnjakov, tega kadra še vedno nimajo dovolj. Jasno jim je, se mora Novoles globalno preobraziti, če hoče postati mednarodno konkurenčen.

Kot rečeno, bo Novoles kot sistem poslovno leto zaključil okoli ničle. Krovno podjetje bo sicer imelo izgubo, a je obvladljiva, pomembno pa je predvsem, kako poslujejo podjetja v sistemu. In prav poslovanje podjetij daje upanje za prihodnost Novolesa. Pet podjetij posluje z dobičkom, tri so na meji rentabilnosti, dve pa delata z manjšo izgubo. O poslovanju v lanskem letu pravijo, da z rezultatom kot poslovneži nikakor ne morejo biti zadovoljni, a če gledajo, kako se godi nekaterim drugim podjetjem v Novem mestu, bi lahko vriskali od veselja. In prav tako, če pogledajo, kakšno je bilo stanje sredi leta 1991, ko so imeli kar za 24 milijonov mark izgub. Upoštevati je treba tudi, da so lani samo za obresti za premoščanje

dolgovi plačali 5 milijonov tolarjev. Tu so še veliki stroški za odvečne delavce in še kaj bi se našlo.

To leto je tudi prehodno obdobje iz sanacije v razvoj, v katerem začenjajo projekt nove poslovne strategije sistema Novoles. Ena pomembnejših nalog, ki jih čaka letos, je lastniško preobliko-

• V prvi polovici leta 1993 bodo v Novolesu še v veljavi nekatere krizne oblike vodenja in upravljanja podjetja, toliko časa, da bodo vsa podjetja v sistemu ustvarjala dobiček. Novoles naj bi letos naredil za 75 do 80 milijonov mark izdelkov, od tega naj bi jih blizu 80 odst. izvozili. Večino izvoza, kar 80 odst., pa bodo izpeljali preko svoje mreže, in to v številne zahodnoevropske države in v Ameriko. Za njihovo izvozno strategijo je značilna precejšnja razpršenost, saj v nobeno od držav, v katere izvažajo, ne bodo skupaj izvozili več kot petino celotnega izvoza, kar seveda zmanjšuje tveganje in odvisnost od enega prevelikega trga.

vanje. »Seveda se zavedamo, da bo ves naš trud na teh področjih zaman, če ne bomo mednarodno uspešni in konkurenčni. Za to pa morajo biti podjetja v sistemu Novoles v povprečju za 20 do 30 odst. bolj učinkovita, kot so sedaj, ali drugače povedano: vsak zaposleni v Novolesu mora na leto ustvariti za 80.000 mark,« je komačal direktor Bajželj.

A. BARTEJL

Prodaja vojaških stanovanj

Rok je stekel

LJUBLJANA — V petek, 8. januarja, je prišel teči dveletni rok, v katerem je moč vložiti zahtevo za odkup vojaškega stanovanja. Stanovanje po pogojih iz stanovanjskega zakona lahko odkupi vsi imetniki stanovanjske pravice, ki so slovenski državljani in imajo odločbo o dodelitvi ali pogodbo o zamenjavi stanovanja, izdano pred 6. januarjem 1991, oziroma jim je bilo dodeljeno po tem datumu v skladu s predpisi, ki so veljali v republiki Sloveniji. Stanovanje lahko odkupi tudi ožji družinski član, a le z odločbo ali upravnega organa overjenim soglasjem imetnika stanovanjske pravice.

Zahtevo za odkup stanovanja morajo upravičenci vložiti na obrazcu, ki ga dobijo pri stanovanjskem podjetju, kateremu plačujejo stanarino. Temu obrazcu pa morajo priložiti: odločbo o dodelitvi oziroma o zamenjavi stanovanja, zapisnik o ugotovljeni vrednosti stanovanja (fotokopija), potrdilo o državljanstvu imetnika stanovanjske pravice in vseh, ki bodo navedeni kot kupci, overjeno soglasje imetnika oziroma potrdilo, ki dokazuje ožje sorodstvo z njim, pogodbo o lastni udeležbi s položnico, dokazilo o plačani stanarini ter izjavo, da niso lastniki oziroma ne gradijo ali kupujejo drugega stanovanja ali stanovanjske hiše.

Zahtevo za prodajo stanovanja z vsemi prilogi morajo upravičenci vložiti pri stanovanjskem podjetju, kateremu plačujejo stanarino in druge obveznosti, in sicer na našem področju za Brežice pri Komunalno-stanovanjskemu podjetju Brežice, Cesta prvih borcev 9, za Črnomelj pri podjetju Rapo Črnomelj, Kolodvorska 34, in za Ribnico pri podjetju Stanbri, Ribnica, Šeškova ulica 50. Podjetja bodo sklepala kupoprodajne pogodbe samo s stanovalci, ki so na seznamu ministrstva za obrambo. Garaž, razen tistih, ki so sestavni del stanovanja, ni moč odkupiti.

Vaščani...

(Nadaljevanje na 1. strani)

občinska skupščina in so v veljavi. Nadalje so ugotovili, da gre za ukrep vaščanov, ki grobo posega v bivalno okolje in ogroža zdravstveno varstvo prebivalstva. Zaradi zapore nastajajo tudi dodatni stroški, ki jih občina ne more pokriti, ni pa jih tudi moč vračunati v ceno storitev. IS je zadalži črnomaljsko policijsko postajo za zaščito in Komunalo za odstranitev zapore na deponiji. Vendar je bilo še v začetku tega tedna pri vzhodu na odlagališče vse tako kot teden poprej.

Skratka, črnomaljska vlada ugotavlja, da je deponija pri Vranovičih zgrajena legalno ter da obratuje znatno bolje kot v preteklosti, kar potrjujejo tudi redni inšpekcijski pregledi. Hkrati pa priznava, da so bile pripombe na ravnanje z izcednimi vodami, ki jih še vedno ne analizirajo, na predolgo zadrževanje odpadkov v pripeljanih kontejnerjih ter na neustrezno zaščito deponijskega dna. Prav tako pa tudi, da je nemogoče zgraditi novo odlagališče do konca letošnjega leta in da bodo morali ta rok podaljšati, prav tako pa tudi planske akte občine Črnomelj, kjer je zgrajevanje nove deponije predvidena do konca leta 1995.

M. BEZEK-JAKŠE

ZAKLJUČEN STEČAJ V TEKSTILANI

KOČEVJE - V začetku tega tedna so v kočevski Tekstilani zaključili stečajni postopek. Odločbe stečajnega senata še nimajo in bodoči status podjetja še ni znan. Predvidevajo, da bo verjetno več družb, pospešeno pa iščejo tudi tuje vlagatelje. Proizvodnja se nadaljuje, strah, da bi se utegnili »ponoviti Itas«, pa še ni v celoti odstranjen.

priloge za osebnega zdravnika. V kratkem jim bodo z Zavoda za zdravstveno zavarovanje poslali tudi računalnike, ki jih bodo poslej imeli v ordinacijah, da bo tudi administrativno delo teklo hitreje, vendar se bodo še poprej morali ljudje naučiti delati z računalnikom. »Nesmiselno bi bilo pričakovati, da bi vse, kot zahteva novi zakon, steklo takoj, kajti pomanjkljivosti so in treba jih bo počasi odpraviti,« pravi Ana Bilbija. V teh dneh, ko se z novostmi zakona ne srečujejo le pacienti, ampak tudi zdravstveno osebje, pa bo verjetno potrebna zvrhana mera potrpežljivosti na obeh straneh.

J. D.

naša anketa

Čigava pravna država?

Pred leti je grospelejsko podjetje Trend zasebna podjetnika Sandija Grubeliča prišlo na dan z možnostjo ugodnega nakupa avtomobila na lizing. Sprva je kazalo dobro. Kakšnih tri tisoč strank je dobilo avtomobil ali vrnjen avans, ko so ljudje zaradi prvih zaticanj z dobavo avtov začeli postajati nezaupljivi. Javnost in mediji so bili kmalu preplavljeni z najrazličnejšimi informacijami o Grubeliču in Trendu, ki je medtem kupil in zaman poskušal tudi s ponovnim zagonom mariborske tovarne Lilet. Grubelič je, predno je bil uradno osumljen naklepne goljufije, odšel v tujino — odvetniki trdijo, da je šel po avte — kjer so ga pred skoraj dvema letoma prijeli in stlačili v Sviči v pripor. Kasneje je bil izročen Sloveniji. Končalo se je tako, da okrog pet tisoč kupcev še vedno nima ne avta ne vrnjenega avansa, ki je v povprečju znašal v nemalo primerih težko prigranarih in tudi sposojenih pet tisoč mark. Lilet je šel v stečaj, večji del Trenda pa posluje naprej v Zagrebu. Sandija Grubeliča pa je 30. decembra lani senat ljubljanskega temeljnega sodišča opustil obtožbe naklepne goljufije, saj mu je ni zmožal dokazati. Omenjenih pet tisoč nesojenih lastnikov novih vozil čakajo zasebne tožbe, če bodo hoteli dobiti nazaj vsaj delček vložene, državo Slovenijo pa plačilo gotovo ogromne vste stroškov postopka in odškodnine Grubeliču. Njegov odvetnik dr. Peter Čeferin je opustilo sodbo označil za dokaz, da Slovenija postaja pravna država. O (sicer navpih) oškodovancih in pravni državi zanje pa kdaj drugič!

JOŽE AJSTER, dipl. inž. arhitekture iz Krške vasi: »Glede na to, koliko ljudi, naših in z one strani meje, je ogoljufanih, je odločitev sodišča prava sramota. Po moji ni nobene dvoma, da je vmes goljufija. Razsodba v zadevi Grubelič je pokazala moč advokatov, ki znajo na sodišču pripeljati zadevo tja, kamor sami hočejo. Hkrati je jasno, da druga stran ni bila dovolj močna.«

KATJA GRADIŠAR, dijakinja iz Sevnice: »Ne verjamem, da je veliko takih ljudi, ki bi odobraval nepričakovan konec sojenja Grubeliču. Čeprav nisem med množico prevaranih kupcev avtomobilov pri Grubeličevem Trendu, ki naj bi od Grubeliča sedaj sami, s civilnimi tožbami izterjali svoj denar, če so se že za avtomobile obrisali pod nosom, povsem razumem ogorčenje teh ljudi. Domnevam, da ima ta afera svoje ozadje.«

PETER KLUN, organizator računalništva v Morcu Kočevje: »Teško je reči, ali je Grubelič kriv ali ne, ker poznam pre malo podatkov. Glede na oprostilo sodbo pa je nekdo kriv za sprožitve procesa, ki je državo veliko stal. Oškodovani smo vsi davkoplačevalci. Nekdo bi za to moral odgovarjati. V urejeni družbi ni možno, da ni nihče za nič kriv. Verjetno je sodba tudi posledica precejšnje zakonske neurejenosti.«

PRIMOŽ PLEVNIK, kuhar iz Novega mesta: »Grubelič je bil zadnja leta sinonim za goljufa, z njegovim imenom so se ljudje celo zmerjali. Kdo bi si mislil, da se bo tako izteklo! Vse tako kaže, da je Sandi velika riba, ki ga mora država zaščititi. Drugače oprostilo sodbe ne morem razumeti. Kako naj jo razumejo ljudje, ki so vplačali avtomobile? Mislim, da bomo o njihovi sodbi lahko še brali.«

STANE GREBENC, uslužbenec v ribniški enoti Ljubljanske banke: »V javnosti je bilo pre malo podatkov in primera nasploh ne poznam tako dobro, da bi si ustvaril mnenje o Grubeličevi krivdi ali nedolžnosti. Verjetno bo to pokazal šele čas, mislim pa, da so manipulacije vedno bile in bodo. Če je nedolžen, ni prav, da je bil zaprt, če pa bi bil kriv, ne bi bilo pošteno, da je na prostosti.«

DRAGO BUTALA, prodajalec iz Metlike: »Že pred dvema letoma, ko se je začela afeta z Grubeličem, sem sam pri sebi odpisal ves denar, ki sem ga v njegovem podjetju vplačal za avtomobil. Ko je bila izrečena sodba, sem to naredil še enkrat. O sodbi nimam nobenega mnenja in o tem nočem več razmišljati, ampak vse skupaj čimprej pozabiti. Možnosti, da bi dobil denar nazaj, je zelo malo. Če ga tožim, bom imel le še dodatne stroške.«

MARJAN BOŽIČ iz Krškega: »Sodba Grubeliču je smešna. Če je kriv, bi ga morali obsoditi, če ni, bi morali koga drugega. Še bolj bistveno od sodbe je, da se v tej zadevi država obnaša malomarno do svojih državljanov. Pripravljen je bilo sojenje, nič drugega pa ni bilo storjenega. Še stečajnega postopka niso izpeljali toliko časa. Država, sodišče, kdorkoli v tem času ni poslal oškodovancem nikakršnega sporočila.«

STANE ŽELJKO, elektrotehnik iz Črnomlja: »Sodišče je najbrž imelo utemeljene razloge, da je Grubeliča oprostilo. Ljudje niso ostali na cedilu, saj ga še zmeraj lahko tožijo. Vse te spore naj rešuje sodišče. Priznam pa, da se nisem kaj prida zanimal za to afero in za njen razplet, ker sam nisem prizadet. Za takšen nakup se tudi ne bi nikoli odločil, ker sem človek, ki bolj zaupa preverjenim oblikam prodaje.«

JOŽE REBOLJ, predsednik izvršnega sveta občine Trebnje: »Nisem eden tistih, ki so udeleženi v zadevi Grubelič, sočustvujem pa s tistimi, ki so padli v to. Razumem jih, da se ne strinjajo z odločitvijo sodišča. Vsega o Grubeliču sicer ne vem, menim pa, da nenaamernih goljufij na svetu ni. So le namerne, zato bi bilo prav, da bi zakon raznim goljufom stopil na prste. Z dopuščanjem njihovega početja spodbujamo h goljufijam še druge.«

»Celulozo« bodo znova spravili v tek

Po skoraj 3—tedenski prekinitvi Vidmova enota spet obratuje

KRŠKO — V teh dneh v Vidmovem obratu Celuloza pripravljajo vse potrebno za zagon strojev, potem ko je bila proizvodnja zaustavljena od 21. decembra lani do 10. januarja. Za ponovno obratovanje so se odločili, ko so dobili zagotovila, da bosta oba lastnika podjetja dala potreben denar za zagon. Proizvodnjo so ustavili tudi zato, ker tuji papirničarji kupujejo manj celuloze, ker so že daljši čas v krizi.

»Celuloza« v Vidmu se srečuje z velikimi problemi, ki jih povzročata zlasti pomanjkanje lesa. Delo ji otežuje tudi dejstvo, da ima na voljo neustrezen les. Tovarna bi glede na iskano vrsto celuloze potrebovala več bukovega lesa kot smrekovega, vendar ima na voljo več smekovega. Bukve je na slovenskem trgu razmeroma malo, iz Hrvaške je skoraj ne dobivajo več. Večji del tega lesa zato krški celulozarji uvažajo iz »prave« tujine in s tem si povečujejo stroške. Najbrž bodo tudi v prihodnje prisiljeni ravnati enako, ker jih v to sili tržišče. Najbolje se namreč prodaja — tako doma kot na tujem — bukova kratkovlaknata celuloza.

SKLAD ZA POMOČ ŽRTVAM AGRESIJE NA SLOVENIJO

LJUBLJANA - 11. januarja je minister za obrambo Janez Janša sprejel na pogovor vdove pripadnikov Teritorialne obrambe, ki so padli v vojni za samostojno Slovenijo. Ministru so se zahvalile za dosedanjjo skrb in pomoč ter ga hkrati seznanile s težavami, ki jih pestijo v vsakodnevem življenju. Minister Janša jim je zagotovil, da si bosta ministristvo za obrambo in on sam še naprej prizadevala za omilitve njihovih težav. V ta namen ministristvo za obrambo v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in nekaterimi podjetji pripravljata ustanovitev Sklada za pomoč žrtvam vojaške agresije na Republiko Slovenijo v letu 1991, katerega glavni namen bo pomoč otrokom padlih pripadnikov Teritorialne obrambe.

Zahvala za pomoč RK Slovenije v minulem letu

LJUBLJANA — Leto, ki je bilo za nami, ni bilo lahko. Tako v svetu kot v naši državi so bile žal razmere takšne, da je bilo potrebno veliko pomagati. V Sloveniji smo vzorno skrbeli za nad 170.000 beguncev iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine. Še vedno jih je pri nas nad 75.000.

Skrb za njihovo namestitve, preiskrbo, izobraževanje, zdravstvo in kulturno življenje zahteva veliko denarja, razumevanja, solidarnosti, podpore in potrpljenja. Posebno ob težkih gospodarskih razmerah, 110.000 brezposelnih, 40.000 socialno ogroženih Slovencev in družin. V Rdečem križu Slovenije smo se trudili, da bi pomagali vsem. Čeprav smo bili deležni tudi mednarodne pomoči, je vendarle glavno breme nosila naša država in naši ljudje.

Za zagotovitev potrebne količine krvi smo motivirali 110.000 krvodajalcev. Poskrbeli smo tudi za bolne, invalide in otroke ter druge, ki so potrebni pomoči. Brez velike solidarnosti in razumevanja vseh Slovencev ne bi bila naša pomoč tako uspešna. Vsem državnim institucijam, vladnim in nevladnim organizacijam, podjetjem in posameznikom, ki so darovali denar ali kaj drugega, si vzeli čas, da bi razumeli težave drugih, se iskreno zahvaljujemo.

KRVODAJALSKI AKCIJI

ČRNOMELJ - Občinski odbor Rdečega križa Črnomelj organizira redno republiško krvodajalsko akcijo, in sicer v sredo, 20. januarja, od 7. do 12. ure v zdravstveni postaji na Vinici. Dan pozneje, 21. januarja, pa bo od 7. do 13. ure krvodajalska akcija v centru srednjih šol v Črnomlju.

Več potrpežljivosti pri vseh Zmeda ob novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju

TREBNJE — Po novem letu je stopil v veljavo novi zakon o zdravstvenem zavarovanju. Ljudje, ki se niso dodatno zavarovali, morajo zdravstvene storitve sproti doplačati. Trenutno so izjema le še upokojenci, ki do konca meseca lahko obiščejo zdravnika le z zdravstveno knjižico. Direktorica Zdravstvenega doma v Trebnjem Ana Bilbija je povedala, da imajo s prehodom na novi zakon veliko dela, še predvsem zato, ker so navodila dobivali tiki pred novim letom.

Prvi dan po praznikih je nova zakonodaja presenetila precej ljudi, mnogi dodatnega zavarovanja niso vzeli zares. V Trebnjem od vsega začetka zbirajo

Ljubljansko pismo

Spomin in opomin

Sporočilo Dražgoš - Milan Kučan tudi o oblikovanju koalicije

LJUBLJANA - Te dni se je izteklo 51 let od dražgoške bitke, v kateri je nekaj desetih borcev Cankarjevega bataljona v hudi zimi tri dni branilo svoje položaje pred jurijimi naleti Nemcem v omenjeni gorenjski hribovski vasi. Dražgoše in vstaja Gorenjcev sredi Evrope pod oblastjo Nemcev v začetku leta 1942, ko razplet druge svetovne vojne še zdaleč ni bil na obzoru, je dogodek brez primere tako blizu osrčja nemškega reicha. Le po epilogu, pobujanju civilnega prebivalstva in poizgub celotne vasi - hiš, šole, cerkve in drugih zgradb - spominjajo Dražgoše na česke Lidice, ki so doživele podobno usodo nekaj mesecev kasneje. Začetki odporniškega gibanja so nacistične okupatorje prisilili, da so genocidni načrt izseljevanja Slovencev iz Gorenjske, Štajerske in Mežiške kotline upočasnili in celo odložili.

Himmlerjev "Generalplan Ost" je namreč predvideval izgon 31 milijonov (predvsem) Slovanov iz sedanje vzhodne Evrope za Ural in naselitev okoli 10 milijonov Germanov na izpraznjena ozemlja. Vendar je ta namera na Gorenjskem sprožila vstajo v Poljanski in Selški dolini, Bohinjskem kotu in drugod. Spopad Cankarjevega bataljona z nemško policijo v Rovtu pod Blegošem 12. decembra 1941, ki je bil uvod v Dražgoško bitko, je po oceni zgodovinarja dr. Toneta Ferencja, povzročil Nemcem "največjo vojaško izgubo na enem mestu, v enem dnevu leta 1941 - na celotnem Balkanu". Dražgoška bitka pa je v tistem času pomenila največji vojaški dogodek v evropskem odporiškem

gibanju na interesnem območju nemškega rajha ter odločilno vplivala na odločitev formalno-pravne priključitve zaslednih slovenskih pokrajin k nemškemu rajhu. To je odložilo tudi vpoklice Gorenjcev v nemško vojsko do jeseni 1942, s čimer se je ohranilo veliko človeških življenj.

Dražgoška bitka pred 51 leti živi in ostaja v zavesti slovenskega naroda kot eno njegovih odločilnih dejanj v boju za preživetje in obstoj. Da gre za dejanje, na katero so zlasti Gorenjci upravičeno ponosni, potrjuje tudi množična udeležba ljudi na vsakoletnih spominskih prireditvah v Dražgošah. Letos jih je bilo kar 36 s skupnim naslovom "Po stezah partizanske Jelovice"; na osrednji, v nedeljo 10. januarja, pa je v počastitev obletnice dražgoške bitke govoril Milan Kučan. Poudaril je:

»Ljudje so z volitvami pokazali svojo temeljito presojo in so izraz njihove legitimne volje. Namesto razpravljanja o tem, ali je slovenski politični prostor uravnotežen z vidika ambicij te ali one stranke, bi bilo smotrneje zagotavljati, da bo v parlamentu in v vladi politična moč razporejena ustrezno tej legitimni, na volitvah izkazani volji in pričakovanjem ljudi. Tej volji in bistvu sodobne družbene ureditve vsekakor najbolj ustreza sodelovanje vseh parlamentarnih strank, posebej največjih, pri določanju smeri reševanja za državo in narod najbolj pomembnih vprašanj in skupno prevzemanje odgovornosti za to rešitev. Izključevanje kogarkoli namesto nujnega sodelovanja, sklicevanje na posebno vlogo in odgovornost enih namesto enakopravnega sodelovanja, obsojanje in izločevanje drugih mimo volje volilcev je znak politične nezrelosti in nerazumevanja veličine in teže naloge, pred katero stojimo kot narod in družba.«

VINKO BLATNIK

Zamenjali vodilna človeka, a dediščina nespametnega poslovanja ostaja — Zadrugi za izredni občni zbor — Sanacija ali stečaj? — Kaj pravi Tone Zevnik

ČATEŽ OB SAVI — V Kmečki zadrugi Brežice in tudi v Hranilno-kreditni službi, katere največji soustanovitelj je ravno zadruga, že nekaj časa ni tako, kot bi moralo biti (če je sploh kdaj bilo). V zadrugi in med njenimi člani vre že celo jesen. Zamenjali so direktorja zadruga in prav tako izvolili novo predsednico HKS, vendar to očitno ne bo dovolj, da bi delo postavili na zdrave temelje.

Soustanovitelj HKS Agrarijetvetje ter Agraria, proizvodnja in trgovina sta zahtevala spremembo statuta HKS, saj se je doslej denar prelivaval od podjetij, ki ustvarjata dobiček, k zadrugi in kmetom. Ti so po statutu upravičeni do zelo ugodnih kreditov, za katere že zdrava pamet govori, da jih ne more prenesti nobena samostojna finančna ustanova.

Že pred dobrima dvema mesecema je Tone Zevnik, kmetovalec s Čateža ob Savi in trenutno predsednik upravnega odbora HKS, opozarjal na težave v zadrugi, zahteval kadrovske spremembe in izredni občni zbor. Zbral je tudi potrebno podporo kmetov — članov zadruga (najmanj 10 odst. članov). Pred novim letom je tudi nadzorni odbor KZ dal pobudo, da se skliče izredni zbor, v teh dneh pa naj bi se sestel še upravni odbor in rekel svoje.

«Če upravni odbor zadruga ne bo podprl izrednega občnega zbora, ga bomo sklicali zaradi zahteve članstva.

Pred tem bi morali sestaviti neodvisno koordinacijsko komisijo, ki bo znala pretehtati, ali je sploh možno sanirati zadrugo ali pa mora nemudoma v stečaj. Dolgo smo popuščali, zdaj pa je

Tone Zevnik

Prava vprašanja o mleku

Boj kot podžiganje k punktu bi kmetu koristila strokovna pomoč, da bi ob dani ceni imel več dohodka

Volite so mimo in prišel je čas, ko je treba o problemih razpravljati argumentirano, strokovno utemeljeno, umirjeno, objektivno, brez strankarskih oblastnih računov ali celo demagogije. Vsekakor ne tako, kot je napovedovalo javno sporočilo Kmečke zveze pri SLS Novo mesto tik pred volitvami, ki

• **Da ne bo nesporazuma: vemo, da je odkupna cena mleka nespremenjena že več kot pol leta in da je inflacija, četudi zmanjšana, kmetu požrla precej dohodka, do katerega se čuti moralno upravičenega. Vendar je nestvarno pričakovati velik popravek cene, pa četudi dosega doslej najnižji odstotek polne lastne cene, izračunane po modelni kalkulaciji Kmetijskega inštituta Slovenije. Razumemo stisko kmeta, vendar mora stopiti na trdna tla in vedeti, da bo več koristi od resnice kot od lažnega upanja in nerealnih obljub.**

ga je uredništvo naslovlilo s "Mleko v predvolilni kampanji" in v katerem je kar nekaj vprašljivih trditvev in polovčnih resnic (DL 3. dec. 1992). Čemu služijo denimo enostranske ugotovitve in podžiganje v slogu "kmetovalci, ki so bili nagradi za najboljšo kakovost mleka, jutri mleka ne bodo mogli več prodajati", ali: "klasična ročna molža in molža z navadnimi molznimi stroji ne bo več mogoča", ali: "kmet danes proda polnomastno mleko po 17 do 21 tolarjev,

potrošnik pa v trgovini plača 60 do 70 tolarjev za polrazredčeno mleko" ipd.?

Pa to ni najvažnejše, pomembnejši je pogled naprej. Za vprašanje o tem, kakšen bo v prihodnosti ekonomski položaj rejcev krav molznic bodo bolj odločilna nekatera dejstva, mimo katerih ne more nobena vlada, zlasti pa ne liberalna levosredinska, kakršna se nam v času, ko to pišemo, obeta. Lzhod ni zgolj v ceni mleka, ki je objektivno omejena. Slovenija ina po trditvah kmetijskega ministrstva po razpadu Jugoslavije 29 odst. mleka preveč, v zahodnoevropskih deželah pa zaostrejo higienske zahteve na pičlih 100.000 mikroorganizmov v mililitru mleka, kar bo naš možen izvoz še dodatno otežilo. Bolj kot pozivamo k punktu je zato primerno razmišljanje, kaj narediti spriču teh dejstev, kako povečati porabo mleka, predvsem pa, kako še zmanjšati pridelovalne stroške in kako izboljšati higieno, kar je osnovna civilizacijska zahteva, ki ne bi smela biti predmet strankarskih kupčkanj. V Sloveniji že nekaj let pripravljamo ostrejši pravilnik o kakovosti mleka, ki ga bo prej ali slej treba uveljaviti, seveda pa ob tem poskrbeti za postopen in čim manj boleč prehod, ki reje ne bo huje prizadel, še več, ki bo dobre reje za dobro delo nagradil.

V tem smislu je vse pozornosti vreden tudi projekt z naslovom "5000 litrov mleka iz doma pridelane voluminozne krme na kravo na leto", za katerim stoji poleg ministrstev za kmetijstvo in znanost tudi stroka (prof. dr. Andrej Orešnik). Poglavitno vprašanje namreč ni, kako doseči visoko odkupno ceno mleka, za kar ni velikih možnosti, marveč kako ob obstoječi odkupni ceni ustvariti več dohodka. To pa zahteva boljše delo in gospodarjenje ne le v hlevu, marveč tudi na polju in travniku. Več kot polovico stroškov pri pridobivanju mleka prispeva krma in tu se začne uveljavljati prilagojen rek oz. napotek, ki ga ponuja dr. Orešnik: Pomagaj si sam in država ti bo pomagala!

MARIAN LEGAN

O KLETARJENJU, MEHANIZACIJI IN SEMENIH

ČRNOMELJ - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba pripravlja za četrtek, 14. januarja, predavanje o kletarjenju in negi vina mag. Julija Nemaniča iz Kmetijskega inštituta Slovenije. V četrtek, 21. januarja, pa vabijo na predavanje in predstavitev novosti v kmetijski mehanizaciji. Predaval bo mag. Marjan Dolenc iz novomeškega kmetijskega zavoda. Obe predavanji bosta ob 17. uri v sejni sobi črnomaljske skupščine občine. V začetku prihodnjega tedna kmetijska svetovalna služba pripravlja v sodelovanju s Semenarjem iz Ljubljane predavanje o pridelovanju semen. Semenarstvo bo predstavila Gabriella Kristl, datum in ura predavanja pa bosta sporočena pozneje.

EURO TIER 1993

LJUBLJANA - Kot poroča Gospodarski vestnik, bo letos od 22. do 25. junija v Hannoveru (del njegovega širšega območja je tudi Langenhagen, partnersko mesto Novega mesta) prva vseevropska razstava živalorejce. Na njej bodo prikazana vsa področja živalorejce, vendar na način, ki vključuje ne le tehnološke probleme, pač pa tudi probleme trženja, shranjevanja, pospeševanja pridelave in vodenja kmetijskih obratov. To bo priložnost, da bodo obiskovalci na enem mestu videli, kje je ta čas evropsko kmetijstvo in kakšne razvojne usmeritve lahko pričakujemo, zato tudi naši kmetijci na njem ne bi smeli manjkati.

Sejmišča

BREŽICE - Sejmišče je po omejitvi prašičje kuge spet odprto. Na sobotnem rednem tedenskem sejmu so prodajalci ponujali 238 do tri mesece starih in 95 starejših prašičev. Prvih so prodali 163 po 300 do 320, drugih pa 32 po 200 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je bilo med stojnicami nekaj več živahnosti, čeprav se sneg in mráz še dobro poznata pri ponudbi. Ta ponedeljek so branjevke ponujale: koren in kolerabo po 70, česen po 300, krljhe po 200, sveže zelje po 80, fižol po 200, lonček smetane po 400, sirček po 300, jajca po 18, jabolka ajdared po 60, med po 300 in domači čaj po 100 tolarjev. V stojnici Sadja in zelenjave je stal radič 316, solata 260, limone 135, cvetača 286, pomaranče 88, mandarine 126, kivi 139 in banane 115 tolarjev. Pri Deladiniju se dobi fižol za 180, banane so 110, mandarine 120, kivi 180, suhe slive 250, pomaranče 80, česen 300, koren 100, solata 250-300, jabolka 80, krompir 30, čebula 60, rozine 280 in fige 200 tolarjev.

Kmetijski nasveti

Po krivem odrinjen kunec

O reji kunccev je komajda kje zaslediti kako pisano besedo. Kot da ne gre za upoštevanje vredno panogo živalorejce, ki daje polovico vse surovine za potrebe krznarske industrije, ob tem pa še okusno meso brez holesterola, in ima konec koncev v družinski ali ohišnični reji tudi vzgojni pomen. V krznih časih je prav kuncereja reševala družinsko prehranbeno bilanco, lesene stajice za rejo pa so bile obvezen sestavni del revnih delavskih četrti ali rudarskih naselij.

Seveda je zdaj smiselno priporočati le uspešno kuncerejo, ki upošteva najboljše pasme, selekcijo in sodobne vzrejne prijeme. V ohišnični reji lahko pridobi rejec od ene same samice, ki je bila pravočasno pripuščena, kar 40 kg mesa v enem samem letu pa še tri samice ostanejo za nadaljnji razplod. Če upoštevamo še sorazmerno majhne stroške krme, se tej reji ne more postaviti ob bok nobena druga in je velika škoda, da je tako zanemarjena in odrinjena na rob.

Bolj od splošnega razmišljanja bo na tem mestu koristnih nekaj praktičnih napotkov. Kot rečeno, se uspešna reja začne že s pravočasnim pripustom. V stroki velja pravilo, da je treba leto čim bolj izkoristiti. Samice je treba pripustiti že v drugi polovici januarja, le tako zagotovimo tri gnezda na leto in s tem visoko donosnost reje. V drugi polovici februarja skoteni mladiči imajo ob koncu junija že poldrugi kilogram mesa in so godni za zakol. Drugi pripust je v drugi polovici aprila, tretji pa v prvi polovici julija. Ta okvirni raspored je izjemno pomemben pri reji za meso, medtem ko pri reji za krzno ne pride v poštev.

Drugo ključno vprašanje je prehrana, tretje pa zdravstveno varstvo. Kunci s pridom izkoristijo vse mogoče pridelke in celo plevele, ki pa nikoli ne smejo biti sparjeni, nagniti, zmrazjeni ali kako drugače poškodovani. Izjemnega pomena je pokladanje preventivne hrane zoper kokcidiozo, najnevarnejšo bolezen kunccev, za kar je mogoče koristno uporabiti že borove ali smrekove vejice. Ob krmiljenju s suho krmo je napajanje s primerno toplo, čisto in nepostano vodo obvezno, ob vsakem sumu na bolezen pa je treba ukrepati. Miksomatoza, ki je najhujša kužna bolezen, lahko v kratkem času uniči vso rejo.

Inž. M. L.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Zakaj je tako nujen poostren nadzor nad vinom

Kaj kažejo analize

Napredka, ki ga je dosegla vinogradniško-vinarska stroka, ni mogoče prezreti, čeprav nekatera dejstva razgaljajo tudi senčno plat tega področja, politike, trgovine in kontrole nad vinom. Napredek se kaže v vse več novih imenih, predvsem imenih zasebnih vinarjev, ki ponujajo nove tipe vin v sodobni, elegantni embalaži (steklenice), opremljeni z ličnimi etiketami, razen redkih izjem, s pravilno opremljenimi deklaracijami in drugimi priteklinami, ki jih zahteva sodobni vinski trg. Kako je ta urejen pri nas, smo zadnje čase veliko čuli, o tem so spregovorili predvsem sami kmetje, zato je vlada z dajatvami zaščitila domača vina. Po proučitvi cen makedonskih (morda tudi drugih) vin je sprejela odlok o uveljbi časne 100-odstotne protidumpiške (preprečitve uvoza po nizki ceni tujega na slovensko tržišče), dajate za uvoz vin. Ukrep je začasen, morda le do takrat, dokler država ne izvozi slovenskih vin, ki so še na zalogi od lanskega leta (Briči so povedali, da imajo tega letnika na zalogi še 60 odst.), da ne omenjam rekordne letošnje trgatve. Vinogradniško-vinarska stroka nenehno poudarja, da pridelamo v Sloveniji za lastne potrebe le polovico vina. Iz tega sledi, da ga bomo zopet uvažali, kar je za

gospodarsko usmerjenost Slovenije tudi povsem normalno. Vendar v tem sestavku nimam namena širše razpravljati o tržišču vina. Morda tematika niti ne sodi v rubriko "En hribček bom kupil...", ker je preširoka, prav pa bi bilo, da si tudi v njej "nalijemo čistega vina".

Medobčinski in občinski kmetijski inšpektorji so po nalogu in navodilih republiškega kmetijskega inšpektorata izvedli v juliju kontrolno odprtih vin v prometu na celotnem območju Slovenije, da bi ugotovili kakovost neustekleničenega vina z geografskim poreklom v gostinskih obratih. V smislu pravilnika o načinu in postopku jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter jemanja vzorcev enoloških sredstev za analize so odvzeli 154 vzorcev odprtih vin, ki so bili ta čas v prometu. Vzorce so analizirali v treh pooblaščenih laboratorijih. Kmetijski inštitut Slovenije je prejel v analizo 23 vzorcev, od katerih je bilo 15 ali 65,2 odst. oporečnih. Na kmetijsko-veterinarski zavod v Novi Gorici so pripeljali 63 vzorcev, od katerih jih ni bilo primernih za promet 42 ali 66,6 odst., na kmetijski zavod v Mariboru pa 76 vzorcev, od katerih je bilo oporečnih 34 ali 44,2 odst. Od vseh odvzetih in analiziranih vzorcev je bilo torej 91 oporečnih, to je v celoti 59 odst. izločenih vin za vso Slovenijo.

Iz tega vidimo, da je stanje izredno neugodno na vseh treh območjih. Najslabše je v primorskih občinah, sledijo ljubljanske, pohvaliti pa se ne morejo niti mariborske.

(Nadaljevanje sledi)
Mag. JOŽE ŠAVOR

očitno, da so stari odnosi in način dela tako zakoreninjeni, da je treba obstoječe povsem porušiti in zgraditi na novo,» pravi Tone Zevnik, ki je že tudi ponudil odstop z mesta predsednika upravnega odbora HKS.

Delovanje te ustanove je neposredno povezano z zadrugo. «Zadruga se je prekomerno zadolžila, ima tudi hipotekarne kredite, pri HKS ne poravnava svojih obveznosti in že dva meseca ne plačuje obveznosti zadrugi in kooperantom. Po prvem močnem pritisku so sicer zamenjali direktorja zadruga. Nekdanji direktor je še vedno svetovalec novega. Za v. d. direktorja je bil na zaprti seji upravnega odbora, ki je sicer v nasprotju s statutom, imenovan Bojan Tičar. Ta niti po izobrazbi niti po statusu znotraj zadruga ne ustreza tej funkciji. Poleg tega je nesprejemljiv tudi zato, ker je bila njegova žena, sicer sposobna in primerna oseba, le malo predtem izvoljena za v. d. vodje HKS,» pravi Zevnik.

Zdaj mu očitajo, da razdira zadrugo, vendar sam trdi, da je do zadnjega poskušal stvari spremeniti znotraj obstoječega. Ne more pa se strinjati, čeprav je tudi sam dobival kredite, da bi v upravnem odboru HKS še naprej sedeli kmetje, ki so dobili največ posojil. «Potem so lahko po potrebi v lastno korist sprejemali sklepe o odlogu plačila glavnice,» pravi. Prepričan je tudi, da bi morala o vsej zadevi svoje reči tudi občina oz. sekretariat za kmetijstvo, saj tako neurejene razmere močno škodujejo razvoju kmetijstva.

B. DUŠIČ-GORNIK

• Sočustvujem z vsemi, ki gladovno stavkajo, še bolj pa s tistimi, ki bi radi jedli, pa nimajo. (Tof)

• Svet ni vaška gostilna, v kateri se največ doseže z vpitjem in vihanjem rokavov. (Thaler)

Ledena trgatve za zdaj uspešna

M—Agrokombinat v zadnjih dneh lanskega decembra potrgal grozdje za ledeni laški rizling — Tudi laški rizling izbor in sauvignon jagodni izbor

KRŠKO — Poslovna enota Vinogradništvo in kleti, ki posluje v sklopu krškega Mercatorja Agrokombinata, je 30. decembra na Sremiču obrala grozdje za ledeno vino laški rizling.

V kadeh je bilo ob koncu te najbolj pozne trgatve približno tona in pol grozdja, ki je bilo glede na dejanske ni-

• **Ob vseh ugodnih rezultatih krški vinarji omenjajo tudi nekaj pomanjkljivosti v zvezi z lanskim pridelkom. Zametna črna ponedek ni dozorela, kot bi bilo potrebno in kot bi lahko. V »Vinogradništvu in kleteh« menijo, da je nezdozorelost posledica nepravilnega gnojenja in preobremenjenosti trti. Hočeš nočeš bo potrebno za deva čim bolj popraviti z negovanjem in tipizacijo vin.**

zke predsilvestrske temperature in glede na vse druge zahteve kakovostno. M—Agrokombinatovi vinarji v Leskovcu pričakujejo, da bodo iz tolikšne količine lahko ob koncu ustekleničili kakih 150 litrov ledenega vina.

M—Agrokombinatova klet je z ledenim vinom poskusila tokrat prvič. Že leta 1991 je v želji po lastni tovrstni pi-

jači pustila večje površine vinogradov neobrane dolgo v zimo. Ker ni in ni nastopil mráz, so krški vinarji trte obrali. Čeprav so s tem pridelali »samo« laški rizling izbor, so lahko zadovoljni, saj so s tem vinom dosegli najvišja možna priznanja, med drugim naslov vinskega prvaka.

Tokrat bi Krčani še počakali s trgatvijo za ledeno vino, če se ne bi ohladilo še pred koncem decembra. S čakanjem na predpisane temperature pod ničlo so sicer tvegali, da bodo ob nekaj pridelka. Za vsak primer, če ne bi mogli opraviti trgatve za ledeno vino, so pravočasno poskrbeli za malce manj vrhunski, a še vedno kakovosten pridelek. Tako bodo v poslovni enoti Vinogradništvo in kleti donegovali v letniku 1992 tudi laški rizling izbor in sauvignon jagodni izbor.

Sicer je v času trgatve v 1992. letu leskovska vinska klet prevzela od pridelovalcev velike količine grozdja. Dobavili so ji zlasti grozdje za cviček, deloma pa tudi za vini beli in rdeči sremičan. Vina letnika 1992 na krškem območju so po prvih, seveda še ne dokončnih ocenah zelo kakovostna.

M. LUZAR

O PLODNOSTI KRAV

SEVNICA - Tukajšnja kmetijska svetovalna služba vabi na predavanje o plodnosti krav, ki bo v petek, 15. januarja, ob 9.30 v učilnici sevnškega gasilskega doma. Predaval bo prof. dr. Andrej Orešnik, priznani strokovnjak za to problematiko. Ker je plodnost krav pomembna za gospodarnost reje in ker bodo rejci lahko dobili odgovore na svoja vprašanja, pričakujejo dober obisk.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Kruh z okusnimi dodatki

Minili so prvi praznični dnevi novega leta. Mize, nekje kar preveč obložene z dobrotami vseh vrst, druge na njih le kruh, ki je vsak dan v letu nam vsem nepogrešljiva dobrina. Bel, dežeče zapečen kruh je nekoč napovedal bližajoči praznik in posebno družinsko vzdušje ob mizi.

Danes lahko izbiramo med različnimi vrstami kruha. Vse bolj priljubljene postajajo vrste iz polnovredne moke. Njihov okus je poln in svojevrsten. Med posebno okusne prištevamo pšenični kruh z otrobi, zmesni kruh iz vsaj treh vrst moke in pisani kruh, ki je napravljen iz plasti pšeničnega, koruznega in ajdovega testa. Takšen kruh je okusen in tudi prijeten na pogled. Vse bolj se uveljavljajo razni dodatki k osnovnemu testu. To so navadno namočena cela pšenična zrna, ki pa seveda ne smejo biti razkužena, nakaljeno žito ali žitni kosmiči. Okus obogatimo tudi s sesekljanimi sončničnimi semeni, orehi, lešniki in arašidi. Vse manj se danes dodajata kumina in janež, ki so jih nekoč vedno dodajali v težje zmesno testo.

Kruhe z različnimi dodatki uživamo brez mesnin in namazov, saj je tako lahko zaznamo svojstven okus. H koruznemu kruhu se dobro poda vitaminsko bogat

in malo kaloričen namaz iz skute in poganjkov vrtnih kreše, ki da namazu prijetno pikanten okus. Seme vrtnih kreše nakalimo v steklenem kozarcu ali v kalilniku in pustimo, da poženejo prvi trije listki. Te s stebelci vred premežemo, sesekljamo in vmešamo med osnovni namaz.

Če se boste odločili za pripravo kruha z dodanim celim pšeničnim zrnom, potrebujete 200 g pšenice, 1/2 l vode, 400 g pšenične moke, 200 g ržene moke, 4 dl mleka, 40 g kvasa, 1 žlico meda, 1 žličko soli, malo maščobe za pekač in 1 žlico ovsenih kosmičev. Pšenično namakamo v vodi vsaj en dan, da zrna nabrekne in se zmehča. Pšenično in rženo moko skupaj presejemo, v sredini napravimo janičo, dodamo zdrobljen kvas in prilijemo mlačno mleko z medom. Potresemo z moko in pustimo vzhajati 20 minut. Nato dodamo namočeno pšenico, sol in še preostalo mleko. Zamesimo gladko testo, ga pokrijemo in pustimo vzhajati 30 minut. Po tem času ga pregnetemo, oblikujemo in položimo v pomaščen pekač, kjer ponovno vzhaja 20 minut. Pred pečenjem ga premežemo z mletkom in potresemo z ovsenimi kosmiči. Pečemo ga 1 uro pri 180° C.

Ljudje si že izbirajo zdravnika

Zdravstveni delavci in uporabniki se privajajo na novi sistem — Brez potrjene zdravstvene izkaznice samoplačniki — Kaj bo s preventivo?

NOVO MESTO — Zadnja podrobnejša navodila o izvajanju novega zakona o zdravstveni varstvu in zavarovanju, ki pa še niso dala odgovorov na kopico odprtih vprašanj, so zdravstveni zavodi dobili le teden dni pred koncem novega leta. Kljub temu so tudi v Zdravstvenem domu Novo mesto, v katerem 330 zdravstvenih delavcev skrbi za okrog 60 tisoč ljudi, s 1. januarjem začeli izvajati nov sistem zdravstvenega varstva in beležiti storitve po novem, kar zahteva privajanje in veliko potrpežljivosti tako pri zdravstvenih delavcih kot pri uporabnikih.

»Šele z 20. januarjem nam je obljubljenih 46 od 60 računalnikov, kolikor jih potrebujemo za nov način dela samo za sestre. Kljub temu smo s 1. januarjem začeli na novo evidentirati zdravstvene storitve. Evidenca je sedaj individualna, za vsakega bolnika na posebnem listu, ki jih bo treba kasneje vnesti v računalnik. Administrativnega dela je sedaj za zdravstvene delavce vsekar trikrat več kot prej. Pojavljajo se težave z izkaznicami. Za upokojece nam do konca meseca Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije jamči, da jih obravnavamo, kot da imajo izkaznice o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju. Problem je s tistimi bolniki, ki izkaznice nimajo. Zračunavamo jim doplačilo, ki ga bodo kasneje pač morali izterjati od zavarovalnice, če so se zavarovali.

Posebno v prvih dneh novega leta smo imeli tudi precej problemov z nepotrjenimi zdravstvenimi izkaznicami. Navodila so še bolj stroga kot doslej, da

morajo biti potrjene vsak mesec. Če niso, tudi izkaznica o prostovoljnem zavarovanju ni nič vredna in moramo zaračunati celotno storitev. Problem so brezposelni in Romi, ki nimajo urejene zavarovanja. Mislim, da bi morali začeti izvajati tako spremenjeni sistem bolj postopno,« pravi dr. Tatjana Gazvoda, direktorica Zdravstvenega doma Novo mesto.

Novemu sistemu priznava eno veliko dobro lastnost: drugačen odnos do bolnikov. Zahtevana izbira osebnega zdravnika se že pozna. Centralnega, brezosebne naročanja v avli zdravstvenega doma ni več, ampak neposredno v posamezni ambulanti. Delovni čas splošnih ambulant so raztegnili do 20. ure, več bo popoldanskega dela ter vsekar tudi več prijaznosti. Ljudje so že prvi dan spraševali po obrazcih za izbiro osebnega zdravnika — dobili so jih šele ta teden kljub mnogim faksom v Ljubljano — saj se upravičeno bojijo, da bi ostali brez »svoje« osebnega zdravnika. Pri boljših bo kajpak naval, zgornja meja bolnikov na posameznega zdravnika pa je 2.300. Od tega bo odvisen del denarja za delo zdravnika. Če bo imel manj bolnikov — v Novem mestu se tega vsaj zaenkrat verjetno ni bati, saj je zdravnikov premalo — bo manj denarja od Zavoda, imeti več kot 2.300 bolnikov pa bi pomenilo delati zastoj. Problem so dežurstva in nadomeščanja. Zaenkrat se zdravniki nadomeščajo med sabo kot doslej, brez dvoma pa bodo zahtevali, da se počaka na osebnega zdravnika, vnesle nekaj sprememb v pojmovanje, kaj je zares nujno in lahko obdela drug zdravnik, kaj pa lahko počaka kakšno uro ali dan.

Za veliko pomanjkljivost novega sistema pa ima dr. Gazvoda nejasnosti

v zvezi s preventivno dejavnostjo. »Strokovno mnenje je, da bi morali ohraniti dispanzerje, v katerih smo

Dr. Tatjana Gazvoda

ventivno skrb za določeno populacijo razvili do zavidljive ravni. Močno udarjan koncept družinskega zdravnika, ki naj bi skrbel za vse od dojenčka do stare mame, utegne to doseženo raven močno znižati. Bojim se, da smo izgubili tudi obratne ambulante in vso preventivno dejavnost, ki je v njih potekala. Mislim, da je takšno strokovno nazadovanje slabo,« pravi dr. Gazvoda.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

POPULARNI FILMSKI ČETRTRKI

NOVO MESTO - Novomeški dom kulture se je s svojimi filmskimi četrtki že postal pojem za mesto, kjer je moč v Sloveniji najprej videti svetovne filmske novitete. Tudi cikl filmov, ki bodo na sporedu ob četrtkih od 14. januarja do 18. marca, razen ene izjeme to potrjuje. 14. januarja bo na sporedu Osmi potnik 3 (Alien 3), ameriški znanstvenofantastični triler v režiji Davida Fincherja, 21. januarja Iztrebljevalec (Blade runner), ameriška znanstvenofantastična drama v režiji Ridleya Scotta, 11. februarja Prvinski nagon (Basic instinct), ameriški erotični triler v režiji Paula Verhoevena, 25. februarja Osumljeni (Under suspicion), ameriški kriminalni triler v režiji Simona Moora, 4. marca Tele-sni stražar (Bodyguard), ameriški triler v režiji Micka Jacksona, in v četrtak, 18. marca, film Zadnji dobri možje (A few good men), ameriška sodna drama v režiji Roba Reinerja.

Jesenski cikl je pritegnil precej več publike. Zlasti narašča število abonentov med srednješolsko mladino. Abonmajska vstopnica stane 960 tolarjev in je za 20 odotkov cenejša od vstopnic v redni prodaji. Rezervirati jih je moč na telefon 21-210 ali kupiti osebno v sprejemni pisarni Doma kulture med 8. in 15. uro.

Policija navsezadnje v Bučni vasi?

NOVO MESTO — Lani se je v Novem mestu veliko govorilo o novi policijski stavbi. Sprva je bilo v igri več možnih lokacij, verjetno pa ne prav resno, saj je bilo največ truda vloženega v prepričevanje poslancev občinske skupščine, da je najboljša lokacija nasproti novomeške avtobusne postaje. Enkrat jim je to in pa dejstvo, da je ministrstvo zagotovilo denar v ta namen, prišel povedat sam minister za notranje zadeve Igor Bavčar. Poslanci so lokacijo potrdili, potem pa je vse bolj ali manj potihnilo. Na zadnji seji občinske skupščine je Marjana Ravbarja zanimalo, v kakšni fazi je zadeva.

Iz občinskega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora odgovarjajo, da se je gradnja policijske postaje v Novem mestu odvijala v skladu s sprejetimi sklepi skupščine in po programu aktivnosti za pripravo prostorske in urbanistične arhitektonske dokumentacije. Hkrati so vodili postopek za oddajo stavbnega zemljišča. Novomeški Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje ter ministrstvo za notranje zadeve sta sklenila pogodbo o izdelavi prostorske dokumentacije, za kar je investitor pogojev odkupa ni sprejel, da odstopa od kupčije, pa tudi ni sporočil. Občini je ponudil predlog soinvestitorstva, po katerem naj bi ministrstvo prispevalo 61,52, občina pa 38,48 odst. sredstev. Novomeščani so to zavrnili, delo z oddajo zemljišča in s pripravo dokumentacije za novo policijsko stavbo pa je zastalo.

Vse tudi kaže, da ministrstvo za notranje zadeve išče druge rešitve. Objektov in parkirnega platoja pod djetja Gorjanci v Bučni vasi gotovo ni kupilo kar tako, kar navsezadnje potrjuje sredi decembra oddana vloaga za pridobitev lokacijske dokumentacije za objekt policije na tem prostoru. Vloga in stanje v zvezi z lokacijo ob Roški cesti (avtobusna postaja) bo občinski izvršni svet obravnaval še v tem mesecu.

KLUB NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV VABI

V soboto, 16. januarja, bo ob 16.30 v glasbeni sobi Doma kulture (I. nadstropje) skupščina Kluba novomeških študentov. Pregledali bodo delo v minulem letu, izvolili novo vodstvo kluba in sprejeli prihodnje delovne naloge. Priložnost bo seveda tudi za pomenek o vsem drugem, kar zadeva življenje študentk in študentov. Marko Kralj, v.d. predsednika kluba, vabi k udeležbi in prijetnemu srečanju.

BANKA PODPIRA RAZVOJ PODJETNIŠTVA

NOVO MESTO - Ljubljanska banka-Dolenjska banka Novo mesto se je odločila slediti usmeritvam, ki na različne načine spodbujajo razvoj obrtni in podjetništva. Če obrtnik ali podjetnik pridobi za razvoj svoje dejavnosti posojilo s subvencionirano obrestno mero ali podobno ugodnostjo, mu tudi banka odobri posojilo pod ugodnejšimi pogoji. Višina posojila in odplačilna doba sta usklajeni s kreditnimi pogoji institucije, ki spodbuja razvoj obrtni in podjetništva. Banka odobrava posojila s 15-odstotno obrestno mero, velja pa seveda tudi valutna klavzula. Obrtnik ali podjetnik plača največ 5-odstotno letno obrestno mero, saj razliko pokrije na primer sklad za razvoj. Za razvoj dejavnosti na demografsko ogroženem območju je obrestna mera še za 1 odstotek nižja. V banki so prepričani, da je denar tako smotno naložen in da bo prispeval k razvoju malega gospodarstva na Dolenjskem in v Beli krajini.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 16. januarja, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- Novo mesto: Mercator-KZ Krka, Dom, Bršljin od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna
- Šentjernej: Mercator-Standard, Samopostrežba
- Dolenjske Toplice: Mercator-KZ Krka, Prodajalna Vrelec
- Žužemberk: Dolenjka, Market
- Straža: Mercator-KZ Krka, Samopostrežba
- Novo mesto: v nedeljo od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg 4 od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Javna skladišča v Bučni vasi od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

VESELI DNEVI NA ŠOLI

Veselo predpraznično vzdušje je bilo čuti tudi na OŠ Šmarjeta. V petek, 18. decembra, smo imeli učenci 8. razreda silvestrovanje s starši. V ponedeljek je otroke iz vrtca in učence nižje stopnje razveselil dedek Mraz. Najbolj veselo pa je bilo v četrtek, zadnji dan pouka v letu 1992. Mlajše otroke je obiskala lutkovna skupina iz VVO Novo mesto z igrico Zajčkova hišica. Učenci višje stopnje so pripravili prireditev Pokaži, kaj znaš. Za konec leta pa smo imeli žur, na katerem je igrala skupina Barakuda.

NATAŠA ŠUŠTERIČ
8. c, OŠ Šmarjeta

PRAZNIČNI DECEMBER

Praznični december se je na naši šoli pričel s knjižnim sejmom Mladinske knjige 3. in 4. decembra. Miklavž, dedek Mraz in Božiček so s polje nabrali za darila kar precej knjig. Nekaj smo jih pokupili tudi sami, nekaj pa starši, ki so prihajali h govornilnim uram. Prijetno je bilo tudi srečanje s pesnikom Jožetom Šmitom. Potem smo se pripravljali na zabavo in obdaritve v oddelčni skupnosti. Na zasluženo božično novoletno počitnice sta nas pospremila Lepotica in zver iz istoimenskega filma. Najmlajši so potem odhiteli k dedku Mrazu na šentjernejški trg.

GABI GABROVEC
OŠ Šentjernej

Za veliko pomanjkljivost novega sistema pa ima dr. Gazvoda nejasnosti

Spet gradnja zaklonišč

Bila naj bi v šolah, vrtcih in obrambno pomembnejših stavbah — V drugih novogradnjah močnejša prva plošča

NOVO MESTO — V letu 1990 je bila v Sloveniji ustavljena gradnja zaklonišč, ki so — predvsem zaradi prispevka, ki ga je bilo treba zanje plačevati in zaradi slabega vzdrževanja zgrajenih zaklonišč — povzročala precej hude krvi tudi v novomeški občini. Zakon o obrambi in zaščiti, sprejet leta 1991, je ponovno predpisal gradnjo zaklonišč. Na tej osnovi in na osnovi uredbe iz lanskega leta so v Novem mestu sedaj pripravili osnutek odloka o graditvi in vzdrževanju zaklonišč v občini.

Zakon zahteva graditev zaklonišč v novih stavbah, v centrih zvez, v energetskih objektih in v objektih, v katerih bi v primeru vojne opravljali dejavnost posebnega pomena za obrambo in zaščito, če ti objekti nastajajo na območjih, ki bi bila v vojni posebej ogrožena. Kot ogrožena območja so predvidena vsa naselja z več kot pet tisoč prebivalci, torej tudi Novo mesto. V Novem mestu naj bi v bodoče gradili zaklonišča v šolah in vrtcih, v centrih

zvez, v energetskih in obrambno pomembnih objektih. Osnutek odloka posebej opredeljuje dvonamenskost zaklonišč oz. možnost njihove koristne uporabe v mirnem času, ki bo dala tudi sredstva za vzdrževanje.

Tako po območju kot po vrsti stavb, v katerih se zahteva gradnja zaklonišč, je osnutek najnovejšega odloka precej racionalnejši od prejšnjega odloka. Enako je z odgovornostjo zaklonišč. V jugoslovanskih časih Slovenije je bila zahtevana odpornost 200 kPa, sedaj pa je predvidena gradnja zaklonišč, ki bodo morala zdržati 100 kPa pritiska. To bo precej pocenilo gradnjo, možnost mirmodobne uporabe zaklonišč pa bo večja. Odlok prinaša tudi nekatere novosti, ki vsem graditeljem verjetno ne bodo najbolj všeč. Pri novogradnjah brez zaklonišč je predvidena obvezna postavitev močnejše plošče nad kletjo, ki bi zdržala morebitno zrušitev stavbe nanjo.

Grobov je samo še za tri leta

Novo mesto že 20 let ureja novo mestno pokopališče, a ga še nima — Sedaj čakajo na odločitev novega lastnika denacionaliziranega zemljišča v Srebrničah

NOVO MESTO — V Novem mestu se že dolgo ve, da je nujno potrebno urediti novo mestno pokopališče. Na sedanjih dveh v Ločni in v Šmihelu prostora ni več, pokopavanje v Prečni, kjer je na novem delu pokopališča z novo poslovitveno stavbo za potrebe Novega mesta zagotovljenih 120 grobov, pa sprejemajo le svoje pokojnih iz bršljinkega predela. Če vsaj do jeseni 1995 ne bo nared novo pokopališče, se bo Novo mesto soočilo z neobvladljivimi razmerami.

Komunala, ki upravlja z novomeškimi pokopališči, v zadnjih letih lahko zagotavlja nove grobove le v različnih zaslonih rešitvah, ki pa slabšajo razmere na pokopališčih. Z ukinitvijo prehodov med posameznimi oddelki in zelenic so v Ločni pridobili 12 klasičnih in 14 žarnih grobov, v Šmihelu pa 12 žarnih grobov. Na ločenskem pokopališču, ki je bilo ob načrtovanju soseske »Plava laguna« predvideno celo za preselitev, pripravljajo še prostor za 14 klasičnih in 24 žarnih grobov, v Šmihelu pa za 24 žarnih grobov. V Komunalni poudarjajo, da bosta s tem obe pokopališči dokončno polni, širitve pa ni sprejemljiva niti možna.

Po stiski, v kateri se je Novo mesto sedaj znašlo, bi bilo narobe sklepati, da so se odgovorni problema začeli zavdati prepozno. V urbanističnem načrtu mesta je bil že leta 1973 opredeljen Marof kot novo mestno pokopališče. Postopki so trajali do leta 1981, ko je občinska skupščina sprejela zažidani načrt za Marof, izpeljan je bil tudi javni natečaj o ureditvi bodočega po-

kopališča. Predvideno je bilo, naj bi bilo novo pokopališče na voljo za prve pokope do leta 1986. Potrebna zemljišča so bila odkupljena, uredili so tudi dostopno cesto, a leta 1985 je bilo dokončno jasno, da s pokopališčem na Marofu ne bo nič. Urejeno naj bi bilo namreč na prvovrstni kmetijski zemlji, ki pa jo je pred pozidavo zaščitil že leta 1981 sprejeti posebni intervencijski zakon.

Odgovorni so problem skušali premostivno rešiti z razširitvijo šmihelskega pokopališča, čemur pa so se okoliški prebivalci odločno uprli. Ostala je razširitev pokopališča v Prečni, ki pa ga, kot že rečeno, Novomeščani v glavnem ne sprejemajo kot svoje zadnje počivališče. Med tem iskanjem začasnih rešitev tudi na stalno ni bilo pozabljeno. Po mnogih preverbah je občinska skupščina leta 1989 vnesla v občinski družbeni plan Srebrničah kot prostor za gradnjo novega mestnega pokopališča. Novomeščani pa so se odločili v ta namen zbirati krajevni samoprispevek, saj je bil eden od razlogov za težave z gradnjo novega pokopališča tudi pomanjkanje

denarja. Aprila 1991 je občinska skupščina sprejela odlok o ureditvenem načrtu prve faze pokopališča v Srebrničah. Čez petletje so bile opravljene vse potrebne meritve in v septembru 1991 podpisana pogodba o odkupu zemljišča z Gozdnim gospodarstvom. Te doslej še ni uspelo uresničiti. V novembru 1991

● Gradnja novega novomeškega pokopališča je zaenkrat obstala na tej točki. V pogovore o odkupu zemljišča z Andrejem Agničem, upravičencem do vrnitve zemljišča, se je vključil tudi občinski izvršni svet, vendar rezultata še ni. Čas za dolgoročno rešitev novomeškega pokopališkega problema pa se izteka. Da bi bilo pokopališče nared do jeseni 1995, kar je skrajni rok, bi morali zemljišče odkupiti v naslednjih dveh mesecih, občinski proračun pa bo moral ta tri leta zagotavljati dogovorjen polovični delež sredstev za ureditev pokopališča. V nasprotjem bi utegnili imeti v Novem mestu težave s potrjevanjem reka, da še nihče ni ostal nepokopan.

je republiško ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo namreč opremilo pogodbo z odklonilnim mnenjem, saj gre za zemljišče, ki je sedaj že vrnjeno razlaščenju po zakonu o denacionalizaciji.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

GOSTOLJUBJE - V javnosti še kar krožijo govorice o raznih zgodah in nezgodah, ki jim je botroval obnovoletni čas. Ta gotovo ni v čast elitnemu Otočcu. Direktor manjšega novomeškega podjetja se je odločil, kot je navada, pred novim letom povabiti na nekoliko bolj sproščene pogovore pomembne poslovne partnerje. Da bi bil klepet na ravni, je izbral prijetno okolje t.i. lovskve sobe v otoškem gradu. Ko so se gostje že dokaj razgovorili, se jim je hotel pridružiti nepovabljen gost z bejsolsko palico v roki, in od strani je z jelinčevskimi idejami o slovenstvu začel izzivati gostitelja. Na nepovabljenca se nekaj časa niso ozirali, ko je bil pa le preveč siten, so za pomoč zaprosili osebje. A glej ga zlomka, z vsiljivcem nihče ni hotel imeti nič, telefon pa baje ni prijel številke policije. Odnegli so gostje, verjetno za dlje časa.

DARILCE - Mnogo zgodbic kroži tudi že o sredi decembra odprti igralnici na Otočcu. Sliši se, da so obiskovalci z one strani zahodne slovenske meje nedavno skoraj pozabili na igro, ker je skoraj enak užitek nudil pogled na lepo ženo znanega novomeškega privatnika, zatopljeno v igro. Izgubili s tem naj ne bi nič, saj je menda izpraznila blagajno že lepotica, ki ji je denar kar letel skupaj. Podatkov o dobitku gospe drugega znanega privatnika, ki ji je mož mimogrede dal tisočaka - v markah, seveda - da bi se med prazniki v igralnici malo pokratkočasila, ni. Govori se tudi o gospodu, znanem igralcu na srečo, in njegovih zavist zbujujočih dobitkih. Le to se ne ve, zakaj vedno dobi le takrat, ko igralnico obišče brez prič v obliki kakšnega prijatelja ali znanca.

TUJKE - Na bližnji seji bo novomeška občinska skupščina obravnavala problematiko novega novomeškega pokopališča. Razprava bo gotovo izčrpana, kakršno je tudi gradivo, pripravljeno v ta namen. V veliki vni se je pripravljalec kakšna reč tudi izmumznil. Tako so za zadnji zastoj pri odkupu lokacije za pokopališče v Srebrničah odkrili monitorji na prodajo zemljišč, ki bodo denacionalizirana.

POLICAJ - V petek je šentjernejčana na poti iz Novega mesta proti domu ustavil policist. Ko ni mogel najti nič drugega, se je obesil na dejstvo, da gospod ni imel s sabo snežnih verig. Razlaga, da jih pač ne potrebuje, ker se vozi le v Novo mesto in nazaj, ta cesta pa je suha, policistu ni in ni šla do srca, tako da ga je voznik nazadnje vprašal, če jebral zadnji Dolenjski list (ki je pisal o novem policijskem kodeksu, op. p.). Mož v modrem ni rekel nobene, "težil" pa tudi ni več.

Ena gospa je slišala, da so posamezne vidne novomeške osebnosti za nedeljsko mašo Kapitelej zamenjale s frantskani. Prijateljstvo in zvestoba ter tople noge očitno ne gredo vedno skupaj.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 29. decembra lani do 5. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Milena Jordan iz Dol. Prekoje - Gašperja, Simona Kaplan iz Pristavice - Marka, Metka Vidmar z Vrtače pri Semiču - Blaža, Sonja Smolci iz Orklevca - Nino, Nevenka Beruš iz Jelš - Lavro, Vida Jakofčič iz Črnomlja - Domna, Jožica Bobnar z Rdečega Kala - Blaža, Marija Režek iz Goljeka - Petro, Jožefa Zec iz Dol. Težke Vode - Evo, Rozalija Fabič s Sel. Bosiljevskih - Andrejo, Majda Novak iz Prečne - Davorja, Frančiška Fabjan iz Visejca - Tomaža, Stanislava Strajnar iz Trebnjega - Marka, Tatjana Tomanič iz Križevske vasi - Mateja, Irena Špelko z Jame pri Dvoru - Neja, Damjana Kolbezen - Žepič iz Kanjazarice - Klemenca, Jožica Strupih iz Žalovič - Uroša, Darinka Vergot iz Črnomlja - Gašperja, Zanita Maznik iz Gor. Maharovca - Klemenca, Olga Robek iz Velike Strmice - Jerneja, Minka Pavlin iz Gornje Brezovice - Simona, Danica Kvas s Potov Vrha - Mateja, Darja Borštnar iz Glinka - Barbaro, Romana Bele iz Dolenjih Lakovnic - Saro, Ivanka Pavlič z Javorovice - Petro, Bernarda Šavli iz Hrastnega - dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Marija Šajatovič iz Segove 6 - Sabino, Hermina Kastelic, Slavka Gruma 76 - Jana, Nada Peric iz Adamičeve 53 - Klaro, Nataša Vranešič, Nad mlini 43 - Tadeja, Irena Pavlenič iz Jerbove 16 - Eriko, Mira Blažič, Slavka Gruma 58 - Dona, Vesna Hočevar z Glavnega trga 13 - Neja.

REŠITEV - Kmet iz Vinice je na občinski skupščini potarjal, da lovci preizkuso ocenijo škodo, ki jo na kmetijskih pridelkih povzročijo divjadi, izplačajo pa jo pozno ali nikoli. Predlagal je, naj pri ocenjevanju sodeluje tudi kmetijski strokovnjak, ki ne sme biti lovec. Lovskim družinam pa naj določijo natančen rok, v katerem morajo poravnati škodo. Kmet je predlagal tudi rešitev za lovece, če nimajo denarja: naj povečajo odstrel divjadi, pa bo škoda na poljih manjša. In ker bo odškodnine manj, jo bodo lažje plačali, ker bodo tudi več zaslužili z odstrelom. Kako preprosto!

ODGOVOR - Prebivalce krajevne skupnosti Doblje-Kanižarica je zanimalo, kako je bilo poravnano popravilo javne razsvetljave v Kanižarici: ali z denarjem, namencenim za krajevne skupnosti, ali iz sredstev, iz katerih se plačujejo takšna popravila v mestu Črnomlju. Odgovor, ki ga je pripravil referent za ceste, je bil: "Ni nam znano, iz katerih sredstev je KS Kanižarica plačala popravilo javne razsvetljave." Čeprav krajani z odgovorom niso bili zadovoljni, pa pove vse: popravilo je namreč plačala KS.

LUŽE - S pobudo se je na občinsko skupščino obrnil tudi občan, ki so ga motile luže na velikem črnomaljskem mostu. Da se tisti, ki bi morali poskrbeti, da pešcev ob deževju ne bi močili mimo vozeči avtomobili, ne bi preveč trudili, je tudi povedal, kaj je z mostom narobe in kako naj odmašijo odtočne cevi. Med delegatskimi odgovori je potem lahko prebral, da je bilo vse to tudi storjeno. Pa so imeli tisti, ki so popravljali, in tisti, ki so pisali odgovor, veliko smolo, kajti zasedanje skupščine je bilo ravno ob slabem vremenu in znova se je ponovilo škropljenje na mostu in seveda delegatska pobuda v skupščini.

Sprehod po Metliki

ZA MARSIKATERO DOBRO DELO ne vzmemo zaradi skromnosti tistih, ki so ga naredili. Tako so trgovci Mercatorjeve trgovine blizu nekdanje bencinske črpalke kar lep čas obiskovale bolno krajanko, ji pomagale, se pogovarjale z njo ter ji poskušale blažiti bolečine. Nema-lokrat so stopile čez cesto na klepet, ki je bolnemu človeku še kako potreben in dobrodošel. Za vse, kar so lepega storile sočloveku, se jim zahvaljuje Osnovna organizacija Rdečega križa mesta Metlike, ki ji ni vseeno, kakšni odnosi vladajo med ljudmi.

DA SE ZA NAJMLAJŠE SPLAČA pripraviti predstave, priča obisk v kulturnem domu, ko je bilo na lutkovnih igrah več obiskovalcev, kot je v dvoranah stolov. V Ljudskih knjižnici, na se ubada s temi rečmi, objubljaljo nadaljevati s prakso, hkrati pa se radi pohvalijo, da so s pobrano vstopnino poravnali vse nastale stroške. Pri tem ni šlo za nikakršno odiranje, saj je veljala vstopnica samo sto tolarjev.

V METLIKI SKLEPAJO STAVE glede izgradnje nove avtobusne postaje. Največ jih stavi na to, da 1. marec ni datum, ko naj bi v novem trgovsko poslovnem središču zabrnili gradbeni stroji, drugi toležejo v dlani, češ da prepotrebni objekt ne bo dograjen do napovedanega 1. septembra, tretji pa so pripravljani vložiti svoj denar v trditev, da v novi stavbi ne bodo le trije bifeji, ampak da jih bo najmanj pet. Slednji nato naštevajo številne lokale, ki jih je v Metliki že toliko, da ni več daleč čas, ko bo imelo vsakih deset prebivalcev svoje "napajališče".

Trebanjske iveri

STRAN OD JUGA, SKORAJ NA SEVERU - Prejšnji teden je Dolenjsko dobesedno pod sabo pokopal sneg, saj ga je bilo v glavnem mestu dolenjske metropole, v Novem mestu, tja do pol metra, le 20 kilometrov oddaljeno Trebnje pa ga je imelo veliko manj. Trebanjci so tanjšo snežno odejo hitro obrnili sebi v prid in veselo razglašali, da je snežna meja pokazala, da sodijo bolj na sever kot na jug Slovenije. Tolažba res ni slaba, vendar bi prebivalci južno od Trebnjega velike količine zapadlega snega prav tako lahko obrnili sebi v prid, rekoč: Nas ima pa bog rajši in nam ga je ob pravem času dal več kot drugim.

ŠE VEDNO PREDVOLILNI PLAKATI - Več kot mesec je že, odkar so bile volitve kandidatov slovenskih političnih strank v državni zbor, kljub temu pa nekateri plakati volilke še naprej pozivajo, komu naj zaupajo svoj glas. Na avtobusnem postajališču v Trebnjem sta še vedno obešana plakata Jelinčičeve nacionalne stranke. Če se dobro spomnimo je bila Jelinčičeva stranka med tistimi strankami, ki so za propagandno plakatno vojno namenile manjše kupčke denarcev, vendar so se ponekod plakati obdržali še do danes. Mimoidoč se v Trebnjem sprašujejo, ali so plakati znak, da bodo pri svojih programskih predlogih trdovratno vztrajali.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Eki prvi v novi poslovni coni

V podjetju za proizvodnjo elektromehanskih komponent dovolj dela za 90 zaposlenih - Večina izdelkov gre v izvoz - Ekološka neoporečnost

ČRNOMELJ - Konec predlanskega leta je pričelo v prostorih bivšega črnomaljskega Gorenja z delom podjetje Eki, ki ga je kot edini lastnik ustanovilo Gorenje. V začetku lanskega decembra se je podjetje kot prvo in še vedno edino preselilo v adaptirane prostore nekdanje črnomaljske vojašnice ali po novem v poslovno cono na Majerju. V dobrem letu obstoja je postal večinski lastnik Eki-ja Metallflex iz Tolmina, ki je odstopil tudi proizvodni program hidrostатов. Kot družbenik je pristopila tudi skupščina občine Črnomelj, ki ima velike zasluge, da je to podjetje v Črnomlju sploh nastalo.

Eki je sicer registriran za proizvodnjo elektromehanskih komponent, sedaj pa dela hidrostate za uravnavanje ravni vode v gospodinskih strojih. Obnavlja-jo tudi kompresorje za hladilno-zamrzovalno tehniko. Metallflex je prej izdeloval hidrostate v Tolminu, potem pa je proizvodnjo preselil v Črnomelj. Prv-zaprav v Ekiju le zlagajo hidrostate iz polizdelkov, ki jih izdelujejo v Metal-

flexu. In ker se je mogoče komu zdelo čudno, da se neka tovarna kar tako od-pove delu proizvodnje, je podvomil, da so jo v Črnomlju morda odrinili zaradi ekološke oporečnosti. Vendar direktor Eki-ja Anton Štefanič zatrjuje, da ne gre za ekološko sporno proizvodnjo.

V Ekiju je zaposlenih 90 ljudi, večina pa jih je prišlo iz bivših Kompresorjev, črnomaljske enote Gorenja. S tem so

MONTAŽA HIDROSTATOV - V Ekiju, kjer je našlo zaposlitev 90 ljudi, zlagajo iz polizdelkov hidrostate. Dela imajo dovolj, in kot kaže, ga ne bo zmanjkalo, če bodo le imeli kvalitetne izdelke. Temu primerno je tudi plača v tovarni redna, kar pa je za siceršnje razmere v črnomaljski občini tudi že uspeh. (Foto: M.B.-J.)

voz. V Sloveniji so edini proizvajalec tega artikla, na svetovnem trgu pa je po Štefaničevih besedah velika konkurenca. Sicer pa so za prodajo zadolženi v Tolminu, prav tako kot tudi za razvoj. Prav sedaj pa v Metallflexu že razvijajo nov tip hidrostata, tako da bo pravočasno stekla izdelava posodobljenega izdelka, ki bo prilagojena avtomatizirani proizvodnji.

M. BEZEK-JAKŠE

Rešitev za brezposelne

Mnogi brezposelni lažje preživijo s pomočjo javnih del - Lani delo za 59, letos za 67 ljudi

ČRNOMELJ - V preteklem letu so v črnomaljski občini javna dela potekala v okviru sedmih programov, vključeni pa je bilo 59 brezposelnih. Iz občinskega proračuna so za sanacijo nedovoljenih odlagališč, vzdrževanje lokalnih cest, odvodnjavanje kmetijskih površin in oskrbo na domu odšteli za nagrado delavcem in materialne stroške 1,3 milijona tolarjev. S tremi programi v okviru javnih del, torej za pomoč beguncem, delo z begunci in pomoč ostarelim, bolnim in invalidom, pa občina ni imela stroškov.

Glede na to, da je bilo po zadnjih podatkih v črnomaljski občini 806 brezposelnih, je bilo v lanskem letu v programu javnih del zajetih 7,32 odst. brezposelnih, kar je pod slovenskim povprečjem, ki znaša okrog 10 odst. Sicer pa v občini ugotavljajo, da so javna dela dosegla svoj namen. Nikakor pa ob tem ne gre zanemariti, da so ta dela koristna tudi z ekonomskega vidika, čeprav njihov namen ni ustvarjanje dobička. Prav zaradi tega je oddelek za družbeni razvoj ob razpisu za javna dela v letošnjem letu spodbujal podjetja, zavode in društva, naj pripravijo programe za javna dela.

Temu primeren je bil tudi odziv, saj so za letos pripravili 14 programov, v katerih bo sodelovalo 67 brezposelnih. Največ, 33, bo nekvalificiranih ali nižje kvalificiranih delavcev, 31 s srednjo ter 3 z višjo ali visoko izobrazbo. Tako kot lani bo tudi letos vse stroške pri delu z begunci pokrili urad za begunce, za po-

moč ostarelim, invalidom in bolnim pa dom starejših občanov. Za vse ostale programe bodo morali za nagrade delavcem in materialne stroške iz občinskega proračuna odšteti 5,7 milijona tolarjev. Sicer pa bodo v letošnjem letu nadaljevali s sanacijo črnih odlagališč, urejanja in čiščenja vodovodne trase in turistična območja, vzdrževali lokalne ceste, poskrbeli za turistično vodenje po krajinskem parku Lahinja ter izdelovali domače platno. Poskrbeli bodo tudi za oskrbo na domu, pomagali pri varstvu otrok, motenih v razvoju, in prizadetih odraslih oseb, nudili pomoč otrokom z učnimi težavami ter sodelovali pri vzgojnih programih za predšolske otroke, ki niso vključeni v vrtec.

M.B.-J.

Prikrajšani so in neenakopravni

V KS Božakovo s složnim delom naredili veliko za razvoj - Razočarani, ker država še vedno ni prokrbela, da bi ob južni meji živeli srečni ljudje

BOŽAKOVO - Krajevna skupnost Božakovo šteje z 219 prebivalci v 55 gospodinjstvih na Božakovem, Želebeju in Rakovcu med manjše v metliški občini. Do leta 1976 je bila tudi med najbolj zaostalimi v občini. Toda danes se lahko pohvalijo, da jim je v dobrem poldrugo desetletju kljub maloštevilnemu prebivalstvu uspelo veliko narediti. Priznajo sicer, da brez družbene pomoči ne bi šlo, prav tako pa ne tudi brez velikih prispevkov krajanov tako v denarju kot v delu. Razveseljivo pa je, da so se prav zaradi napredka začeli vračati mladi.

V letih, ko se je začelo tudi na Božakovem premikati na boljše, so uredili močnejšo električno, asfitalirali ceste, uredili vodovod, dom krajanov, telefon ter obnovili cerkev. Če bi bili v marsikateri vasi z vsem tem že zadovoljni, pa na Božakovem niso. Po besedah predsednika sveta KS Jožeta Nemanica name-ravajo spomladi s prostovoljnimi delom obnoviti sosedsko zidnico. Prednostna naloga, za katero upajo, da bo vsaj začeta še v letošnjem letu, je ureditev kanalizacije. »Klasične kanalizacije si najbrž

promet, kakor smo si ga zamislili, onemogočen sedaj, ko imamo državno mejo. Prav ta meja je za nas dodatni trn v peti,« zatrjuje Nemanic.

KS Božakovo kljub svoji majhnosti meji na Hrvaško kar s sedmimi kilometri. Pred leti so z veliko truda asfitalirali pesto do hrvaške meje, sedaj pa je po Nemanicovih besedah re šmejo uporabljati. Po njej gre do sosednje države le dvolastniki. »Vsem ostalim je dovoljeno k prijateljem in znancem on-kraj meje, ki jih nimamo malo, le po se-demkrat daljši poti skozi mednarodno mejni prehod v Metliki. Prepričani smo, da bi bil problem rešen, če bi obmejnim prebivalcem dali prepustnice. Razoča-

STAVKOVNI ODBOR V BELTU NI PRENEHAL Z DELOM

ČRNOMELJ - Kljub temu da so v Beltu prekinili s stavko, se stavkovni odbor redno sestaja in ocenjuje razmere v tovarni, zlasti pa, kako odgovorni rešujejo njihove zahteve. Tako je stavkovni odbor dobil zagotovilo vodstva in upravnega odbora družbe, da bodo prejeli plače za lanski november predvidoma 18. januarja. Stavkovni odbor bo vztrajal, da bodo uresničene tudi vse ostale njihove zahteve, torej redno izplačilo decembrske plače in regresa za lansko leto. Na seji upravnega odbora pa so dobili zagotovila, da bodo predstavniki delavcev oz. sindikatov prisostvovali sejam tega odbora, ko bo tekla beseda o delavski problematiki in prihodnosti podjetja. Sicer pa v stavkovnem odboru pravijo, da razumejo odločitve vodstva, da pokliče v tovarno le tiste delavce, ki bodo imeli delo. Oba sindikata v podjetju pa pozivajo, naj se vključijo v reševanje vprašanja presežnih delavcev.

PREDAVANJA O BOLEZNIH DIHALNIH ORGANOV

METLIKA - Tukajšnja občinska organizacija Rdečega križa organizira v januarju po vseh krajevnih skupnostih v občini predavanja, ki jih bodo vodili zdravniki metliškega zdravstvenega doma. Beseda bo tekla o boleznih dihalnih organov, poudarek pa bo na vnetjih in prehladnih obolenjih. Pred vsakim predavanjem bo medicinska sestra na željo krajanov merila krvni pritisk. Prvo predavanje je bilo včeraj v Draščih, danes, 14. januarja, pa bo ob 18,30 uri v nekdanji šoli na Radovici.

M.B.-J.

Več denarja za stanovanjska posojila

Kam je šla kupnina?

ČRNOMELJ - Od prodanih občinskih stanovanj se je v lanskem letu do konca oktobra zbralo 40.083.000 tolarjev. Za vračilo soudeležbe pri pridobitvi stanovanj, plačilo odpravnine, prometnega davka in dela kupnine republiku ter za odkup 118 kv. metrov stanovanjske hiše v Semicu so porabili 16.090.000 tolarjev. 3,5 milijona tolarjev so morali do konca preteklega leta vrniti kupcem stanovanj na Čardaku, ki so zaradi napake pri obračunu plačali previsoko kupnino, 15 milijonov tolarjev pa naj bi šlo za nakup sedmih stanovanj v preurejeni stavbi v Ulici Staneta Rozmarna. Neoprabljenih je še vedno ostalo 6 milijonov tolarjev, saj niso, tako kot so načrtovali, kupili ne Stoničeve ne Maleričeve hiše. Vse te tri hiše so v starem mestnem jedru in bi jih morali obnoviti in zaščititi, saj že močno propadajo. Kot je bilo slišati na izvršnem svetu, pa stanovalci v njih, ki so hkrati tudi lastniki, izsiljujejo neustrezne zamenjave. Sicer pa denar od kupnin od občinskih stanovanj, ki ga doslej še niso porabili, uporabljajo za prehoditev likvidnostnih težav v proračunu. Zavedajo pa se, da ga bodo morali čim prej vrniti, saj gre za namenska stanovanjska sredstva.

Na izvršnem svetu so predlagali tudi, naj bi denar od nakupa občinskih stanovanj v prihodnje namenili za kreditiranje stanovanjske gradnje, nakupa stanovanj ali adaptacije stanovanjskih prostorov. Nič več pa za takšne nakupe, kot je na primer Stoničeva hiša. Iz republiškega stanovanjskega sklada je namreč v preteklem letu od 76 posiljeval iz črnomaljske občine dobilo posojila le 29 ljudi. Zato bodo v črnomaljski občini že pri pripravi proračuna za letošnje leto imeli v mislih tudi razpis stanovanjskih posojil.

M.B.-J.

O DENACIONALIZACIJI

DRAGATUŠ, MIHELJA VAS - V prizadevanjih, da bi pospešila denacionalizacijo, pripravila črnomaljska podružnica Slovenske ljudske stranke javno tribuno o denacionalizaciji. V petek, 15. januarja, bo ob 19. uri tribuna v Zupančičevem hramu v Dragatušu, dan pozneje pa ob isti uri v gasilskem domu v Mihelji vasi. Organizatorji so na tribuno povabili tudi predstavnike občinske skupščine, sicer pa so vabljeni vsi krajanji, zlasti pa tisti, ki jih je prizadela nacionalizacija.

KRVODAJALSKA AKCIJA

METLIKA - V torek, 19. januarja, bo od 7. do 13. ure v metliškem zdravstvenem domu redna krvodajalska akcija. Ker bodo urejali kartoteko, prosijo krvodajalce, da prinesejo s seboj kartončke. Tistim, ki so dali kri več kot dvajsetkrat, pa bodo izdali tudi potrdila, s katerimi bodo lahko uveljavljali popust pri prostovoljnem zavarovanju.

Jože Nemanic

Pomagali so beguncem in domačim

V trebanjskem Rdečem križu so zbirali pomoč za begunce v Črnomlju in kasneje na Čatežu za ljudi iz Ilijaša - Konec leta so obdarili 1300 starejših občanov

TREBNJE - Sedaj, ko imamo v Sloveniji več kot 75.000 beguncev in ko je tudi vse več slovenskih družin na robu preživetja, je postalo delo aktivistov Rdečega križa zelo pomembno. V Trebnjem je občinska organizacija Rdečega križa v lanskem letu izpeljala vrsto akcij za pomoč beguncem kot tudi slovenskim družinam, že tradicionalno krvodajalsko akcijo in akcijo zbiranja darovalcev organov, letos pa bo z njimi nadaljevala.

Trebanjsko občinsko organizacijo Rdečega križa sestavlja 17 krajevnih organizacij, ki so ustvarljive v skoraj vseh krajevnih skupnostih, v krajevni skupnosti Trebelno imajo celo tri. Imajo pa tudi najmlajše člane, ki so organizirani po osnovnih šolah. Sekretarka občinske organizacije Rdečega križa Trebnje Majda Miklič pravi: »Lani smo največjo skrb posvečali beguncem. V začetku leta smo zbirali pomoč za begunce v zbirnem centru v Črnomlju, v maju pa smo odprli begunski center tudi v trebanjski občini.« Na Čatežu so začeli prihajati begunci iz Bosne. Poleg teh, ki so v centru, pa je v Trebnjem še 56 beguncev, ki so pri družinah, tudi tem pomaga trebanjski Rdeči križ s hrano, obleko, odejami. Z zdravili, hrano in obleko so pomagali tudi nekdanji pobrateni občini Ilijaš v BiH.

Pomoči so bili deležni tudi vsi tisti naši ljudje, ki so jo močno potrebovali.

Majda Miklič

moči ne bi tako steklo,« pravi sekretarka Majda Miklič. Ljudem so pomagali predvsem z oblačili in paketi s hrano. Konec leta so po krajevnih skupnostih organizirali tudi prednovoletno obdaritev za 1300 najstarejših občanov. Pripravili so jim 175 paketov s testeninami, moko, sladkorjem, kavo, rižem, mlekom v prahu in drugim in 12 paketov s higienskimi potrebščinami. Ocenjujejo, da so razdelili za 1.865.000 tolarjev pomoči. Za obdaritev starčkov je 100.000 tolarjev iz proračuna prispevala tudi občina.

Med letom so tekle tudi vse tradicionalne akcije, npr. krvodajalska akcija. Lani so v Trebnjem organizirali pet odvzemov krvi. Kri je darovalo 917 krvodajalcev. Tako kot v drugih slovenskih krajih tudi v Trebnjem teče akcija za darovanje delov telesa, ki se je začela konec leta 1988. V Trebnjem se je do sedaj prijavilo 88 ljudi, ki so pripravljene v času življenja ali po smrti darovati organe za transplantacijo. 286 fantov in deklet pa je lani pri Rdečem križu uspešno opravilo tečaj prve pomoči za voznike osebnih avtomobilov.

J. DORNIŽ

NA VRHU

SEMIČ - V 5. kolu južne skupine državne strelske lige, serijski program, so strelci semiške Iskre doma premagali ekipo SOP Leskovec s 1343:1110. Po tem kolu sta na čelu lestvice s 15 točkami ekipi Iskre in 29. oktobra iz Grosupljeva, Kranj ima 13 točk in je tretji, medtem ko jih ima SOP Leskovec 9 in zaseda osmo mesto.

I. STONIČ

Prijateljstvo blaži bolečino

Ribniško društvo za pomoč duševno prizadetim je počastilo 10-letnico obstoja — Pomoč prizadetim in njihovim družinam, ki jih je v društvu že 52

RIBNICA — 5. januarja je minilo 10 let od ustanovitve ribniškega društva za pomoč duševno prizadetim. Pred tem je društvo dolga leta delovalo v okviru medočinskega društva za pomoč duševno prizadetim za občini Kočevje in Ribnica. V vseh letih je društvo posvečalo glavno skrb vzpostavljanju in negovanju pristnejših medčloveških odnosov, tako v skrbi za duševno prizadete kot za njihove družine.

»V društvu si prizadevamo, da bi družine, ki imajo prizadete otroke, čim tesneje povezali med seboj. Med njimi želimo skitati prijateljske vezi ne le zato, da bi si lahko starši med seboj izmenjevali izkušnje, pridobljene pri delu s prizadetimi, marveč tudi zato, ker lahko z medsebojnim druženjem in prijateljstvom lažje prenašajo svojo bolečino in težave, ki jih imajo zaradi prizadetosti svojih otrok.« pojasnjuje prizadevanja društva tajnica društva in direktorica ribniškega centra za socialno delo Majda Vrh. V ta namen društvo prireja različne družabne prireditve, piknike in izlete. Pri tem jim, tako kot ob vsakoletnem nakupu daril za obdarovanje prizadetih za dedka Mrza, pomagajo s svojimi prispevki številna ribniška družbena in zasebna podjetja ter obrtniki.

Približno dvakrat na leto društvo organizira za starše in svoje prizadete različna strokovna predavanja, na katerih jih seznanijo z najnovejšimi izsledki

s področja metod dela s prizadetimi, odnosov v družini, spolnosti prizadetih in drugih, ki so staršem in svojem v pomoč pri njihovem delu. Društvo jih tudi redno obvešča o novostih na področju zakonodaje, ki zadeva prizadete ali njihove družine.

Odziv na številne aktivnosti, ki jih prirejuje, je po mnenju Vrhove precejšen. Redno se jih udeležuje približno polovica vseh družin z območja ribniške občine, ki imajo prizadete otroke.

ŠOLA V NARAVI

KOČEVJE - Kočevskim šolnikom je kljub pomanjkanju denarja ob pomoči delovnih in drugih kočevskih organizacij v letošnjem šolskem letu uspelo izpeljati šolo v naravi. Gre pravzaprav za enotedenski tečaj plavanja in smučanja. Plavalni tečaj je bil organiziran na učence četrtih razredov vseh treh kočevskih osnovnih šol decembra v Ribnici. Plavati so se naučili vsi učenci. Starši so morali za najemnine bazena prispevati po tisoč tolarjev, stroške za vadijela je poravnala občina, brezplačne prevoze otrok iz Kočevja in Stare Cerkve v Ribnico pa je omogočil Integral Stojna iz Kočevja. Brezplačne prevoze na smučišča imajo tudi učenci petih razredov, ki so v ponedeljek pričeli s smučarskim tečajem. Tečaj bo zanje tudi sicer brezplačen, če odmislimo stroške, ki so jih starši morebiti imeli z nakupom smučarske opreme. Da bi to dobili čim ceneje, je bil minul soboto v šoli organiziran sejem rabljene smučarske opreme.

Zamujajo za več kot leto

Podpisujejo pogodbe z ribniškim Stanbirojem

RIBNICA — Že pred meseci je ribniški Stanbiro poslal vsem lastnikom stanovanj v ribniški občini v podpis pogodbe o opravljanju storitev upravljanja. Nekateri lastniki se s ponujenimi pogodbami niso strinjali in jih niso hoteli podpisati. Konec decembra je Stanbiro poslal vsem podjetjem in drugim lastnikom stanovanj, razen privatnim lastnikom, katerim jih bo poslal v teku tega meseca, nove pogodbe. Direktor

Ob ustanovitvi društva je bilo takšnih družin 30, danes pa jih ribniško društvo za pomoč duševno prizadetim združuje 52.

M. LESKOVŠEK-SVETE

OGREVANJE NA PLANINSKI CESTI

SEVNICA - Skupnost stanovalcev v stanovanjih na Planinski cesti terja od 18. januarja sestanek vseh predstavnikov objektov, ki se ogrevajo iz kotlovnice na Planinski cesti, s predstavniki Komunale Sevnice, Terce Šentrupert in z vsaj enim strokovnjakom za sisteme centralnega ogrevanja, ker niso zadovoljni z načinom kurjenja in ogrevanja. V nasprotnem Komunalni ne bodo več plačevali svojih obveznosti.

OBOROŽEN DO ZOB

KOČEVJE - Zaradi nedovoljene posesti in nošenja orožja bo moral k sodniku za prekrške 18-letni Leon Š. iz Kočevja. Na obvestilo, da je v diskoklubu Škorc v Kočevju gost, ki je po vsej verjetnosti oborožen, so kočevski policisti 28. decembra pri Leonu našli doma narejen revolver, prirejen za izstreljevanje nabojev kalibra 45 (12 mm), šest nabojev, avtomatski nož na vzmet, v prtljajniku njegovega avtomobila pa doma izdelano Stojna iz Kočevja. Brezplačne prevoze na smučišča imajo tudi učenci petih razredov, ki so v ponedeljek pričeli s smučarskim tečajem. Tečaj bo zanje tudi sicer brezplačen, če odmislimo stroške, ki so jih starši morebiti imeli z nakupom smučarske opreme. Da bi to dobili čim ceneje, je bil minul soboto v šoli organiziran sejem rabljene smučarske opreme.

Stanbiroja Jože Mihelič zatrjuje, da so pogodbe usklajene s predhodnimi priporočili lastnikov.

»Pogodbe so pripravljene v tem smislu, da bomo za lastnike stanovanj delali ne glede na to, ali jih bo podpisalo potrebnih 50 odst. ali ne. Upravnik v neki stanovanjski hiši pa bomo, ko bomo ugotovili, da je podpisanih pogodb vsaj za polovico stanovanj v hiši«, pojasnjuje Mihelič in dodaja, da so tudi tistim, s katerimi so že imeli podpisane pogodbe poslali nove. Trenutno imajo podpisane le pogodbe s SPIZ-om in ministrstvom za obrambo, ki je Stanbiro pooblastilo, da jih zastopa tudi v primeru, če ne bo upravnik.

V Stanbiroju upajo, da bodo pogodbe, ki jih s Stanbirojem podpisuje vsak lastnik posebej, podpisane čimprej. »Kakor hitro bomo ugotovili, da smo upravljalci, bomo sklicali zbor lastnikov, na katerem se bomo pogovorili o pripravi pogodbe o upravljanju«, zatrjuje Mihelič. Gre gre za zelo pomembno pogodbo, s katero lastniki v hiši urejajo medsebojna razmerja, od določitve solastniških deležev in načina uporabe skupnih prostorov do določitve načina upravljanja hiše in upravljalca, bi te pogodbe morale biti že zdavnaj podpisane. Vzrok, da še niso, je v tem, da jih mora nekdo pripraviti. Če bo upravitelj, jih bo za ribniške lastnike stanovanj pripravil Stanbiro.

M. L.-S.

Sevniški Lisci pokradli kapital

Bo v Lisci in drugih sevniških podjetjih še več delavcev na cesti zaradi »nacionalizacije« slovenskega kapitala v Srbiji in splošne gospodarske krize?

SEVNICA — V sevniški Lisci ocenjujejo, da so z izgubo svojega deleža tovarne in opreme v Šekovičih v Bosni in Hercegovini in v Babušnici v Srbiji najmanj ob 5 milijonov mark. Ti dve podjetji pa sta bili za sevniško podjetje konfekcije vredni glede na skupne odnose, pogodbe, trge in proizvodnjo bistveno več. Vojna in sankcije varnostnega sveta OZN so Lisci povzročili ob zmanjšanju trga tudi 35-odst. zmanjšanje proizvodnje glede na leto 1991 in kar 42-odst. glede na leto 1988.

Lisca je bila večinski lastnik podjetja Lascica s 350 zaposlenimi v srbski občini Babušnica in nekaj več kot 60-odst. lastnik podjetja Lovnica z 250 delavci v Šekovičih v BiH. Lascico poletje so v Srbiji 60-odst. delež Lascice v Lasci v s sevniško občino pobrateni občini Babušnica pobratili nacionalizirali. Po nalogu agencije iz Srbije so kapital iz Sevnice enostavno preknjižili v srbski družbeni kapital. Navkljub temu da tovarna v Babušnici, tako pač kot že številne v Srbiji, ne obratuje, delavci dobivajo iz nekega zveznega sklada za svoje

Pritiski so obrodili sadove

Minister Krajnc je izpolnil obljubo

KOČEVJE — Delavci Cestnega podjetja Novo mesto so v zadnjih dneh starega leta končali skoraj enomesečna dela na približno 200 metrskem preboju nove cestne trase od Kočevja proti Beli krajini. Minister za promet in zveze Marjan Krajnc je tako izpolnil obljubo, ki jo je dal Kočevcem ob svojem obisku v Kočevju septembra. Obljubil je, da bo za ta dela poskušal zagotoviti denar in da bo cesta v letošnjem letu dokončana.

Na dano obljubo so ministra opominjali nenehni pritiski občine. Kočevci so storiли vse, da bi se nadaljevala dela na posodobitvi ceste, ki so bila julija prekinjena zaradi vladne odločitve o prenehanju izvajanja vseh cestnih del v Sloveniji. V korist dokončanja makedamske trase nove ceste od Kočevja do Predgrada so se bili pripravljeno odpraviti izgradnji nadvoza nad železniško progo pri Liku, vendar je republika ta denar porabila v druge namene. V zvezi s tem so Kočevci zahtevali vrsto pojasnil, vendar zadovoljivega odgovora niso dobili.

Poljanci so v začetku oktobra pripravili v Predgradu protestni shod, na katerem so zagrozili, da bodo ceste zaprli. Mesec kasneje so to opozorilo storili, hkrati pa napovedali protestni shod pred republiško skupščino, ki ga je, tako kot ostale akcije domačinov, podprilo tudi občinsko vodstvo.

Do shoda v Ljubljani ni prišlo, saj so v začetku decembra vendarle dočakali nadaljevanje in tik pred novim letom tudi zaključek še zadnjih večjih zemeljskih del. Kočevci sedaj upajo, da bo vlada oz. ministrstvo za promet in zveze zagotovilo dovolj denarja, da bodo lahko spomladu asfaltirali cesto od Pekla do Knežje Lipe in nadaljevali z zemeljskimi deli do Brezovice, tako da bi v jesenskih mesecih lahko z asfaltiranjem tudi tega odseka dokončali cestno povezavo med kočevsko in črnomaljsko občino, ki jo posodablja že 18. leto.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Občuten porast zasebne spodbude

Preteklo leto uspešno

RIBNICA — V ribniški občini se je lani po desetih letih stagnacije v malem gospodarstvu število obrtnikov povečalo za 10, tako da jih je bilo konec leta skupno 211. Skoraj podvojilo se je tudi število zasebnih podjetij, vendar jih je večina ostala le na papirju. Od 154 registriranih podjetij jih je bilo aktivnih okoli 50, tako da je bilo v skupnem številu 605 zaposlenih v zasebnem delu ribniškega gospodarstva aktivnih okoli 500.

K porastu zasebnega podjetništva je nedvomno prispevalo propadanje velikega družbenega gospodarstva in nuja zaposlenih, da si sami izborijo košček kruha, pa tudi vse večje uveljavljanje prodajniške miselnosti. V dokaz slednjega govori podatek, da ribniško malo gospodarstvo ni še nikoli toliko investiralo, in sicer predvsem v poslovne prostore in tehnološko opremo, kot preteklo leto. Več je investiralo tudi v proizvodnjo in storitve kot v trgovino in gostinstvo, čeprav so bile odprte tudi številne nove trgovine in bifeji.

Čeprav je bilo zaradi splošne gospodarske krize tudi za zasebno gospodarstvo minulo leto težko, je bilo, gledano v celoti, tudi uspešno. Vlada in pristojna ministrstva so razrešila vrsto zahtev, ki jih je prednje postavilo slovensko malo gospodarstvo.

Dobro sodelovanje dveh enakopravnih partnerjev je bilo občutiti tudi na ravni občine. V ribniškem občinskem proračunu so lani prvič namenili denar za malo gospodarstvo, s katerim so septembra ustanovili kreditni sklad za razvoj drobnega gospodarstva, iz katerega je 16 obrtnikov in 7 podjetnikov dobilo kratkoročne kredite pod ugodnimi pogoji. Vse boljše sodelovanje z občino se je izkazalo tudi ob vključitvi v svetovalno mrežo malega gospodarstva. Skupno so na ministrstvo za delo posredovali tri projekte, od katerih je bila dvema odobrena denarna pomoč. Plod skupnih prizadevanj je bila tudi ustanovitev obrtne cone, v kateri je poslovne prostore pridobilo 28 obrtnikov in podjetnikov.

M. LESKOVŠEK-SVETE

• Ljudje so okrutni, človek je dober. (Tagore)

• Posušeni strugi nismo več hvaležni za to, kar nam je dala. (Tagore)

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanovljate? Imate vpeljana dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni? Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing **DOLENJSKI LIST** pozna rešitve, primerne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo: znak podjetja vizitke dopise

propagandna sporočila vseh vrst in poskrbimo za objave v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing tel. (068) 23-610 fax: (068) 24-898

Pokličite nas, obiskali vas bomo!

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

V SOBOTO OGLEDELEKTRARNE VRHOVO

VRHOVO - Smelt Ljubljana, ki gradi HE Vrhuvo, in investitor Savske elektrarne Ljubljana vabita krajanje, predstavnike podjetij in vse zainteresirane ljudi na informativni dan, ki bo v soboto, 16. januarja, od 10. do 13. ure na gradbišču hidroelektrarne Vrhuvo. V gradbiščni jedlinici si bodo najprej lahko ogledali tipične projekte ter videofilma o graditvi HE Mavčiče ter o začetku gradnje HE Vrhuvo, sledil pa bo organiziran ogled gradbišča. Prva skupina obiskovalcev bo s programom informativnega dne začela ob 10. uri, druga pa ob 11.30. To navajamo zato, ker posamičen ogled gradbišča ni možen. Vabljeni!

S picami do pomoči ob vojni vihri

Knjižica o picah

DOLENJI BOŠTANJ — Te dni se je znašla na prodajnih policah sevniškega Mercatorja in tudi drugih trgovin knjižica 29-letnega Mersada Mušiča Pice in vse o picah. Mušič je poročnik s Slovenko v Dolenjem Boštanju, sicer pa prihaja iz okolice Bihaca, kjer divja vojna in kjer so ostali njegovi starši, mlajša brata in sestri. Dve sestri pa sta se prav tako kot on udomili v Sloveniji in delata na Gorenjskem, en brat pa dela v Avstriji. Mersad večkrat razmišlja, kako bi najbolj pomagal trpečim doma v BiH in kako naj bi se boril zoper krvavo nasilje, ki ogroža njegov narod in državo.

Z delom za švicarsko-italijansko firmo v Libiji, na Malti, v Švici in Nemčiji je zaslužil kar precej denarja in skoraj vse prihranke vložil v obnovo, dozidavo hiše v domači vasi, da bi domačim omogočil človeka vredno življenje. Odločitev, da po bogatih mednarodnih kulinarčnih izkušnjah v samozaložbi izda poljuden priročnik o picah z lepimi barvnimi fotografijami Foto studia Lipa, pomeni, da se je opredelil za humanitarno pomoč. Če bo zbral s prodajo knjižice za kakšen tovarnjak hrane in sanitetnega materiala in še pokril stroške za papir in tisk, bo zelo zadovoljen. Maloprodajna cena knjižice s 46 stranmi je 578 tolarjev, pri naročilu po povzetju na naslov White Lady, d.o.o., Dolenji Boštanj 81 (pri Raku), pa stane 520 tolarjev. Na naslovnici knjižice je najzanimivejša pica v obliki srca, v knjižici pa je naveden tudi postopek za njeno izdelavo, ravno tako pa za zaprti in sadno pico.

Seveda Mušič pojasnjuje še, kaj

je treba vedeti za pripravo in oblikovanje testa in kakšne naj bodo sestavine za nadev picam in za omako. »Vsa umetnost je v tem, da mora biti pica okusna, sočna in ne trda,« pravi Mušič. Kakšna je pot do tega, je že daljša zgodba, predvsem pa stvar okusa, o katerem pa po znatem latinskem reku tako ne gre razpravljati. V Libiji, so šle v promet zlasti zelenjavne pice, za nadeve so pogosto uporabljali artičoko, sire beluške, goveje, ovčje meso, predvsem pa so bile pice izjemno pikantne zaradi velikih količin ta-

Mersad Mušič

basca. Oblika ni bila pomembna, medtem ko je bil design pice za Nemce v Lauterbachu alfa in omega, čeprav je bil šef kuhinje prav tako kot v Libiji Italijan. Rob pice je moral biti okrogel in se kar bleščati.

V Sloveniji je Mušič obredel videl pic, a prav dobrih ne našteje niti pet. Posebej so ga razočarali Stajerci, saj je opazil, da v Mariboru na vročo pico šele na koncu dodajo mrzlo omako. V Sloveniji je Mušič, ko je še delal v Krškem, ko se je neko nedeljo usulo v picerijo 46 otrok in se jim je z avtobusom neznanosno mudilo naprej, verjetno postavil rekord, saj je bil kos naročilu v eni uri.

P. PERC

Drobne iz Kočevja

UGODNA SMUKA - Nedavno otopletev je v Kočevju pobrala precej snega, vendar je na vseh treh kočevskih smučiščih še vedno možna ugodna smuka. Vlečnica v Cvišlerjih dela že ves čas, odkar je zapadel sneg, obratuje pa tudi vlečnica v Dolgi vasi. Kočevskim ljubiteljem smučanja in sankanja, ki so bili vrsto let prikrajšani za primerna smučišča, pa so na voljo tudi snežne površine na nekdanjem zaprtem območju Borovca.

BREZ SVETA - Na decembrski skupni seji vseh treh zborov kočevske občinske skupščine je delegat zbora krajevnih skupnosti Franc Čimprič v imenu sveta krajevnih skupnosti Kostel zahteval, naj predsedstvo občinske skupščine ponovno obravnava njihovo krajevno skupnost. Kostelci imajo že nekaj mesecev le predsednika sveta krajevnih skupnosti, saj so ostali člani sveta odstopili, o razpisu nadomestnih volitev pa se člani sveta v odstopu in predsednik ne morejo dogovoriti. Po mnenju občinske statutarno-pravne komisije bi moral svet v odstopu sprejeti spremembo statutarne sklepa, ki določa način imenovanja članov sveta (sedaj velja, da so predsedniki vseh odborov člani sveta). Ker predsednik sveta Stanislav Južnič neče sklicati seje sveta v odstopu, Čimprič predlaga, naj se krajevni skupnosti Kostel blokira žiro račun, predsedstvo občinske skupščine pa poziva, naj jim kljub že neuspelemu poskusu pomaga, da bodo prišli do nadomestnih volitev.

Ribniški zobotrebc

ZADRUGA UKINILI - Manjše zanimanje članov Rikove stanovanjske zadruge za stanovanjsko gradnjo, težke razmere in slab denarni položaj Rika ter lanskoletna uvedba plačil prometnega davka na gradbene materiale tudi za stanovanjske zadruge so vplivali, da je Stanovanjska zadruga ribniške kovinske industrije Riko konec decembra prenehala delovati. Zadruga je v preteklih letih uspešno pridobivala nezaidana stavbna zemljišča za gradnjo stanovanjskih hiš, pridobivala je tudi dolgoročno stanovanjska posojila in reševala druga vprašanja na stanovanjskem področju. Odločitev o prenehanju delovanja zadruge je kljub navedenim vzrokom zanjo nekatere člane presenetila. Vsi namreč še nimajo zgrajenih hiš do tretje gradbene faze, kar bi jim omogočilo, da uredijo lastniško stanje z zadrugo.

NAJEMNE POGODBE - V teh dneh poteka podpisovanje najemnih pogodb med imetniki stanovanjskih pravic v občinskih stanovanjih in ribniško občino kot lastnikom stanovanj. S podpisovanjem pogodb z okoli 160 imetniki stanovanjskih pravic v stanovanjih nekdanjega občinskega sklada, solidarnostnih stanovanjih, kadrovskih stanovanjih občinskih upravnih organov, policije in zdravstvenega doma je občina pričela konec decembra in je bila med zadnjimi večjimi lastniki stanovanj v ribniški občini, ki tega še ni storila. Rok za sklenitev najemnih pogodb je bil konec lanskega aprila.

Sevniški paberki

HIDRANTI DRUGIČ - Pretekli teden so kar vztrajno brneli telefoni, bodisi, da bi v to kroniko zapisali kaj novega oz. da bi ali dopolnili ali popravili že zapisano v tej rubriki prejšnji teden. Sevniška Komunala je kot upravljalec mestnega vodovoda tudi pisno zahtevala popravke bodice Hidranti. Direktor Komunale Miro Dobovšek pojasnjuje, da so sevniškim gasilec dali karto sevniškega vodovoda v merilu 1 : 5.000 z vrisanimi hidranti tisti dan, ko so jo dobili od izvajalca del na katastru komunalnih naprav - vodovodu. V tej pregledni karti so vrisani 104 hidranti za potrebe požarne vode. Poveljnik sevniških gasilcev Janko Stopar pa nam je v ponedeljek sporočil, da je na območju mesta celo 120 podzemnih in nadzemnih hidrantov, da pa so pri 15 ugotovili nepravilnosti. S tem podatkom je soglašal tudi direktor Dobovšek, češ da so gasilci le bolj na tekočem, oba možakarja pa sta se pohvalila, da Komunala in gasilci dobro sodelujejo. Čudovito!

DIMNIKI DRUGIČ - V tej bodici so se prejšnji teden prepoznali Imperlovi iz Podgorice 10. Gospa Lojzka je prosila, če lahko zapišemo, da oni niso nikoli odklanjali dimnikarjevega obiska. Mojster Stanko Pernovšek je bil pri njih še oktobra lani. Požar v dimniku je nastal zaradi vžiga saj, a tudi močnega vetra, meni gospa Lojzka, ki se ob tej priložnosti topla zahvaljuje sevniškim gasilec za izjemno hitro in učinkovito ukrepanje. Gospa Lojzka je še pojasnila, da pa je možev brat v resnici odgnal dimnikarja, ki se je prijavil blizu šole po 12 letih, kolikor časa je sam čistil dimnike na domačem ognjišču. Zanimivo pri vsem tem je, da mi nismo navajali nobenih imen prizadetih, navedli smo le izjavo sevniškega dimnikarskega mojstra Ivana Jelaniča, da sta zagoreli dve hiši, ker ljudje niso pustili blizu dimnikarja.

ZASTAVA - Jože Stibrič iz Dolenje vasi je na seji krške občinske skupščine vprašal, kaj dela nemška zastava v kotu sejne sobe. To je učinkovalo tako kot kak "Blitzkrieg". Presenečenje je bilo popolno in nihče od navzočih v sejni dvorani ni rekel ne bev ne mev. Je pa zastava res v kotu sejne sobe A. Mogoče jo je hotel kdo tudi izobesiti, kajti poleg zvite zastave stoji tudi lestev.

IMENA IN ŠTEVILKE - Ko so pripravljali ovitek za novo ploščo Vidmova pihalnega orkestra, so potrebovali tudi ime krške tovarne papirja in celuloze, da ga pri plošči nekam natisnejo. Ime so tudi dobili, in sicer je nekdo sporočil kar ime "Duro Salaj". To je nekdanji naziv krške tovarne. Ni bilo nujno, da so ga pred leti zamenjali z "Videm", če jih je pri tem vodil nacionalni ponos. Kajti rajnik Duro, ki je posodil ime, je zavijal samo hrvaško, živi Vidmovi direktorji pa dandanašnji govorijo celo angleško. No, kar zadeva tisto tiskanje, je pa tako. Ponovili so ga, a kaj bi to! Pri 107 milijonih mark Vidmova dolga je tisoč mark stroškov ponovnega tiskanja malenkost...

STISKA - Gasilci na krškem koncu imajo precej prazne blagajne. Ko gredo s kombiji na tehnični pregled, zato drug drugemu posojajo gume, da avtomobil "gre skozi". Je vse narobe v gasilstvu, in kako tudi ne, ko se gasilski vodilni kadri selijo med duhovne vaje in meditacije.

PRIJETNO - Na zadnji krški skupščini, kjer niso nikomur izrekli nezaupnice in jim niti ni uspelo začeti postopka za nezaupnico predsedniku skupščine Vojku Omerziju, so se nekajkrat od srea nasmejali. Če je smeh res pol zdravja, sedaj v Krškem ne bodo več sklicevali skupščinskih sej, ampak zdravilne sestanke. Od razmerja političnih sil v parlamentu je odvisno, če bodo delegati imeli tudi duhovne vaje in meditacije.

Novo v Brežicah

CESARSKA - Pot na Dunaj je danes precej krajša kot nekdanj, ko so slovenski podložniki hodili k cesarju prosit za to in ono. K sreči pa zdaj to ni več tako pomembno, saj cesarja že dolgo ni več pa tudi sedež "cesarstva" je zdaj kar v Ljubljani. Je pa res, da so se dobri stari običaji ohranili. V brežiški občini tako kar dežujejo vloge za izvršni svet, ki naj prosilcem dodeli pomoč. Ta občinski organ še vedno igra vlogo cesarja po znanem načelu Deli in vladaj!, res pa je, da je že nekajkrat opozoril, da je treba narediti konec neskončnim prošnjam za denarno pomoč. Prosijo kulturna društva, verniki, društva veteranov, mobilizirancev v nemško vojsko, veterinarji in še kdo. Zadnja prošnja, o kateri naj bi odločili minuli torek, prihaja iz Društva prijateljev mineralov in fosilov Tržič. Verjetno minerali in fosili nimajo prav veliko privržencev v izvršnem svetu. Na več simpatij bi morda našel Društvo prijateljev oslov. Ampak samo pod pogojem, da bo varovalo tudi dvo-nožce.

OSLOVSKI KAŠELJ - Ta nima nobene zveze z zgoraj omenjenim društvom. Seveda pa ne moremo zanikati njegove povezave z zdravniki in povezave zdravnikov z zdravili. Zdravniki, ki zdravijo oslovski kašelj, zato še niso osli. Še posebno ne, če znajo za bolezen predpisati zdravila primernih vrst in količin. Osli tudi niso v lekarni, kjer zdravila prodajajo, in če so kupci iz malo bolj oddaljenih krajev, poleg tega pa s polnimi žepi, še toliko bolje. Kdo, kam in kako prodaja zdravila, raje ne bomo pisali. Tudi mi nismo osli. Je dokazano. Osel gre namreč samo enkrat na led - mi smo šli že večkrat. Sočne polične govornice bomo zato samo narahlo izkašljali, izpljunili in nanje pozabili.

PODBOČJE O PREJSNEM IMENU

PODBOČJE - V krajevni skupnosti Podbočje poteka od 10. januarja enomesečna javna razprava o tem, ali bi Podbočju vrnilo nekdanje ime. Staro ime za ta kraj je Sv. Križ. Javna razprava bo v gasilskem domu v Podbočju, in sicer 10., 17., 24. in 31. januarja in 7. februarja, vsakič od 8.30 do 10. ure. Ves čas razprave lahko prebivalci mnenja o preimenovanju Podbočja oddajo na sedežu KS Podbočje ali jih tja pošljejo. Gradivo za javno razpravo jim je na voljo na sedežu krajevnih skupnosti. Na podlagi javne razprave bo po 10. februarju svet KS oblikoval stališča in skupščina KS bo razpisala referendum o imenu kraja. Javno razpravo vodi komisija v sestavi Franc Černelič, Ivan Urbanč ml. in Franc Glinšek.

IZ NAŠIH OBČIN

Smeti bodo odvažali in sortirali

Poskusno ločeno zbiranje smeti v Krškem

KRŠKO - V krški občini bodo zbirali in odvažali smeti v vseh strnjenih naseljih, ker tako določa Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki, sprejet v občinski skupščini lani. Komunalno stavbeno podjetje Kostak, zadolženo za to opravilo, se bo tega pogosto nehalnega dela lotilo s prvim marcem letos. Pred tem se bo Kostakovo osebje dogovorilo s posamezno krajevno skupnostjo in obiskalo naselja, v katerih podjetje letos na novo začenja opravljati omenjeno komunalno dejavnost. Odlok prepoveduje metati vse smeti »v en koš«, zato komunalno podjetje uvaja ločeno zbiranje odpadkov na izvoru. Letos bo sortiranje poskusno in se ga bodo lotili v mestu Krško na desnem bregu Save. Kaj vse se bo dogajalo v zvezi z odpadki, bo Kostak pojasnil v posebni brošuri.

Posode za odpadke, brez katerih si ni mogoče zamisliti odvoza smeti iz strnjenih naselij, bodo kupili vaščani. Ali kot pojasnjujejo v Kostaku: »V odloku je določeno, da prvo posodo plača uporabnik sam, vsa nadaljnje zamenjave pa mora opraviti izvajalec odvoza. Slednji določi tudi tip posode. Posode bodo lahko nabavili v Kostaku oziroma jih bomo občanom dostavili na določeno mesto. Plačilo bo možno v več obrokih. Z dobavitelji posod za odpadke bomo poskušali skleniti najugodnejše cenovne in plačilne pogoje.« Omenjeni organizirani odvoz in ločeno sortiranje na

- Kostak bo letos namestil posode za odpadke v naslednjih naseljih: Cesta, Gora, Golek, Sp. Dule, Gorenja Lepa vas, Kalce, Mali Trn, Veliki Trn, Apenik, Nova Gora, Ravnji, Drenovec, Senuše, Straža, Sela, Raka, Cirje, Dolga Raka, Podlipa, Smednik, Kržišče, Zaloke, Velika vas, Gorenja vas, Gorica, Jelše, Veliki Podlog, Pristava, Kalce—Naklo, Brod, Podbočje, Sp. Libna, Stari grad, Dolenja vas, Zdole, Pletenje, Rožno, Drnovo, Mrtvica, Brege, Vihre, Koprivnica, Veliki Kamen in Brezje.

izvoru naj bi v krški občini popolnoma zaživela v treh letih. Ko bo organizirani odvoz iz strnjenih naselij tekel nemoteno, bodo postala povsem odveč črna smetišča, zato bo občina naredila vse potrebno, da bodo divja odlagališča odpadkov v celi občini izginila.

KDO BO POSLEJ NAZDOROVAL GOZDOVE?

BREŽICE - Izvršni svet ni dal soglasja, da bi dosedanjemu medobčinskemu gozdarskemu inšpektorju inž. Vinku Šešku za tri mesece podaljšali to funkcijo. Ker je podoben sklep sprejela tudi sevniška občinska skupščina, vztrajajo, naj Medobčinski inšpektorat Krško ponovlja zapis za delo novega gozdarskega inšpektorja, dokler ga ne najde.

Lastnina nalaga tudi obveznosti

Škoda bo, če bodo novi lastniki stanovanj šele ob večjih okvarah spoznali, da potrebujejo upravljalca skupnih prostorov in naprav

BREŽICE - Ob sprejetju novega stanovanjskega zakona je bilo v brežiški občini okrog 900 družbenih stanovanj. Brežiško Komunalno stanovanjsko podjetje je do zdaj etažnim lastnikom prodalo 300 stanovanj, a je v tem času le 30 lastniki sklenilo pogodbo o upravljanju. Očitno je, da se večina novih lastnikov ne zaveda, da so kupili tudi skupne prostore in so zato dolžni zanje skrbeti. »Zakon pravi, da mora vsaka hiša, ki ima več kot 10 stanovanj določiti upravnika, ne določi pa roka za sklenitev pogodbe o upravljanju. Tako nedorečenost dopušča stanovalcem, da ne skrbijo za skupne prostore in naprave, ki bodo propadle, če bo še naprej vsak skrbel samo za svoje stanovanje. Stanovalci morajo tudi vedeti, da ima samo upravitelj možnost, da zanje sodno izterja dolgove nevestnih sosedov za skupne stroške. Z veliko napora nekaterih stanovalcev v Ulici 21. maja 11 in še posebej Boža Kerina nam je nedavno uspelo podpisati prvo pogodbo o upravljanju stanovanjskega bloka,« pravi direktorica Komunalno—stanovanjskega podjetja Vladka Kežman.

podjetje vendarle najbolj kvalificirano za opravljanje takih storitev. Pred sklenitvijo pogodb smo morali dobro preučiti zakon in uskladiti 22 različnih interesov. Zbor lastnikov je prenesel večino pooblastil na upravni odbor, oblikovali pa smo tudi nadzorni in kulturni odbor. Sprejeli smo še bolj življenjski hišni red in pravilnik,« pripoveduje predsednik upravnega odbora lastnikov Božo Kerin.

In kaj pomeni podpis pogodb za lastnike? Vsak mesec bodo plačevali 280 tolarjev upravniku, da bo skrbel za redno in investicijsko vzdrževanje skupnih prostorov. Z omenjeno vsoto bo plačana le redna skrb za popravila, vzdrževanje in investicije ter iskanje in vjadala in sodna izterjava dolgov, medtem ko bodo morali vse stroške popravil plačati lastniki sami. Pri najemnikih občinskih stanovanj upravljalca skrbi tudi za vzdrževanje stanovanja, pobira najemnine in del sredstev odvaja lastniku. Lastniki stanovanj morajo za stanovanja skrbeti sami in poleg tega plačevati še vse stroške obratovanja: čiščenje dimnikov in skupnih prostorov, urejanje zelenic, plačilo razsvetljave, deratizacij, vzdrževanja gasilskih aparatov itd.

Foto: Božo Kerin

B. DUŠIČ-GORNIK

Začetek minil brez večjih stresov

Zavarovalniški sistem v zdravstvu v Krškem ni povzročil pretirane slabe volje ne na eni ne na drugi strani — Ni še znano, kaj potrebujejo v občini

KRŠKO - Nova zdravstvena zakonodaja bo po mnenju nekaterih postavila zadeve na glavo. Drugi so prepričani, da bodo zdaj stvari krenile v pravo smer, češ da je bilo doslej v zdravstvu s toliko sociale vse narobe. Vsekakor bo minilo nekaj časa, da bodo za nami prehodne težave in vsa odprta vprašanja glede zdravstva bodočino.

Kar zadeva uvajanje novega zavarovalniškega sistema, so v zdravstvenem domu v Krškem pogrešali jasnejše informacije iz republiških ustanov. »Prva navodila smo dobili v začetku lanskega decembra, druga sredi meseca in tretja navodila okrog 28. decembra. Zadnja navodila so prispela praktično ponoči med 30. in 31. decembrom. Tako je bilo za uvajanje pravzaprav malo časa, vendar smo v ponedeljek po novem letu začeli delati samo z majhnimi zamudami,« je povedal dr. Rudolf Ladika, direktor krškega zdravstvenega doma. Vsi bolniki v čakalnici niso imeli pri sebi potrebne dokumentacije, toda prvi dan so jim v krškem zdravstvenem do-

praksu, se bodo zadeve urejale verjetno dosti dlje kot 60 dni. Privatništvo v tej dejavnosti sicer ni več bogokletno kot nekdanj, vendar je z njim povezanih še dosti odprtih vprašanj, kot meni dr. Rudolf Ladika. Tako še ni odgovora, vsaj v Krškem ga ne poznajo, v zvezi s t. i. mrežnih javnih zdravstvenih ustanov, ki bi se lahko razvijala ob zasebnih ambulantah in morda bolnišnicah. Očitno se

Doslej so v krški občini podelili eno koncesijo zasebnemu zdravniku. Za drugo zasebno ordinacijo je izvršni svet dal soglasje.

Z uvajanjem novosti v zdravstvu so v krškem zdravstvenem domu nepreklicno ugotovili, da bodo težko shajali s sedanjo informacijsko opremo. »Računalniško imamo opremljenih okrog deset delovišč, ostalih pa ne. Pričakujemo, da se bodo stvari normalizirale čez mesec ali dva,« napoveduje dr. Ladika. Kar pa zadeva zasebno zdravniško

L. M.

PROŠNJE ZA PRORAČUNSKO POMOČ

KRŠKO - Kot je na nedavni seji krškega predsedstva skupščine predlagal Miran Resnik, naj bi iz občinskega proračuna zagotovili denar za delovanje pihalnega orkestra Videm. Drugi člani predsedstva predlogu niso nasprotovali, nekateri od njih pa so povedali, da so posamezna podjetja že finančno podprla omenjeno instrumentalno skupino. Kot kaže, zaenkrat ni trdnega zagotovila, da se bo v občinskem proračunu našel omenjeni denar. K tej negotovosti prispevajo številne prošnje različnih organizacij, ki bi želele dobiti denarno pomoč iz občinskega proračuna. Vlada bo nekaterim prosilcem po vsej verjetnosti ugodila, pri čemer bo upoštevala mnenje sekretariata za družbene dejavnosti.

Odslej lahko le vino prodaja pijače Schweppes

Lažje do prodajne mreže

BREŽICE - Podjetju Vino Brežice zaradi izgube hrvaškega tržišča trda prede, zato mu je prišla še toliko bolj prav pogodba s priznano firmo Schweppes. Od začetka tega meseca imajo v podjetju koncesijo, ki jim daje pravico, da samo oni prodajajo Schweppesove pijače v Sloveniji. V teh dneh kupce delno še oskrbuje Slovin s pijačami iz svoje stare zaloge, vendar se bodo v bodoče morali obrniti na novega dobavitelja. Ze doslej so kupci lahko dobili pijače Schweppes v plastičnih steklenicah samo iz brežiškega skladišča. Pogodbo z znano firmo so imeli že prej, vendar za področja južno od slovenske meje. Po novem letu so kupce o spremembi obvestili, poslali pa so jim tudi kopijo izjave, v kateri firma Schweppes potrjuje, da nobeno drugo podjetje v naši državi ne sme prodajati njihovih pijač. V Sloveniji se ne prodaja toliko te vrste brezalkoholnih pijač, da bi Vino s to potezo čez noč prišlo na zeleno mejo, vendar pogodba prinaša še druge prednosti. Utrja naj bi jim pot do kupcev, ki doslej za vina brežiškega podjetja ali lastne brezalkoholne pijače znamke Fit niti slišati niso hotela.

Obetajo si, da bodo ravno s pomočjo tako uveljavljenega podjetja lažje razvili svojo prodajno mrežo doma in v tujini. Že zdaj imajo nekaj možnosti za izvoz, v bodoče pa naj bi prodaja na tuje stekla preko Schweppesovega sestrškega podjetja Vino Forum. Schweppes bo Vino tudi v veliko pomoč pri razvoju proizvodnje. Tako naj bi že spomladi s tekočih trakov sodobne polnilnice v Šentlenu prišli novi proizvodi. B. D.-G.

DANES ZASEDA BREŽIŠKA SKUŠČINA

BREŽICE - Poslanci občinske skupščine bodo imeli danes popoln dnevno delo. Najprej morajo »predelati« do konca dnevi red 21. seje, hkrati pa so dobili v obravnavo že tudi 13 točk dnevnega reda za naslednjo sejo. Tik pred sprejemom je veliko sklepov, ki so zgolj formalne narave, a jim nikakor ne pridejo do konca, ker še vedno niso dorekli nekaterih stalnih žgočih tem: dimnikarstva, gospodarske ploščadi ob meji, vojaških objektov itd.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 12. decembra 1992 do 4. januarja 1993 so v brežiški porodnišnici rodile: Ema Baš iz Sremita - Bernardo, Rozalija Petan iz Gorice - Moniko, Mirsa Maslič iz Krškega - Meliso, Zdenka Zorko iz Krškega - Ino, Melita Preskar iz Podgorja - Maria, Andreja Komočar iz Dol. Skopice - Hano, Tatjana Motore iz Lončarjevega Dola - Davida, Veronika Komočar iz Krške vasi - Barbaro, Mateja Zgalin iz Globokega - Alena, Lidija Dedukič iz Brežice - Tadeja, Milena Srpič iz Malega Obreža - Primoža, Melita Prah iz Brežice - Tamaro, Ksenija Kovačič iz Gorice - Milana, Jožica Grubič iz Cerine - Barbaro, Marija Hladin iz Šentjurja - Tanjo, Dragica Šeler iz Dednje vasi - Janeza, Tatjana Pletersnik iz Bukoška - Mihaela, Irena Šoln iz Šutne - Neja, Romana Dušič iz Brežice - Janeza, Marija Kostanjšek-Božin iz Brežice - Nero, Helena Vrčko iz Krškega - Lovra, Anica Prelogar iz Sevnice - Davida, Marija Lipar iz Blatnega - Jerneja, Irena Hribar iz Sevnice - Tino, Tatjana Prah iz Brežice - Boruta, Brigita Juratovec iz Dol. Skopice - Tadejo, Brigita Žarn iz Brestanice - Klemena, Andreja Štruel iz Bojsnega - Sandro, Erika Mak iz Župelevca Tjašo, Sladžana Slovenec iz Krškega - dečka, Karmen Abram s Senovega - Lovra, Olga Fabjančič iz Brestanice - Marka, Jožica Avguštin iz Krškega - deklico. Čestitamo!

NOVOMEŠKO POVABILO KRŠKEMU

KRŠKO - V Krškem so prejeli pobudo vodstva novomeške občinske skupščine, naj bi mesto ob Savi imenovalo svoje zastopstvo v pripravljani odbor v Novem mestu, ki bo organiziral proslavo ob visoki obletnici novomeške splošne bolnišnice. O pobudi bo odločala krška skupščina na eni prihodnjih sej. Neuradno se je izvedelo, da bi Krčani utegnili imenovati v novomeški pripravljani odbor Danila Siterja, sekretarja za družbene dejavnosti v krški občini, in Staneta Sunčiča, krškega skupščinskega podpredsednika za družbene dejavnosti.

• Nujno je, da se slovenščina v javni rabi zavaruje s posebnim zakonom in ustreznimi ustanovo. (J. Gradišnik)

• Poznam kolega, ki je tako skopuški, da se tudi smeje samo na tuj račun. (Jurij)

• Lepe so samo stvari, ki nas nič ne brigajo. (Wilde)

• Hlinjenje je krepost strahopetca. (Voltaire)

Zanimanje za vojaška stanovanja

Tudi s praznimi razpolaga le ministrstvo

BREŽICE - V ponedeljek se je začela prodaja vojaških stanovanj, ki bo potekala enako kot prodaja civilnih. Brežiški in krški kupci bodo lahko urejali vse potrebno ob nakupu in tudi podpisali pogodbo v Komunalno-stanovanjskem podjetju Brežice. Od tam bo pogodba romala še v podpis ministru za obrambo. Že pretekli petek je bilo v Brežicah zelo veliko zanimanje za nakup teh stanovanj. Kaže pa, da bo zaradi neurejenega državljanstva in nepopolnih dokumentov zdaj mnogo več zapletov kot ob prodaji civilnih stanovanj. Vse sporne primere bo reševalo ministrstvo, ki je sestavilo tudi spisek vseh imetnikov stanovanjske pravice. V Brežicah je 507 vojaških stanovanj, komunalno podjetje pa tudi upravlja in posreduje pri prodaji 6 stanovanj v Krškem. Po vojni je ostalo praznih 143. Približno polovico jih je ministrstvo za obrambo porabilo za službena stanovanja teritorialcev in po posebni pogodbi tudi policije, medtem ko jih je 77 še vedno nezasedenih. Tudi s temi ne razpolaga občina niti komunalno podjetje, ampak ministrstvo za obrambo, ki neposredno odreja, kdo bo stanovanje dobil. Del izpraznjenih stanovanj naj bi po nekaterih napovedih ministrstvo dalo na razpolago tudi carinikom. B. D.-G.

Gre za odgovoren odnos do ljudi in investitorja

Obeti oz. napovedi slovenskega ministra za energetiko Franca Avberška, da bodo ob začetku leta 1993 stekli v omrežje prvi kilovati iz HE Vrbove, se niso uresničili. Lahko bi rekli, da je škoda, ker se to ni zgodilo, v isti sapi pa, da je tako edino prav, kajti prva v nizu spodnjosavskih elektrarn še zdaleč ni izpolnila vseh zahtev iz lokacijskega načrta. Niso utirjene oz. zaščitene brežine nizvodno HE Vrbove, vrsto pripomb imajo še vedno Radečani, zlasti pa ni očiščena reka Sava do 2. kakovosti

● Janez Nučič nam je potrdil avtorstvo svojega pisanja, dejal pa je, da ne bo več odgovarjal na pravo gonjo, ki naj bi jo novinarji sprožili zoper njega. Povedal je, da je njegova "domača naloga", da zgradi HE Vrbove in da bo za to zastavil vse svoje znanje in energijo, da pa Sava ne bo očistil on, ker tega ni nikoli obljubil. V slednjem ima gospod Nučič prav, prav tako njegovi "prijatelji" pri SEG, ki se jim ne zdi bistveno ravno to, da je gospod Nučič v Radečah govoril tudi v tujem, srbohrvaškem jeziku, temveč da niso izpolnjeni pogoji iz odloka o lokacijskem načrtu HE Vrbove, da pa vendarle potekajo poizkusi predčasne obratovanja. Iz protestne izjave pa so že povedali, da gre za pravno državo, za odgovornost investitorja za celotno investicijo in zaradi nespoštovanja odloka za ogrožene ljudi. Skratka, spoštovani gospodje, čas je, da spustimo žogo in se začnemo pogovarjati trezno, brez zmerjanja, bi lahko sklenili tole pisanje!

stnega razreda. Prav gotovo bo ta pogoj po odloku o lokacijskem načrtu za HE Vrbove najtežje izpolniti, saj poglobitvi onesnaževalci gorvodno od elektrarne še niso priskrbeli niti načrtov, kaj šele denar za izgradnjo prepotrebne čistilnih naprav.

V lanskem predvolilnem obdobju je postalo gradbišče HE Vrbove, kjer po pričevanjih ljudi marsikaj škripa - a ne le zaradi pomanjkanja denarja - tudi kar hvaležno torišče za nabiranje točk Zelenih Slovenije in na novo rojenega Slovenskega ekološkega gibanja (SEG). Predstavniki zelenih kot pač bolj izkušeni politični mački so zastavili bolj temeljito, večkrat so našli pot do krajanov Sentjurja na Polju, ki ga ogroža Sava,

preusmerjena v novo strugo, preko zapornice HE Vrbove in ob višjem vodostaju buta ter spodjeda sipino, na kateri so si zgradili domove Sentjurčani. Kritizirali so stroko in ji očitali, da je v tem primeru popolnoma odpovedala. SEG pa se je v predvolilnem času zadovoljil z bolj slabo obiskanim shodom v Radečah, na katerem so se govorci opozorili, da HE Vrbove oz. Radeče za njenim jezom ne sme postati slovenska greznica. Na tem shodu so dali besedo tudi inž. Janezu Nučiču, ki je pri Smeltu odgovoren za projekat savskih elektrarn.

Po tem shodu se je g. Nučič, sicer vnet zagovornik interesov investitorjev in graditeljev savskih elektrarn, z obilo arogance napadel segovce in zlasti "pisunstvo" enega prvakov SEG Petra Kavalarija, češ "da se borijo za čisto, toda žal za etnično čisto Slovenijo." Janez, sin Marije in Franca Nučič, kot se je v svojem rokopisu predstavil ta športni Smeltov mož, je napovedal SEG skorajšnjo politično smrt. Kot je izjavil že na shodu SEG v Radečah, "bomo danes (3.12.1992) zavrteli prvo turbino."

PAVEL PERC

Črnomaljska iznajdljivost in metliška korajžja

Kljub temu da je pretekli teden od vseh slovenskih krajev prav v Črnomlju kar dve noči zapored padlo živo srebro v termometru najgloblje pod ničlo, je nekatere Črnomalčce vse prej kot zeblo. Za "ogrevanje" so poskrbeli prebivalci Vranovičev, ki so se odločili, da uresničijo tisto, kar ni uspelo odgovornim v občini: zaprli so

odlagališče komunalnih odpadkov nedaleč od vasi, zagrozili, da tja ne bo nihče nikoli več pripeljal niti grama smeti, ter noč in dan čakali, da odgovorni občinski možje sprejmejo sklep o tem.

Ker Vranovičani niso prvi zaprli odlagališča, ampak se je v zadnjih dveh letih to zgodilo že drugič, so, ker se še posebej čez praznike smeti hitro kopičijo, na Komunalni že iz izkušnji, ki so si jih nabrali spomladi leta 1991 vedeli, kako ukrepati z nadležnim tovorom. Takrat so nekaj dni, dokler se Vranovičani niso omeščali, vozili smeti na metliško deponijo. Tako so storili tudi tokrat. Prav tukaj pa bi se lahko začel nov problem, če bi bili tudi Metličani tako ekološko "osveščeni", kot so Črnomalčji. Znano je namreč, da bo prav letos minilo desetletje, odkar poskušajo Črnomalčji najti prostor za novo občinsko odlagališče odpadkov. Toda na vseh javnih razpravah in glasovanjih na sejah skupščine občine so zavrnili predlagane lokacije. Tudi tisto v kanizarski rudniški kadunji, za katero je dala vrsta strokovnjakov roko v ogenj, da je najprimernejša ne le za občinsko, ampak celo za regijsko odlagališče. Mnenje prebivalcev črnomaljske občine je bilo torej odklonilno, čeprav so vedeli, da smeti še ne bodo tako kmalu vozili na luno. Jasno pa so dali vedeti, da svojih smeti ne trpijo prav nikjer v svoji občini. Še najlažje so jih prenašali na vranoviški deponiji, toda kaj, ko so šle tam v nos Vranovičanom! Ti niso nič več modrovali. Zaprli so odlagališče, smeti pa so romale v sosednjo metliško občino.

Zakaj pa ne, saj Metličanov niso vlekli po nobenih javnih razpravah in jih spraševali na zasedanjih občinske skupščine, kaj menijo o odpadkih sosedov. Zato Metličani tudi niso mogli oporekati črnomaljski odločitvi ali se braniti njihovi smeti. Pravzaprav so Črnomalčji sedaj uresničili samo tisto, s čimer so se spogledovali že nekaj časa: da bi svoje smetišče zgradili na metliških tleh. Elegantna rešitev torej, ki pa tudi ne bo pretirano draga, saj je v metliški občini odlagališče že zgrajeno, dodatne stroške, ki jih imajo smetarski avtomobili zaradi daljše poti, pa tako in tako nameravajo zaračunati Vranovičanom.

Pri vsem skupaj pa ne čudi toliko korajža Črnomalčev, pač pa predvsem Metličanov, saj je pred časom sedanji direktor metliške Komunale sam priznal, da je metliška deponija tempirana bomba, ki lahko vsak čas eksplodira. Torej vsa stvar niti slučajno ni nedolžna. In če se bodo morali Metličani že soočiti s posledicami odlaganja smeti nedaleč od mesta, jim nikakor ne bo v tolažbo, da morajo poleg svoje požirati še črnomaljsko svinjarijo. Odgovorni Metličani sicer zatrjujejo, da so se s Črnomalčji dogovorili o recipročnosti in časovnosti prevoza smeti v Metliko. Pomeni, da bodo, ko bodo sami v težavah, lahko odvažali metliške smeti v črnomaljsko občino. Toda kako, ko pa Črnomalčji še svojih ne marajo? Črnomaljska "začasnost" pa je tako in tako znana po svojem dolgem trajanju. Ne nazadnje je bila tudi deponija na Vranovičih pred dobrim desetletjem odprta kot začasna...

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Krško mešetarjenje z nezaupanjem

Potem ko so sredi 1992. leta v krški skupščini predlagali glasovanje o nezaupnici občinskemu izvršnemu svetu. Izvršni svet je v ostal v "spomni" sestavi vse do danes, manjka samo predsednik, ki mu je z izvolitvijo v državni parlament prenehala funkcija v krški občini. Na nedavnem zasedanju krške občinske skupščine so se dolgo pogovarjali o tem, kaj naj v sedanjih okoliščinah naredi skupščina. Eni delegati so predlagali, naj parlament razreši predsednika izvršnega sveta, drugi so menili, da je to nepotrebno, češ da mu je z odhodom v Ljubljano prenehala funkcija, pa pika. Na koncu so se odločili, da se je glede predsednika že vse odločilo samo po sebi in da je skupščinska razrešnica nepotrebna.

Toda stvari še vedno zapleta omenjena nezaupnica. Razen predsednika ima krški izvršni svet še vse člane, ki imajo vse tiste pristojnosti, ki so jih imeli v času Černeličevega predsednikovanja vladi. Kaj bodo v Krškem storili zdaj? Predlog o nezaupnici se je nanašal na celotno vladno predsednikom vred. Predsednika ni in ga ne bo nazaj v vladno, zato je nezaupnica brezpredmetna. Toda skupščina je lani že opravila najmanj pol poti do glasovanja o nezaupnici vladi in ker zadeve zaradi nesklepnosti ni mogla zaključiti, jo potemtakem še vedno čaka naloga, da dokonča že začeto delo. Tega pa, kot rečeno, ne bo mogla nikoli opraviti, ker pri celotni zadevi manjka prejšnji vladni predsednik.

Zaradi vseh zapletov bo najbrž nekoč kdo vprašal, kaj imajo državljani od svojih izvoljenih zastopnikov, če se ti v občinski skupščini več mesecev samo menijo - ali naj se menijo o nezaupnici. Seveda bo koga zanimalo, zakaj za božjo voljo niso glasovali o tisti nezaupnici.

Glasovali niso zato, ker nekaterim političnim krogom v Krškem to pač ni ustrežalo. Nasprotovanje nezaupnici je prišlo tako daleč, da so predlog za glasovanje o nezaupnici proglasili za nezakonit. Pozneje so rekli, da je zakonit. Skratka, kot da bi mešetarili s kravami, o katerih ni natančno znano, ali bodo imele dve teleti ali eno ali pa nobeno. O zakonitosti predloga za nezaupnico bržčas vsaj za zdaj velja mnenje državnega pravosodnega ministra. Ta je pred časom pisal v Krško, da so glasovanje o nezaupnici vladi predlagali na zakonit način.

Toda krška vlada ni po odhodu predsednika več "tista" vlada. Premišljeno odlaganje glasovanja je akterje privedlo do konca, vendar je ta povsem enak začetku: eni mislijo, da je krška vlada zanič, in drugi, da je dobra. Potrdila o tem pa niso dobili ne eni ne drugi.

MARTIN LUŽAR

Dogodki v sliki in besedi

STRAŠILO IZ PRETEKLOSTI — Ni ga razjedla kistina, ampak zob časa. Takšen je, da se ga ustrašijo, a ga vendarle nihče ne umakne. Stari prometni znak še vedno prepoveduje dostop, opazovanje in snemanje vsem, ki bi si drznili zaviti z regionalne ceste med Velikim Mraševim in Cerkljami ob Krki. Zaenkrat je območje, ki obsega 700 ha še vedno vojaško. Usoda tistega dela, ki ga vojska trenutno ne uporablja, še vedno ni znana. Okoliški kmetje zahtevajo vračanje zemlje, precej pa je govora tudi o civilnem letališču in vzporednih primernih dejavnostih. Morda bo več znano že ta teden, saj je usoda vojaškega letališča in nekaterih drugih bivših vojaških objektov v terek obravnaval izvršni svet. Na sejo so povabili tudi Mirana Bogataja, namestnika ministra za obrambo, Vojka Omerzuja, direktorja Centra za razvoj Posavja, ter Ivana Tomšeta, predsednika Zelenih Brežic in delegata DPZ občine Brežice, ki je že večkrat izpostavil vrsto vprašanj na to temo. (Foto: B. D.-G.)

NOVOLETNO SREČANJE Z ŽUPNIKI — Predsednik metliške občinske skupščine Branko Matkovič in izvršnega sveta Jože Matekovič sta pretekli teden pripravila tradicionalno novoletno sprejem za župnike v metliški občini. Srečanje je potekalo v prijaznem ozračju ob ugotovitvi, da so bili odnosi med cerkvenimi in posvetnimi oblastmi v občini kakor pretekla leta tudi lani dobri. Srečanja so se udeležili župniki s Suhorja Franc Sifrar, iz Podzemlja Jože Oviček in iz Metlike Albin Žnidarič. Poveljena sta bila tudi nekdanji grkokatoliški župnik v Metliki Mile Vranešič ter sedanji Mihaljo Hardi, ki pa se srečanja iz opravičljivih razlogov nista udeležila. (Foto: M.B.-J.)

POMOČ ZA BEGUNCE IN SOCIALNO OGROŽENE — Metliški občinski odbor Rdečega križa je pretekli teden dobil veliko pomoči za socialno ogrožene krajanje in begunce, ki jih je v občini s statusom 85, brez statusa pa več kot 100. Biserka Delessert-Makar, Patricia-Olivia Dick in Catherine Hochet iz humanitarnega sklada Fondation Noe iz Morgesa pri Ženevi so si za eno od sedmih postaj na ozemlju nekdanje Jugoslavije izbrale tudi Metliko. Pripeljale so zdravila, hrano, higienske in toalene pripomočke, žoge za metliško osnovno šolo, kjer se šolajo tudi begunski otroci, ter kupile 20 prost. metrov drv za družine z begunci. Iz Rdečega križa Slovenije pa so pripeljali v Metliko najbolj bogato pošiljko pomoči doslej. Bilo je za 7 ton (na fotografiji iztovarjanje), med drugim 1.500 kg moke, paketi s hrano, čistili, higienskimi pripomočki, odejami in še čim. (Foto: M.B.-J.)

DELALI V SNEŽNEM METEŽU — Veseli december na novomeškem Glavnem trgu je minil. Prizadevni organizatorji pri Zvezi prijateljev mladine so se oddahnili, za njimi je okroglih 50 prireditev. Z dedkom Mrazom in novoletnim kamionom so obiskali prav vse krajevne skupnosti in obdarili vseh 6000 otrok, med njimi pa tudi begunce in Rome. Čeprav je bilo organizatorjem ves december vreme naklonjeno, jim ni prizaneslo prve dni januarja, ko so pričeli pospravljati trg. V nedeljo so v pravem snežnem neurju pospravili vseh 50 stojnic, v terek pa so skupaj z delavci Elektra odstranili novoletno razsvetljavo. (Foto: J. P.)

Rezervoar z najlepšim pogledom na Gorjance

Za uradni potek zadeve, o kateri bo tekla beseda v tem prispevku, zgodba z začetka pravzaprav nima nobene teže. Pa vendar bi se lahko vse skupaj drugače začelo, če že ne tudi končalo.

Pred časom je bil direktor novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine na družinskem nedeljskem sprehodu na Tolstem vrhu, lepem obtem vinorodnem griču v zvožju Gorjancev. Tudi manj pozoren sprehajalec ne bi spregledal rdeče pobarvanih količkov. Na vrhu, pri cerkvi sv. Roka, zaščitnika proti kugi, so dobili cerkvnika, ki jim je povedal, da je ob cesti označena trasa za vodovod, na vrhu, tam, kjer so med drugo vojno Italijani postavili bunker, da bo pa rezervoar. Seveda je direktor naslednji dan poklical novomeško Komunalno, kjer so mu povedali, da gre za vodovod Tolsti vrh - Leskovec - Dolenji Suhadol, da je stvar šele v fazi izdelave predloga lokacijske dokumentacije. In v tej fazi po zakonih res ni treba zavoda ne obvestiti ne seznaniti, kaj šele dobiti od njega kakšno soglasje.

Ampak kmalu zatem je Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine od investitorja, to je Komunale, dobil predlog lokacijske dokumentacije za potek tega vodovoda in lokacijo rezervoarja na Tolstem vrhu, na katerega naj bi dali soglasje. Šele sedaj, ko so dobili

pa je najlepši pogled na masivna pobočja Gorjancev," piše med drugim v odgovoru zavoda, v katerem zaradi tega, ker bi bil tak objekt "preveč moteč element v varovanem območju Tolstega vrha", za njegovo lokacijo niso dali soglasja. Predlagajo pa, da rezervoar prestavijo na manj izpostavljenem mestu. Poleg tega je velika verjetnost, da je vrh Tolstega vrha tudi arheološka lokaliteta.

Komunalni predlagajo, naj rezervoar prestavijo kakih 5 do 10 višinskih metrov nižje, kjer bi se ga nekako dalo umestiti med tamkaj ležeče zidanice, vendar v Komunalni niso za to, češ da potem voda ne bi dosegla vseh objektov, ki bi jih radi napajali. Pa ne da s tem mislijo na zidanice na vrhu Tolstega vrha? Kakorkoli že, za gradnjo rezervoarja na vrhu Tolstega vrha zavod ne da soglasja in ga ne bo dal. Ali bo investitor pristal na prestavitev rezervoarja na nižjo lokacijo ali pa si bo moral izbrati povsem novo lokacijo, kar bi seveda za sabo potegnulo tudi prestavitev vodovodne trase in še kaj.

In tu pridemo spet na zgodbo z začetka. Če bi že na začetku priprav na gradnjo tega gotovo zelo potrebnega vodovoda nekdo od Komunale stopil na zavod, bi mu takoj povedali, da s soglasjem za tako gradnjo ne bo nič, hkrati pa bi skupaj veliko hitreje in lažje našli primernejšo rešitev. Vsekakor ne bi metali denarja stran za tak predlog lokacijske dokumentacije, kakršen je sedanji. Na koncu tudi take stvari plačujemo potrošniki skozi ceno vode.

ANDREJ BARTELJ

kultura in izobra- ževanje

SREČANJE V MOJI DEŽELI 3. JULIJA

LJUBLJANA - Slovenska izseljenska matica bo tudi letos priredila Srečanje v moji deželi, s katerim želi predstaviti življenje in delovanje Slovencev po svetu. V program so vključene likovne razstave, glasbene prireditve, okrogle mize, simpoziji, gostovanja izseljenskih kulturnih skupin, poletna šola slovenskega jezika in drugo, krona vsega pa je zaključna prireditev, družabno srečanje izseljencev, njihovih svojcev in prijateljev, ki naj bi letos bila v soboto, 3. julija. Za organizatorja zaključne prireditve je Slovenska izseljenska matica razpisala javni natečaj, pričakuje pa, da se bo javil interes, ki ima za to vse pogoje, se pravi, da je turistična ali gostinska organizacija, podjetje ali občinska skupščina s primernimi prostori za družabno in kulturno prireditev in infrastrukturo, ki bi to omogočala.

Premalo cenjeni ljudski običaji

Združenje folklornih skupin Posavja in Dolenjske: z izobraževanjem do višje kakovosti skupin - Letošnja revija bo konec maja v Pišecah

PIŠECE - V soboto je bil v Pišecah celodnevni izobraževalni seminar za člane folklornih skupin iz Posavja in Dolenjske. Udeležence seminarja so gostili člani domače folklorne skupine, ki so tudi sami sodelovali na seminarju. Poleg njih sta se izobraževanju odzvala po dva plesna para iz vsake skupine. Udeleženci so se s pomočjo strokovnega sodelavca Braneta Šmida iz folklorne skupine Primsko pri Krahju seznanili s posebnostmi gorenjskih plesov in običajev. Ocenili so, da je bil seminar zelo dober, saj so v enem samem dnevu pridobili veliko znanja.

To je bil samo eden izmed strokovnih seminarjev, s katerimi folklorne skupine Posavja in Dolenjske dopolnjujejo republiške seminarje. V zadnjem času so imeli seminar o belokranjskih plesih in običajih v Mokronogu, nadaljevalni na islo temo na Raki in seminar dolenjskih plesov v Novem mestu. Poleg tega vsako leto v drugem kraju priredijo tudi revijo folklornih skupin.

Združenje folklornih skupin Posavja in Dolenjske je nastalo pred sedmimi leti, ko je sprva povezovalo samo posavske skupine. Pozneje se jim je pridružila še folklorna skupina Kres iz Novega mesta. Skupini iz Boštanja in Mokronoga sta v tem času prenehali delovati, še vedno pa sta v

združenju folklorni skupini iz Artič in s Senovega. Iz brežiške občine se je združenju pridružila še pišeška skupina, iz krške pa skupina z Rake. V zadnjih letih so se v združenje včlanile tudi folklorne skupine iz Šmartnega pri Litiji, Grosupljega in Trbovelj.

Združenje si je že vse od ustanovitve prizadevalo dvigniti kakovost folklornih skupin in kaže, da mu je

Združenje bo že 20. februarja spet priredilo seminar, tokrat v sodelovanju z Zavodom za šolstvo. Namenjen bo vodenju otroških folklornih skupin, ki se ga bodo lahko udeležili tudi učitelji in vzgojitelji iz OŠ v njihovih občinah. Računajo namreč, da bo to vzpodbudilo nastanek takih skupin in jim pozneje zagotovilo tudi novo članstvo. Seminar bo v Novem mestu, vodila pa ga bo Majda Nemanic, ki se je že izkazala z uspešno otroško skupino pri novomeškem Kresu.

tudi uspelo. Povezuje približno 250 plesalcev in glasbenikov, ki so s trdim delom dosegli mnogo več, kot so si zamisljali pred leti. Na zadnji reviji v Šmartnem pri Litiji so že dosegli bolj ugodne ocene republiških strokovnjakov za to dejavnost. Tudi to

je skupinam dalo voljo, da se še z večjim navdušenjem pripravljajo za letošnjo revijo, ki bo 22. maja v Pišecah.

Združenje ima dogovor z občinskimi ZKO o sofinanciranju skupnih akcij. Tako vsaka občina pokrije stroške za svoje udeležence na reviji ali seminarju. Sicer pa tudi folklorne skupine občutijo splošno krizo. Primanjkuje prireditev, na katerih bi lahko nastopali, vedno znova pa tudi ugotavljajo, da v Posavju in na Dolenjskem gostinske in turistične organizacije še ne cenijo njihovega znanja o ljudskem izročilu. B.DUŠIČ-GORNIK

KONCERT METLIŠKE GODBE NA PIHALA

METLIKA - Metliška godba na pihala pripravlja za soboto, 16. januarja, ob 20. uri v tukajšnjem kulturnem domu tradicionalni zimski koncert. Godbeniki bodo pod vodstvom dirigenta Ivana Jerine razveselili obiskovalce z novimi skladbami. Na nastopu bodo sodelovali tudi učenci glasbene šole.

ŠVEDSKA SVETLOBA SENCE

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu je bila prejšnji teden odprta razstava švedskega stekla z značilnim naslovom "Svetloba sence". Na razstavi je zastopanih dvanajst oblikovalcev iz te nordijske dežele, ki "sodobno skandinavsko oblikovanje stekla usherjajo k izražanju kategorij, narekovanih z nordijsko pokrajino", kot je med drugim zapisano v spremnem listu te zanimive razstave. Odprta bo do konca meseca.

KULTURNOZGODOVINSKI VEČER

OTOČEC - Kulturno društvo Otočec priredi v soboto, 16. januarja, ob 18.30 v Kulturnem domu na Otočcu kulturnozgodovinski večer na temo: Zgodovina šentpeterske fare. Vsi, ki jih ta tema zanima, so vabljeni k udeležbi in sodelovanju. Gost večera bo prof. De Villavicenzio - Margheri.

NAPOVED STAVKE V SOLAH IN VRTCIH

LJUBLJANA - Republiški odbor Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije (SVIZS), ki šteje 30 tisoč članov, je sprejel sklep o napovedi splošne tridnevne stavke v osnovnih in srednjih šolah, vrtcih in zavodih za usposabljanje v Sloveniji. Stavka bo, če ne bo prej prišlo do sporazuma med sindikati in vlado, 10., 11., in 12. februarja. Da bi do sporazuma prišlo, bi morali delodajalci, se pravi država in občine, pri poravnavi plač za leto 1992 zagotoviti enakopravno obravnavanje zaposlenih v šolstvu, vrtcih in zavodih v primerjavi z zaposlenimi v drugih dejavnostih, ki se prav tako financirajo iz proračunov. Sindikat opozarja, da država in občine kršijo kolektivno pogodbo in zakon o plačah, še posebej pa na to, da so plače v šolstvu in v vrtcih med najnižjimi v družbenih dejavnostih.

RAZSTAVI V VISTI 21

NOVO MESTO - V novomeški fotogaleriji Vista 21, katere lastnik je znani novomeški fotograf Bojan Radovič, je bila v petek odprta razstava fotografij Boruta Peterlina. Borut je dijak srednje lesarske šole v Novem mestu in se z amatersko fotografijo ukvarja že nekaj let, ima pa ambicije, da bi se umetniški fotografiji tudi poklicno posvetil. Fotozgodbe, ki jih razstavlja, so ubrane na motiv, ki ga nosi naslov razstave - Noni, v njih pa se avtor z estetsko in čustveno poglavljenostjo spominja svoje babice. Razstava bo odprta še kakih štirinajst dni. M. LUZAR

Iz prakorenin v drevo

Šmarska kotlina od prazgodovine do sedanje župnije v knjigi p. Janeza Štrumblja

Še en košček Dolenjske se lahko ponaša s knjigo, ki z vseh strani opisuje domala vse, kar se je v njem omebe vrednega dogajalo od najzgodnejših zgodovinskih časov pa do današnjih dni. To je šmarska župnija, ki ji je pater Lojze Štrumbelj v knjigi Iz prakorenin v drevo današnjih dni z letnico izida 1992 in s podnaslovom Šmarska kotlina od prazgodovine do sedanje župnije posvetil kar dobrih 340 strani. Avtor je domačin, jezuitski pater, rojen v Paradišču, ki se je po dolgoletnem duhovniškem poklicu posvetil prevajanju in pisateljstvu. Za njim je že kar lepo število prevodov iz nemškega, francoskega in španskega govornega področja, predvsem filozofskih, biografskih in verskih del, napisal pa je tudi zgodovino Dravlj, župnije, v kateri je svoj čas služboval, pod naslovom Dravlj - iz starih korenin novo drevo.

Najnovejšo knjigo, izdal jo je župnijski urad Šmarje-Sap, izšla pa je tik pred novim letom, so v petek predstavili v grosupeljski knjižnici. Uvodni del je namenjen prazgodovini te doline od prvih sledi naselitve pa do zgodnjega srednjega veka. Še zlasti zanimiv je v tem delu opis ilirskega gradišča na Magdalenski gori z enim od napomebnejših najdišč iz halštatske dobe v Sloveniji. Sledi zgodovina župnije, ki je nastala iz prafare in je bila kar 300 let pod varstvom stiškega samostana, ter opis naselij, ki jo sestavljajo. Osrednji del knjige je posvečen podrobemu opisu zgodovine farne cerkve z vsemi pomembnejšimi spremembami, dozidavami in obnovami, predstavljene so njene umetnine, inventar, nekateri zanimivi dokumenti, potem pa še vse podružnice ter večina pomebnejših kapelic in božjih znamenj v župniji. Temu sledi z osnovnimi podatki opremljen seznam vseh znanih župnikov in župnijskih upraviteljev, ki so delovali v šmarski župniji, ter duhovnikov, ki so bili tu rojeni ali pa so tu kaj

Svinčev okov, izoblikovan iz štirih konjskih glav, najdba iz groba na Magdalenski gori. Hranijo ga v ZDA.

živeli, za tistega, ki ga zanimajo podrobnosti iz nekdanjega življenja pa bodo zelo zanimivi podatki o gospodarjenju, nesrečah, ki so župnijo prizadele, ter drobne zanimivosti iz kronike.

Kot se spodobi za knjigo, ki naj bi dala čim popolnejšo podobo nekega okolja, je v njej predstavljena tudi zgodovina šolstva skupaj z učitelji, ki so tu službovali, kulturno-prosvetna dejavnost, gasilstvo, obrtništvo in vse drugo, kar je kdaj dajalo ton in čar življenju v tej dolini. Bistvo življenja pa so seveda ljudje. Kar nekaj znamenitih mož se je tukaj rodilo ali delovalo, naj si bodo to ljudski pesniki in skladatelji ali pa umetniki, literati in znanstveniki. Dvaindvajset jih v svoji knjigi bolj ali manj izčrpno popisuje pater Lojze Štrumbelj, to pa je že seznam, s katerim se bo obogatil marsikateri ljubiteljski bralec pa tudi študent ali raziskovalec. Seveda bodo dobri poznavalci bogate zgodovinske materije iz šmarske doline morda menili, da knjiga ni čisto popolna in da bi se dalo še marsikaj dodati. To bo morda možno v novi, izpopolnjeni izdaji, seveda pa velja, da bi se pričujoča knjiga delo, s katerim bi se lahko ponašala marsikatera še precej večja fara in bi tudi bilo zelo dobro, če bi se. T. JAKŠE

Pouka že skoraj za dve stoletji

180-letnica Osnovne šole Leskovec - Mnoge novosti in kar dobre možnosti za delo - V Leskovec hodijo v šolo tudi romski otroci - Delavni zgodovinarji

LESKOVEC - V osnovni šoli Leskovec so komaj dobro odprli razstavo Pogled v zgodovino naše šole, a se že pripravljajo na nove dogodke. Vsaka oddelčna skupnost bo naredila svoje glasilo in ti šolski časopisi bodo našli pot med bralce v februarju v kulturnem tednu. Časopis bodo izdali celo razredi, ki bodo v t. i. kulturnem tednu v šoli v naravi, in ta terenski časopis najbrže kaže na posebej resno delo. Ko bodo časopisi izšli, jih bodo predstavili na skupni razstavi.

Časnikarska srenja na leskovski šoli še nima 180-letne tradicije, toda OŠ Leskovec kot učno-vzgojna ustanova je v lanskem decembru praznovala ta visoki jubilej. Tako dolgo obdobje je nemara koristilo pri uvajanju mnogih vsebinskih in organizacijskih novosti v zadnjem času. V minulih letih smo začeli z integriranimi dnevi, nivojskim poukom, prenovili smo pouk angleščine in predmet etika in družba, uvedli smo

poznejši začetek pouka in tri ocenjevalna obdobja. V šolskem letu 1992/93 učitelji prvega razreda spremljajo učence v drugem, skupaj s starši smo se odločili za analitično vrednotenje učencevih dosežkov. Uvajamo dodatne ure športne vzgoje, širimo projektno delo od 3. do 5. razreda in diferenciran polk pri posameznih predmetih na predmetni stopnji, pravi prof. Ivan Mirt, ravnatelj. Možnosti za boljše pedagoško delo, ki ga omenja ravnatelj, so zelo dobre. Na šoli v Leskovec je v oddelku povprečno 25 učencev. Da šola res ni med najslabše preskrbljenimi, po svoje potrjuje velika športna dvorana in plavalni bazen pod šolsko streho.

Med leskovske šolske posebnosti sodi tudi poučevanje Romov. Sistematično in organizirano so pričeli romske otroke izobraževati in vzgajati pred 18 leti. Iz podružnice v Velikem Podlogu, kjer so ga začeli, so pouk za Rome prestavili pozneje v matično šolo v Leskovec. Do danes so romsko šolo spravili na zavidljivo raven in ministrstvo za šolstvo je pred časom njihov trud nagradilo z nekaj prepotrebne dodatnega denarja. S temi sredstvi plačujejo stroške vsakodnevne šolske oskrbe romskih otrok, ki se začne z rednim jutranjim umivanjem in preob-

lačenjem, skratka veliko prej, preden mladi Romi sedejo v razredu h knjigam. Z romsko šolo se v Leskovec vključujejo v vseslovenski projekt dela z romskimi učenci, ki na 6 šolah v državi poteka pod vodstvom mag. Milana Adamiča iz Zavoda za šolstvo. Pri snovanju projekta sta sodelovali tudi pedagoška svetovalka Metka Bračko in Ivan Mirt.

Že omenjena osnovna šola v Velikem Podlogu je 10. oktobra lani praznovala 90-letnico.

Kar zadeva razstavo ob 180-letnici OŠ Leskovec, se v vsem zrcali delo sotrudnikov zgodovinskega krožka. Pod vodstvom Zdenke Horvat, mentorice, mladi zgodovinarji že več let zapored pripravljajo manjše tematske raziskave in o tem pišejo naloge. Letos se naloga nanaša na kulturne spomenike v kraju. M. LUZAR

RAZSTAVI V VISTI 21

NOVO MESTO - V novomeški fotogaleriji Vista 21, katere lastnik je znani novomeški fotograf Bojan Radovič, je bila v petek odprta razstava fotografij Boruta Peterlina. Borut je dijak srednje lesarske šole v Novem mestu in se z amatersko fotografijo ukvarja že nekaj let, ima pa ambicije, da bi se umetniški fotografiji tudi poklicno posvetil. Fotozgodbe, ki jih razstavlja, so ubrane na motiv, ki ga nosi naslov razstave - Noni, v njih pa se avtor z estetsko in čustveno poglavljenostjo spominja svoje babice. Razstava bo odprta še kakih štirinajst dni.

Ivan Mirt

Nadaljevati vsaj že začeta dela

Predlog programa akcij Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine je odraz potreb in ogroženosti spomenikov in znamenitosti v petih občinah

NOVO MESTO - Novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD), ki deluje na območju občin Novo mesto, Trebnje, Črnomelj, Metlika in Brežice, je za ministrstvo za kulturo pripravil predlog programa zavoda za leto 1993. Program vsebuje več sklopov, in sicer: redno dejavnost zavoda, izvajanje akcij, naložbe, mednarodno sodelovanje, razstave, kulturno in umetnostno vzgojo.

Pri redni dejavnosti bo ZVNKD nadaljeval izdelavo konservatorskih programov za posamezne posege v prostor, izdelavo predlogov za razglasitev naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, dopolnjevali in izdelovali bodo dokumentacijo spomenikov in znamenitosti. V programu naložb predlagajo obnovo in adaptacijo novomeške Narodnega doma, kjer vidijo možnost za rešitev prostorske problematike zavoda.

Pri predlogu programa akcij, to je obnove in vzdrževanja znamenitosti in spomenikov, gre v večini primerov za nadaljevanje v prejšnjih letih začetih posegov, zaradi ogroženosti pa so predlagali tudi nekaj novih akcij.

Kot je v navadi, prispeva za odobrene akcije polovico potrebnega denarja republika, drugo polovico pa občina, na območju katere potekajo konservatorska, obnovitvena oziroma sanacijska dela na znamenitosti oziroma spomeniku. To, da občina zagotovi polovico denarja, je eden od pogojev, da republika prispeva svoj delež. Vsekakor je ta predlog programa odraz potreb na terenu in stanja oziroma ogroženosti spomenikov in znamenitosti.

Za akcije v novomeški občini bi bilo po predlogu ZVNKD v letošnjem letu potrebno zagotoviti skupaj 80,4 milijona tolarjev; kot rečeno, polovico denarja za odobrene akcije pris-

peva republika, polovico pa občina. Zavod predlaga, da bi letos v novomeški občini nadaljevali arheološka zavarovalna izkopavanja na Kapiteljski njivi na Marofu v Novem mestu; nadaljevali dela pri ureditvi Kettejeviga drevoreda in postopni zamenjavi dreves v drevoredu; sledi nadaljevanje obnovitvenih in prezentacijskih del v cerkvi sv. Neže v Lopati in v "Hudičevem turnu" v Soteski. Težišče predloga programa je nadaljevanje del v kompleksu kapiteljske proštije v Novem mestu; tu gre v prvi vrsti za sanacijo severnega traktarja proštije zgradbe in ureditev Strme poti. Prav tako je že narejen projekt za primerno osvetlitev kompleksa Kapitlja, te novomeške akropole. Eno od večjih in pomembnejših predlaganih del je nadaljevanje restavriranja baročnih oltarjev v cerkvi sv. Tomaža v Straži, saj gre za enega najbolj kakovostnih baročnih oltarjev na

Dolenjskem. Predlog predvideva še nadaljevanje del na cerkvi sv. Helene v Dragi pri Beli Cerkvi; lani so s skodlami prekrili absido in zvonik, letos naj bi še cerkveno ladjo. V predlogu programa akcij je tudi vzdrževanje Baze 20 na Kočevskem Rogu, letos še posebej obnova barake št. 19. Pri cerkvi v Šmarju pri Šentjerneju, ki so jo lani restavrirali, naj bi letos opravili še nekaj zunanjih del. Nadaljevala naj bi se tudi dela pri ureditvi skansena, se pravi etnološkega muzeja na prostem, v Pletarjah, ki bo hkrati služil tudi kot samostanska recepcija. V predlogu so še dela pri cerkvi na Trški gori, obnova kozolca na Bajnofu, ureditev parka pri novomeškem grmskem gradu ter nadaljevanje sanacije izvira Gospodične na Gorjanjih.

Predlog programa akcij v brežiški občini za letošnje leto je ocenjen na 14,4 milijona tolarjev. S tem denarjem bi nadaljevali dela pri cerkvi sv. Roka v Brežicah in cerkvi Žalostne matere božje v Bušči vasi. V Bušči vasi gre za odkrivanje gotskih fresk v cerkvi, pri cerkvi sv. Roka v Brežicah pa gre za temeljito prenovu. Dela trajajo že več let, vendar se v zadnjem času stvar zaradi vtikanja nestrokovnjakov zapleta. V brežiški

občini sta velika odprta problema tudi gradova v Pišecah in na Bizeljskem, vendar za začetek obnovitvenih del v občini ni potrebnega denarja, verjetno pa ga ne bi "iztisnili" niti iz republike. Poleg tega bi tako obsežno in zahtevno delo zahtevalo posebno strokovno ekipo.

V trebanjski občini predvideva predlog programa nadaljevanje del pri obnovi kapele Petra Pavla Glavarja na Lanšprežu, potekala naj bi dela pri obnovi cerkve na Veseli gori, pri trebanjskem gradu pa naj bi nadaljevali z arheološkimi raziskavami. Kot novo akcijo predlagajo restavracijo slik križevga pota v cerkvi na Žalostni gori v Mokronogu. Skupaj so ta predlagana dela ocenjena na 33,5 milijona dinarjev.

Če bo sprejet predlog programa, bodo v metliški občini letos urejali graški park. Zavod že vrsto let sili občino v odločnejšo akcijo v zvezi z urejanjem graškega gradu. Ker pa so v gradu stanovali, se ne morejo lotiti izdelave dokumentacije, so se pa lotili urejanja graškega parka oz. celega okolja Lahinje. Lani so opravili sanacijsko sečnjo v parku ter naredili posnetek grobnice Gusičev v parku, letos pa naj bi obnovili to grobnico oz. mavzolej

ter izdelali konservatorski program za ureditev in obnovo graškega parka. Kot na novo začeto akcijo predlagajo statično sanacijo in obnovo strehe na metliški cerkvi sv. Martina. Za predlagana dela bi potrebovali do 5 milijonov tolarjev.

Predlagana dela v črnomaljski občini bi veljala 30,6 milijona tolarjev. Za ta denar (pol naj bi prispevala republika, pol pa občina) bi nadaljevali dela v krajinskem parku Lahinja, v prvi vrsti gre za sanacijo cerkvice v Pustem Gradcu, za nadaljevanje del pri odkrivanju posikav v cerkvi sv. Jakoba v Naklem, nadaljevanje izdelave kompleksne študije o mitreju v Rožancu. Nadaljeval naj bi se tudi eno poglavitnih del v črnomaljski občini v zadnjih letih - obnova cerkve sv. Duha v Črnomlju. Letos naj bi izdelali predlog za sanacijo spomenika na Gričku Črnomlju. Kot novo akcijo v črnomaljski občini pa ZVNKD predlagajo zaščito in sanacijo gotskega prezbiterija v Kovači vasi.

Poleg naštetih del je v predlogu programa za letošnja dela v vseh petih občinah še sanacija dendrološke dediščine, se pravi posegi na makantnih in značilnih drevesih. A. BARTEL

IZGINIL KUBIK LESA - Med 4. in 7. januarjem je iz skladišča lesa v Črnomlju izginil kubik žaganega lesa, vreden 30.000 tolarjev. Les je bil last Marka B. s Stražnje Vrha.

UKRADLI MEGLJENKE - V noči na 6. januar se je nekdo pred podjetjem Revoz v Gotni vasi polotil tovornjaka, last ljubljanskega Viatorja. Z vozila so izginile megljenke, vredne deset tisočakov.

KDO JE ODPELJAL DRVA? - Neznani storilec je pred dnevi ali tedni odpeljal okoli 8 kubičnih metrov drv, ki jih je imelo Gozdno gospodarstvo Trebnje zložene ob gozdni cesti v bližini Sel pri Šumberku. Drva so bila vredna 25.000 tolarjev.

TAT V VELETEKSTILU - 8. januarja dopoldne je nekdo z občanika trgovine Veletekstil v Črnomlju zmanjkal otroško bundo in tako trgovca olajšal za 4 tisočake.

OB DENARNICO - 8. januarja okoli poldneva je neznana tatnica mlajših let v Kolodvorski ulici v Črnomlju 85-letni Tereziji J. zmanjkal denarnico, ki je počivala v torbici. Terezija je imela v njej tisočaka.

IZGINILA BRISALCA - 9. januarja je neznani storilec z osebnega avtomobila, ki ga je Željko I. iz Viher parkiral v Podgori, ukradel prednji in zadnji brisalec. Škode je za 10.000 tolarjev.

VLOM V AVTO - Še neznani predrznež je med 8. in 9. januarjem vlomil v osebni avto, ki ga je ljubljanski Janez K. parkiral pred gostinskim lokalom Domen v Kro-novem. Iz vozila je izginila moška torbica z 2.000 tolarji in boni za gorivo v vrednosti 6.000 SIT.

SMETI PO VOLITVAH
KRŠKO - Naj vse stranke končno pospravijo smeti, ki so za njimi ostale še od volitev! To je na nedavni skupščini predlagal delegat Jože Stibrč. Ni govori na pamet, kajti po Krškem in okolici so še zdaj obešeni bolj ali manj nasmejani strankarski predvolilni kandidati. Seveda visijo samo njihove slike. S predvolilnih propagandnih panojev so pozabili sestopiti zlasti socialisti, ki prisileca še nič obledeli pozdravljajo z gromozanskimi plakatov. Tu in tam se vam zadržano nasmeje tudi velikanski dr. Janez Dmoušek in zagotavlja, da ne na levo ne na desno. Najbrž bi z malce truda našli kje po vaških skednjih še vse tiste, ki so bili poklicani, a niso bili izvoljeni.

Beg iz pripora ni uspel

28-letni Zagrebčan Zoran Šalić se je zaman trudil s kopanjem lukenj v stene novomeških priporov

NOVO MESTO — 28-letni Zagrebčan Zoran Šalić je v novomeških zaporih od lanskega 11. novembra. Tistega dne — ura je bila 5.40 — je skušal v svoji osemnajstici prek hrvaško-slovenskega mejnega prehoda v Obrežju prethotopiti pravo pravcato orožje, sestavljeno iz trintridesetih bomb, osmih avtomatskih in treh »navadnih« pušk, 23 nabojnikov, da vsega ne naštevamo, vendar se mu račun tokrat ni izšel. Ostal je brez orožja in plačila zanj, namesto uživanja na svobodi je končal za rešetkami novomeških priporov.

Toda mladenič se s takšno usodo očitno ni sprijaznil. Čakanje na sojenje, ki je bilo prejšnji teden, se mu je zdelo predolgo. Sla po svobodi je bila tolikšna, da je kmalu po prijetu pričel misliti na beg iz novomeških zaporov. 14. decembra lani so bili priporniki in zaporniki na kopanju. Napisano pravilo je, da pazniki ta čas izkoristijo za temeljitejši pregled njihovih bivališč. Ob ogledu priporiške sobe s številko 9, v kateri je bival Šalić, so imeli kaj videti. V zidu je bila skopana velika luknja, skozi katero je Zoran nameraval v svobodo. Iz te moke tokrat ni bilo kruha, Šalića so premetili v drugo

Je uglajeni topliški podjetnik goljuf?

Preiskava novomeških kriminalistov razkrila drugo podobo J. L., poslovneža iz Dolenjskih Toplic — Znanec ogoljufal za več deset tisoč mark? — Od orgel do posojila

NOVO MESTO — J. L. iz Dolenjskih Toplic nemara še danes velja za uspešnega, uglajenega in poslovnega podjetnika, lastnika firme, ki zna in ve, kaj hoče. Malo jih je, ki vedo, da ima možakar opravka z novomeškimi kriminalisti, da so ga ti pred dnevi zaradi upravičene bojzani, da jim bo poslovnež popihal v neznanu, priprli ter pripeljali pred preiskovalnega sodnika. Vzrok za takšno odločitev je utemeljen sum, da je J. L. v času med leti 1988 in 1992 zakrivil več poslovnih goljufij na škodo obrtnikov in občanov. Z lažnimi obljubami in enako lažnim prikazovanjem svojega boja razkošnega premoženjskega stanja naj bi pet lahkomišelnežev na območju Novega mesta pretental za 472.353 tolarjev. Številka sama pa sebi ne pove veliko, zneski so namreč nevarolizirani, bodi zato dovolj podatek, da gre protipravno pridobljena premoženjska korist v več deset tisoč nemških mark.

Poglejmo na kratko vse štiri zgodbe, kot jih je oblikovala temeljita preiskava uslužbenec gospodarskega oddelka urada kriminalistične službe pri novomeški UNZ.

Prva žrtve J. L. je bil že pred petimi

leti M. J. iz Novega mesta. Slednjemu se je J. L. predstavil kot uspešen podjetnik z mnogimi poslovnimi vezevami v tujini, ki da se tudi spozna na glasbo. M. J. je bil takrat v finančnih stiskah, zato je boja glasbeno izobraženega osumljen-

ca zaprosil, naj mu najde kupca za električne orgle znamke Elba 30 S. Glasbilo je bilo med brati vredno vsaj 4.500 mark, J. L. je obljubil, da jih bo skušal vnovčiti v Nemčiji, kjer da bi lahko za nekaj mesecev, je obiskal J. L. in ga povprašal, kaj je s prodajo. Slednji se je odrezal, da gre pač za blago, ki tržno ni zanimivo, da pa se seveda trudi po svojih močeh in da upa na najboljšo. Ko je znova pretekle nekaj mesecev in je obupani M. J. zahteval svoje orgle nazaj, mu je J. L. pojasnil, da orgel nima več, da jih je prodal za 4.500 mark in da mu bo denar prinesel na dom. M. J. ga že leta zaman čaka.

Še veliko bolj kruta je zgodba, katere glavna oseba je poleg osumljenca Novomeščan A. K. Slednji je J. L. spoznal aprila leta 1990 v Avstriji, kjer je imel osumljenec svoje podjetje. Ob tej priložnosti sta sklenila poslovni dogovor, da bo A. K. izdelal večjo količino ovitkov za spise, dopisov z glavo podjetja ter vizitk; skupna vrednost kupčije je bila 7.000 DEM. A. K. je svoj del dogovora izpolnil, toda plačila za opravljeno delo ni bilo od nikoder. Končno se je na vratih A. K. v Novem mestu predlanskega aprila pojavil J. L. Razložil je, da dolgovanega zneska zaradi nekih zapletov v Avstriji ne more poravnati takoj, zaprosil je celo A. K. naj mu, dokler posli znova ne bodo stekli, posodi nekaj denarja. V garancijo je pokazal dve menici avstrijskih podjetij, ki sta se glasilila na večje zneske. A. K. -ju je obljubil, da ga bo za uslugo bogato nagradil, brž ko bosta menici zapadli v izplačilo. Dobra to je sirta. A. K. je znova nasedel, J. L. je posodil nekaj sto mark, za nameček pa mu je plačal rent a car vozilo, ki ga je osumljenec uporabljal, ter poravnal še nekaj drugih stroškov.

J. L. je potem dobrotnika večkrat obiskal na njegovem domu in ga seznanjal s svojimi poslovnimi načrti. Govoril mu je, kako ima na računu v Švici deponiranih več deset tisoč mark, a zaradi nekih zapletov ne more do njih. Pri roki je imel celo rešitev: z A. K. naj bi

skupaj v Sloveniji ustanovila podjetje, preko katerega bi potegnili v Švico naloženi denar. A. K., na katerega je J. L. očitno naredil vtis sposobnega podjetnika, je predlog sprejel, upajoč, da bo na ta način dobil povrnjen denar, ki mu ga je osumljenec dolgoval. A. K. je naredil vse potrebno, da podjetje zaživi, zaposlil je celo tajnico, kupil telefon, telefaks, računalnik, to naj bi bil pač njegov delež v novem podjetju. J. L. pa je šel še naprej. Lanskega julija naj bi pregovarjal oškodovanca, da bi ustanovila podjetje tudi v Nemčiji s predstavitvostvom v Sloveniji. Partnerja je nagovoril, da sta si odšla v Nemčijo ogledat za najem primerne poslovne prostore. Denar za pot in bivanje naj bi seveda znova založil A. K. In ko sta si tako v nemškem Freisaingu ogledala več primernih lokacij, se je J. L. nenadoma odločil, da bo sam skočil še v Švico po denar za registracijo podjetja. A. K., ki je med njuno osumljenjem v Nemčiji porabil že 6.000 mark, je končno spregledal; začel je dvomiti, da bo svoj denar sploh dobil še kdaj povrnjen, zato je vztrajal, da gresta v Švico skupaj. J. L. mu seveda ni ugodil, sam je najbolje vedel, zakaj. Tako je A. K. osumljenca zapeljal nazaj v Muenchen, mu tam kupil letalsko vozovnico do Ljubljane in od njega zahteval, da mu po vrnitvi v Slovenijo nemudoma povrne ves dolg. J. L. mu je zagotovil, da bo res tako.

Toda po vrnitvi v Slovenijo je A. K. čakalo novo presenečenje. Iz skupne firme je hotel odnesti stvari, ki so bile njegov vložek, toda vse razen telefaksa je pospravil na varno že J. L. Telefaksa pa mu najeta tajnica ni hotela izročiti, saj naj bi ji ga osumljeni J. L. pustil kot plačilo za dotlej opravljeno delo. A. K. je tako ob najmanj 31.000 nemških mark. Dolg je doslej sicer skušal večkrat izterjati, a se mu je J. L. spretno izmikal.

Začetek tretje zgodbe sega v julij 1991, ko sta se bolje spoznala naš stari znanec J. L. in Novomeščan S. M. Pri slednjem se je namreč oglašil osumljeni in mu razložil, kako z znanecem službeno potuje v Nemčijo, kjer nameravata med drugimi opraviti najeti devizno posojilo. Zanj da potrebuje ta polog, do katerega pa manjka še 2.000 mark. Ker je J. L. po svoji navadi deloval uglajeno in prepričljivo, mu je S. M. posodil tista dva tisočaka, v zameno pa je dobil obljubo, da bodo marke vrnjene najkasneje v tednu dni. O markah in J. L. ni od takrat naprej ne duha ne sluha.

Najbolj sveža je četrta zgodba: oškodovanca v njej sta L. U. in M. R. iz Novega mesta. Kot obrtnika sta se v začetku leta 1992 odločila za najetje tujega posojila, ki naj bi šlo za potrebe razširitve njune dejavnosti. L. U. je poznala J. L., zanj je vedela, da ima v tujini poslovne zveze in ga temu primerno zaprosila za nasvet. J. L. je seveda velikodušno obljubil pomoč, kot pooblaščen predstavnik AMC Slovenija naj bi imel možnost najetja kredita v tujini. Za denimo, 20.000 mark posojila je bilo po njegovih podatkih potrebno vnaprej plačati 7.000 obresti, glavnico pa poravnati v naslednjih petnajstih letih. Ker pa L. U. in M. R. toliko denarja nista imela, sta od ponudbe odstopila. J. L. pa ni odnehal, po telefonu se je javil čez nekaj dni z novo ponudbo: za omenjeno posojilo bi bilo potrebno po novem plačati le še 4.500 mark obresti. Ker pa L. U. in M. R. nista mogla zagotoviti niti te vsote, so se dogovorili za tretjo različico: Novomeščana sta koncem aprila v neki ljubljanski gostilni izročili J. L. 2.500 nemških mark, te pa naj bi zadoščale za najete 16.000 DEM posojila. J. L. je obljubil, da bo ta denar v Novem mestu že po nekaj dneh. Ni ga bilo ne po desetih ne po dvestotih. Skromna tolažba oškodovanca je vsaj ta, da po mesecih iskanja naposled vesta za pravi naslov dolžnika: Jerebova 1, 68 000 Novo mesto.

BOJAN BUDJA

Zakaj se račun z govejimi pitanci v JE Krško ni izšel?

Pogodba med krško nuklerko in ljubljanskim zasebnikom Janezom G. se je končala s kazensko ovadbo zoper slednjega

KRŠKO — Uslužbenici urada kriminalistične službe UNZ Krško so te dni napisali in temeljnemu javnemu tožilcu predali kazensko ovadbo zoper ljubljanskega Janeza G., lastnika zasebnega podjetja, ki je osumljen goljufije.

Po rezultatih, ki jih je dala preiskava krških kriminalistov, naj bi Janez G. v sevnški kmetijski zadrugi naročil in prevzel za potrebe svojega podjetja večje količine govejega mesa, za zavarovanje plačila pa je kmetijski zadrugi izstavil akceptni nalog. To pa prodajalcu ni kaj prida pomagalo, kajti Janez G. ima že dalj časa blokiran račun, KZ Sevnica naj bi tako oškodoval za nič manj kot 4 milijone tolarjev.

Še slabše pa se je zgodilo delavcem krške nuklearke, kateri je Janez G. ponudil svoje usluge pri zapiranju terjatev Neka do Republike Hrvaške. Nekje v marcu je z JE Krško podpisal pogodbo, po kateri je slednja plačala nekemu bjelovarskemu podjetju 20 milijonov hrvaških dinarjev za goveje pitance, katere naj bi potem Janezovo podjetje izvozilo, z deviznim iztržkom pa je JE Krško nameravala poravnati del svojih obveznosti do Westinghousa. Tudi nuklearcem je Janez za zavarovanje plačila izročil akceptni nalog svojega podjetja, katerega račun pa je bil v tistem času seveda blokiran. Krški kriminalisti so ugotovili, da so se v JE Krško na ta način pod nosom obrisali za nič manj kot 15.600.000 tolarjev, kolikor znaša Janezova protipravno pridobljena premoženjska korist. Čedna vsota, ni kaj!

B. B.

Štefanov pretep še buri duhove

Šentjernežani hočejo pojasnila ob obračunu, ki bi se kmalu tragično končal

ŠENTJERNEJ — Veliko razburjenja in različnih komentarjev je prinesel dogodek, ki se je na štefanovo, lanskega 26. decembra torej, pripetil v Stari vasi pri Šentjernju in ki smo mu v našem listu že namenili nekaj vrstic, le da Šentjernežani z njimi očitno in bržkone upravičeno niso zadovoljni, želijo še kak odgovor več, predvsem na vprašanje, kakšna je bila vloga dvojice hrvaških državljanov v obračunanju in zakaj policistov navzlic pozivu tako dolgo ni bilo na kraj pretepa.

V osvežitve spomina povejmo, da je prišlo lanskega 26. decembra okoli 16.30 na dvorišču gostilne Luzar v Stari vasi do pretepa, ki bi se kaj lahko tragično končal. Tistega dne je bilo v vasi vsakoletno žegnanje konj, del povorke pa se je po končanem obredu po občinu ustavil v Luzarjevi gostilni. Dan se je prevešal v večer, ko je med verjetno že krepko nadelani lastniki konj nastal prepri in kasneje še pretep. V njem so si

nekateri pomagali kar s koli, obračun, ki je bil zelo verjetno posledica tudi še kakih neporavnanih računov iz preteklosti, pa se je nadaljeval še na drugem koncu vasi. Kakor koli že, posledice so bile hude: 31-letni Franc Š. je bil hudo poškodovan in so ga morali po, prvi pomoči, nuden v šentjernejski ambulanti, prepeljati v novomeško bolnišnico; poškodovan je bil tudi 32-letni Zdravko B. iz Dolenje vasi. Policijsko poročilo, ki omenja štiri telesno poškodovane, pa je govorilo, da sta dejanja osumljena 27-letni Franc R. iz Roj in 20-letni Andrej R. iz Grobelj. Njima naj bi med pretepom pomagala tudi hrvaška državljanca, boja konjska mešetarja.

Preiskava o dogodku, ki je — vsaj po telefonskih klicih v naše uredništvo, so deč — krepko vzburil šentjernejsko dolino, še teče. V kazenskem postopku se bosta poleg Franca G. in Andreja R. znašla tudi hrvaška državljanca. Ne ozi- raj se na to, pa se v Šentjerneju sprašujejo, kako da obračuna ni nihče prepre-

čil ali — če je do njega že prišlo — priskočil na pomoč žrtvam, sovaščanom, in seveda: zakaj so policisti na kraj pretepa prišli šele takrat, ko je bilo vse že bolj ali manj končano? Bržkone bo lahko veliko tega pojasnila šele preiskava, ta hip imamo pri roki le odgovor na drugo vprašanje. V novomeški UNZ tega, da je policijska patrulja zamudila, nihče ne zanika, dodajajo le, da je obestilo o pretepu patrulja sprejela v Vrhpolju, kamor je bila tisto popoldne klicana. Ali z drugimi besedami: časa do posredovanja ne gre meriti le z dejstvom, da sta si Luzarjeva gostilna in šentjernejska policija vsakebi komaj poldrugi kilometer.

B. B.

Z NOŽEM GA JE ZABODEL

NOVO MESTO — Šestnajstletni mladoletnik iz Novega mesta je 1. januarja okoli 3. ure zjutraj v Germovi ulici z nožem zabodel v trebuh 26-letnega Jožeta O. iz Regrče vasi. Jože je bil na srečo le laže ranjen in so mu zdravniško pomoč nudili v novomeški bolnišnici.

NAŠLI UKRADENEGA GOLFA IN TATOVA

ČRNOMELJ - 26-letni Enes O. in 31-letni Zuhdija M., državljana BiH, oba trenutno živeča v prehodnem domu za begunce v Črnomlju, sta utemeljeno osumljena, da sta v noči na 8. januar v Ulici 21. oktobra v Črnomlju zmanjkal osebni avto golf diesl. Lastnik vozila Miralem I. iz Črnomlja je imel v golfu še dva videorekorderja ter vozniško in prometno dovoljenje, vendar je bila akcija policistov dovolj hitra in učinkovita, da je lastnino še istega dne dobil nazaj. Možje postavbe so namreč že 8. januarja v gostinskem lokal v Semicu prijeli osumljenca ter Miralemu vrnili avto, videorekorderja ter dokumente. Preiskava je pokazala, da sta Enes in Zuhdija pripotovala v Slovenijo 2. januarja letos z avtom, ki sta ga ukradla na Hrvaškem. Vozila ob prestopu meje nista hotela ustavit, pač pa sta zlomila zapornice in odpeljala naprej. Policisti so v Metliki takrat našli le avto, medtem ko sta jo predrzneža popihala. Na srečo ne za dolgo.

ISKRA ZANETILA POŽAR

PIRČE, KOČEVJE - V ponedeljek, 4. januarja, je okoli 20. ure izbruhnil požar v gospodarskem poslopju Mihaela Lisca v Pirčah. Požar je povzročila iskra, ki je odskočila pri ogrevanju pipe s plinskim aparatom. Pred izbruhom požara je zato v poslopju, v katerem je bilo veliko materiala iz lesa in različnih strojev in aparatov za obdelavo lesa, dalj časa tlelo, ko pa je zagorelo, je gorelo zelo hitro, tako da gasilec iz Fare, Kočevja in Hrvaškega Broda na Kolpi poslopja ni uspelo rešiti. Škoda je precejšnja, saj so pred ognjnimi zublji rešili le tovornjak in manjši del v poslopju shranjenega materiala. Požar se ni razširil na ostala bližnja gospodarska poslopja, za kar gre zahvala gasilec in ljudem z obeh strani meje, pa tudi obmejni policiji na mejnem prehodu Petrina - Brod na Kolpi, ki v času požara prehoda ljudi, ki so pri gašenju pomagali, ni ovirala.

B. B.

● Iz novomeškega Črnega barona posebej za črno kroniko: "27-letni I. P. iz Otočca je utemeljeno osumljen, da je 4. januarja v tem novomeškem lokal u roko krepko treščil po obrazu 20-letnega T. M. iz Otočca in ga pri tem huje poškodoval. Tri dni kasneje, v noči na 9. januar, je neznan storilec s stene terase omenjenega gostinskega lokala demontiral in neznan kam odnesel dva večja zvočnika in tako Jolando H. iz Vavpce vasi prikrajšal za petnajst tisočakov." Za danes bodi dovolj.

● Dunja P. je bila 8. januarja gostja diskoteke na Otočcu. Ker bunda ne sodi na plesišče, jo je odložila. Ta ukrep je Dunjo pripravil ob v zimskem oblačilu spravljen večjo denarnico, v kateri je imela 3.000 tolarjev, 200 mark in osebne dokumente. Eno z drugim je s plesom izgubila 20 tisočakov.

● V gozdu v Vrhovcih pri Adlešičih se je 6. januarja potikal neznan divji lovec. Možakarju je uspelo ugneniti srnjaka, a kaj, ko so mu bili adlešički lovci na sledi! Ker je bil za hitronoge člane zelene bratovščine s plenom na ramenih prepočasen, mu ni preostalo drugega, kot da je srnjaka odvrnil in si tako rešil celo glavo.

● Na Dolenjskem je običaj, da so trgovine ponoči zaprte. Nekdo, ki tega ni mogel razumeti, je v besu v noči na 10. januar razbil izložbeno steklo Vartekove prodajalne na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu in pobral oblačila, ki jih je potreboval. Nočno mini modno revijo si je boja privoščila sedemnajstletnica iz Novega mesta, ki pa je morala vsa žalostna oblačila že vrniti v trgovino.

ČRNI POSEK NA BIZELJSKEM

BREŽICE - Te dni so bili posavski kriminalisti obveščeni o gozdni tatvini, do katere naj bi prišlo v drugi polovici lanskega novembra. Neznani storilec naj bi na posestvu Vina Bizeljske Brežice poskal pet hrastov v izmeri 3,5 kubičnega metra lesa in jesen s poldrugim kubikom lesa. Vinarji so oškodovani za kakih 64.000 tolarjev.

IZGINILO PET VETROBRANSKIH STEKEL

SENOVO - V noči na 7. januar so neznani storilci na Senovem oskubili kar pet osebnih avtomobilov znamke jugo. Brez vetrobranskega stekla so ostala vozila Martina Vračuna, Alfonza Kunca, Aleksandra Macure, Liljane Božičnik in Emila Vojtkovskija. Vsako od stekel je vredno vsaj petnajst tisočakov.

TRUPLO PRED HIŠO

DOLENJSKE TOPLICE - 6. januarja so pred stanovanjsko hišo v Dolenjskih Toplicah našli mrtvega 60-letnega Franca P. Preiskava je pokazala, da je umrl zaradi podhladitve.

ODNESEL POTOVALNO TORBO

SELA - Neznanec je 6. januarja zvečer iz osebnega avtomobila, ki ga je Alojz K. iz Trebnjega parkiral ob magistralni cesti na Selih pri Karteljevem, ukradel potovalno torbo, odmontiral in odnesel je tudi oba zvočnika. Lastnik je prikrajšan vsaj za 60.000 tolarjev.

OROŽJE V AVTOMOBILU

PODTURN - Med redno kontrolo prometa po policisti 6. januarja v Podturnu ustavili tudi osebni avto 24-letnega Ž. P. iz Gorice. Med pregledom vozila so v njem našli skrito avtomatsko pištolo kalibra 7,62 s 27 naboji v okvirju in puško "mauserko" kalibra 7,9 mm s šestimi naboji. Mladeniču so policisti orožje zasegli, prijaviteli pa ga bodo tudi sodniku za prekrške.

ZAPELJAL NA LEVO - 10. januarja ob 22. uri se je 28-letni Janez Žvač iz Črnomlja peljal z osebnim avtomobilom po Kolodvorski cesti od železniške postaje proti Trgu svobode v Črnomlju. Pri stanovanjski hiši s številko 26 je zapeljal na levo stran ceste in tam čelno trčil v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljal 37-letni Jože Mueller iz Črnomlja. Voznik Žvač se je v nezgodi hudo poškodoval, laže pa njegov 25-letni sopotnik Tomaž Jelenič iz Črnomlja. Škoda na zviti pločevini so ocenili na 150.000 tolarjev.

Iztok Mavsar iz Rumanje vasi se je 7. januarja okoli 16. ure peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti od Novega mesta proti Straži. Tam ga je v ulici Na žago v desnem in nepreglednem ovinku pričelo na spolzki in poledeneli cesti zanašati. Zapeljal je na levo stran ceste v trenutku, ko je nasproti z osebnim avtom pripeljal 27-letni Mirko Vidmar s Potoka. Slednji se je sicer umikal, a mu trčenja ni uspelo preprečiti. Mavsar se je v nezgodi hudo poškodoval, laže ranjena pa je bila še sopotnica v drugem vozilu, 49-letna Ana Vidmar s Potoka. Skupne škode znaša za 350.000 tolarjev.

NA SPOLZKI IN POLEDENELI CESTI GA JE ZANESLO - 30-letni

Ni vseeno, kakšen stopiš pred ljudi

"Le kdo je ta gospa, ki si toliko upa?" so se lani spraševali ljudje, ko so gledali oddaje Studia Ljubljana, kjer je tako samozavestno in na nam dosedaj neznan način nastopila Ana Knežević. Govorila je o tem, kako naj bi se vedli ljudje, ki delajo v javnosti, kot so npr. poslovneži in politiki. Zbodla jih je tja, kjer človeka lahko tudi zaboli, v njihovo hojo, držo, v njihovo govorico in podobo.

Kdo pravzaprav je Ana Knežević in kje se je naučila tega, kar počne tako samozavestno in prepričljivo? Prišla je v Slovenijo pred dobrimi petimi leti. Že v Ameriki, kjer je žvela nekaj let, je začela s predavanji, po poklicu pa je diplomirana estetičarka. Spoznala je ljudi različnih struktur in starosti. Ko je prišla nazaj v Slovenijo, je s svojim delom nadaljevala. "Ukvarjam se s komunikacijo med posamezniki in skupinami, zadnje čase pa tudi vse bolj z motivacijo. Ukvarjam se tudi s posredno, telefonsko komunikacijo, o kateri Slovenci ne vemo kaj dosti. Ukvarjam se s celostno podobo posameznika, s harmonijo med njegovo zunanostjo in notranostjo, seveda vedno v povezavi z njegovim položajem, funkcijo oz. delovnim mestom, ki ga ta posameznik opravlja," razlaga Ana Knežević. Poleg naštetega predava o pravilih in zahtevah bontona, predvsem v poslovnem družjenju. To je tisto, kar imenujemo pravila poslovne komunikacije. Ljudje, s katerimi dela, so v glavnem osebe, ki se pojavljajo v javnosti, na televiziji, to so politiki, poslovneži, podjetniki, ženske in moški, stari in mladi. Vsi tisti, ki so ugotovili, da je to, kar predava Ana, zanje zelo pomembno.

Ana Knežević je začela predavati v podjetjih, preko delavske univerze, imela je tudi skupine študentov. "V teh skupinah sem spoznala, da mladi vedo, kaj hočejo," pravi Ana. Sedaj predava v glavnem v poslovnih šolah, v izobraževalnih centrih, ki se ukvarjajo z managementom. Ana pa ne predava samo v Sloveniji, marveč tudi v poslovnih šolah na Hrvaškem, v marcu pa naj bi prvič predavala v Rusiji. Enkrat do dvakrat na leto gre tudi na izobraževanje v tujino. "Za letošnje leto sem se trdno odločila, da pripeljem v Slovenijo nov seminar, za katerega čutim, da bi bil za naše tržišče potreben. Seveda ga bom prilagodila našim potrebam," pravi Ana.

Na Zahodu te ne zatajijo

Zakaj je tako pomembno, da se vedemo določenemu poklicu, položaju ali funkciji primerno? Zato, ker ljudje od nas to pričakujejo. "Poslovna sekretarka se mora drugače obnašati kot blagajničarka, direktor drugače kot vratar." Ana pomaga ljudem, da pokažejo svoje lepe plati, da so odkriti, pristni in da znajo komunicirati. Vsak človek naj bi se zavedal, da je vsakemu dano nekaj edinstvenega, in to naj bi tudi skrbno negoval. "Naša zunanost in notranost sta zelo povezani, samo zunanja lepota ni nič, je le slika, ki jo pogledaš, pa jo v trenutku pozabiš, ostane pa notranja lepota. Predvsem izraz, ki se nam vtisne na obraz, pokaže, kakšna je naša notranost."

Že na začetku pogovora je Ana Knežević poudarila, da ni modna kreatorica, ki bi ljudem svetovala, kako naj se oblečejo, da bodo po modi. Vsakogar, ki pride k njej po nasvet, mora zelo dobro spoznati kot osebo, da ji lahko svetuje. "Človeka želim doživeti, želim ga videti na njegovem delovnem mestu, s kom in ob kakšnih priložnostih se družijo, spoznati moram njegov način komuniciranja in obnašanja, da lahko svetuje," pravi Ana. O tem, kdo so njene stranke in kaj se med njimi podrobneje dogaja, nikoli ne govori, to od nje zahteva kodeks in je del njene profesionalne etike, ki jo spoštuje, kot jo mora npr. spoštovati vsak zdravnik. "Zaupnost je pri mojem delu zelo pomembna," pravi. Ko stranko spozna, ji je dolžna povedati vse, in to na način, da nikogar ne prizadane. Večkrat je to težko. Ana pravi, da mora biti kritika, kakršnakoli že je, izrečena na blag, neagre-

siven način kot dobronamerna kritika.

Na Zahodu je veliko ljudi s takšnim poklicem kot ga ima Ana Knežević. Pravi tudi, da se tam ne zgodi, da bi te nekdo javno zatajil, če si bil njegov svetovalec, ker se pač ve, da če si politik ali poslovnež, da si končal neko drugo šolo in se nisi imel časa ukvarjati z estetiko. Take osebe v razvitem svetu potrebujejo, zato jih boste veliko našli na Švedskem, v Nemčiji, Angliji, Švici, zelo veliko v Ameriki pa tudi v Aziji. Potrebovali so jih že veliko pred nami, ker jih je v to silil tudi tržni sistem. S tem ko smo tudi mi začeli pospešeno hoditi po poteh tržnega gospodarstva, se tudi naše firme zavedajo, da bodo morale več narediti na področju poslovne komunikacije, kot tudi na medsebojnih odnosih znotraj podjetja. Ana Knežević je začela predavati v naših podjetjih, še preden se je sistem spremenil. Tista podjetja, ki so začutila, da so na tem področju šibka, pa so hotela postati boljša, so jo že takrat vabila medse. Zato se Ana Knežević v zelo veliko podjetij vrača, ker je pač vključena v njihovo gradnjo imidža in gospodarske rasti. Na Dolenjskem še posebej veliko dela s Tovarno zdravil Krka, Revozom, Trimom in drugimi.

Radi imamo pokončne ljudi

"V začetku, ko sem se začela s tem ukvarjati v Sloveniji, mi je veliko ljudi reklo,

da tovrstne pomoči ne potrebujejo, da so takšni, kot so, in da jih ljudje takšne dobro sprejemajo," razlaga Ana. Danes je že precej drugače in Ana pravi, da je prav, da ljudje novosti sprejemajo počasi in premišljeno. Prav evolucija je tista, ki sloni na temeljitosti pri spremembah, da ničesar ne preskočimo.

Tudi mladi, ki si prvič v življenju iščejo službo, naj se v ničemer ne prenegljo. "V vseh pogovorih naj bodo pristni, povedo naj, da niso prišli iskat službo, ampak delo," poudarja Ana. Če imajo mladi ideje, naj jih razložijo, seveda če vanje verjamejo. Tudi ni potrebno, da vsakomur prikimajo, če so prepričani, da nekaj ni prav tako, kajti vsi ljudje bodo prej spoštovali tiste, ki imajo hrbtenico in znajo svoj prav tudi braniti, kot tistega, ki je vedno ponižen. "V življenju veliko pomenijo izkušnje, vendar to še ne pomeni, da lahko podcenjujemo nekoga samo zato, ker jih še nima. Mladi so polni energije, so veliko bolj elastični od starejših in tudi velikokrat čutijo čas drugače kot mi, ki delamo že nekaj mogoče iz navade. Zato je velikokrat mlade treba slišati, ne samo poslušati, to je velika razlika," poudarja Kneževićeva.

In ker brez politike ni gospodarstva in brez gospodarstva in politike, smo Ana Knežević povprašali tudi, kaj meni o mnenju tujih novinarjev, da smo se Slovenci odločili za umirjene politike. "Slovenci smo se odločili za tiste politike, ki tudi sami verjamejo v to, kar govorijo, za ljudi, ki se znajo obvladati, ki znajo biti tudi odgovorni za svoje vedenje. Kajti tak človek, ki se ne more sam obvladovati, tudi ne bo mogel drugih obvladovati. Sicer pa takšen izbor ni samo slovenska značilnost, na podoben način se opredeljujejo tudi druge po svetu." Na prvih demokratičnih volitvah pred dobrimi dvema letoma in pol so bili nekateri politiki v javnih nastopih še

zelo nerodni. Nekateri so to sami pri sebi opazili in prosila za nasvete tudi Ana Knežević. Rezultati so bili kmalu vidni. Še več se jih je oglasilo pred letošnjimi volitvami. "Mislim, da bodo naslednje volitve prinesle to, da se bodo politični kandidati pri meni oglasili prej kot pet minut pred dvanajsto," pravi Ana.

Glede na to, da je znan njen nasvet, naj bi tisti, ki veliko delajo z ljudmi, ne imeli

brade, smo jo vprašali, če misli, da bomo na naslednjih volitvah imeli manj bradatih politikov. "Neverbalna komunikacija je zelo pomembna in obraz je tisti glavni komunikacijski center neverbalne komunikacije. Tudi če bo čez štiri leta še veliko brad, verjamem, da bodo zelo lepo urejene in negovane. Nekako pa le mislim, da jih bo manj, kajti ljudje bomo iz dneva v dan postajali bolj sproščeni, toplejši in bolj odprti, takrat pa bodo tudi obrazi bolj odkriti," pravi Ana Knežević. "Kadar se čuti napredek, postanemo ljudje bolj sproščeni, drugače se obnašamo, pokažemo več telesa, takrat si dovolimo stvari, ki si jih drugače ne bi."

JOŽICA DORNIŽ

Ana Knežević

v poslanski klopi: franc černelič

In poskusiš spremeniti svet

Franc Černelič

Eden od devetdesetih poslancev državnega zbora parlamenta Republike Slovenije je Franc Černelič iz Podbočja. Potem ko je na volitvah kandidiral v šesti volilni enoti na listi krščanskih demokratov in dobil zadostno število glasov volilcev, postaja iz bolj ali manj "navadnega" državljan politik državnega reda, čeprav si je v življenju najbrž precej vroče želel, da bi se posvetil glasbi.

Poslanci državnega zbora so predstavniki vsega ljudstva. Če se hoče poslanec natančno ravnati po tem določilo Ustave Republike Slovenije, se bo kmalu znašel pred vprašanjem, kako ustreči "vsemu ljudstvu". Franc Černelič

FOTO: M. LUZAR

misli najbrž ravno zato imeti odprte oči in ušesa za vse tisto, kar zažuga in poreče ljudstvo, ki ga je izvolilo. "Računam," pravi Černelič, "da bom imel ob vsem svojem parlamentarnem delu take povratne informacije, da bom lahko delal, kajti mislim se resno lotiti tega posla. Menim, da poslanec mora biti v čim bolj neposrednem stiku z volilci." Ko je ta stik vzpostavljen, mora izvoljeni mnogotere želje in probleme "vsega ljudstva" spraviti primerno obdelane na dnevni red parlamenta.

V štirih letih, za kolikor so Slovenci decembra lani izvolili državni zbor, bo bržčas zelo veliko problemov, primernih za obravnavo v republiškem parlamentu. Za nekatere Franc Černelič kot posavski poslanec že zdaj ve, da se jim v nacionalni skupščini v Ljubljani nikakor ne bo mogoče ogniti.

Naklonjen združevanju Posavja

Ob nastajajoči novi slovenski lokalni samoupravi je za prenekaterega Posavca problematično, da so občine Sevnica, Krško in Brežice še vedno vsaka zase, in ne zaokrožujejo regije Posavje. Franc Černelič je naklonjen tovrstnemu združevanju, saj pravi: "Prizadeval si bom, da Posavje dobi to svojo funkcijo, da postane regija. Posavje namreč pomeni neko zaokroženo celoto, in to tako v zemljepisnem kot družbenem pogledu." Černelič se strinja s tistimi, ki pravijo, da so zelo izrazite težnje, da bi drugi Posavju vzeli nekatere vitalne funkcije. Za območje ob spodnji Savi, to je za omenjene tri občine, je problematično, da je že dodobra postalo

slovenska greznica. Po Černeličevem mnenju bo glede tega končno morala odigrati svojo pričakovano vlogo avtoriteta državnega parlamenta in vzpostaviti v Sloveniji pravila igre, po katerih se bo moralo dosedanje onesnaževanje Save in njenih pritokov enkrat za vselej nehati. Navsezadnje sploh ne gre samo za posavske kaprice in ne le za onesnaževanje Save, gre za razmislek, v čem in s kakšnimi posledicami naj se Slovenija razvija. Še dosti bolj "težka" zadeva je krška atomska elektrarna. "V vsakem primeru je v državnem parlamentu potrebno začeti celovito razpravo o nuklearni," odločno pravi Černelič. Po njegovem je elektrarna prerisna zadeva, da bi jo lahko prepustili političnim predlogom in izmikanjem. Černelič bo v državnem zboru očitno tudi napel vse sile, da bi se zgodilo kaj, kar bi pomagalo iz težav tovarni Videm Krško.

Politična abeceda, ki v takih primerih pomaga parlamentarcu najti med kolegi somišljenike in tako uresničiti zamisli, Černeliču ni nepoznana, vendar inženir organizacije dela iz Podbočja bržčas še ni mogel dognati vseh pravil zakulisne igre v ustanovi državnega pomena. Da bi bil kar najbližje potem parlamentarnega vplivanja in odločanja, se bo skušal prebiti v različne komisije. Rad bi delal kot član v komisiji za finance, za gospodarstvo in za okolje pri državnem parlamentu.

Niso ga samo želje, da bi bil dostojen političen zastopnik ljudstva, ampak se spozna na marsikatero zadevo, zaradi katere je politika politika. Najbolj svež dokaz izkušenosti, ki se zna ubraniti levemu udaru, je Černeličevo predsedovanje krškemu izvršnemu svetu. Od lanskega poletja do decembra je nad celotnim izvršnim svetom visel Damoklejev meč v obliki zahteve, da je potrebno glasovati o nezaupnici vladi. Do tega glasovanja ni nikoli prišlo kljub vsem naporom, da bi ga izvedli. In Černelič je dostojanstveno odšel iz tega sicer veliko širšega krškega političnega dvoboja kot

moralni zmagovalec, potem ko mu je z izvolitvijo v državni zbor prenehala funkcija predsednika krškega izvršnega sveta.

Kar mu bo še pomagalo kot državnemu poslancu, so druge dosedanje zaposlitve. Njih število je po njegovem mnenju manj pomembno od njihovih skupnih značilnosti. Slednje Černelič opiše tako: "Imam izkušnje iz gospodarstva. Vedno sem bil v položaju, ko sem moral sprejemati različne odgovorne odločitve. Pogosto sem odločil po svoje, čeprav so drugi mislili drugače. Na podlagi izkušnje mislim, da predvidevam dokaj točno."

Rad sede za orgle

Da Černelič vztraja pri svojem, bi se reklo. Tudi tedaj menda ne odneha, če ga o nečem prepričujejo strankarski kolegi, a ve, da ima prav on. Nikoli ni odstopil od svojega pogleda na svet, ki ga simbolično vedno znova in znova že dolga leta izraža, ko redno in z veseljem igra v cerkvi na orgle. V resnici ni v tej njegovi glasbi ničesar političnega in gre samo za to, da ima Černelič rad muziko. Ob cerkvenih orglah ga privlači tudi klavir. Najbrž prej kot ta dva instrumenta je kmečki fant, ki je šel iz podbočjanske osnovne šole v nižjo gimnazijo v Kostanjevico, od tam v krško vajensko in tehniško strojno šolo in potlej že kot delavec v šolo za organizacijo dela, imel rad klarinet. Franc je klarinet igral v ansamblu Gadje. Očitno mu glasba prinaša veselje.

Svojemu svetovnemu nazoru najbrž dolguje ta 48-letni Podbočjan prepričanje, da človek verjetno ne more bistveno spreminjati svojega življenja. Ta bolj prikupni kot odbijajoči konzervativizem pa Černeliča ne odvrča od tega, da ne bi bil malce jezen na zakrknjene sebičneže, ki se niti ne poskusijo vpreči v kolesje sprememb. Najbrž zna biti kar precej hud na ljudi, ki niso pripravljeni narediti ničesar niti za družbo niti za soseda. Za "vse ljudstvo" torej. Če bi mu bilo vseeno, najbrž ne bi nikoli prišel v državni zbor.

MARTIN LUZAR

Poznani po siru in čokoladi

Razstava fotografij Ladke Likar Kobal in slikarskih platen akademskega slikarja Rajka Čubra je obudila duhovno dediščino trapistovskega samostana v brestaniškem gradu.

Pobuda v duhu prizadevanj po nepristanjski opredelitvi preteklih izkustev, da se življenje in delo trapistov, ki so živeli na tamkajšnjem gradu, ponovno osvetli in obudi njihovo poslanstvo, je v Brestanici obudila sadove. Sredi decembra so odprli skupno razstavo fotografij Ladke Likar-Kobal in slikarskih del akademskega slikarja Rajka Čubra, ki sta, kolikor je mogoče, avtentično obudila življenje nekdanje meniške skupnosti trapistov. Ti niso bili posvečeni samo duhovnemu življenju v skladu z naukom svojega reda, temveč so vodili tudi v vseh pogledih z gledno in v marsičem izvirno gospodarsko dejavnost.

Ladka Likar-Kobal je pripravila portrete menihov v naravni velikosti ter motive iz njihovega običajnega delovnega dne, slikar Rajko Čubr pa je pokazal, kako doživlja življenje trapistov subjektivno, vendar z duhom časa in današnjega človeka ubrano umetniškovo oko. Fotografinja je poiskala še živeče trapiste, se z njimi pogovarjala in jih fotografirala v oblekah, ki so jih takrat nosili in jih nameravajo obleči samo še za svojo zadnjo pot.

112 let lastniki gradu

Kaj današnjim generacijam pravzaprav pomenijo trapisti, kaj o njih vedo? Vsakdo se najbrž spomni na sir trapist, ki so ga pridelovali in prodajali, pa na tovarno čokolade in likerjev v Krškem, ki je bila nadaljevanje njihove proizvodnje. Ljudje vedo, da so živeli na gradu in da jih je nekaj še dolgo potem, ko je red grad izgubil, živelo ali še živi skupaj z drugimi krajanji v sami Brestanici in drugod.

Brestaniški grad, ki je v preteklosti često menjal lastnike, je leta 1881 s posestvom vred prešel v last francoskega tovarnarja G. Girauda. Ta ga je podaril francoskim menihom trapistom za njihov samostan. Tudi njegova želja je bila postati menih, vendar to ni bilo mogoče, ker je bil imetnik premoženja. Postal je le častni brat.

V Franciji je bila po revoluciji leta 1789 večina samostanov razpuščena, vendar so se nekateri redovi po padcu Napoleona obnovili, med njimi tudi trapisti, ki so ime dobili po samostanu La Trappe v Normandiji v Franciji. Trapisti so bili red cistercijanov "strožje

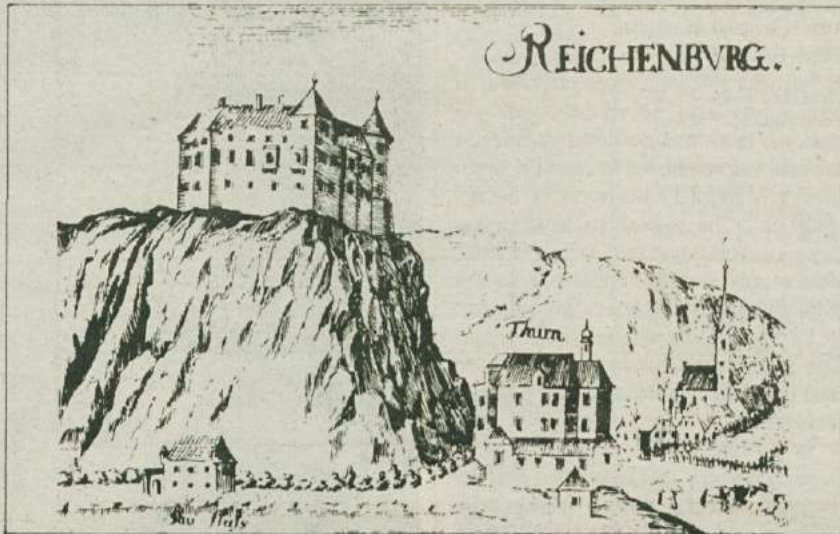
observance" oziroma red reformiranih cistercijanov. Mednje prištevajo tudi brestaniške menihe. Prvi trapisti so bili izključno Francozi, šele kasneje so v svoje vrste sprejemali tudi slovensko mladino. Delili so se v patre - duhovnike in brate - obrtnike in delavce. Prvi so nosili bele kute in prek njih črne kapuce, spredaj in zadaj podaljšane do kolen, ter široke usnjene pasove. Bratje so imeli enak kroj, samo da so bila oblačila rjave barve. Obuvala so bila povečini lesene cokle. Imeli so lastno gimnazijo, ki je vzgajala kandidate za duhovnike. Gimnazija je delovala še nekaj let po prvi svetovni vojni. Kasneje so se izobraževali na teološki fakulteti in na bogoslovnih šolah v Ljubljani in Mariboru.

Redovniki, ki so imeli sicer strogo razdeljena opravila, so pri večjih kmečkih opravilih (košnji, žetvi) sodelovali složno od opata do zadnjega brata. Poleg redovnikov je bilo na posestvu in v delavnicah redno ali občasno zaposlenih

še okoli trideset krajanov. Med menihi je vsekoli vladal duh ubožstva in pokore. Nedaleč od kapele, kar se da preproste, je bila skupna spalnica, velika dvorana, razdeljena s tankimi zidovi v majhne celice. V vsaki celici je bila postelja, zbita iz nekaj desk, na njej trda prešita slamnica, zglavnik, natlačen z ovseno slamo, in odeja ter najnujnejši pripomočki za molitev. Enaka stroga preprostost je bila značilna za vse prostore, tudi za obednico, polno dolgih miz, na katere ni nikoli prišla mesna hrana. V času obstoja samostana so ga vodili trije opati, prva dva sta bila Francoza, zadnji pa Slovenec, opat Novak.

Prvi traktor v Posavju

Samostan ni bil le samemu sebi namen. Redovniki so imeli tudi pomembno gospodarsko in socialno vlogo. V gospodarskem pogledu so bili za taktatne razmere zelo napredni. Na obsežnem posestvu so s pridom uporabljali izkušnje francoskega kmetovanja.

naše korenine

Tu nageljni cvetijo tudi pozimi

Ko modri grozdek med zelenim listjem zadetih, klopotec in črček zapojeta mi. Skorec prileti in z grozdno jagodo v nebo poleti. Tudi on se trgatve veseli.

Kje drugje kot v teh valovitih, s trto poraslih bizeljskih hribih bi človek našel dečka, kot je Černelčev Franci? V šestem razred osnovne šole hodi, pa ima takih in podobnih pesmi o naravi že kar lepo število v beležki. Mir in tišina v Podgorju, vasi, raztreseni po vzpetinah med Bizeljskim in Pišecami, sta v teh hladnih zimskih dneh skoraj kričeča, čisto drugače pa je verjetno v času, ko so ti hribi kar nabrekli v bogati rodnosti in se vse pripravljajo na trgatve. Takrat je tu praznik za ljudi in živali in vsak po svoje izražajo hvaležnost in veselje naravi. Skorec in Franci s pesmijo.

A ima tudi zimski mir svoj čar. Opoldne se družina zbere v kuhinji ob toplem štedilniku, prostor prijetno zadisi po kuhanih prekajenih klobasah in liter rdečega se orosi na mizi. Bizeljsko rdeče je to, tako, s kakršnim je svoj čas pokojni Francijev dedek Franc Černelč pobiral priznanja na vinskih razstavah. No, takih, ki so svoj čas dobivali priznanja, je pri Černelčevih še več. Francijeva babica Tončka na primer je kuharica, da je kaj. Ni je bilo kulinaricne razstave v soseski, kjer ona ne bi sodelovala, in ni je skoraj bilo, s katere ne bi prinesla listine, ki dokazuje, da je bilo tisto, kar je naredila, pa naj si je bilo pecivo, torta ali pa kar cela južina, izredno okusno.

Svojevtrsten čar mora imeti pravzaprav ta kraj, da se je sem poročila Angeleca, Francijeva mati, mestno dekle z Gorenjskega. Prišla je sem in postala kmetica. Dobro se počuti tu in sadaj si ne more zamisliti, da bi lahko živela kje drugje. Sem je prišla pravzaprav zaradi Jožeta Černelča, Francijevega očeta. Rodila mu je dva otroke, Anico, Francijevo starejšo sestro, ki hodi v sedmi razred osnovne šole v Pišecah, in Francija, zdaj pa skupaj z možem mamto Tončko obdeluje polja in vinograde ter skrbi za živino. To ji gre kar dobro od rok. Včasih pa jo narava tudi prijetno preseneti, pokaže eno tako presenečenje: v kartonu psokojno čeblja deset puhastih rumenih rač. Prav na božični večer so se zvalile.

Černelčevi iz Podgorja

Za obdelavo polj so imeli že v začetku tega stoletja prvi traktor v Posavju.

Na grajski pristavi so leta 1888 uredili hleve za rejo govedi, konj in prašičev. Ker pa poljedelstvo kljub uvedbi sodobne obdelave ni dajalo dovolj sredstev za preživljanje številnega osebja, so leta 1896 usposobili tovarno čokolade in likerjev Imperial. Na sremiškem pobočju so imeli tudi obsežne vinograde in sodobno urejeno vinsko klet. Za svoje potrebe so si uredili še raznovrstne obrtne delavnice, vse z električnim pogonom. Od leta 1894 so namreč imeli tudi svojo hidroelektrarno ob potoku Brestanica. Za svoje potrebe so imeli v samostanu celo tiskarno. Brezposelni in socialno šibki so dobivali v samostanu brezplačna kosila in drugo pomoč.

Njihovo mirno življenje je leta 1941 prekinila vojna, samostan se je spremenil v preselitveno taborišče za slovenske izgnance. Nekateri menihi so ostali v kraju in bližnji okolici, nekaj pa se jih je preselilo v enak samostan v Banjaluki. Po vojni je posestvo doživelo agrarno reformo, zato se poskus obnovitve samostana ni posrečil. Izdelava čokolade in likerjev se je preselila v Sotelsko in kasneje v Krško, obrtne delavnice pa so opustili.

NEVENKA LIKAR-ŽUŽEK

znameniti slovinci

Neminljivost suhih rož

V hipu se je pooblačilo, sledilo je nekaj rezkih bliskov in že se je ulilo kot iz škafa. Možakarju sredi planine ni preostalo drugega, kot da je smuknil v prvi tamar, ki ga je ugledal. Ko si je tako preskrbel streho, je slekel premočeni jopič, dal odcejat nahrbtnik in zaspal. Ni bilo prvič, da je Alfonz Paulin - tako je bilo premočenemu možu ime - na svojih ekskurzijah v planinah prenočil v živinski staji.

Govor je o Alfonzu Paulinu, slovenskem botaniku, ki ima marsikaj skupnega z Dolenjsko in Posavjem. O tem pomembnem učenjaku je Prirodoslovni muzej Slovenije v Ljubljani nedavno pripravil razstavo. Z razstavo, posvečeno obletnici Paulinove smrti, je avtorica dr. Bernarda Praprotnik sporočila, zakaj je še zmeraj smiselno govoriti o tem človeku, čeprav je 1. decembra 1992. leta minilo že 50 let od njegove smrti. "Alfonz Paulin si je s svojim znanstvenim delom na področju floristike, rastlinske sistematike in fitogeografije zagotovil trajno in vidno mesto v zgodovini slovenske botanike." To pa je le ena od hvalnic s panovej Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani.

Ko leta 1937 ali 1938 dr. Jože Debevec povprašal Alfonza Paulina o njegovem znanstvenem delu, mu je ugledni profesor botanike v odgovor pomolil debel snop papirja s številnimi skrbno obdelanimi rastlinami. "Glejte," je ob tem rekel Paulin, "to je deseti fascikel (snopič) mojega herbarija slovenske flore. Vsak fascikel obsega dve centuriji (200 rastlin). S tem snopičem je ugotovljenih 2.000 naših rastlin. Nameravam pa, če mi Bog da zdravje, sestaviti na ta način še dva fascikla (400 rastlin)." Te Paulinove besede so bile namenjene njegovemu herbarijskemu zbirki Flora exsiccata Carniolica. Pred vojno je sestavljal po več enakih fasciklov in jih je pošiljal v nekatere evropske univerze, botanične vrtove in muzeje. Po vojni je delal samo še tri: dva za ljubljansko univerzo, tretjega za univerzo v Zagrebu.

Znanstveniku ni bilo več dano zdravje, štirih pričakovanih centurij ni več naredil in Kranjska posušena flora je ostala nedokončana zbirka. Čeprav omenjenih načrtov ni uresničil, je Paulin kot mednarodno spoštovan znanstvenik, raziskovalec in pedagog opravil veliko delo. Več kot pol stoletja je preučeval kranjsko floro in pri tem med drugim odkril več kot 200 rastlinskih vrst in tipov, ki so bili do takrat nepoznani v kranjski in tudi drugi

flori. Številne od teh na novo odkritih rastlinskih vrst so dobile Paulinovo ime.

Botaniki svetovnega slovesa, ki so preučevali evropsko rastlinstvo, so morali sodelovati s profesorjem Paulinom. Kajti slednji je na podlagi lastnih izkušenj in raziskav ovrednotil vso starejšo literaturo o rastlinstvu domače dežele in pri tem dotlej zbrani material v marsičem dopolnil, pojasnil ali kako drugače spremenil. Izoblikoval je floristični zemljevid svoje dežele, ki je v botaničnem svetu očitno dosti pomenil, saj je Paulin s takim vedenjem o rastlinstvu sodeloval pri najrazličnejših znanstvenih zbornikih in se dopisoval z mnogimi znamenitimi botaniki znanstveniki.

O svojem obsežnem in sistematičnem preučevanju je objavil nad 50 razprav in knjig. V svojih terenskih raziskavah je sestavil bogat seznam slovenskih rastlinskih imen, ki jih je vključil v svoj znameniti slovar Maks Pleteršnik. Če je Flora exsiccata Carniolica Paulinovo glavno delo, je bil Botanični vrt v Ljubljani dolgo časa njegova glavna skrbb. Ko je po vladnem ukazu leta 1886 Paulin prevzel mesto predstojnika botaničnega vrta, si je naprtil, skrben in zagnan kot je bil, nemajhno delo, saj je bil vrt spričo pomanjkljive skrbi dotledanjih predstojnikov v precej slabem stanju. Novi prvi mož botaničnega vrta je organiziral številne izlete v naravo, s katerih so prinašali nove in nove rastline. Odlično je organiziral mednarodno izmenjavo in je sodeloval z več kot 200 botaničnimi vrtovi po vsem svetu.

Malce asketski učenjak Alfonz Paulin, vzneseni preparator suhih rož, ki je zavzel s svojimi herbariji in vsakovrstnimi drugimi botaničnimi presenečenji včasih na kateri od številnih ekskurzij tako vedril in prenočil v planinskih stajah, je nekaj let učiteljeval. Potem ko je pedagoško kariero začel leta 1880 kot profesorski pripravnik na ljubljanski realki in jo 1881. nadaljeval kot profesor na tamkajšnji gimnaziji, je po vmesnih obdobjih, v katerih ni poučeval, postal leta 1923 honorarni profesor

Spomenik ob gradu v Leskovcu

sistematične botanike na ljubljanski univerzi. Gotovo je poleg znanstvenega in strokovnega dela tudi Paulinovo učiteljevanje navdušilo dr. Viktorja Petkovška, da je nekoč rekel za tedaj 80 letnega profesorja, da "je celega pol stoletja stal med našimi znanstveniki kot ena najbolj očitnih in odličnih osebnosti".

In kaj ima takšen profesor skupnega s pokrajina južno od Ljubljane, v kateri je bil upokojen kot direktor botaničnega vrta in v kateri je umrl? 14. septembra 1853 se je rodil oskrbniku na turnski graščini v Leskovcu pri Krškem. Osnovno šolo in nižjo gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, višjo gimnazijo pa v Novem mestu, kjer je 1873. leta maturiral. Ko je bil že predstojnik botaničnega vrta, je, kot bi podlegel neminljivemu domotožju, raziskoval tudi vegetacijo Krškega polja in Gorjancev.

Za svoje delo je Paulin prejel več odlikovanj, bil je dopisni član Akademije znanosti in umetnosti, častni član Muzejskega in prirodoslovnega društva v Ljubljani in član Zoološko botaničnega društva na Dunaju. Dvaindvajsetega junija 1963 so mu postavili spomenik v ljubljanskem botaničnem vrtu. Štirindvajsetega septembra 1992. leta, ko je v Krškem potekal simpozij slovenskih botanikov, so mu postavili spomenik ob turnski graščini v Leskovcu pri Krškem.

MARTIN LUZAR

**NAGRADA V KRŠKO
IN NOVO MESTO**

Žreb je izmed reševalcev 52. nagradne križanke izbral LADISLAVA HARTMANA iz Krškega in DARINKO DŽANKOVIČ iz Novega mesta. Hartmanu je pripadla denarna nagrada 2.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO), Džankovičeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo, vsem reševalcem pa se opravičujemo za napako, ki je nastala pri postavitvi križanke, a ste ji bili vsi kos.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 24. januarja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 2! Ovojnico brez poštne znamke lahko osebno oddate v naš poštni nabiralnik pri vstopu v stavbo, kjer ima uredništvo svoje prostore.

**REŠITEV 52. NAGRADNE
KRIŽANKE**

Pravilna rešitev 52. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ADRIA, SVET, ATOM, MATI, RINOCEROS, IN, RETINA, GLADOVNA, SLO, OSOJ, SZ, JOTA, SLOVAŠKA, ALASKA, OKTAV, SEV, ALAND, OKO, NIKOLAJA, ERAR, ANAS, MAT, PEČA.

prgišče misli

V imenu herojskega boja za življenje kot eno najvišjih vrednot se človeku odreka pravica, da bi razpolagal s svojo smrtjo in dostojanstveno umrl.

A. KIRN

Vsak smeh, a vojakov še posebej, je upanje, da pretentamo strahove, ki nas posiljujejo, in da dostojno prestanemo smešnost lastne usode.

J. PLANO

Vedno kaj čakamo, kadar pa človek nič več ne čaka, ga čaka smrt.

M. REMEC

Tehnologija, modernost, napredek ne zmanjšujejo neumnosti, razvija se z napredkom.

M. KUNDERA

NAGRADNA KRIŽANKA

2

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	KEM. SIMBOL ZA DUSIK EDEN OD VZDEVKO J. BROZA	NOČNO ZABAVIŠČE MOŠKO IME	VRHUNEC BOLEZEN- SKE VROČINE	BARVA IGRALNIH KART	BARVA IGRALNIH KART	KEM. SIMBOL ZA RUTENIJ FR. KOMIK (JACQUES)	EVROPSKI PROGRAM VISOKE TEHNOLO- GIJE
VRHNE ZENSKO OBLAČILO V INDLIJ							
ZAČRTANA POT				STARI SLOVAN FR. TER. ORGANIZA- CIJA		KATRAN DESNJ PRITOK VISEL	
SODOBNI VOJVODIN- SKI MA- DŽARSKI PESNIK (KAROLY)		DOMAČA ZIVAL				PISATELJ (SADIZEM) KEM. SIM. ZA MEN- DELEVIJ	
ZADNJA PLAT		DOBER RACUNAR					
MEDNAR. INSTITUCI- JA ZA STANDAR- DIZACIJO		JUDOVSKI VLADAR			DELO IN ZASLUZEK ENEGA DNE		

**K
praktični KRIŽ
A
Ž**

Lepe ustnice

Mraz, veter in velike temperature še posebno škodujejo ustnicam, saj je njihova koža tanka in občutljiva. Dobro je poskrbeti za zaščitno plast. Prvo pravilo pri negi ustnic je maščoba. Da bodo zavarovane, morajo biti vedno dovolj debelo namazane s kremami, ki vsebujejo olje, vosek in vitamine. Če veliko časa preživite na prostem, naj ustnice varuje zaščitni faktor. Za ustnice, razpokane od mraza in vetra, je poznano odlično domače zdravilo. Bogato jih namažemo z medom in že po 15 minutah bodo spet bolj izgledale. Strokovnjaki svetujejo tudi vsakodnevno nekajminutno masažo ustnic s staro in mehko krtačo za zobe. S tem se izboljša prekrvavljenost in odpornost, izrazitejši pa bodo tudi robovi ustnic. In šminka? Najboljše (masne, s pravimi olji in vitamini) so najmanj obstojne. Pomagamo si s pudrom, s katerim rahlo namažemo ustnice, predtem našminkane in rahlo popivnane.

Madeži na stenah

Mnogokrat se zgodi, zlasti če so pri hiši majhni otroci, da se na steni nepričakovano "pojavi" madež ali celo kakšna "pisarija". Madeže neznanega izvora odstranite s sten tako, da obrišete prah in jih umijete z blago raztopino detergenta. Sledi nekaterih flogmastrov lahko odstranite z detergentom. Z metilnim alkoholom se vam bo morda posrečilo odstraniti sledi kemičnega svinčnika, napis z voščenkami pa z radirko. Če pa napisov ne morete odstraniti, vam ne preostane drugega, kot da jih prekrijete z novo plastjo barve. Maščobnih madežev na steni pa se lotite z močno raztopino detergenta ali kuhinjskim čistilnim sredstvom.

Jabolčni kolački

Potrebujemo: 5 žlic moke, jajce, žlica olja, nožovo konico soli, žličko ruma, 3/4 skodelice svetlega piva, 2 beljaka, 500 g jabol, olje za cvrenje in sladkor za posipanje. V skledi zmešamo moko, jajce, olje, sol in rum. Postopoma prilivamo pivo tako dolgo, da dobimo gosto tekočo testo; pokrijemo ga in tako naj počiva 60 minut. Beljaka stepemo v trd sneg. Tik preden testo uporabimo s kuhalnico, vmešamo vanj sneg. Jabolka olupimo, jim z okroglim nožem izrežemo peščiča in jih narežemo na kake 1 do 2 cm debele rezine. Jabolčne rezine pomakamo v testo in jih takoj dajemo v vroče olje in zlato rumeno ocvremo po obeh straneh. Pečene polagamo na papir, ki vpija maščobo, in jih do takrat, ko z njimi postrežemo, spravimo v segreti pečici. Preden jih ponudimo, jih potresemo s sladkorjem v prahu.

Skrb tudi pozimi

Balkonskim rastlinam, ki jih prezimujemo v kletih, moramo tudi v tem času nuditi določeno pozornost in se ne zanašati na to, da počivajo in zato ne potrebujejo nobene nege. Predvsem je potrebno, da jim preskrbimo dovolj svežega zraka, zato prezračimo prostore takoj, ko se zunanje temperature dvignejo nad ničlo. Pri tem moramo posebej paziti, da mrzli zrak ne piha naravnost na rastline, saj bi lahko prišlo do ozebe ali podhladitve. Zdaj, ko imamo vse rastline skupaj, jih temeljito pregledjemo, če na njih ne domuje bela mušica ali škrtasta uš. Lažje jih bomo uničili sedaj kot spomladi, ko bodo rastline zopet na oknih. Predvsem bodimo pozorni na fuksijo in pelargonijo, čeprav se v sili škodljivci naselijo skoraj na vsako rastlino. Uspešno jih bomo uničili le, če bomo škropili večkrat za pred, a z različnimi pripravki.

**Nerodno
s smučmi**

Zima je po dolgem času oživila tudi smučiča na Dolenjskem, zato lahko predvidevamo, da bo s smučmi letos odšlo na pot tudi veliko takih avtomobilistov, ki smučji s svojim vozilom niso vajeni prevažati. Zato povejmo takoj, da so smučki tako na prtljajniku kot v vozilu neroden in lahko nevaren tovor. Na navaden prtljajnik jih bomo le stežka dobro pričvrstili, če nimamo za to posebnih gumastih zaponk, zato je najbolje, da si čimprej nabavimo poseben prtljajnik za smučki ali vsaj s posebnimi nastavki zanje. Če jih prevažamo na prtljajniku, se moramo zavedati, da so smučki zlahka plen zlikovcev, zato je dobro, da ima tak prtljajnik tudi ključavnico. V avtomobil je smučki težko namestiti. Svoj prostor mora ponoviti žrtvovati spotnik na prednjem sedežu, zelo neprimerno pa je smučki tlačiti na sredino med sedeže, saj ovirajo šoferja pri vožnji.

iskanje zunajzemeljskega življenja

Je kdo tam zunaj?

Na petstoletnico Kolumbovega odkritja Novega sveta je Nasa začela sistematično iskati izvenzemeljsko inteligenco. Projekt se imenuje Seti in je z najbolj zmogljivimi računalniki podprto znanstveno dejanje.

Večina astronomov je prepričana, da je inteligentno življenje razprostrto po vesolju in da ima Seti kar precej možnosti, da zazna njegov obstoj. Tako odkritje bi bilo lahko najpomembnejši znanstveni dogodek v človeški zgodovini.

Projekt Seti uporablja najmočnejše radioteleskope na svetu, ki v povezavi z računalniško analizo iščejo umetne signale zunajzemeljskega življenja. 12. oktobra lani popoldne je astronomka Jill Tarter vključila 300-metrski krožnik v Arecibu v Portoriku, njen stanovski tovariš Sam Gulkis pa je v Goldstonu v Kaliforniji enako storil s 34-metrsko anteno. Obe napravi bosta v mesecu dni temeljiteje kot katerakoli poprej nekaj milijonkrat prečesali nebo.

Zgodba o Seti se je pričela leta 1960, ko je profesor Frank Drake usmeril svoj radijski teleskop v bližnjo zvezdo, za katero je menil, da bi lahko imela planetarni sistem, v katerem se je morda narodilo življenje. Od tedaj so znanstveniki izpeljali kakih 50 posamičnih projektov Seti, zaznali nekaj vznemirljivih signalov, a med njimi ni bilo jasnega sporočila o izvenzemeljskem življenju.

Dosedanji neuspehi jih niso potrdili. Zdaj preiskujejo vesolje z visokofrekvenčnimi radijskimi valovi. Profesor Drake, še vedno pravi navdušenec, je prepričan, da bodo tako težko pričakovani izvenzemeljski signal prestregli v naslednjem desetletju. Direktor Setija John Billingham izraža svoje upe in tudi dvome z naslednjimi besedami: "Ni pretirano pričakovati, da bi morda lahko kaj zaznali."

Bolj zadržan je sir Francis Graham-Smith z britanskega observatorija Jodrell Bank, ki je pomagal pripravljati Seti: "Prav veliko možnosti, da bi prestregli tisto pravo vesoljsko škripanje, ni. Toda občudujem ljudi, ki so programu Seti pripravljeno posvetiti toliko svojega življenja."

Nedavna znanstvena odkritja govorijo v prid trditvam, da je vesolje polno življenja. Astronomi so prepričani, da imajo milijarde drugih zvezd planetov, tako kot je to v našem sončnem sistemu. In preproste organske molekule, podobne kemičnim prvinam

zemeljskega življenja, so na široko razpršene v medzvezdnem prostoru.

"Če je bilo dovolj časa in če so bile razmere ugodne, sta se lahko biološka kompleksnost in inteligenca razvila na raznih lokacijah," pravi znanstvenik Nase Bob Arnold. Če sta se inteligenca in tehnologija razvila samo na enem od tisočih krajev, je v naši galaksiji zdaj okrog 10 milijonov razvitih civilizacij.

To je najbrž močno pretirana ocena. A kljub temu je zelo malo astronomov, ki verjamejo, da smo Zemljani edina tehnološko razvita vrsta v naši galaksiji.

Od vseh ugank, povezanih z izvenzemeljskimi civilizacijami, je najbolj zapleteno vprašanje, koliko časa te civilizacije v povprečju trajajo. Je mar posledica naravnega razvoja, da inteligentno življenje začne kmalu potem, ko obvlada tehnologijo, s katero lahko komunicira preko svoje galaksije, težiti k samouničenju? Če je tako, potem je v vesolju vedno le kaka peščica civilizacij.

Če pa je v vesolju res toliko razvitega življenja, zakaj še nismo prišli v stik z njim? Najbrž zato, ker najčistejše in najbolj učinkovito sredstvo medzvezdnega sporazumevanja ni radio, ampak nekaj, česar se naši primitivni človeški možgani še niso domislili.

Toda pri današnji zemeljski tehnologiji je radio edina praktična možnost. Čeprav astronomi ne vedo, kam v vesolje naj usmerijo sprejemnike, lahko pametno ugibajo o kanalih, po katerih bi lahko potekala medzvezdna sporočila. Projekt Nase se osredotoča na tisti del mikrovalovnega spektra, ki ga najmanj motijo naravni šumi iz okolja.

Znanstveniki nameravajo v naslednjem desetletju po vsem planetu razmestiti devet radioteleskopov in z njimi izvajati dve povezani raziskavi. Prva, imenovana v tarčo usmerjeno iskanje, bo preiskala 1000 zvezd v oddaljenosti 100 svetlobnih let, ki so jih izbrali zaradi podobnosti našemu Soncu. Druga, pregledovanje neba, pa bo prečesavanje vsega neba okrog Zemlje, vendar z manj občutljivo razločljivostjo.

Računalniki bodo predelovali radijske izhode s hitrostjo milijon besed na sekundo. Pro-

gramirani so tako, da bodo pobrali kakršenkoli vzorec, ki ne ustreza signalom znanih astronomskih procesov ali človeški komunikaciji.

Motnje, ki jih povzročajo človek, so vedno večja težava, kajti satelitski in zemeljski mikrovalovni oddajniki vztrajno zabrisujejo kanale, ki so jih izbrali za Seti. "Delo je iz dneva v dan težje," ugotavlja Nasa. Če pa bo skozi brenčanje človeških komunikacij Nasa vendarle odkrila tuj signal, se bo ravnala po Setijevih pravilih obnašanja, ki jih je zasnovala Mednarodna akademija za astronomijo. Dokler to mednarodno znanstveno telo odkritja ne bo preverilo, o njem javnost ne bo zvedela ničesar.

Od narave signala je odvisno, kaj se bo zgodilo. Najbolj vznemirljivo bi bilo sporočilo "Mi smo tu", ki bi ga kaka izvenzemeljska vrsta oddala v prizadevanjih, da bi prišla v stik z inteligentnim življenjem kje drugje v galaksiji. Sporočilo bi verjetno temeljilo na univerzalnih matematičnih ali fizikalnih konstantah, ki jih je mogoče hitro razvozlati.

J. P.

(Vir: Financial Times)

zdravnik razlaga

5

mr.sc. Tatjana Gazvoda

Možganska kap

Vrtnarjenje je zelo sproščujoč in ustvarjalen konjiček tudi za bolnike po možganski kapi. Na vrtu je vedno kotiček, ki ga je treba obdelati. Cvetlične grede naj ne bodo preširoke, da jih lahko negujemo s poti in trate je lažje kositi, če nimajo v sredini cvetličnih gredic ali grmovja. Podpiranje cvetnic je lahko težaven posel, ker je za to potrebno mnogo sklanjanja in iskanja ravnotežja, zato raje izbirajte rastline, ki ne potrebujejo podpore. Orodje naj bo lahko in s posebno debelimi ročaji, ker ga lažje držite. Dobro uravnotežena samokolnica, ki jo je lahko vleči ali prevračati, in pručka-klečalnica sta pri delu na vrtu prav tako nepogrešljivi. Prizadeti ne smejo dolgo ostajati v enem položaju, delati morajo po malem oziroma prenehati z delom, še preden se utrudijo.

Zdravstveni nadzor

Vsakdo, ki je prebolel možgansko kap, je še vedno "ogrožen" zaradi nezgod, nadaljnjih kapi in drugih težav, povezanih z arteriosklerozo, pa čeprav si je dobro opomogel. Zato je nujno potrebna redna zdravstvena

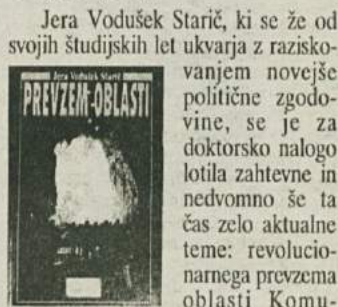
kontrola bolnika. Zdravljenje kapi, zlasti pri starejšem človeku, spada med najzahtevnejše in najbolj problematične vidike zdravstvene oskrbe tako za zdravstveno osebje kot za družino in za prijatelje. Odnos, ki ga imajo do bolnega sam bolnik, njegovi sorodniki in zdravstveno osebje, ima izredno pomembno vlogo pri okrevanju. Če bo vsakdo pokazal realni optimizem, bo uspeh večji. Popolno okrevanje po kapi namreč ne nastopi trenutno, popolna rehabilitacija je dosežena običajno po dveh ali treh mesecih in še kasneje. To je tudi razlog, da tak bolnik ne spada na urgentni oddelek z njegovim hitrim tempom. Bolnik mora dobiti predvsem terapijo za izboljšanje krvnega obtoka, krvni pritisk je potrebno urediti v fiziološke meje, nekateri pa priporočajo tudi antikoagulantno terapijo. Proti oteklini (edemu) se borimo z deksametazonom.

Z združitvijo vseh sil so lahko rezultati kar najbolj vzpodbudni. Z razvojem novih pripomočkov pa je upanje na uspeh sploh bolj obetavno.

Konec

Prevzem oblasti

Jera Vodušek Starič, ki se že od svojih študijskih let ukvarja z raziskovanjem novejših političnih zgodovine, se je za doktorsko nalogo lotila zahtevne in nedvomno še ta čas zelo aktualne teme: revolucionarnega prevzema oblasti Komunistične partije Jugoslavije oziroma Slovenije ob koncu druge svetovne vojne in prvo obdobje po nji. Avtorica je skoraj deset let raziskovala arhivsko in drugo dostopno gradivo ter pričevanja, na osnovi tega pa napisala pregled političnega dogajanja v Sloveniji in Jugoslaviji od pomladi leta 1944 do 1946, ki je po zaslugi Cankarjeve založbe dve leti po končani raziskavi izšel v knjižni obliki pod naslovom **PREVZEM OBLASTI 1944-1946**.

Knjiga govori o tem, kako je Komunistična partija načrtno izpeljala prevzem oblasti s postopnim prevzemanjem vseh državnih, političnih in ostalih ustanov ter z ukinjanjem nekaterih in preoblikovanjem drugih ustanov, z novimi političnimi prijemi pa je tudi prevzemala nadzor nad javnim in zasebnim življenjem ljudi, pri čemer je prevzem temeljil na strahovanju, se pravi na revolucionarnem terorju.

Revolucija je potekala v dveh fazah. Prva zajema obdobje od pomladi 1944 do konca 1945. S pomladjo 1944 je Komunistična partija, vodilna politična sila v narodnoosvobodilnem gibanju, že obvladala celotno osvobodilno gibanje in začela preusmerjati svojo strategijo h graditvi nove države in novega družbenega reda, z jesenjo 1944 pa je izpeljala poenotenje narodnoosvobodilnega gibanja. V začetku prve faze revolucije je ravnala še previdno in z občutkom, kar so ji med drugim narekovali tudi mednarodne razmere, predvsem odnosi med Zahodom in Vzhodom. V letu 1945 pa je prišla do veljave bolj odprta in surova taktika političnega terorja, ki je vse globlje označeval prevzem oblasti. Pobjo domobrancev, novi ukrepi oblasti, vojaški procesi, sodišča narodne časti, vse to je ustvarjalo posebne razmere in pritisk na ljudi v pripravah na volitve in med samimi volitvami v NOO ter nato še pri volitvah v ustavodajno skupščino, s katerimi se je končala prva faza revolucije. Zanimive so navedbe v knjigi o tem, da so zavezni-

ki vedeli za ponarejanje volilnih rezultatov in za policijske pritiske na volilce, tako da so v internih ocenah izid volitev jemali "z globokim nezaupanjem", uradno pa niso tako reagirali, kar je gotovo ob drugem tudi spodbudilo nadaljnje ravnanje nove oblasti. Jasna je tudi avtoričina ocena, da ni šlo za revolucijo ljudskih množic, kot smo lahko poslušali dolga leta, marveč za revolucijo od zgoraj, za premišljen in z gesli o pravi ljudski demokraciji ter o vladavini ljudstva prikrit prevzem oblasti.

Po volitvah novembra 1945 je sledila druga faza revolucije, obdobje tako imenovane utrditve ljudske oblasti, ko je državno in partijsko vodstvo krepko zgrabilo oblast v svoje roke in je partija na vseh ravneh prevzemala popolno iniciativo in uveljavila nadzor nad celotno družbo, začela sistematično odstranjevati preostale politične nasprotnike in nesomišljenike, kar je bila politična podlaga za naslednji korak - popolno socialistično preobrazbo gospodarstva.

S knjigo Jere Vodušek Staričeve smo končno dobili temeljno znanstveno delo, ki osvetljuje tisti del naše polpretekle zgodovine, ki je bila doslej ali tako zasenčena ali tako močno osvetljena z ideološkimi reflektorji, da je ni bilo mogoče ugledati v njeni resnični razsežnosti. V premislekih o tej znanstveno podprti podobi naše polpreteklosti pa si velja zapomniti besede, ki jih je avtorica zapisala v predgovoru: "Gre za opis socialistične revolucije in politike Komunistične partije, kar ni isto kot osvobodilno gibanje in njegovi plemeniti cilji."

MILAN MARKELJ

telegrami

- Državna založba je izdala VELIKI DRUŽINSKI ATLAS SVETA in priročnik DRŽAVE SVETA 1993.

- V zbirki Vrba, ki jo izdaja Prešernova družba, so izšli štiri nove knjige: zbirka kratkih zgodb Marije Vojskovič ŽENSKI ZALIV, roman Frančka Rudolfa OTROCI..., ŽIVALI..., NARAVA..., roman Iva Zornana KAJNOV ROD in Petra Stoparja VERSAILLES POZIMI.

- Pri Mihalču so izdali FILMSKI ALMANAH 92.

- Založba Domus je izdala delo Damjana J. Ovsca VELIKA KNJIGA O PRAZNIKI, ki govori o praznovanju na Slovenskem in po svetu.

- Drava je izdala prevod knjige Geralda Szyszkowitza PUNTIGAM ALI UMETNOST POZABLANJA.

- Pri Državni založbi je izšel prevod ZGODOVINE GLASBE Kurta H. Woenerja.

GASPER, MIHA, BOLTEŽAR - Praznik svetih treh kraljev (epifanija) se slavi 6. januarja kot razglašenje Gospodovo in prihod modrih z vzhoda. Gašper, Miha in Boltežar (Kaspar, Melchior in Baltazar) so bili trije kralji, ki naj bi predstavljali tri človekove starostne dobe oziroma simbolizirali tri rase: Evropejca, Azijca in črnca. Jezusu so prinesli tri darove: zlato, ker je kralj, kadilo, ker je bog, in mirto, ker je človek. S tremi kralji je povezana zvezda, ki so jo modri videli, da je vzšla na vzhodu in jim kazala pot do kraja, kjer je bilo božje dete. To zvezdo so imeli za komet in jo še danes tako upodabljajo. Za praznik svetih treh kraljev pride na mizo božični kruh, od katerega dobi svoj delež tudi živina. Po hišah na predpraznični večer blagoslovijo vse prostore s kadilom in blagoslovljeno vodo. Ponekod je še ohranjena posebnost tega obreda, da na vrata napišejo s kredo začetnice imen kraljev in letnico novega leta. Ta napis ostane na vratih vse do prihodnjega praznika. (Pripravila etnologinja Ivana Počkar iz Posavskega muzeja v Brežicah)

Iz Trdinovih zapiskov

Dolenjke so čvrste punce - Ženski spol je na Dolenjskem po splošnem trjenju jak, mnogo jači od moškega. Tujec se včas čudi, kako te čvrste punce hočejo jemati nase take pokveke, pritlikavce in bedake, kakor so mnogi in premnogi dolenski fantje. posebnost priljubijo se močne dekleta za to ker so obenem tudi kaj spretni, urne in zgovorne, veselo pojoč od zore do trde noči zlasti v družbi - in to je tudi en vzrok, zakaj hodijo raje služiti v gradove, kjer je povsod dosti družine nego k kmetu, kjer bi morale čisto pri delu samovati. Izgledi posebno jakih deklet niso redki. V prečenski župi ena vrže vsakega moškega, še naj močnejemu ne da se vreči.

Dve napaki - Dobičkarja in nezaupljivost sta dve napaki dolenskih ljudi, ki včas kaj lepo ena drugo ovira in spodbija. Velika ljubezen do živali - Dolenjska ljubezen in potrpežljivost z živalmi je sploh silo velika, zato je živina tako krotka, n.p. prasci morda bolj ko na Gorenjskem ovce. Ali včas pa je mera te dobre lastnosti vendar prevelika. Pes, ki ni za nobeno rabo, živi in se hrani v hiši dokler ne crkne. V Lokah pri Murnu strašno rejen maček, v katerega so skoro vsi zaljubljeni in ga božajo in pestovajo in mu strežejo kakor otroku, če ravno ukrade kar more in žre ne le meso etc, ampak tudi krvave in mastne robce, pregače, vreče etc. Psi se ljudem smilijo, da bi jih privezali - če tudi koga napadejo, nič ne de, samo da domače ne.

Mariša sedi med igračami, s kockami gradi stolpe in jih s truščem podira, kriči kot črednik na paši. "Zdajle greva v mesto pozdravit dedka Mrza. Pospravi igrače! Dedek gleda, če so otroci pridni."

"Naj gleda! Ti pospravi, če ne, si grda baba in dedek Mrza ti ne bo nič prinesel." Noče pospraviti, se ne pusti uniti, počesati, preobleči. Dobro, da dedka ni v bližini!

Končno so zadeve glede reda in oblačenja opravljene. Greva. Megla slepi pogled, rahla poledica ustavlja korak. V tisočih lučeh sije mestno središče. "Mariška, lej lučke! Ali ni lepo?"

Punčke ne zanimajo luči, ustavi pa se pri vsakem kučku in otroškem vozičku. Nepristano jo lovim, da mi ne skoči naravnost pod avto. Kandijski most je obrobjen z živobarvnimi lučkami. Mariša se ustavlja ob ograji in išče račke na reki; te hoče videti, luči je navajena. Pri prvi stojnici kupiva lectovega božička. Takoj mu odgrizne glavo, mikavnih okraskov še vidi ne. Poželjivo steza drugo rokico proti razstavljeni krami. Hoče balonastega zajca. Zdaj ga ne bova kupili, morda ko bova šli domov, če bo pridna.

Vrvež na trgu narašča, dedka še lep čas ne bo, hlad ščiplje v lica. Stopiva v blagovnico, ustavlja se pri igračah. Mariša neopazno vrže rokavice na pul. Ko se vzpenjava v gornje prostore, mi pomaha z

golimi rokami in vpije, zakaj nisem vzela njenih rokavičk, ki so ostale doli na mizi. Joj, kako je dedek Mrza žalostn!

Zgoraj je gneča, punčka se mi izmuzne iz rok, oziram se na vse strani, obhodim prodajni prostor, tesnoba me stiska. Da nisem znajčka malega držala kot klop! Kar jo zagledam: z rokičama na hrbtu se maje iz prtiličja kot v pomenljivi igri. Stičem ji nasproti; otrok sproži desnico: "Lej, lej kocke!" Kot bi me kdo polil z ledeno vodo, zastane mi dih, svijm očem ne verjamem: otrok mi maha s kompletom kock z abecedo. Vzela jih je na oddelku z igračami, doma že ima take.

Po glavi mi roji: če jo je kdo videl, le kaj si je mislil; če naju zdajle kdo opazuje... Kri mi buta v lice. Kako naj se vzgojno obnašam? Tu, vsem na očeh. Kakšna moralna pridiga ne pride v poštev, še manj, da bi triletnici navila uro ali jo krenila po ritki. Neskončno žalostno jo pogledam, vzamem v naročje in tiho povem: "Kock ne bi smela vzeti, kocke niso tvoje, kocke bova nesli nazaj. Joj, kako je dedek Mrza žalosten!"

Mariška ni ničesar rekla, samo začudeno je pogledavala zdaj kocke, zdaj mene in na jok ji je šlo. Ko je spodaj ubogljivo odložila vrečko na prazno mesto, so se ji utmlele lučke v ožeh.

Balonastega zajca pa tisti večer ni dobila.

M. M.:

Ljubezen iz diska

Bežno sva se poznala že od prej, vendar med nama ni bilo nikoli nič več kot prijateljstvo. Tisti večer pred leti, ko smo se praznovali 29. november, pa je bil nekaj posebnega. Zšel sem z družbo v disko. Plesali smo kot večina mladih. Najine oči so se večkrat srečale. Najprej kar tako, nato pa so pogledi postajali daljši, bolj nežni in toplejši. Smehljala si se mi. Tisti tvoj nasmeš imam še danes pred očmi.

Ko je zaigrala nežna glasba in so se luči umirile, sem se odločil, da te prosim za ples. Zaplesala sva. Med plesom sva se pogovarjala o vseh mogočih rečeh. Pesmi je bilo

kar prehitro konec. Umaknila sva se drugim in sedla za mizo. Pogovor je stekel; najprej nasmehi, nato nežne besede, z njimi še bolj nežni pogledi in nazadnje se je srce odprlo. Prešnilo me je kot strela z jasnega, da te ljubim. Ljubezen sem ti izpovedal še isti večer.

Med nama je zagorela nežna, a trdna ljubezen, o kakršni sem do tedaj samo sanjal, ljubezen, ki nama pomaga premagovati vse ovire in težave, ljubezen, brez katere si več ne morem predstavljati svojega življenja, zato ti lahko zmeraj in povsod izrečem besede, ki jih srce čuva samo zate: "Petra, ljubim te!"

To je zlasti očitno v vsakdanjem življenju oziroma v načinu, ki je bil v zadnjih letih praviloma vsiljen in zaukazan od zgoraj. Socialistični delovnik, ekonomska nestabilnost in minimalen dotok informacij z Zahoda so svoj pečat vtisnili zlasti lumpenproletarskemu načinu življenja, ki se je neokrnjen ohranil vseh petinštirideset let. Nikakor namreč ne moremo trditi, da se je način življenja po drugi svetovni vojni dvignil na raven evropskega, saj ni imel niti teoretičnih, kaj šele praktičnih možnosti, da bi se mu približal. S tega stališča lahko slovenski nacionalni značaj uvrstimo v tri stereotipe:

1. Slovenci naj bi bili kulturno pasiven narod, ki nima razčlenjenga odnosa do kulture, kulturnih dobrin in kulturne politike. Delno lahko krivdo za to pripišemo nezadostnemu pretoku informacij s področja kulture, kar otežkoča kritično presojanje, po drugi strani pa ogroženemu ekonomskemu standardu, ki ne omogoča "uživanje" kulturnih dobrin.
2. Slovenci smo narod brez humorja in samoironične distance. Kulture stripa kot kulture humorja pri nas ni; isto lahko trdimo za humoristične in humorne elemente v slovenski filmski in likovni ustvarjalnosti.
3. Slovenci smo zaprti v svoj družinski krog. Zaradi pomanjkanja kavarn in podobnih zbirališč (ljubljsko) javno družabno življenje nikoli ni živelo, mladina se je prisiljena zbirati na prostem (ali v diskotekah).

Dr. Dušan Pirjevec, slovenski literarni teoretik, je v svojem delu Vprašanje naroda celo prišel do sklepa, da smo Slovenci "res nekaj

Vinko Blatnik: Rojstvo in vzpon samostojne Slovenije

posebnega". Zaradi neenakomerne gostote v infrastrukturi naroda obstajajo po eni strani neizpolnjene praznine, na drugi strani pa si ljudje hodimo po prstih. Če gremo še dlje, lahko rečemo, da Slovenci delujemo v valovih; nekaj časa smo vsi osredotočeni na eno pojavno obliko življenja (na primer politiko in šport), čez nekaj časa pa se vsi premaknemo na drugo polje delovanja. Tako nastajajo nezapolnjene vrzeli delovanja, kar se kasneje izraža kot nezadovoljiva infrastruktura.

Slovenci smo torej specifičen majhen narod, ki je svojo državnost dobil sorazmerno pozno. Zaradi tehnološke in s tem ekonomske podrejenosti, onemogočenega odkritja oboževanja lastne podobe in vsiljenega kulturnega pluralizma smo Slovenci o sebi skovali mit o zatiranem, hlapčevsko ponosnem kmetu. Povečevanje nižjih plasti naroda in ljudske kulture je zlasti značilno za narode, ki se sami v sebi ne čutijo suverene, temveč nenehno preživijo na še tako neverjetno nevarnost, ki naj bi jim grozila.

Tisti element, ki družijo različne kulturne svetove v Sloveniji v narodno skupnost, vsekakor ni folklor ali kakšen podoben element, temveč sta slovenski knjižni jezik in visoka kultura, v okviru katere se je slovenski knjižni jezik razvil. Slovenska skupnost res izvira iz kmetijskega

življa slovenskega naroda, vendar jo je - kot moderno narodno skupnost - vzpostavila rast slovenskega knjižnega jezika in visoke kulture. Slovenski knjižni jezik in njegova visoka kultura sta torej tisti vezni člen, ki omogoča ohranjanje kolektivnega spomina in hkrati preprečuje, da bi se slovensko izkustvo porazgubilo v lokalnih etničnih posebnostih.

Veličina slovenskega duha tiči prav v dejstvu, da se je slovenskemu narodu kot najmanjšemu med najmanjšimi uspelo uveljaviti kot jasno opredeljen duhovni svet, ki postopoma gradi svojo nacionalno državo.

Danes, v dobi hitrega transporta in svetovnih komunikacij, ki so posamezniku dostopne tudi zasebno, ne le prek države, majhnost in ugodni geografski položaj Slovenije terjata od sodobnega Slovenca dvojno identiteto - slovensko in evropsko. Zato naj med nami nikoli ne zavladata zatohla domačijska samozadostnost, ko se pretirgajo živi stiki z Evropo, saj se slovenski duhovni svet kaj lahko spremeni v provinco nad provincami, ki nikogar na svetu ne bo več zanimala, za Slovence širokega duha pa bo postala neznosna mora.

Trta - naš stoletni ponos
Dovoljeno naj nam bo, da pripoved o zgodovinski in sedanjosti Slovenije sklene-

mo z opisom bogastva, ki je naši domovini že stoletja v ponos - z opisi naših vinskih bregov in goric.

Vinograde so na naših tleh zasajali že Kelti in Rimljani, nov razcvet pa je vinogradništvo doživelo z ustanavljanjem samostanov in njihovo gospodarsko dejavnostjo od 12. stoletja naprej. Do sredine 19. stoletja je doživljalo vzpon in padce, povsem pa je bilo obnovljeno v začetku tega stoletja, zatem ko ga je trtna uš docela uničila.

Vinogradniška območja Slovenije so zelo raznolika, kakor je pač raznolika geografska podoba sorazmerno majhnega slovenskega sveta. Med skrajnimi točkami vinogradniških območij je komaj dvesto kilometrov, imamo pa mediteransko, panonsko in srednjeevropsko podnebje. Slovenija ima okrog 20.000 hektarov vinogradov, ki dajejo približno 800.000 hektolitrov vina odlične kakovosti. Razdeljeni so na tri vinorodne rajone: podravskega, posavskega in primorskega.

Značilnost podravskega rajona so odlična sorta bela vina, med katerimi sta najbolj znani - in tudi tržno najbolj stabilni - laški rizling in šipon, potem pa so tu še znameniti kralj belega vina renski rizling, sovinjon, beli in sivi pinot, ki pa je v tem rajonu bolj znan kot rulanec. Tukaj moramo omeniti tudi modri burgundec ali modri pinot, ki je "oče" vseh pinotov. Bil je že kar pozabljen, pa je v zadnjem času spet našel pot v vinograde podravskega rajona. Posebej pa je treba omeniti šardone, ki tudi sodi v skupino pinotov. Ime burgundec se po zakonu ne sme omenjati, ker je zaščiteno.

Pričeli s pripravami

Nogometaši Studia D vadijo doma — Ekipe in cilji nespremenjeni — Gliha znova v zelenem dresu?

NOVO MESTO — Nogometaši Studia D so v ponedeljek pričeli s pripravami za spomladanski del prvoligaškega prvenstva. Vzdušje v ekipi je delovno in vedro, kar je najboljši odgovor tistim, ki so z raznimi zgodbicami v zimskem premoru skušali vnesti nemir v vrste edinega dolenskega prvoligaša. Trener Nedeljko Gugolj ima na voljo dvaindvajset igralcev, od tistih, ki so jeseni branili barve Studia D, manjkajo Prezelj, Petrovič in Lazanski, za katere je strokovni štab ocenil, da v prvem delu prvenstva niso izpolnili pričakovanj in jim je dal proste roke pri izbiri novega nogometnega okolja.

In kakšni so spomladanski cilji novomeških nogometašev? Na sobotnem (po)novoletnem srečanju igralcev in uprave je bilo slišati razveseljivo vest: ambicije ostajajo nespremenjene, kar pomeni, da bodo Novomeščani skušali zasedati eno od mest, ki vodi v nogometno Evropo. Ob dejstvu, da se v ekipo vračata ozdravljena Kostrevec in Martinovič, da bo med vratnicami še naprej stal Goran Mohor, ki so ga nekateri že videli v drugih klubih, da bo na klopi sedel prekaljeni Nedeljko Gugolj, da so tu še Oblak, Kosič, Prelogar, Pavlin, Milanovič, Kramar, Mesojedec, Bracovič, Primc, mlada Gruden in Zamida, Rozman, Kobe, da ne naštevamo naprej, to ni neuresničljiv cilj. Še posebej, če bo Novomeščanom te dni uspelo najti skupni jezik tudi s Primožem Gliho,

ki se je spomladi tako izkazal v zelenem dresu v boju za prvoligaški status. Z njim v novomeški ekipi ne bi bilo več slabega mesta in napad bi zanesljivo krepko presejal jesensko kvoto zadetkov, ko je nasprotnikove mreže zatresel šestnajstkrat. Svojo veliko priložnost za vstop v nogometno Evropo vidijo Novomeščani zlasti v pokalnem tekmovanju, kjer so se uvrstili med najboljšo osmerico, njihov nasprotnik v četrtfinalu pa je Primorje. V primeru zmage bi radiji polfinalno tekmo skoroda zanesljivo odigrali doma, kar bi bila imenitna in nepovrnjiva priložnost za vstop v finale. Slednji bi pomenil daleč največji uspeh dolenskega nogometa doslej.

Prvi del priprav bodo Novomeščani opravili doma, formo bodo kasneje pilili nekje ob morju, do pričetka spomladanskega dela prvenstva 7. marca pa bodo odigrali še kup prijateljskih tekem. Ligaški start bo namreč izredno naporen: najprej tekma v Ljubljani s Slovonom, nato v Portovaldu z drugouvrščeno Ljubljano AM Cosmos, tema preizkušnjama pa sledi pokalni obračun s Primorjem v Ajdovščini, ekipo, ki se bori za vstop v I. državno ligo. Že kmalu bo torej jasno, kam bo potrebno usmeriti moč: ali v fini pokalnega tekmovanja ali v boj za drugo mesto v Mariboru Branikom, Muro, Ljubljano, Kompas Holidaysem in Živilni Naklo. To drugo bo seveda neprimerno težje. B. B.

Pionir ušel novemu razočaranju

Na startu drugega dela prvoligaškega prvenstva zmaga Pionirja nad Granitom — Gostje vodili že z 10:0 — Presenečenje v pokalu

V soboto se je pričel drugi del prvenstva v I. državni odbojarski ligi. Uvodno kolo je bilo nepopolno tako v moški kot v ženski konkurenci, najboljše ekipe so se namreč v Novi Gorici (moški) in v Celju (ženske) borile za naslov pokalnih zmagovalcev. Med dekletji je prepričljivo slavila vrsta Palome Branik, ki na ključnem turnirju ni oddala niti enega samega niza, zato pa je bil v moški konkurenci razplet veliko bolj razburljiv in presenetljiv.

Odbojkarji kanalskega Salonita so namreč prekinili večletno dominacijo mariborske odbojke in v zgodovino kluba zapisali prvi naslov pokalnih državnih zmagovalcev. Mariborčani, ki so do finalnega turnirja prišli po dveh gladkih zmagah nad novomeškim Pionirjem, so sicer veljali za velike favorite, a je že njihova prva tekma z Olimpijo — dobili so jo po ogorčenem boju s 3:2, peti, odločilni niz pa na razliko z 19:17 — nakazala, da jim ne bo šlo vse po načrtih. To je finale, v katerem so odbojkarji Salonita zmagali s 3:2, tudi potrdili. Takšen razplet je za slovensko odbojko brez dvoma dobrodošel, pokazalo se je, da mariborska odbojarska trdnjava le ni neosvojljiva, hkrati pa dokazal, da tudi v drugih klubih delajo vsaj enako strokovno in kvalitetno.

Med slednje sodi tudi novomeški Pionir, čeprav Novomeščani z rezultati tega ne potrjujejo najbolj. Brčkone z željo po osvojitvi naslova državnih prvakov letos ne bo nič, vsaj Salonit in Vileđa sta ta hip močnejši ekipe od Novomeščanov. Da v vrstah slednjih škriplje, je pokazalo tudi uvodno kolo spomladanskega prvenstva v I. ligi. V soboto zvečer sta se v dvoranah pod Marofom pomerili ekipe Pionirja in slovenjebistriškega Granita; prvi nize je kazal na prvotnost presenečenje. Gostje, s katerimi so Novomeščani jeseni gladko opravili in ki so v prvem delu prvenstva vsega dvakrat zmagali, so v prvem setu povedli kar z 10:0. Pionirjevcem ni bilo moč prepoznati, delali so prav začetniške napake, in šele ko so videli, da zgolj z imenom in slovesom na papirju daleč močnejše ekipe nasprotnika ne bo moč premagati, so začeli boljše. Dobili so prvi in potem z lahkoto še preostala dva niza (končni rezultat je bil 15:12, 15:3 in 15:7), vprašanje pa je, kakšen bi bil razplet, ako na drugi strani ne bi imeli tudi za slovenske razmere zgolj poprečne ekipe, ki razen borbenosti ni pokazala domala ničesar. Upajmo, da je bila to novomeškemu odbojkarjem dobra šola za nadaljevanje prvenstva. V nasprotnem bodo že tako skromno zasene klopri tribune v športni dvorani zevala še bolj prazne.

Za Novomeščane so igrali: Brulec, Goles, Smrke, Travižan, Gotenc, Babnik, Kaliberda, Dolyja, Mestnik, Urnaut. Pionir ima po desetih srečanjih 16 točk in je tretji.

ji, v soboto pa potuje v goste k ekipi PROMA.

Kot že rečeno, so z ligaškimi boji pričela tudi dekleta, le da so Kočevke svoje uvodno srečanje drugega dela odigrale šele včeraj. Njihov nasprotnik, ekipa HIT Casina, je minuli vikend namreč nastopila

na finalnem pokalnem turnirju v Celju, kjer so Goričanke zasedle zadnje, betirto mesto. V soboto igrajo Kočevke doma proti vrsti Tabora.

Mladinci Novotehne prvaki

Podvig mladih novomeških namiznoteniških igralcev na državnem prvenstvu v Ljubljani

LJUBLJANA — Mladi namiznoteniški igralci novomeške Novotehne so minuli vikend dosegli izjemni uspeh: postali so mladinski ekipni državni prvaki. Za njimi so ostali takšni namiznoteniški centri, kot so ljubljanska Kovina, Maribor, Radlje itd. Podvig je tolikanj večji, ker pred prvenstvom na takšno uvrstitev nihče ni upal, realno se je zdelo dosegljivo le tretje mesto.

Sicer pa je bil prvi cilj mlade novomeške vrste, ki jo je v Ljubljani vodil Igor Selak, prebiti se skozi sobotne kvalifikacije in se tako uvrstiti med štiri najboljše ekipe. Novotehni je to uspelo, v prvem kolu je bila boljša od Radeljčanov, nato pa je s 4:3 po ogorčenem boju ugnala Preserje. V zadnjem kvalifikacijskem nastopu pa je bila od nje s 4:2 boljša Semedela. Nedeljski finalni turnir so tako Novomeščani pričeli z minusom dveh točk, kajti naprej se je uvrstila tudi Semedela, ki je, podobno kot Kajuh Slovan, odločilne obračune pričela z dvema točkama v žepu. Toda Kralj, Miklič, Retelj in Vertuš so svojo pravo vrednost pokazali takrat, ko je bilo to najbolj potrebno: kar s 4:0 so odpravili ekipo Kajuh Slovana. Ob dejstvu, da je v preostalih srečanjih Semedela odpravila mariborski TAM s 4:2, Kajuh Slovan pa z enakim izidom Semedelo, je bila za Novomeščane pot h končnemu

uspehu odprta, potrebno je bilo premagati le mariborski TAM. Kazalo je slabo, Mariborčani so povedli z 2:0, režiser preobrata pa je bil nato mladi in obetavni Matjaž Retelj, ki je znova potrdil, da je eden največjih upov slovenskega namiznega tenisa: v Ljubljani ni izgubil nobenega dvoboja. Najprej je v dvojicah skupaj z Mikličem prigrabil prvo tekmo Novomeščanom, nato pa je pri rezultatu 3:3 zmagal odločilni dvojni, ki je Novotehni prinesel tudi naslov državnih mladinskih ekipnih prvakov.

Kako razburljiv je bil nedeljski finale, pove podatek, da so imele ob koncu kar tri ekipe po dve zmagi in en poraz, o končni uvrstitvi je tako odločil količnik. Zaradi maksimalne zmage nad Kajuhom Slovanom je ta uspeh prinesel Novomeščanom, katerih količnik je bil 10:7, drugouvrščene Semedeje je bil 10:8, tretjevrščeni Ljubljancem 8:7, medtem ko je bil mariborski TAM četrti. Bolj kot prvo mesto Novomeščanom pa je mnoge presenetilo to, da se med četverico najboljših ekip ni uvrstila ljubljanska Olimpija, ki je bila po mnenju strokovnjakov prvi favoriti za končno zmago. Ljubljancem so bili peti, opravičilo njihovih uvrstitev je podatek, da zaradi poškodbe ni mogel igrati njihov najboljši mladinec Kastelic.

BREŽIČANI PO DRUGEM KOLU OSMI

LJUBLJANA - V soboto je bil v Ljubljani turnir drugega kola prve državne lige v streljanju z zračno pištolo. Brežiški strelci so imeli tokrat slab dan, saj so s 6. mesta zdrknili na osmo; najboljši posameznik v njihovih vrstah je bil v soboto Bojan Sotler, ki je nastreljal 540 krogov. Mnogo uspešnejši je bil tokrat drugi Brežičani, ki pa nastopa za ljubljansko Olimpijo, Robert Kranjc, ki je nastreljal kar 573 krogov. Vrstni red po drugem kolu je naslednji: Lacko (Ptuj) 28 točk, Mrož Velenje 25, Moris Krim 20, Kranj 20, Olimpija I 20, Olimpija II 19, Kopačevina 15, Krno Brežice 11, Sial Celje 10, Trzin 9, Lacko II 9, Mrož II 7, Dušan Poženel 5 in Domžale 2.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

● V soboto se pričena drugi del prvenstvenih obračunov v zeleni skupini I. državne rokometne lige. Igralke kočevske Opreme igrajo doma z vrsto Bratov iz Škofije. "Vadile smo pridno in zavzeto, temu primerno so tudi naši cilji. Želimo se uvrstiti do četrtega mesta, kar bi nam zagotavljalo nastop v play offu, tu je še nastop v pokalu. Lani smo morali na poti do finala premagati Branik in Mlinotest, letos imamo na poti do mesta v evropskem pokalnem tekmovanju povsem enaka nasprotnika. Upamo, da nam bo tudi tokrat uspelo," je optimistična kapetanka ekipe Irena Bejtovič.

● Nadaljevanje prvenstva optimistično pričakujejo tudi v rokometnem klubu KVM Ribnica. Fantje gostujejo v Ajdovščini in računajo na ugoden rezultat. Z jesensko sezono so zadovoljni, osvojili so načrtovano število točk, le uvrstitev je slabša od pričakovane. "Ni govora, da bi se borili za obstanek, naš cilj je zasedati mesto, ki bi nam v končnici ligaških obračunov dajalo kar najboljši izhodišče. Če sem neskriven: želimo mesto, ki bi nas popeljalo v eno od evropskih tekmovanj," napoveduje predsednik kluba Bojan Kos.

● Krepko oslajeni, brez dvojice najboljših igralcev Komaca in Lasana, ki sta ekipo zapustila tako rekoč prek noči, so pričakali pričetek namiznoteniških prvoligaških obračunov v kočevskem Melaminu. Vrsta v jesenskem delu ni osvojila niti ene same točke, malo je verjetno, da bo kaj bolje v nadaljevanju. "Puške še njimo vrgli v koruzo, še zmeraj upamo, da bomo zbrali vsaj dve ali celo štiri točke, ki naj bi bile dovolj za obstanek. Nemara nam bo uspelo v Kranju ali Novem mestu," pravi najboljši posameznik v sila poprečni kočevski ekipi Damjan Murn.

TURNIR V MALEM NOGOMETU V ČRNOMLJU

ČRNOMELJ - 23. in 24. januarja bo v športni dvorani v Loki turnir v malem nogometu. Prijavnina znaša 3.000 tolarjev. Nagradni fond je 50 odst. celotne prijavnine. Informacije na telefon: (068)52-500 vsak dan od 10. do 21. ure. Zrebanje parov bo 22. januarja ob 17. uri v prostorih NK Bela krajina.

GOLOB NAJHITREJŠI V VELESIALOMU

PLANINA NAD PODBOČJEM - Smučarski klub Krško je bil minulo soboto organizator veleslalomске tekme, ki je štela za odprto prvenstvo. Tekma je po zaslugi pridnih prirediteljev imenitno uspela. Poglejmo še najboljše v posameznih kategorijah. Med ciberniki je zmagala Jazbinškova (Rog), pri cibernih njen klubski prijatelj Saša Šonc, tekmo mlajših deklic je dobila Bizjakova (Krško), med mlajšimi dečki je bil najhitrejši Kušer, med starejšimi dečki pa Marjan Šonc (oba SD Rog). Pri mlajših mladinkah je slavila Klakočarjeva (Krško), med starejšimi mladinci pa Luka Golob (Rog), ki je s 30,61 postavil tudi najhitrejši čas dneva. V kategoriji članic je zmagala Golobova (Rog) pred Petanovo in Kužnikovo (obe Krško), med člani pa Gorišek (Rog) pred Kužnikom (Krško), Veselom, Pučjem (oba Rog), Oštrbenkom (Gorjanci) itd.

MALI NOGOMET V TREBNJEM

ŠENTRUPERT - MNK Hom iz Šentruperta pripravlja v sodelovanju s trebanjsko športno zvezo 30. in 31. januarja turnir v malem nogometu. Potekal bo v dvoranah trebanjske OŠ, prijavnina znaša 4.000 tolarjev, nakazali pa jo je moč na žiro računa 521020-678-82128. Zrebanje bo v sredo, 27. januarja, ob 18. uri v gostišču Hom v Trebnjem. Prijavit se je moč po telefonu (068)44-406 ali 40-285 (po 16. uri).

Kamen, ki bo sprožil plaz?

Ali: Zakaj so morali ribniški rokometiši spomladanski del prvenstva pričeti že včeraj?

Čeprav se drugi del prvenstva v moški prvi državni ligi prične šele v soboto, so ribniški rokometiši prvo letošnje srečanje za točke odigrali že včeraj zvečer. In kakšen je bil razlog, da sta morali ekipi KVM in Pomurke Bakovci na parket ribniške športne dvorane štiri dni pred ostalimi ekipami? Po tekmi zadnjega kola jesenskega prvenstva 16. decembra lani, v katerem je KVM Ribnica ugnala Pomurko s 23:22, so se gostje iz Bakovcev pritožili nad sojenjem. Trdili so, da sta jima sodnika 19 sekund pred koncem tekme pri rezultatu 23:22 za Ribničane razveljavila zadetek, dosežen s sedmih metrov. To nedvomno drži, enako pa tudi to, da sta jima sodnika dala novo priložnost, le da je ponovljeni najstrožji strel končal v vratnici. Po pritožbi gostov je komisar lige Franjo Komel naknadno zbral dokazni material z izjavami sodnikov, delegata, zapisničarjev, upošteval je tudi mnenje predsednika sodniške organizacije in odločil, da se tekma razveljavi in odigra nova. Na pritožbo Ribničanov so člani ligaškega odbora z glasovanjem 7:3 potrdili sklep komisarja. Tako je bila nova tekma odigrana včeraj.

Takšna odločitev je enkratna v novejši zgodovini rokometnih ligaških obračunov, saj se niti najstarejši ljubitelji te igre ne spominjajo, kdaj je bilo potrebno kakšno tekmo ponoviti, pač pa lahko predstavlja kamen, ki bo sprožil plaz. Rokometna organizacija je namreč že daly časa tarča številnih kritik, največ zaradi slabe kvalitete sojenja in privilegijev nekaterih delitevje pravice, ki so kar abonirani za sobotne sprehode po rokometnih igriščih Slovenije. Ribniški primer utegne vsemu temu postaviti piko na i. Ali drugače: posledje ne bo nič čudnega več, če bodo skušali poraženci vse sporne momente na tekmah prikazati kot materialno kršenje rokometnih pravil in po vzoru nedavne ribniške odločitve zahtevati ponovljeno tekmo. M. GLAVONJIČ

VELIK USPEH JANŽEKovičEVE

LJUBLJANA - Čeprav z veliko zamudo, je novomeški tenis vendarle na dobri poti, da se ujame priključke z državnim vrhom. Ugotovitev velja za mlade kategorije, kjer je kar nekaj obetavnih imen, ki v slovenskem tenisu niso več nepoznana. Novomeško zastopstvo je minuli vikend nastopilo tudi na državnem dvoranskem prvenstvu v kategoriji do štirinajst let, kjer je bila najmočnejši dolenski adut Nina Janžekovič. Nastopilo je prek 130 tekmovalk in tekmovalcev, med njimi tudi prav vsi najboljši, veliki met pa je Janžekovičevi uspeli v igri dvojic. Skupaj s Škafarjevo (Olimpija) sta se prebili do četrtfinala in tam premagali celjsko dvojico Gluvič-Simončič s 6:3 in 6:0, v polfinalu pa po ogorčenem boju izgubili proti mariborski dvojici Pisnik-Mulec s 3:6 in 4:6.

ŠAHOVSKI KOTIČEK

● Minulo nedeljo je postojnski Optimizem pripravil prvo državno šahovsko prvenstvo regijskih ekip, na katerem je nastopilo devet izbranih vrst. Vsako je sestavljalo deset članov, dve članici ter po en mladinec, mladinka, osnovnošolec in osnovnošolka. Vse ekipe so se pomerile med seboj, končni zmagovalci pa je postala vrsta Maribora I, ki je zbrala 14 točk. V hudi konkurenci kar 170 šahistov so se v postojnskem hotelu Park imenitno odrezali Posavci, ki so bili največje presenečenje turnirja. Vseskozi so bili v boju za drugo ali tretje mesto, na koncu so pristali na še zmeraj imenitnem četrtem z 10 točkami, medtem ko so jih Dolenjci zbrali 8 in bili šesti. Najboljši v ekipi Posavja je bil Levičar, ki je zbral 6,5 točke, Cerjak jih je osvojil 6, Meštrovič in Kranjec po 5,5, Kos 5, zelo dobra pa je bila tudi osnovnošolka Alenka Radej z 4,5 točke. Poglejmo še rezultate posavske ekipe: s prvo ekipo Maribora je izgubila s 3:13, nato je presenetljivo ugnala Ljubljano z 8,5:7,5, premagala Notranjsko z 10:6, Maribor II z 12:4, nato izgubila proti Gorenjski s 5:11, proti Koroški s 7,5:8,5, z 10:6 jih je premagala tudi Dolenjska, na koncu pa je ugnala še Primorsko z 11:5. Brčkone je bil usoden za Posavce poraz proti Koroški, že minimalna zmaga nad to ekipo, ki je bila na koncu šele predzadnja, bi jim prinesla vsaj tretje mesto. (jb)

Po štirih zmagah poraz v derbiju

Košarkarji Podbočja so klonili šele v 5. kolu rdeče skupine I. SKL — V soboto doma z Elektro — Podvig črnomaškega Zadoma v II. SKL

PODBOČJE — Teško pričakovani derbi rdeče skupine I. slovenske košarkarske lige med po štirih kolih še edinima neporaženima ekipama Savinjske Polzele in Podbočja so dobili gostitelji z 92:70 (50:23). Podbočjani so sicer upali na presenečenje, toda že prve minute tekme so pokazale, da Polzeljani točk ne mislijo oddati.

Gostitelji so zaigrali imenitno v obrambi, gostje so v prvih šestih minutah dosegli vsega tri točke, kar je bilo tudi dokaj zanesljivo naznanilo končnega razpeta. Po rezultatu 16:3 je bilo v 11. minuti že 32:11 za ekipo Savinjske Polzele in na pragu je bila katastrofa dolenske ekipe. Na srečo so se Podbočjani v nadaljevanju le zbrali in do konca tekme kolikor toliko držali korak z izredno razpoloženimi Polzeljani, ki so tokrat pokazali eno najboljših iger na prvenstvu.

Koše za Podbočje so dosegli: Vego 8, Lučev 9, Krajcar 22, Leskovar 12, Bordelius 8, Krivokapič 5, Vavpotič 6.

V četrtem kolu, odigranem med tednom, pa je ekipa Podbočja pred derbijem na Polzeli doma premagala vrsto KK Unilabor Marvoz Ježice z 69:61 (31:27). Odločile so prve minute, ko so gostitelji nasprotniku ušli za osem točk in to prednost podbočjani držali celo tekmo. V drugem delu je razlika narasla že na 12 točk, vendar so jo gostje potem, ko so morali zaradi petih osebnih napak igrati po vrsti zapustiti pravilji PD Novo mesto določeni pravice še ugodnosti v obliki nezgodnega zavarovanja ter popustov v planinskih kočah. Ob vsem tem bodo imeli člani A še 50 odst. višje zavarovalne vsote pri nezgodnem zavarovanju, 25 odst. A še 50 odst. Planinskega vestnika, 50 odst. popusta pri izvodu vsakoletnega stenskega koledarja PZZ, zavarovani bodo za primer reševanje v evropskih gorah, imeli bodo brezplačne usluge planinske knjižnice, hkrati pa bodo dobili bon za 200 tolarjev, ki ga bodo lahko vnovčili pri nakupu katerikoli od planinskih edicij, najsi gre za karte, vodnike itd. Izvršni odbor je planincem, starejšim od 70 let, priznal še poseben 40-odstotni popust pri članarini. Ob tem pa je potrebno dodati, da navedene cene veljajo le do 30. marca.

Leskovar 17, Bordelius 2, K. Krivokapič 19, Kovačič 4, Krošelj 5, Vavpotič 2.

Po petih odigranih kolih je tako vrsta Podbočja z devetimi točkami na drugem mestu, že v soboto pa bodo Podbočjani svoj točkovni izkupiček brčkone znova popravili: v goste jim prihaja ekipa Elektro, medtem ko čaka Savinjsko Polzele

IZPADLE IZ BOJA

NOVO MESTO - V 17. kolu II. ženske košarkarske lige so igralke Novega mesta doživele nov poraz; na domačem parketu dvorane pod Marofom jih je s 67:54 (35:21) ugnala ekipa ljubljanskega Slovana. Novomeščanke so tako dokončno izpadle iz boja za četrto mesto, ki še vodi v končno tekmovanje, trenutno pa zasedajo 7. mesto. Po besedah trenerja Žure kaj več ob upoštevanju skromnih materialnih možnosti tudi ni bilo moč pričakovati. Do konca prvenstva sta tako Novomeščankam preostali še vsega dve koli, obe bosta odigrani že ta teden. Koše na tekmi proti Slovanu so za KK Novo mesto dosegle: Zupančič 8, D. Verstovšek 17, Žagar 21, Cavlovič 3, Birska 5.

teško in negotovo gostovanje v Idriji.

Z ligaškimi obračuni so pričeli tudi II. državni ligi. V zahodni skupini je bilo najbolj razburljivo v Črnomlju, kjer je Zadom zabeležil imeniten uspeh. Črnomašci so po podaljških s 103:96 (86:86, 47:36) ugnali radovljski Didakto, tretjevrščeno ekipo na prvenstvu, in tako dokazali svojo pravo vrednost. Manj uspešni so bili košarkarji kočevskega Snežnika, ki so gostovali pri Ellesu Borovnici in klonili s 77:90 (45:49). Na lestvici vodita moštvi Litije in Kraškega zidarja s po 29 točkami, Didakta jih ima 24, Elles in Snežnik po 23, Črnuč 22, Iskra 21, Zadom 19, Alpkomerc 17, Jesenice pa 15.

Nič od sanjske ekipe Avtobuma

Kočevski nogometaši v nespremenjeni postavi pričeli priprave

KOČEVJE — Če bi verjeli vsemu, kar je bilo o nogometnih dogajanjih v Kočevju zapisane v zadnjem mesecu dni, potem bi imel Avtobum danes sanjsko ekipo z Židanom, Miloševićem, Ubavičem in Kapetanovićem na čelu, vodil pa bi jo Miloš Šoškič. Danes, točneje po torkovem prvem treningu, je bolj ali manj že jasno, da iz te moke ne bo kruha, ekipa ostaja domala nespremenjena, na listi za odhod sta le Smajič in Žmavc.

«Po vsem tem mislim, da bo težko uresničiti zastavljeni cilj, uvrstitev v I. državno ligo,» pravi direktor kluba Predrag Simeunović. «Pot navzgor vodi le z uvrstitvijo na prvo ali drugo mesto, do tja pa nas ločijo štiri točke. Vedeti je ob tem tudi treba, da so se ekipe pred nami okrepile in da startajo z enakimi ambicijami. Puške seveda ne bomo vrgli v koruzo, saj nam gre na roke razpored tekem, v prvih šestih kolih ne bi smeli izgubiti nobenega srečanja, po drugi strani pa ekipe pred nami čakajo štirje medsebojni obračuni. V tem pač vidimo svojo priložnost, toda napovedi v nogometu so sila nehalne.»

Da so v Kočevju sposobni doseči zastavljeni cilj, so pokazali v zadnjih šestih jesenskih kolih, ko so po zamenjavi trenerja Mladenoviča osvojili kar 11 točk. M. G.-č.

Z GOJZARJI IN CEPINOM

● Prejšnji teden je 10 novomeškega planinskega društva na svoji prvi letošnji seji določil višino letošnje članarine. Za člane A bo slednja znašala 2100 tolarjev, za člane B 600 oz. 650 in za C člane društva 250 tolarjev. V kategorijo slednjih sodijo otroci in mladi planinci do 18. leta starosti. Tako prvi kot drugi in tretji pa bodo imeli poleg s statutom Planinske zveze Slovenije in pravilji PD Novo mesto določeni pravice še ugodnosti v obliki nezgodnega zavarovanja ter popustov v planinskih kočah. Ob vsem tem bodo imeli člani A še 50 odst. višje zavarovalne vsote pri nezgodnem zavarovanju, 25 odst. A še 50 odst. Planinskega vestnika, 50 odst. popusta pri izvodu vsakoletnega stenskega koledarja PZZ, zavarovani bodo za primer reševanje v evropskih gorah, imeli bodo brezplačne usluge planinske knjižnice, hkrati pa bodo dobili bon za 200 tolarjev, ki ga bodo lahko vnovčili pri nakupu katerikoli od planinskih edicij, najsi gre za karte, vodnike itd. Izvršni odbor je planincem, starejšim od 70 let, priznal še poseben 40-odstotni popust pri članarini. Ob tem pa je potrebno dodati, da navedene cene veljajo le do 30. marca.

Sporočila, izjave

POBUDA SLOVENSKI VLADI

Dajemo pobudo, da ministrstvo za uredbno določi način vračanja neporabljenih ali dotrajanih izdelkov, kupljenih v trgovinah, lekarnah, ki lahko, če so nepravilno odloženi, niso reciklirani ali ustrezno uničeni, pomenijo hudo nevarnost za okolje. Načelno naj bi veljalo, da je vsak izdelek take vrste moč vrniti tja, kjer je bil kupljen ali izdan, ali tja, kjer bodo to določili trgovci ali proizvajalci oziroma uvozniki. Proizvajalci (s sedežem v Sloveniji), prav tako trgovci, lekarnarji in uvozniki, so dolžni, da v določenem roku oblikujejo mrežo za predlagana vračanja in najdejo rešitev za začasno skladiščenje, za predelavo, trajno uničenje ali deponiranje vrnjenih izdelkov. Menimo, da bi začasno rešitev lahko našli takoj, trajno pa v encm letu.

Slovensko ekološko gibanje
KAREL LIPIČ, tajnik

Obsojamo

Stališče sindikata ob enostranski odpovedi

Svobodni sindikati Slovenije smo že ob sprejemu sklepov Upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije, da odpoveduje splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo z dnem 1.3.1993 in da v tem obdobju enostransko ne priznava veljavnosti 30. in 32. člena SKP oziroma jih izvaja po svojih kriterijih, odločno obsodili tako enostransko dejanje in privilegiranu početje te institucije. Predsedstvo Sveta ZSSS je na razširjeni seji ponovno obravnavalo to dejanje oziroma sklepe Upravnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije in ugotovilo, da smo sindikati kot enakopravni pogajalci v postopku pogajanj o spremembah in dopolnitvah splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo s tem dejanjem že v izhodišču v neenakopravnem položaju.

Predsedstvo Sveta ZSSS v razširjeni sestavi prav tako najodločneje nasprotuje nameram in priporočilom Gospodarske zbornice Slovenije o enostranskem spreminjanju tarifnega dela kolektivnih pogodb oziroma višini plače za mesec januar in naprej in zahteva dosledno uresničevanje podpisanih kolektivnih pogodb na vseh ravneh. Resno opozarjamo, da bo imelo vsako samovoljno odstopanje delodajalcev od podpisanih kolektivnih pogodb za posledico organiziran pritisk Svobodnih sindikatov Slovenije. Sindikalne organizacije, organe in zaupnike Svobodnih sindikatov Slovenije pozivamo, da vztrajajo pri zahtevah za dosledno uresničevanje podpisanih kolektivnih pogodb na vseh ravneh.

Predsedstvo Sveta ZSSS poziva Upravni odbor Gospodarske zbornice Slovenije, da takoj razveljavi objavljeni sklep o enostranskem nepriznavanju 30. in 32. člena splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo!

mag. DUŠAN SEMOLIČ
predsednik ZSSS

• Krivica si ne sme dovoliti porazov, pač pa pravica. (Tagore)

• Največji neuničljivi čudež je vera ljudi v čudeže. (Richter)

PROTESTIRAMO PROTI PLAČAM POSLANCEV

Republiški odbor Sindikata državnih in družbenih organov Slovenije ter stavkovni odbori najostreje protestiramo proti nemoralno visokim plačam poslancev državnega zbora (najmanj aktivni poslanec 3000 DEM mesečno) in sprejemu predloga Zakona o vladi (41. člen), ki pravi, da se plače ministrov smiselno urejajo v skladu z določbami Zakona o poslancih. Republiški odbor sindikata opozarja, da gre tako višina plač poslancev in bodočih ministrov krepko predaleč glede na krizo in razmere, v katerih se nahajamo. Zato zahtevamo, da tudi parlamentarci in člani vlade pri določanju osnovne plače nosijo svoj delež v krizi, ki nas pesti, in da pri tem ravnajo razumno. Nesprejemljivo je, da bi posledice krize nosili in čutili samo delavci. Ni nobenega razloga, da ne bi veljala predlagana sprememba zakona o funkcionarjih, po kateri se določa izhodiščna plača v višini, kot je določena s kolektivno pogodbo za negospodarstvo, tudi za ministre in poslance, kot je predvidena enaka sprememba tudi za delavce v državni upravi. Nepošteno je v istem trenutku zniževati osnovne plače delavcem in enornomo povečevati plače ministrom in poslancem.

Sekretar RO
DRAGO ŠČERNJAVIČ

Dedek Mraz tudi za otroke vojne

Novo leto v begunskem centru v Krškem

V begunskem zbirnem centru v Krškem so ob novem letu ženske za nekaj časa odložile ročna dela, otroci pa so za krajši čas pozabili na šolske obveznosti in se predali prednovoletnemu rajanju. Devetindvajsetega decembra je vodstvo zbirnega centra ob zaključku leta organiziralo skupno srečanje v jedilnici. Udeležili so se ga begunci, predstavniki OORR, Civilne zaščite, Centra za socialno delo Krško in prostovoljci iz Italije. Vse prisotne je pozdravila vodja zbirnega centra Olga Gorenc, ki je beguncem in vsem njihovim svojcem v novem letu zaželela predvsem miru in osebnosti sreče. Begunkam se je od srca zahvalila za njihova lepa ročna dela. Večer so popestrili najmlajši begunci, ki so pod vodstvom A. Uličnika pripravili kratek, a prisen kulturni program. Naslednji dan je te otroke obiskal čisto prvi dedek Mraz s spremstvom. Otroci so mu navdušeni zapeli nekaj pesmic, dedek s sivo brado in belo kučmo pa jih je skromno obdaril. Tako so begunci vsaj za trenutek pozabili na dnevna poročila iz njihove dežele, kjer divja kruta vojna.

Solze begunk, katerim smo v teh dneh lahko bili priča, so nam govorile, kako težko je vzdržati, ko veš, da ne moreš svojemu otroku dati ničesar razen ljubezni in obljub o bližnji vrnitvi domov. Stvarnost je sicer drugačnja, kot bi si jo želela begunka, vendar begunka ni sama. Živi z upanjem na vsaj eno dobro novico iz domačega kraja. Vsi lahko samo upamo, da bo staro leto odneslo s seboj tudi vse sovraštvo in vojne nemire in pustilo za seboj zdrave krali za sajenje novih, boljših časov.

Begunci, naj vam bo srečno!
Marina N. Rabzelj

Srečanja imajo res veliko srečo

Ob predstavitvi Srečanj, literarne revije mladih v občini Trebnje

Srečanja imajo srečo, da še vedno srečno izhajajo. Zadnja številka je namreč skoraj leto dni čakala na natis. Če ne bi bilo vztrajnosti in razumevanja sekretarja za družbene dejavnost, bi morda Srečanja za vedno zamrla.

Srečanja imajo srečo, da številne mlade spremljajo dolgoletni mentorji, ki vzpodbudijo v mladih, kar je najgloblje v njih.

Obdarili so najmlajše in najstarejše

Novo leto na Dvoru

December je mesec, ko se ljudje najpogosteje spomnimo drug drugega, se obiskujemo in tudi obdarimo. Vseh teh pozornosti so najbolj veseli otroci in starejši ljudje. O tem bi lahko veliko povedali aktivisti Rdečega križa in Društvo prijateljev mladine.

V novomeški občini je že dolgoletna tradicija, da dedek Mraz s spremstvom obišče otroke v vseh krajevnih skupnostih in najmlajše obdari z darili. Novomeška občina je tudi ena redkih, v kateri že vrsto let ob prihodu novega leta obdarjajo vse nad 70 let stare občane.

Tudi na Dvoru so izvedli obe akciji. Finančno in materialno so na našem območju akcijo obdaritev starostnikov podprli Sekretariat za družbene dejavnosti občine Novo mesto, Deko Žužemberk, Suha krajina commerce Dvor, KS Žužemberk, Ergo Dvor, Tiskarna Novo mesto in OORR Dvor. Aktivisti Rdečega križa so pripravili bogata darila, jih osebno nesli vsakemu obdarovancu. Pri tem so sodelovali tudi mladi člani Rdečega križa. Obiskali in obdarili so tudi oskrbovance z našega območja, ki preživljajo jesen življenja v domu starejših občanov v Novem mestu, in po vaseh invalide, ki so vezani na bolniško posteljo. Srečanja so bila prijetna in večini v veliko veselje.

S. A.

Novoletno srečanje drugačnih

Pričarali prijetno razpoloženje — Darila za vse

Belokranjsko društvo za pomoč prizadetim že vrsto let organizira novoletna srečanja staršev, katerih otroci ne bodo nikoli samostojni, nikoli odrasli, pač pa vse življenje odvisni od humanosti družbe. Vsako srečanje, čeprav na prvi pogled enako prejšnjemu, je nekaj posebnega. Starši — letos jih je bilo na srečanju najmanj štirideset — najdejo skupen jezik, zaplešejo s svojimi otroki in se v družbi neobremenjeno zabavajo, saj ne čutijo, da bi kdo opazoval njihovega otroka, ki je lahko tako drugačen po vedenju ali izgledu.

Vodstvo društva je srečanje pripravilo v Domu učencev v Črnomlju. Z belokranjskimi plesi in pastirskimi igrami je starše najprej razveselila folklorna skupina učencev Osnovne šole Mirana Jarca Črnomelj. Dolgoletna prijateljica društva, Robi Miketič in Tone Domi-

trovič, sta s harmoniko in kitaro pričarala pravo vzdušje in razgibala vse, ki so se udeležili vselega popoldneva. Božička ali dedka Mraza v kožuhu res ni bilo, zato pa sta predsednica društva Cvetka Banovec in tajnica Helena Domitrovič obdarili družine z darili, ki jih je prispeval Rdeči križ Slovenije. To pa še ni bilo vse. Društvo je več belokranjskih tovarn in trgovin podarilo različne izdelke. Da bi pri obdarovanju ne prišlo do neprijetnosti zaradi različnih daril, je vodstvo društva organiziralo srečelov, na katerem je vsaka podarjena srečka zadela. To je bilo res veselo! Seveda novoletno srečanje ni potekalo brez zakuške, ki so jo pripravili na OŠ Milke Šobar-Nataše v Domu učencev. Nekaj dobrot je podarila tudi metliška pekarna.

Tako, kot je povsod, tudi na to srečanje niso prišli vsi. Vodstvo društva jih je obiskalo in obdarilo na domu. Topel stisk roke, obisk, iskrene želje in razumevanje je za mnoge veliko več kot vreča, polna dobrot. Razumevanja potrebujemo vsi. Društvo za pomoč prizadetim pa se toplo zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli prispevali, da je srečanje uspelo.

VIDA ŠUTEJ
Črnomelj

Odgovor na članek »Čeki«

Dolenjski list: Novomeška kronika 7. jan. 1993

Varčevalec novomeške Abanke se je teden pred koncem minulega leta odpravil v svojo banko, da bi preveril, kakšno minusno stanje ima na tekočem računu, saj je dobro vedel, da osebnega dohodka še ni dobil, pa tudi sam ni polagal. Delavka bankle je preverila stanje v terminalu in ugotovila, da je prišlo na njegovem tekočem računu do napake, saj mu je bil knjižen osebni dohodek, ki ni bil njegov. Zahteval je, da mu pokažemo, od kod je denar dobil. Zaradi tajnosti podatkov mu te zahteve nismo mogli izpolniti, temveč smo mu razložili stanje njegovega tekočega računa in kako je do te napake prišlo. S tem se ni hotel sprijazniti in je vztrajno postavil isto zahtevo; nekajkrat je prišel v banko in nam grozil s policijo, sam pa ni prinesel dokaznega dokumenta o pologu, ker ga ni imel. Glede na to, da je uporabil družbena sredstva, bi ga banka lahko prijavila v postopek. Poleg tega je bilo tudi njegovo obnašanje v prostorih banke tako, da bi bilo posredovanje policije prav dobrodošlo.

Ta varčevalec, ki ima Abanke čez glavo, si je že lahko poiskal drugo banko, vendar bo najprej moral poravnati svoje obveznosti v tej banki. Prav pa bi bilo, če bi vedel, da se banke o varčevalcih, ki uporabijo družbena sredstva in ne svoja, medsebojno obveščajo.

ABANKA, d.d., LJUBLJANA
EKSPOZITURA NOVO MESTO

Srečanja imajo srečo, da imajo lep barvni ovitek; prvič se je zgodilo, da so prave ilustracije, da so zaživele v pesmi. Kar je v knjigi, je za danes, jutri in za davne spomine.

Srečanja imajo srečo, ker jim je Uvodnik napisal pesnik Tone Pavček. Srečanja imajo srečo, ker je bil tudi ob predstavitvi Srečanj v Trebnjem z njimi pesnik Tone Pavček.

Pesnik je bil navdušen nad mladimi. Občudoval je njihovo radost, ko iz nič sestavijo besedo, ko pride v mlade občute, da bi izrazili svoj znak, svoj glas, kar je v posamezniku — to je po pesnikovem mnenju skrivnostni čudež.

Pesnika ni motilo, da je bilo tudi kaj mračnega v njihovem ustvarjanju. Življenje je pač sestavljeno iz svetlobe in teme, noč je druga stran dneva. Toda mladi vedo, da bo jutri nov dan, nova svetloba, nova čarovnija; tisti pa, ki pišejo, so čarovniki sami po sebi. Zato ni čudno, če jim je pesnik v Uvodniku dejal:

»Ob srečanju z vašimi Srečanji sem bil presenečen in srečen. Presenečenje bi si kajpak lahko prihranil: od davno, se pravi od zmeraj sem vedel, da otroške oči vidijo dlje in globlje kakor kakšen jaz kratkovidec, vedel sem, da lahko vidite golega kralja in oblečeno skrivnost. Pri tem se samo čisto malo bojim, da s svojimi malimi nogami, s katerimi delate največje korake, prehitro ne zbežate iz paradiza, ki se mu reče otroštvo. Naj bo z vami še tako, kot je, in le po bo, če bo tako: z otroki se svet pomlaja in zmeraj na novo sestavlja. Da lahko sodelujem pri tej vaši čarovniji pomlajevanja sveta, pa je že sreča.«

Odločke iz Srečanj je mladim doživeto približala Zvonka Falkner, radijska novinarka Valči Ravbar pa je po-

MEJA NI BILA OVIRA

PIRČE PRI KOČEVJU - Ponedeljni požar v tej vasi, kjer je gorelo gospodarsko poslopje, in požar med novoletnimi prazniki pri Prezidu sta pokazala, da je medsebojna pomoč gasilcev ne glede na državno mejo nesebična. Pri gašenju požara v tem kraju so sodelovali gasilci z Broda na Kolpi iz Republike Hrvaške, pri gašenju požara pri Prezidu na ozemlju hrvaške republike pa so sodelovali gasilci iz Babnega Polja. Gasilci niso imeli pri prehodu državne meje nobenih težav.

V. D.

ODGOVOR NA SEVNIŠKE PABERKE

Nekaj bi rad dodal na Sevniške paberke o gostilni Dolinšek z Vrha pri Boštanju, ki so bile objavljene v 53. številki Dolenjskega lista. 26. decembra lani je imel gospod Dolinšek za popoldan prijavljeno skupino 60 ljudi. Prišli smo okrog 16. ure vsi premraženi v mrzel lokal, ki ga niso ogreli niti na negodovanje gostov. Počas smo se začeli ogrevati šele po dveh urah, ko smo pojedli svatovsko juho. V Nemčiji si kaj takega gostinec ne bi mogel niti smel privoščiti. Goste se sprejme v topel lokal, ko pa se s hrano in kasneje še s plesom razgrejejo, lahko kurjavo zmanjša. V Nemčiji si tudi ne bi smel privoščiti sanitarni brez enega samega radiatorja in tople vode. Sicer pa gre gostilni Dolinšek vsa pohvala za strežbo in odlično hrano ter pijačo. Dober glas seže v deveto vas, slab pa še...

M. ARH

Še o razvozlanih napadih

Odgovor na novinarjevo pisanje v DL 26. novembra lani — Članek je prizadel tudi obtoženčeve najbližje

Sem ena bližnjih znank D. O. iz Lok pri Straži, ki naj bi bil, sodeč po pisanju vašega novinarja B. Budje, kriv številnih nočnih napadov na osamljene sprehajalke po novomeških ulicah. Sem tudi študentka novinarstva in rada bi opozorila na vse pomanjkljivosti tega članka, objavljenega v vašem časopisu 26. novembra lani. Članek ni le dal bralcem Dolenjskega lista napačne oz. lažne informacije o krivih poth D. O., marveč je tudi močno prizadel najbližje sorodnike in prijatelje obtoženega.

B. B. in vse druge novinarje bi rada opozorila, naj pri svojem pisanju nikar ne prehitujejo dogodkov in naj ne pišejo o dovolj nepreverjenih informacijah, saj cilj novinarskega pisanja nikakor ni, da ne sme biti v oblikovanju čim bolj zanimivih vesti, marveč sta predvsem točnost in nepristranskost tisti značilnosti pisanja, ki najbolj odlikujeta dobrega novinarja!

S tem pismom bi želela obvestiti bralce Dolenjskega lista, da D. O. nikoli ni bil in ni obdolžen vseh osmih napa-

dov na osamljene nočne sprehajalke, tudi mi ni znan noben sodni postopek za vseh 8 tatvin ženskih torbic, čeprav sem pripor in sojenje D. O. ves čas temeljito spremljala. Zakaj ste metali vsa kazniva dejanja v isti koš, spoštovani G. Budja?

Prosila bi vse novinarje, naj vse, o čemer nameravajo pisati, do podrobnosti preverijo in naj ob svojem delu pomislijo tudi na tiste, ki so o zadevi morali biti seznanjeni kot oni sami. Pisalci ste, da bo verjetno za razrešitev uganke potrebno počakati še na sodni proces. Zakaj torej niste počakali in podali bralcem korektno rezultata sojenja? Sojenje je bilo v petek, 8. januarja letos, D. O. pa je obsojen le za nočni napad z dne 22. oktobra na 53-letno Novomeščanko D. H. Sicer pa pričakujem, da bom o podrobnosti sojenja D. O. in T. K. V Dolenjskem listu lahko brala in da bodo imeli novinarji tokrat s korektnostjo več sreče.

MARIJANA RASPOVIČ

skrbela, da bodo za Srečanja zvedeli tudi drugi.

In morda se bo prav ob tem porodila želja, da bi v Srečanjih sodelovali tudi iz širše Dolenjske, ne samo iz trebanjske občine.

JOŽE ZUPAN
Šentrupert

Dedek Mraz drugače

Predlog za prilagoditev

V prednovoletnem času so nas obiskali kar trije dobrotniki. Najprej Miklavž z angeli in hudobci, potem Božiček in nazadnje dedek Mraz. Tudi to je odraz spreminjanja naše družbe, neločljivega prepletanja tradicije, vsiljene preteklosti in nejasne prihodnosti.

Dolga leta zatirani Miklavž si je v tradiciji in letih prisilnega tajnega delovanja nabral lastnosti nevidnega nočnega obiskovalca, ki z angeli in hudobci ocenjuje delo otrok in jih temu primer-no nagraduje. V zadnjem času se to mišljenje in prikazovanje počasi menja. Miklavža prikazujejo kot človeka, dobrotnika, kot škofa iz daljne Mire, ki s svojimi darili razveseljuje uboge. Na njegov god naj bi se spomnili te njegove plemenite lastnosti in z drobnimi darili obdarili otroke in pomoči potrebne.

Božiček se pri nas ni mogel uveljaviti. Kot mistična osebnost s hladnega Severa, oznanjevalca novega življenja, rojstva božjega deteta in nenazadnje novega leta, je bil zaradi povezave z Božičem že v krali zatrt. Toliko bolj, če že ne pretirano, pa se je uveljavil v drugih zahodnih državah in čudim se, da ga tudi pri nas niso že odkrili trgovci v reklamne namene.

Lastnosti Božička in delno Miklavža je pri nas prevzel umetno narejeni dedek Mraz kot odgovor vladajočega komunističnega razreda na »neumno verovanje ljudstva«. S propadom te ideologije pa bi bil čas, da se tudi na tem področju kaj spremeni. Miklavž naj ostane posebej blagodejen, Božiček naj dokončno prevzame svojo mistično vlogo z darili, sammi, živalmi, vilami, palčki in podobno. Postavi pa se vprašanje dedka Mrza. Da bi ga kar odpisali, ko končno le ima določeno zgodovino in lepe spomine, čeprav kot nadomestek, se mi ne zdi smiselno. Nujno pa bi ga bilo potrebno drugače osmisliti. Le zakaj ne bi bil to naš dobri stari dedek, ki nas in naše otroke v dolgih zimskih večerih v toplem družinskem krogu razveseljuje s svojimi dogodivščinami, zgodbami in pravljicami. Lahko bi predstavljal Miklavža, povabil Božička, pomagal pri postavitvi sneženega moža, užival v zimski radosti z otroki, predvsem pa kadil dolgo pipo in pripovedoval čudovite zgodbe.

NATANIJEL GLIHA
Trebnje

Samo znanje daje napredek, razvoj in upanje

Utrip Krke št. 9 in 10

Decemberski številki glasila tovarne zdravil zaokrožujeta načrtno obveščanje v podjetju, ki spoštuje vse pogoje za dobre medsebojne odnose zaposlenih. Za delavce v Krki so zanimivi podatki, kako se je tovarna po doseženem dohodku uvrstila na četrto mesto med 300 največjimi slovenskimi podjetji v letu 1991. Med petoricco najboljših slovenskih krajev je Delova turistična porota uvrstila tudi Zdravilišče Šmarješke Toplice. O tem piše direktor zdravilišča Matjaž Aš, glasilo pa poroča tudi o Zlati roži — veliki portoroški nagradi občinstva, ki je to priznanje podelilo Krkinemu TV spotu za pastile Pikovit. O Krki — delniški družbi in predstavitvi dvehletnega dela njenega sektorja za razvoj podjetništva, ki ga vodi dr. Peter Jerman, so objavljeni novi podatki. V Budimpešti je Krka odprla nov informacijski biro in tako še bolj formalizirala svojo dolgoletno navzočnost na madžarskem trgu.

V novoletni številki glasila ugotavlja generalni direktor Miloš Kovačič, da je Krka z zmanjšanim obsegom proizvodnje in prodaje ter brez večjih pretresov uspešno sklenila leto 1992. Nadaljnja rast podjetja je odvisna predvsem od odpiranja novih tržišč, zlasti v srednji in vzhodni Evropi, kjer predstavlja Krka eno izmed najboljših farmacevtskih tovarn. Od izvoza v prihodnje bo pravzaprav v celoti odvisno, kako bo Krka rasla in se razvijala.

Samo znanje prinaša napredek, razvoj in upanje — so med drugim poudarili na slavnostni podelitvi Krkinih nagrad, ki so postale že tradicija in ponos vseh njenih ljudi. Precej pove o delu Krkinih strokovnjakov tudi to, da so bili lani konec leta med enajstimi posamezniki kar štirje krkaši, ki so dobili diplome in nagrade za inovativne in raziskovalne dejavnosti v občini Novo mesto. Glasilo jih podrobneje predstavlja. Novosti iz Krkine kozmetike, načrtnega in nenehnega razvijanja kadrov, delež zaslužnih posameznikov v proizvodnji in prodaji ter spoštovanje dosežanih 790 Krkinih upokojencev — o vsem tem in še marsičem piše novoletna številka Utripa Krke.

Tg.

• Teško razumem, da se kdo ni sposoben usmiliti človeških bitij, ki so si rešila le golo življenje. (Bavcon)

• Kdor hoče biti dober, mora imeti dobro konkurenco.

• Aforizem so besede, ki mislijo. (Petan)

Gasilsko priznanje Radoviču

Lanskega decembra je najvišja nagrada Slovenske gasilske zveze, imenovana po Matevžu Hacuču, prišla tudi v Metliko. Za svoje izjemne zasluge v gasilstvu jo je prejel višji gasilski častnik I. razreda dipl. inž. Djordje Radovič.

Inž. Radoviča je življenjska pot že pred 30 leti iz Črne gore zanesla v Metliko, kjer si je z domačinko učiteljico ustvaril družino in se zivel v kraj in ljudi. Služba načelnika na oddelku za notranje zadeve pa ga je tesneje povezala z gasilsko organizacijo, saj je v občini skrbel tudi za požarno varnost, in to ga je že leta 1966 pripeljalo med člane metliškega gasilskega društva.

Odtlej se je ves predal teti humani organizaciji, zlasti ko je tri leta kasneje nekdanja metliška požarna bramba kot najstarejši družno te vrste na Slovenskem praznovala stoletnico svojega obstoja. Pri takratnih velikih praznovah so prišlo do polne veljave Radovičeve organizacijske sposobnosti in to svojo gasilsko dejavnost je kasneje razširil na vso občino. Bil je med pobudniki za ustanovitev občinske požarne skupnosti, leta 1979 pa je postal predsednik občinske gasilske zveze in to dolžnost vestno in uspešno opravil že tretjo mandatno dobo. Leta 1980 je bil izvoljen v predsedstvo gasilske zveze Slovenije, kjer predseduje komisiji za požarno varnost.

Poleg tega se Radovič trudi za čim boljše opremo gasilskih domov in društev v občini, znane pa so njegove zasluge za razširitev in vse bolj dognano podobo Slovenskega gasilskega muzeja v Metliki. Zlasti pomemben je bil pred leti njegov prispevek pri gradnji razstavnega paviljona za gasilske vozove, brizgalne in druge večje predmete. Ves zavzet je zadnja leta tudi za preureditev muzejskih prostorov v novo-

pridobljeni stavbi na grajskem vrtu. Ne smemo pa prezreti Radovičevega dela pri strokovnem usposabljanju gasilcev, pri tekmovalnih, pri navezavi stikov z gasilskimi organizacijami v sosednjih državah, pri vključevanju pionirjev, mladine in žensk v gasilske vrste itd. Skratka, povsod je vidna njegova delavna zagnanost in organizacijska sposobnost, za kar je doslej prejel mnoga gasilska, državna in druga priznanja in odličja, med drugim tudi priznanje Gasilske zveze Slovenije za posebne zasluge v gasilstvu. Tem odličjem se je zdaj pridružil še najvišje — Hacetova nagrada, ki jo predstavlja bronasti kipec slovenskega gasilca.

Ob prevzemu tega priznanja so inž. Radoviča seveda iskreno čestitali številni gasilski in drugi prijatelji. Odlikovanec pa se zaveda, da vseh teh njegovih uspehov ne bi bilo, če ne bi imel ob sebi nesebičnih, gasilstvu predanih sodelavcev. Zato so si ob koncu lanskega leta tudi skupaj nazdravili z željo, da bi v prihodnjih letih dosedanjim uspehom pridružili še nove.

J. D.

Sam z jaslicami

Hrovatičev Ivan si je vzgojil smrečico in naredil jaslice

Posekal jo je bred božičem, kaj bi je ne! Sedemdesetletni Ivan Hrovatič, ki mu v Dolžu po domače pravijo Kranjčev, je sedemnajst let delal v gozdu, čeprav je težak invalid in je moral s svojo revno nogo vsa leta tudi po pet kilometrov po-

ščiti na šiht. Plače so bile borne, ampak že za družbo se je splašalo pomatrati, kot sam pravi. Kljub zdaj že pokojni mami in umrlemu bratu je bil prav on gospodar in gospodinja hkrati. Za kar je poprel, je dokončal.

Zdaj samuje v prijetno urejeni hiši, ki je malo diši po gosposkem. Pa kaj, kdo bi mu zavidal? Nadomestilo samote? Pustimo! Sadil je smrečice sedemnajst let in o božiču si jo je, če le kdo, eno tudi posekal, postavil pri peči in okrašil. Podnjo ni pozabil napraviti jaslic. V spomin, ko jih je bila še polna »ta stara bajta«, in v prepričanju, da je ob vsem, kar se dogaja, vredno živeti. Iz pečice je prijetno zadušilo.

»Samcat ni prijetno delati, kaj šele ob mizi, takole, posebno za božič, sedeti, in v zamrmral, ko je pogrnjal. Ob letu, Ivan, na božič, kaj se ve? Usoda se včasih tudi na srečno stran obrne.

J. KASTELIC

ČE BOŠ ZDRŽAL, BOVA PRIŠLA V EVROPO...

Ko je v Novo mesto prišel Antikrist

Odmev na knjigo Slavke Ložarjeve Stare gostilne — Se bodo našle anekdote o Štemburju, ki jih je zapisal dr. Pajnič? — Vsekakor bi bilo prav

NOVO MESTO — Knjiga Slavke Ložar »Stare gostilne in gostilničarji v novomeški občini«, ki je izšla lani pri Dolenjski založbi, je vzbudila veliko zanimanja in je bila lepo sprejeta tako v strokovnih krogih kot v širši javnosti. Kot zanimiv odmev na izid te knjige velja navesti pismo dipl. inž. Tatjana Likar iz Ljubljane, ki ga je pred časom pisala avtorici. Takole piše:

»Z velikim zanimanjem listam po Vaši knjigi, v kateri izčrpno opisujete novomeške gostilne in življenje v njih. Teh nekaj vrstic Vam pišem kot priznanje za obsežno delo, ki ste ga opravili. Življenje v zadnjem desetletju 19. stol. v Novem mestu me zanima predvsem zato, ker je v letih 1890—1898 tam služboval moj ded Tomaž Einspieler. Bil je sodnik na novomeškem sodišču. Z veliko družino (11 otrok) je stanoval v eni nizkih hišic na Bregu. Ded izhaja iz znane koroške družine Einspielerjev — veliki Andrej E. je bil njegov bratranec, malo manj veliki Lambert E. pa njegov brat. Kot mi je pripovedovala moja mati, je bil ded tedaj živahen 40-letnik, ki se je redno sestajal s svojo družino v novomeških gostilnah. Posebno pogosto je omenjal Štemburjevo gostilno v Kandiji. Da so se tam zbirali meščani, pišete v knjigi tudi Vi. Tam ni bil samo družaben in sposoben gostilničar, ampak so bile tudi živahne ženske. Ker se je vse to godilo le streljaj od stanovanjske hiše na Bregu, so babice in starijša dekleta kukale k Štemburju z daljnogledom in tako videle, kaj se tam dogaja. Toda nekega dne jih je ded odkril in privahal domov, poln alkoholnih hlapov. Uprizoril je menda pravi rompompom.

Gostilna Bruner na Bregu je bila zanimaj zanimiva. Zaradi težav pri vodenju je bila tudi slabše obiskovana. Mama mi je pripovedovala o socialdemokratskem shodu leta 1896 naslednje besede: »V Novo mesto tedaj prišel Edvard Kristan, zaradi propagande, da je

prišel Antikrist, so bili otroci močno vznemirjeni. Moja mama je bila tedaj stara osem let. Na vsak način so hoteli videti Antikrista v živo, saj se ne prikaže vsak dan. Zato so se na večer šli splazili pod okna gostilne na Bregu — stegovali, da bi ga videli. Seveda so bili neizmerno razočarani, ker je bil to mlad, urejen gospod, oni pa so pričakovali, da bodo videli roge, rep in konjska kopita.

Kar predstavljam si, s kakšnim zanimanjem bi moja mama listala po Vaši knjigi in dodajala še svoje spomine iz otroštva v Novem mestu, pa, žal, ni več mogoče. Le jaz še lahko luščim posamezna zrna iz svojega spomina s pomočjo knjig, kakršna je Vaša.

Na koncu je gospa Likarjeva dodala še anekdoto iz sodniške prakse njenega deda Tomaža Einspielerja v Novem mestu. Kot sodnik je bil T. Einspieler zelo dosleden in nepodkupljiv. Nekega dne je k njemu na dom prišel kmet, ki je hotel pravdo obrniti sebi v korist. Prinesel je veliko gajbo kokoši s petelinom vred. Ker sodnika ni bilo doma, so ženske sprejele darilo z velikim veseljem. Ko pa je vrnil domov, kjer je vladal strog patriarhalni red, zaslil kokodajsanje in zvedel, kako so kokoši prišle v hišo, se je silno razhudil. Kar povijal je, tako da so frčale iz hiše ženske s ku-

rami in petelinom vred. Kure so se potem vrile na svoje prvotno dvorišče, ženske pa so morale priznati svojo napako in sveto obljubiti, da ne bodo nikoli več sprejele nobene podkupnine.

Takih in podobnih anekdot, kot jih niza gospa Likarjeva v svojem pismu, je družabno življenje v Novem mestu stekalo nešteto. Iz desetletij na prelomu stoletja jih je še posebej veliko povezano z znanim šalivcem, gostilničarjem in županom Josipom Žurcem-Štemburjem iz Kandije. Žal se izgubljajo in tonejo v pozabo. Pred dolgimi leti je precej Štemburjevih anekdot, smešnic, humorističnih misli, vicev, domislic, zafkancij itd. zapisal dr. Pajnič, ki je v Novem mestu služboval kot sodni svetnik. Pred časom je vdova dr. Pajničeva zapise nekomu posodila, potem pa se je za njimi izgubila sled. Zelo verjetno je, da so zapisi ohranjeni in velika škoda bi bila, če bi prišli v roke nekomu, ki mu nič ne pomenijo in bi bili lahko po nemarnem zavrženi. Vsekakor bi bilo prav, da tisti, ki kaj ve o usodi teh zapisov, na to opozori, da bi jih na vpogled dobila novomeška študijska knjižnica ali muzej, saj se v njih na svoj način zrcali del zanimivega družabnega življenja dolenjske metropole in njene okolice v tistem času.

A. B.

Koblarji so dobili kapelico

Po vojni so porušili cerkev in odstranili kapelice — Novo kapelico sta pred kratkim postavila Trdanova

Vas Koblarji leži ob cesti Ljubljana—Kočevje in spada v župnijo Stara Cerkev. Koblarji so ena od kočevskih vasi, kjer so po vojni nekateri uničevali vse, kar je spominjalo na vero in krščanstvo. Vasi je imela posebno cerkev posvečeno sv. Štefanu in je bila zgrajena v 16. stol. V cerkvi so bili trije oltarji in zvorniki trije zvonovi.

Leta 1951 so »neznanci« vdrli v cerkvi in popolnoma uničili vse tri oltarje, odnesli oboja zakristijska vrata in vrata v zvorniku ter razkopali tlak v cerkvi. Leta 1956 je Stanko Doboveč, takratni župnijski upravitelj, sporočil škofijskemu ordinariatu v Ljubljani, da je cerkev porušena, zvonove pa jim je uspelo rešiti. Kakih 30 let je na cerkev spominjala lipa, a je kasneje padla še ta. V bližini vasi je bilo še nekaj zidanih kapelic in križev, vendar je bilo odstranjeno vse do zadnjega.

Letos avgusta pa sta na svojem dvorišču pričela z gradnjo kapelice Edvard

in Veronika Trdan. Kleparska dela je opravil vaški klepar Filip Filipidis, kip Marije in sliko sv. Kozma in Damijana je izdelal slikar samouk Ciril Pogorelec iz Slovenske vasi, inž. arhitekture Vesna Čibic iz Ljubljane pa je izdelala vitražna okna s podobo Matere božje in trpečega Jezusa. Na god sv. Štefana, patrona porušene cerkve, je župnik iz Stare Cerkve Anton Felic blagoslovil kapelico. Obred so popestrile pevke noneta Rog iz Zeljn. Po evangeliju je Edvard Trdan zbranim razložil, zakaj sta z ženo zgradila to kapelico, in se zahvalil vsem, ki so mu pri delu pomagali. Župnik Ferlic se je Trdanovima zahvalil za kapelico in povedal: »Če sta Trdanova dejansko sama zgradila to lepo kapelico, ali ne bi mogli vsi vaščani, če bi se združili, znova zgraditi podružne cerkve, kjer bi se lahko zbrali pri sveti maši in molitvi? Cerkev v vasi bi pričala, da niso več tuji in priseljenci.«

C. N.

Lani so odšli na 15 izletov po Sloveniji

Aktivno Krkino planinsko društvo

Krkaši kar pogosto zahajamo v naravo. Naslednje leto bomo praznovali že dvajseto obletnico ustanovitve planinske skupine. Precej krkašev hodi na organizirane izlete, veliko pa je tudi takih, ki hodijo samostojno z družinami ali prijatelji. V letih ni bilo nobene nesreče, upam, da bo tako tudi v prihodnje. V Krki imamo 14 vodnikov z opravljenimi izpiti pa tudi nekaj zanesenjakov, ki so zmogli samostojno izpeljati načrtovani izlet. Vesel sem vsakega, ki se odloči, da bo nekaj naredil za svoje zdravje. V minuli sezoni smo imeli 15 izletov s 340 udeleženci. Zunanjih je bilo kako tretjino. Na izlete je prihajalo po 21 ljudi, premalo za avtobus in preveč za kombi. Če ni šlo drugače smo se peljali z osebnimi avtomobili.

Obiskali smo: 29. marca Žavcarjev vrh, 26. aprila Govejk, Grmado in Pekele, 16. maja Sv. Križ, Golico in Pristavo, 30. maja Sevnico, Lisco, Sv. Lovrenc in Radeče, 11. in 12. junija Olševo in Okrešelj, 20. junija Sleme, Uršljo goro in Poštarski dom, 10. in 12. julija Maribor, Pohorje in Slovenj Gradec, 18. in 19. julija Robanov kot, Korošico in Okrešelj, 1. avgusta Gorjance, 8 do 14. avgusta Tabor na Okrešlju, Rinke, Škaf, Palenk, Olševo, Mrzlo goro, Turško goro in Brana, 29. in 30. avgusta Vršič, Jalovec in Sočo, 11. do 13. septembra Marmolado in italijanske Dolomite, 12. septembra Kanin, 24. oktobra Rog in Mirno goro, 7. novembra Lituj in Čatež, 5. decembra pa smo imeli izlet v neznanu.

Vodja planinske skupine Krka PETER REPOVŽ

DOMAČE TRNJE

● *Bitka je verjetno izgubljena, ker je bilo v predvolilnem boju - preveč pametnih generalov.*

● *Odgovorni v gospodarstvu so kot klošar, ki ob spanju na klopi - sanja o komfortnem stanovanju.*

● *Nekateri se tresenju stolčka izognejo tako, da se "presedejo" v drugega.*

● *Ali bo tudi za zdravljenje gospodarstva potrebno, dodatno zavarovanje?*

T. GOŠNIK

Zdravljenje Kettejevega drevoreda

Kako rešiti spomenik oblikovane narave v grajeni mestni strukturi Novega mesta — Zakaj smo zavestno zavrnili prvotno predvideni »dendrokirurški pristop« in nesentimentalne korenite posege

Kettejev drevored je ena najpomembnejših in najvitalnejših javnih zelenih površin v grajeni strukturi novega jedra. Uvrščen je v inventar najpomembnejše naravne in kulturne dediščine v Sloveniji, občina Novo mesto pa ga je leta 1987 uvrstila med znamenitosti.

Celotna poteza drevoreda je dolga 1,5 km in je nekoč funkcionalna kot severna vpadnica v mesto, danes pa povezuje nekdanje tipično predmestje z mestnim jedrom. Njen začetek sega v samo jedro mesta ob Cesti kom. Staneta, to je ob nekdanjih mestnih vratih. Ta, krajši del drevoreda je tudi najstarejši in je bil zasajen že v letu 1830. Zanimivo in za rastiščne razmere kostanjev je bistvenega pomena dejstvo, da so bila drevesa po izgradnji Ljubljanske ceste leta 1891 zasajena tako rekoč v samo cestnišče nekdanje prometnice.

Drevored, ki na pretežnem delu trase prečka mestni hrib Marof, je imel doslej povsem nedorečen iztek na večjo odprto površino med objekti novejšega data — športno dvorano, banko in zavarovalnico tik ob enem najbolj frekventiranih mestnih križišč; z ureditvami je potrebno definirati tudi značaj oz. ureditev te površine, ki leži tik ob območju starega mestnega jedra oz. tik ob mejnem območju jedra z novonastajajočim poslovnim središčem Novega mesta z imenom Novi trg.

Varstveni status drevoreda, njegova starost in pomenska vloga v zavesti Novomeščanov pa tudi njegova prostorsko-povezovalna vloga pogojujejo veliko vrednost te prostorske strukture. Le-ta zato zasluži pozornost, ki je, resnici na ljubo povedano, v preteklih desetletjih povsem očitno ni bila deležna. Dokazi za to so nedvomni in se kažejo predvsem v katastrofalnem stanju drevorednih dreves pa tudi v neuporabi drevoreda sicer številnimi in velikimi potenciali, na katere bi moralo biti posebno in ki bi jih moralo biti veselo vsako mesto.

Današnje stanje drevoreda je zaskrbljujoče tako v pogledu programske opremljenosti in povezanosti z ostalimi mestnimi programi kot v pogledu konkretnih ureditev in zdravstvenega stanja dreves v drevoredu, ki je porazno in predvsem posledica neustreznega vzdrževanja.

Načrtovalske rešitve sanacije drevoreda in ureditve trga ob izteku drevoreda v mesto

Na ZDPUN smo v letu 1991 po večletnih pripravah strokovnih podlag in ostalih dokumentov izdelali lokacijsko dokumentacijo za sanacijo Kettejevega drevoreda. Z načrtovalnimi posegi naj bi drevored s svojimi vstopnimi točkami postal javna zelena površina, ki bo mešancom dejansko lahko nudila možnosti za rekreacijo, igro otrok, predstave na prostem, razglede po mestu in širši okolici, dostop do arheološke lokacije gradišča na Marofu, skratka, z novimi ureditvami naj bi ta poteza-argensčila svoje nedvomne potencialne. Za pripravljeni dokumentaciji so predvidene naslednje ureditve:

Ureditev drevoreda: drevesa se sanirajo z dendrokirurškimi posegi in z izboljšanjem rastiščnih pogojev (tla ob kostanjih). V rešitvi smo predlagali dosaditev kostanjev, tako da bo drevored praktično v celotnem poteku dvoreden, vključno z odsekom pri križišču, kjer je bil pred leti popolnoma odstranjen. S tem bo trasa nekdanje mestne vpadnice in današnje zelene (rekreacijske) površine razen na prostoru med banko in zavarovalnico svetloma, povezana. Promet po drevoredu ne bo več možen in bo zaprt na bršljinem koncu in pri športni dvorani, možni pa bodo le dovozi za stanovalce in komunalno vozilo. Peš pot po drevoredu ostane peščena, posebej pozorno pa se oblikujejo stiki peš poti po drevoredu s križiščem pri banki in pri hotelu Metropol. Oprema drevoreda: namestijo se ulične svetilke, koši za smeti, klopi za sedenje, pojasnjevalne table (neposredna bližina ar-

heološkega najdišča — gradišča na Marofu), paviljon (počitek, prireditve), stojala za koleosa, otroška igralna na že naravno zastavljenem amfiteatru, ki se uredi za igro in se bo lahko uporabljal tudi kot poletni prireditveni prostor, vodovodna pipa. Vsa oprema je oblikovno poenotena po celotni potezi drevoreda.

Ureditev prostora med Ljubljansko banko in Zavarovalnico Tilia: prostor se uredi kot tlakovana peš površina (trg), ki bo prvenstveno namenjena zadrževanju pešcev, lahko tudi prireditveni, prezentacijski, v manjši meri tudi oglaševanju. Prostor se oblikuje enovito, z vstavki drevesne in grmovne vegetacije, ki poleg stopnic, nujnih za premostitev višinskih razlik, omogoča členitev prostora. Nujna je speljava ceste čez trg, ki pa se bo uporabljala le kot dostopna cesta do javnih objektov (banka, zavarovalnica, športna dvorana) in parkirišč ob njih. Celoten prostor je enotno obdelan s tlakom v rastru granitnih kock ter betonskih plošč, cesta pa se označi s konfimi, ki bodo zavarovali pešcevo površino, in z nizoma svetilk. Ta se nadaljujeta v sam drevored in s svojim potekom označujeta traso historične komunikacije in drevoreda ob njej, ki je bil na tem predelu odstranjen že pri gradbenih posegih pred leti in ga je bilo zaradi skoncitriranih podzemnih komunalnih vodov nemogoče ponovno realizirati. Enovito oblikovan prostor, ki je za razliko od historičističnega urejanja drevoredne poteze urejen v skladu s sodobnejšimi oblikovnimi pogledi, se zlagoma dviguje proti vstopu v Kettejev drevored. Ozelenitev trga se izvede z manjšimi drevesi (kroglasti javor), razmeščenimi v rastru tlaka, ki mu sledi tudi razmestitev klopi. Ta ozelenitev ne bo konkurirala vizualno izpostavljeni in dominantni potezi Kettejevega drevoreda in predvsem začetku drevoreda pri banki, kjer so še dobro ohranjena in šele pred nekaj leti sanirana drevesa.

Ker se na tem mestu srečuje obravnavana ureditev s predvideno in delno že urejeno Cesto herojev, ker gre torej za stik drevoredne poteze s sodobno mestno cesto, ulico, smo pri ideji o oblikovanju trga to pokazali tako, da čez sicer sodobneje oblikovani trg potekajo historičistične svetilke, podobne, vendar večje kot svetilke na celotni drevoredni potezi. Prav tako so v tej fazi namočene na trg enake klopi kot po drevoredu, ki naj bi se v prihodnosti nadomestile s sodobneje oblikovanimi, pritrjenimi v rastru dreves.

Kompleksnost problematike zahteva interdisciplinarne načrtovalske in izvedbene pristope

Pristop, ki smo se ga lotili pri izdelavi lokacijske dokumentacije za sanacijo Kettejevega drevoreda v Novem mestu, predstavlja kompleksno delo, pri katerem je v načrtovalski fazi (in bo predvidena tudi ob izvedbi posegov) sodelovala interdisciplinarna skupina strokovnjakov. Tak pristop k sanaciji mestnega zelenja (drevored, parkov in ostalih zelenih odprtih površin) upošteva dejstvo, da gre dolgotrajen proces, ki ga je potrebno reševati celostno in tudi kompromisno, ob sodelovanju vseh potrebnih vej znanosti (urbanisti, arhitekti, krajinski arhitekti, gradbeniki, naravovarstveniki, gozdarji, dendrokirurzi, biologi, umetnostni zgodovinarji), in da morajo biti prej opravljene študije oz. strokovne podlage z vseh ali pa vsaj z najpomembnejših področij. Ob tem smo upoštevali dejstva, da ima Kettejev drevored glede na dimenzije (1,5 km) lego ob tradicionalnem vstopu v mesto iz ljubljanske smeri ter glede na svojo 100-letno starost pomembno vlogo v grajeni strukturi Novega mesta in hkrati ali pa predvsem sooblikuje identiteto mesta.

Prav zaradi ohranitve identitete no-

vomeškega prostora, za katerega so značilni številni kostanjevi drevoredi, smo se v našem primeru na podlagi strokovnih mnenj odločili za ohranitev te drevesne vrste kljub številnim slabim predispozicijam na obravnavani lokaciji.

Ob tem smo zavestno zavrnili prvotno predvideni »dendrokirurški pristop«, pri katerem naj bi se za vsako ceno ohranili vsi ali skoraj vsi elementi obravnavane prostorske strukture, ne glede na racionalnost, funkcionalnost in realnost take odločitve. Prav tako smo zavrnili radikalne pristope, ki bi nesentimentalno zahtevali odstranitev dotrajanih, bolnih, prestarih dreves in njihovo nadomestitev z mladimi sadikami primernejših drevesnih vrst, ki bodo v spremenjenih življenjskih pogojih bolje prosperirale.

Oba vidika reševanja problema smo v pripravi dokumentacije vključili kot enakovredna vsem ostalim, ki so skupaj prispevali k celostni rešitvi. Pri tem je pomembno strokovno osnovo predstavljala Konservatorski program (ZVNKD Novo mesto, 1989), ki je opredelil obseg nujnega varovanja oz. sanacije obstoječih drevesnih osebkov in radikalnejše prenoje drevoredne poteze ob upoštevanju odločitve, da se drevored sanira oz. prenove na celotni trasi.

● *Glede na pomanjkanje časa pri načrtovalskem delu, nismo posebej preverjali odziva meščanov. Predvideli smo, da ima javnost v današnjem času precej izdela odnos do mestnega zelenja in se (ponavadi) izreka za njegovo ohranitev, za čim manjše spreminjanje in za apriorno ohranjanje statusa quo. To dejstvo smo skušali upoštevati pri načrtovanju predvidenih posegov, in sicer predvsem pri opredeljevanju fazonosti izvedbe, kjer so posamezni odseki bolj ali manj vizualno in funkcionalno prisotni v mentalni podobi mesta Novo mesto (in s tem v zavesti meščanov).*

Obravnavana pot do rešitve je večplastna in upošteva zatečeno stanje, zgodovinsko vlogo drevoreda pa tudi prisotnost dejavnikov, ki so nujni za

Martin Pavlin

Na novoletni dan je v Novem mestu v 82. letu umrl Martin Pavlin, bореc Gorjanskega bataljona, Cankarjeve brigade in zaslužni odbornik OF v odboru novomeškega okrožja. Zveza borcev in vrsta aktivnih udeležencev NOB je izgubila z njim enega svojih prvoborcev, saj se je v domači Orehovi in v Podgorju od 1941 dalje ves predal ideji Osvobodilne fronte in ji ostal zvest vse življenje.

Martin Pavlin je bil v domačem kraju in na Dolenjskem eden vidnih organizatorjev narodnoosvobodilnega boja. Med vojno je častno izpolnil svoje naloge, po njej pa je prenašal bogate izkušnje in sposobnosti v razvoj in utrjevanje ljudske oblasti in zlasti v obnovo porušenega podeželja. Vseskozi si je prizadeval za pravilno vrednotenje ter za ohranjanje in razvijanje pridobitev NOB. Bil je vztrajen delavec v vrstah ZB in v odboru Gorjanskega bataljona, ki je dolgo vrsto let uspešno deloval za gospodarski in kulturni dvig krajev v Podgorju. V odboru ZB je skrbel zlasti za socialno in zdravstveno varstvo nekdanjih borcev in pri tem pomagal mnogim, ki so iskali pomoč po prenehanju trpljenja med vojni.

Pokojni tovariš Pavlin je bil priljubljen med aktivisti OF in v Socialistični zvezi, spoštovan pa tudi v krajevnih borborskih organizacijah, saj so ga povsod poznali kot izredno delavnega in poštenega človeka. V sredo dopoldne se je od njega na razširjeni žalni seji predsedstva občinskega odbora ZB poslovil Ludvik Golob in obudil spomin na življenjsko pot uglednega soborca. Zahvalil se je za vse, kar je pokojnik prispel za osvoboditev in rast domovine, ter izrekal sožalje njegovim navzočim otrokom in drugim sorodnikom. - Martina Pavlina so v sredo popoldne pokopali v Ločni v ožjem družinskem krogu.

T. GOŠNIK

funkcioniranje sodobnega mesta, čeprav ovirajo idealne pogoje za življenje vegetacije.

Aktivnosti v zvezi z rekonstrukcijo Kettejevega drevoreda

Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora občine Novo mesto je v sodelovanju z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto pridobil vsa potrebna dokumentacija: konservatorski program (izdelal Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto), lokacijsko dokumentacijo (izdelal Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje za ureditev dela Kettejevega drevoreda na potezi od Bršljina čez Marof do njegovega izteka pri športni dvorani Marof (izdelal Razvojnoraziskovalni center Novo mesto) in izvedbene projekte za ureditev prostora med Ljubljansko banko in Zavarovalnico Tilia (izdelalo Cestno podjetje Novo mesto) ter investicijski program (izdelal RRC Novo mesto).

Trg med banko in zavarovalnico se izvaja oz. je že v končni fazi izvedbe, ostala dela (sanacije brežin, postavitve prometne zapore, rekonstrukcija komunalnih vodov pri športni dvorani) so bile delno že izvedene v letu 1992 oz. se še izvajajo — celotna akcija (ki bo obsegala: ureditev cestnišča, raziskave prazgodovinskega najdišča, ureditev kanalizacije, vodovoda in javne razsvetljave, zasaditev novih grmovnic in dreves ter sanacijo obstoječih dreves, ureditev zelenic, gozdnega roba ter brežine prazgodovinskega gradišča, prezentacijo prazgodovinskega gradišča in historične komunikacije, postavitve paviljona in ureditev amfiteatra, opremo drevoreda in popularizacijo sanacije drevoreda) naj bi se po predvidevanjih zaključila v letu 1997.

Zaradi dobro in celostno pripravljene dokumentacije je Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto v sodelovanju z Občino Novo mesto uspelo k investiciji pritegniti tudi del republiških sredstev.

SVROUP občine Novo mesto ZAVOD ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN URBANISTIČNO NAČRTOVANJE NOVO MESTO

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Na valovih Studia D že dobre tri mesece teče oddaja Glasba je življenje, ki jo vodi Simona Vodopivec s pomočjo avtorja Moped showa Toneta Fornezija-Tofa. Oddaja je na sporedu vsako soboto opoldne in združuje dva slovenska pregovora: Smeh dela dobro kri in Pesem vas reši vseh skrbi.

Gre za razvedrilno oddajo, ki vključuje hudomušne songe (večina jih nastane v Moped showu), vesele, razigrane glasbe, skoraj redno se pojavijo kakšen znani Slovenec in Simona ga skuša prepričati, naj tudi zapoje. Prvi pevec med slovenskimi ministri je nedvomno Miha Jazbinšek; med boljše pevce sodita minister za zdravstvo dr. Božidar Voljč in energetski minister Franc Avberšek; lepo pojo ministrica za delo Jozica Puharjeva pa tudi bivši član predsedstva RS in predsednik Zelenih dr. Dušan Plut in prof. dr. Mat-

jaž Kmecl. Simoni je uspelo pripraviti k petju tudi predsednika Milana Kučana, ki pa je, kar zadeva petje, precej zagrizen lokalpatriot, saj prepeva le prekmurske narodne, ki pa so, resnici na ljubo povedano, zelo spevne in lepe. Policijski minister Igor Bavčar pa se nikakor ni dal prepričati, Simonini želji je ustregel le na pol. Pel ni, je pa žvižgal. Kot se za policaja spodobi.

V oddaji Glasba je življenje, skrajšano Glas je živ, še bolj skrajšano Glajži, vodijo tudi slovenske glasbene rekorderje. Enega izmed njih bo Simona predstavila to soboto. To bo veseli Stajerec Alfi Nipič, ki je neprekinjeno že 30 let na slovenski pevski sceni in, kot kaže, bo še lep čas.

Simona Vodopivec bo imela poleg svoje glasbeno rubriko tudi v Dolenjskem listu.

Glasbena zaslisevanja

Kaj so Simoni Vodopivec povedali o glasbi znani Slovenci?

- Miha Jazbinšek, minister za okolje
 - Menite, da lahko tudi glasba onesnažuje okolje?
 - »Lahko. Imamo pač tudi predpise proti hrupu. Prevelike doze so neprijetne tudi pri najslajših stvarih.«
- Miro Cerar, odvetnik, najboljši slovenski športnik vseh časov
 - Vas kdaj prime, da bi med razpravo kaj zapletli?
 - »Na razpravah so zadeve bolj resne kot zabavne in takih prebliskov ne doživljam.«
- Milan Kučan, predsednik Slovenije
 - Ste se kdaj ukvarjali z glasbo, ste morda igrali kakšen instrument?
 - »Šest let sem igral violino, vendar sva se potem na veliko zadovoljstvo, moje in njeno, razšla.«
- Za vedno?
 - »Imel sem še kakšno skušnjavo, a ni bila usodna za slovensko glasbeno izročilo.«
- Dr. Dušan Plut, predsednik Zelenih Slovenije
 - Kakšno je vaše mnenje o glasbi, o prepevanju?
 - »Glasbo imam zelo rad, saj sem bil včasih navdušen rocker. Odraščal sem v generaciji Beatlov, Rolling Stonesov, Dylana. To glasbo še danes rad poslušam in vesel sem, ker se tudi eden mojih sinov navdušuje nad njo. Naj še povem, da sem bil v črnomaljski gimnaziji eden prvih belokranjskih dolgožalcev.«
- Janez Janša, obrambni minister
 - Se strinjate s pregovor Kdor poje, slabo ne misli?
 - »Mislim, da je nekaj na tem. Že po ljudeh, ki pejejo in jih poznam, bi sodil, da ta pregovor drži.«

Deset zapovedi Bertranda Russla

1. O ničemer ne bodi popolnoma prepričan.
2. Nikar ne skušaj skrivati dejstev, kajti lepega dne bodo gotovo prišla na dan.
3. Nikoli ne skušaj nikomur prepričati samostojno razmišljati, to lahko doleti tudi tebe.
4. Kadar ti kdo oporeka, pa naj bo to tvoj zakonski partner ali otrok, se potrdi razložiti svoje stališče z argumenti, in ne z avtoriteto, kajti zmaga z avtoriteto je nerealistična in navidezna.
5. Ne imej nobenega spoštovanja do avtoritete drugih, kajti v vsakem primeru obstajajo avtoritete nasprotujočih si nazorov.
6. Nikoli ne zatiraj prepričan, ki jih imaš za kvarne, sicer bodo ta prepričanja zatirala tebe.
7. Ne boj se zagovarjati ekscentričnih mnenj, vsako danes običajno mnenje je bilo nekoč ekscentrično.
8. Bolj se veseli inteligentnega nasprotovanja kot pasivnega prikritja; kajti, če ti inteligenta pomeni toliko, kolikor bi ti morala, potem je v nasprotovanju globlje soglasje.
9. Vztrajaj pri resnici tudi takrat, kadar ne gre v tvoj koncept; kajti še manj bo pristajala vanj, ko jo boš skušal obiti.
10. Ne zavidaj sreče norcev v raj; kajti le norec lahko ima to za srečo.

JAKA VABI V GOSTILNO — Gostilna Stupar z Dvora pri Žužemberku ima že dobrih šest mesecev kot posebno ponudbo tudi medveda Jaka. Seveda ne kot poslastico za na krožnik, temveč kot zanimivost za svoje goste. Čeprav je Jaka močno ograjen, z njim ni zbijati šal, saj se gospodar ne ve, kdaj se bo v igri zmotil in ga za nekaj časa postal na bolniško. Sicer pa mu gre pripisati nekaj civilizacijskih navad, saj je Jaka mladi ljubljanskega živalskega vrta. (Foto: Janez Pavlin)

ŠPORTNI DAN

V petek, 8. januarja, je bil čudovit sončen dan. Dolina pod Ruperčevrhom je bila pokrita s precej debelo snežico odejo. Tam smo preživeli prijetno zimsko popoldne učenci podružnične šole iz Birčne vasi. Približno polovico je bilo sankarjev, ostali pa smo imeli smuči. Naredili smo več prog. Najprej smo vozili prosto, potem pa smo tekmovali v smuku in sankanju. Po malici in po napornem tekmovanju nas je z vročim čajem presenetila gostilničarka ruperškega gostišča Nebeški hram. Vse, kar se je dogajalo na snegu, je tovarišica posnela z video kamero. Najbolj zanimivo si je bilo ogledati padce sankarjev in dolge skoke hrabrih smučarjev skakalcev.

STEFKA ZUPANČIČ
4. r, Birčna vas

ŽELJE UČENCEV IZ OŠ SENTJANŽ

V letu 1993 si želim, da bi dobil motor, želim si zdravja, miru, sreče in veliko uspehov v ljubezni, dobre ocene, dobre učitelje in boljšo malico, lep izlet ob koncu šolskega leta in da bi vsi izdelali razred, nadaljevanje Beverly Hillsa, več prijateljstva, manj sovraštva in manj obolenj za aidsom. Novin, krožek

OŠ Milan Majcen
Šentjanž na Dolenjskem

PRAZNOVALI SMO

Prazniki so minili. Zopet smo v šoli. Vendar so mi dnevi praznovanja še vedno v spominu. Predno smo odšli domov na novoletne počitnice, smo imeli v šoli pester teden. Že v ponedeljek smo začeli okraševati razrede. Vsi smo bili praznično razpoloženi. Vsaka oddelčna skupnost je pripravila svojo točko in z njo nastopila na prireditvi z naslovom "Srečno novo leto!". Pred odhodom na novoletne počitnice nas je obiskal dedek Mraz in nam prinesel manjša darila. V njegovem spremstvu je bila tudi ravnateljica, ki je vsem zaželela srečno novo leto.

DARJA PETRIČ
4. b, novin, krožek
OŠ Loka Črnomelj

ČAROVNIK IZ OZA

Igralci so zelo lepo zaigrali dokaj znano pravljico Čarovnik iz Oza. Se preden sem vstopila v gledališče, sem se spraševala, kako bodo uprizorili tisti del, ko bo čarovnik snel strašilo glavo, da bi mu dal možgane, kako se bo čarovnica stopila, ko jo bo Doroteja polila z vodo. Gledališki umetniki so me s svojo iznajdljivostjo kmalu prijetno presenetili. Tudi kostumi so bili vsi po vrsti zanimivi. Name je naredil največji vtis kostum Hudobne večje. Opletala je s svojimi dolgimi nohti in je zares delovala strašno. Velikanski klubok pa ji je odlično pomagal opraviti zapleteno nalogo, kako zaigrati, da se stopi.

AFRODITA
8. a, dramski krožek
OŠ Brežice

BOŽIČNO - NOVOLETNO DARILO

Bliža se čas, ko pridejo na svoj račun ljubitelji daril. Pred kratkim je naša šola dobila res lepo darilo. Podarila nam ga je gospa Ana Dejanovič iz Stare Cerkve. Že večkrat je naši šolski knjižnici podarila knjige. Letos nas je razveselila s 50 knjigami vseh vrst, za vsakega nekaj: slikanice za najmlajše, poučne knjige za malo večje in nekaj tudi za učitelje. Gospa Dejanovič dobro ve, da brez knjig ni znanja. Zato se ji iz srca zahvaljujemo.

SAŠA ERJAVEC
OŠ Stara Cerkve

DRUŽINSKI DAN V VELIKEM GABRU

Tudi na naši šoli kot na vseh šolah v občini Trebnje smo učenci imeli družinski dan. Vsi osmošolci smo ga težko pričakovali, še posebej zato, ker take oblike sodelovanja med svetovalnimi delavci, župnikom in zdravnikom ter učenci še nismo doživeli. Prvi dve uri sta bili z nami socialni delavki, ki sta se z nami igrali razne igrice, ki so na zanimiv način pokazale življenje v družini. Naslednji uro je bil z nami župnik. Ta nam je o družini govoril s pastoralnega vidika. Po župnikovem odhodu smo poslušali predavanje o zdravstveni vlogi družine. Nazadnje pa smo se srečali z zakonskim parom in se pogovarjali o življenju v družini, o njenih problemih in dolžnostih. Družinski dan nam je bil vsem všeč in želimo si, da bi takšen način razpravljanja in izobraževanja priredili še o kakšni drugi temi.

TATJANA KOTAR
8. r., liter.-novin. krožek
OŠ Veliki Gaber

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 14. I.

SLOVENIJA 1
10.00 - 13.05 in 13.45 - 0.20 TELETEKST
10.15 VIDEO STRANI
10.25 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
11.10 FILM TEDNA, ponovitev
VOJŠKAR IZ TERAKOTE, kitajski film
13.00 POROČILA
13.05 VIDEO STRANI
14.00 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 OTROŠKI PROGRAM ŽIV ŽAV
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - MARI-BOR
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.35 MAJHNE SKRIVNOSTI VELIKIH KUHAJSKIH MOJSTROV
20.40 VEČNA MLADOST, italij. nadalj., 2/4
21.30 TEDNIK
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 POSLOVNA BORZA
22.53 TV JUTRI
22.55 EP V UMETNOSTNEM DRSANJU, posnetek iz Helsinkov
0.10 VIDEO STRANI

19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT, 20.05 UTRIP
20.30 KRIZ KRAŽ
21.35 BAGDAD CAFE, amer. naniz., 14/15
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 SOBOTNA NOČ
22.45 NOČNI VIDEO MEH
23.55 SHIRLEY BASSEY, ponovitev
0.45 VIDEO STRANI

23.15 DEŽELA SMEHLJAJA, ponovitev VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2
10.00 Video strani - 10.10 Znanje za znanje, učite se z nami (ponovitev) - 10.25 Od Kolpe do Rabe: AFS F. Marolt (ponov. 2. oddaja) - 10.55 Euroritem (4. oddaja) - 11.15 Športni pregled in posnetki (ponovitev) - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 15.00 Intervju (ponovitev) - 16.00 Utrip, Zrcalo tedna (ponovitev) - 16.30 Slovenci v zamejstvu - 16.30 Koroška, dober dan - 17.00 Ljudje in zemlja (ponovitev) - 17.30 Obzorja duha (ponovitev) - 18.00 Orion - 18.50 Podjetniški klub (svetovno namenski program) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Znanost: Okus (7. oddaja) - 20.30 Avtizem (2. oddaja) - 21.00 Norveški triptih: Vzvetela pustota, Modra skodelica, Beg v Ameriko - 22.20 Glasbeni utrinek - 22.30 TV jutri - 22.35 Sova: Korak za korakom (amer. naniz., 7/13); Velike družine (franc. nadalj., 2/4); Odletel bom (amer. nadalj., 7/21) - 1.15 Video strani

SLOVENIJA 2

10.15 Video strani - 10.25 Lizbona (ponovitev) - 10.40 Slovenija - umetniški vodnik: Stiški samostan - 10.50 Športna sreda (ponovitev) - 13.00 Poročila - 16.25 Akcent (ponovitev) - 17.25 Svet poroča (ponovitev) - 18.00 Videošpon - 18.45 Že veste? (svetovno namenski program) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Umetniški večer: František Čap (dok. film); 21.00 Nočni metulj (češki film) - 22.25 TV jutri - 22.30 Sova: Dragi John (38. epizoda amer. naniz.); Ford (amer. nadalj., 2/2); Odletel bom (amer. nadalj., 3/21) - 1.20 Video strani

NEDELJA, 17. I.

SLOVENIJA 1
8.00 - 23.10 TELETEKST
8.15 VIDEO STRANI
8.25 OTROŠKI PROGRAM ŽIV ŽAV, ponovitev
PEKLENSKI NAČRT, mladinski TV film
SILAS, ponovitev nemške nadalj., 5/12
10.35 DOBER TEK! KUHAJSKI NASVETI PAULA BO-CUSEJA, ponovitev, 19/22
11.00 OD KOLPE DO RABE: AKADEMSKA FOLKORNA SKUPINA FRANCE MAROLT, 2. oddaja
11.30 OBZORJA DUHA
12.05 LJUDJE IN ZEMLJA
12.35 VIDEO MEH
13.00 POROČILA
13.05 KRIZ KRAŽ, ponovitev
14.05 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 PRIJATELJSTVO NA DUNAJU, amer. film
18.50 JEZEK POTEPIŃEK, glasbena pravljica
19.10 RISANKA
19.17 LOTO
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ZRCALO TEDNA
20.30 PODARIM DOBIM - ŽREBANJE
21.35 MORSKE STEZE, angl. poljudnoznan. serija, 2/5
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.38 TV JUTRI
22.40 ŠPORTNI PREGLED VIDEO STRANI

TOREK, 19. I.

SLOVENIJA 1
9.30 - 23.00 TELETEKST
9.45 VIDEO STRANI
9.55 ORION, ponovitev
10.40 DOBRODOŠLI, ponovitev
11.10 ŽIVLJENSKE PREIZKUŠNJE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 12/13
12.00 ZNANOST: OKUS, ponovitev 7. oddaja
12.25 AVTIZEM, ponovitev 2. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 NOČNA KRONIKA - NELAGODJE V KULTURI: PORTRET MARIJANA SKUMAVCA, ponovitev dok. oddaja
13.25 ZVONČARJI IN ŠKOROMATI, ponovitev
13.45 VIDEO STRANI
14.15 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 OTROŠKI PROGRAM ZLATA RIBICA, 6/7
POVODNJAK IN MAKOV ŠKRAT, lutkovna igrice (3/3)
18.00 REGIONALNI PROGRAM - KOPER
18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.12 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.40 GLASBA, SHOW IN CIRKUS CIRKUS SCOTT
21.45 MAČKE, angl. poljudnoznan. serija (3/5)
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.48 POSLOVNA BORZA
22.58 TV JUTRI
23.00 OMIZJE VIDEO STRANI

PETEK, 15. I.

SLOVENIJA 1
9.30 - 13.15 in 13.45 - 1.15 TELETEKST
9.45 VIDEO STRANI
9.55 VIDEOŠPON, ponovitev
10.40 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
FRANTIŠEK ČAP, dok. film
NOČNI METULJ, češki film
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 VIDEO STRANI
14.00 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
16.55 EP VIDEO STRANI
17.00 DNEVNIK 1
17.15 OTROŠKI PROGRAM
17.15 SILAS, nemška nadalj., 5/12
17.40 PASTIRČEK, animirana pravljica
17.55 PRVI USPEHI
18.00 REGIONALNI PROGRAMI - KOPER
18.50 16 ČRK, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FORUM
20.30 BRANNIGAN, angl. film
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.48 TV JUTRI
22.50 INTERVJU
23.50 EP V UMETNOSTNEM DRSANJU, posnetek iz Helsinkov
1.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: Športna nedelja: 9.25 slalom (ž); 10.15 slalom (m); 11.55 slalom (ž); 12.45 slalom (m)
9.25 Video strani - 9.35 Poglej in zadeni (ponovitev) - 10.30 Bagdad cafe (ponovitev amer. naniz., 14/15) - 11.00 Alpe-Donava-Jadran (ponovitev) - 11.30 Liza in velikani (nemški film) - 13.00 Poročila - 13.05 Športna nedelja - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 T. Wilder: Ženita meletarka (posnetek predstave Drame SNG Maribor) - 22.00 Glasbeni utrinek - 22.30 TV jutri - 22.35 Sova: Družina Addams (amer. naniz., ČB, 9/16); Velike družine (franc. nadalj., 6/21); Odletel bom (amer. nadalj., 6/21) - 1.05 Video strani

SLOVENIJA 2

9.55 Video strani - 10.05 Že veste? (ponovitev) - 10.40 Gospodarska oddaja: 10000 obratov (ponovitev) - 11.10 Brane Rončelj izza odra (ponovitev) - 12.10 Večna mladost (italij. nadalj., 2/4) - 13.00 Poročila - 16.15 EP v umetnostnem drsanju (posnetek iz Helsinkov) - 17.30 Alpe-Donava-Jadran - 18.00 Tok tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 18.45 Znanje za znanje, učite se z nami - 19.00 Euroritem (3. oddaja) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Alternativni program: Studio City - 22.10 TV jutri - 22.15 Sova: Popolna tuja (amer. naniz., 13/28); Ciklus filmov znanih režiserjev in ustvarjalcev - Woody Allen: Hannah in njeni sestri (amer. film); Odletel bom (amer. nadalj., 4/21) - 1.15 Video strani

PONEDELJEK, 18. I.

SLOVENIJA 1
10.40 - 23.44 TELETEKST
10.55 VIDEO STRANI
11.05 FORUM, ponovitev
11.20 TV MERNIK, ponovitev
11.35 BAJKE NA SLOVENSKEM: USODA, ponovitev 2. oddaja
12.05 PODARIM - DOBIM, ponovitev žrebanja
12.35 VIDEO MEH, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 CHURCHILL, ponovitev angl. dok. serije, 2/4
13.55 VIDEO STRANI
14.20 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 OTROŠKI PROGRAM RADOVEDNI TAČEK DENVER, POSLEDNJI DINOZAVER (17/20)
18.00 REGIONALNI PROGRAM - MARI-BOR
18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.50 SEDMA STEZA
20.30 GORE IN LJUDJE
21.30 NOČNA KRONIKA NELAGODJE V KULTURI: PORTRET MARIJANA SKUMAVCA, dok. oddaja
21.55 ZVONČARJI IN ŠKOROMATI, dok. oddaja
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.43 TV JUTRI
22.45 GOSPODARSKA ODĐAJA EVROPA 2000

SLOVENIJA 2

9.40 Video strani - 9.50 Podjetniški klub (ponovitev) - 10.20 Sedma steza (ponovitev) - 10.40 Norveški triptih (ponovitev) - 12.00 Gore in ljudje (ponovitev) - 13.00 Poročila - 16.00 Sobotna noč: Nočni Videomeh, Shirley Bassey (ponovitev) - 18.00 Popotovanje po reki Zali (ponovitev 2. oddaja) - 18.50 Znanje za znanje - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Sestre (amer. nadalj., 7/7) - 20.50 Osmi dan - 21.40 Novosti založb - 21.50 Svet poroča - 22.25 TV jutri - 22.35 Sova: Fina gospa (angl. naniz., 6/6); Velike družine (franc. nadalj., 3/4); Odletel bom (amer. nadalj., 8/21) - 1.15 Video strani

SREDA, 20. I.

SLOVENIJA 1
10.05 - 23.50 TELETEKST
10.20 VIDEO STRANI
10.30 POTOVANJE PO REKI ZALI, ponovitev 2. oddaja
11.15 SESTRE, ponovitev amer. nadalj. (7/7)
12.00 NOVOSTI ZALOŽB, ponovitev
12.10 OSMI DAN, ponovitev
13.00 POROČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
13.15 MORSKE STEZE, ponovitev angl. poljudnoznan. serije, 2/5
13.50 VIDEO STRANI
14.10 SOVA, ponovitev
16.50 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.15 KLUB KLOBUK, kontaktna oddaja za otroke
18.50 ŠTIRI V VRSTO, TV igrice
19.15 RISANKA
19.22 TV NOCOJ
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 ŽARIŠČE
20.30 FILM TEDNA MONTREAL KAKOR GA VIDJO..., kanadski film
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.48 TV JUTRI
22.50 OČI KRITIKE VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

9.50 Video strani - 10.00 Znanje za znanje (ponovitev) - 10.30 Portret M. Calas - 11.25 Mačke (ponovitev 3. dela poljudnoznan. serije) - 11.55 Glasba, show in cirkus: Cirkus Scott (ponovitev) - 13.00 Poročila - 13.05 Video strani - 16.00 Omizje (ponovitev) - 18.00 Beverly Hills, 90210 (ponovitev amer. naniz., 3/22) - 18.50 Turizem (svetovno namenski program) - 19.05 Slovenija - umetniški vodnik: Dvor pri Polhovem Gradcu (ponovitev) - 19.22 TV nocoj - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.05 Športna sreda - 22.15 Glasbeni utrinek - 22.30 TV jutri - 22.35 Sova: Buntz z Beverly Hillsa (amer. naniz., 4/13); Velike družine (franc. nadalj., 4/4); Odletel bom (amer. nadalj., 9/21) - 1.10 Video strani

ADRIATICOVIM ZAVAROVANKAM IN ZAVAROVANECM.

S sklenitvijo prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja ste nam izkazali zaupanje, za katero se Vam iskreno zahvaljujemo. Sprejemamo ga kot obvezo in odgovornost in Vam še enkrat zagotavljamo, da bomo naredili vse, da ga tudi obdržimo.

Obveščamo Vas, da smo podpisali pogodbe z vsemi zdravstvenimi zavodi, lekarnami in večino zdravilišč, tako da lahko, v skladu z zavarovalnim paketom, ki ste ga izbrali, zdravstvene storitve nevirano uporabljate po vsej Sloveniji.

Vse, ki ste zavarovanje sklenili v zadnjih dneh preteklega leta ali prvih dneh letošnjega leta, pa še niste prejeli Adriaticove kartice, prosimo za razumevanje. Zagotavljamo Vam, da boste kartico prejeli v najkrajšem času. Če boste zdravstvene storitve, zdravila ali pripomočke potrebovali že prej, Vas prosimo, da prejete račune prinesete ali pošljete naši najbližji enoti. Denar Vam bomo vrnili takoj.

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa lahko seveda sklenete tudi vsi, ki tega še niste naredili. Nove premije pri Adriaticu so še vedno najugodnejše. Za paket A1-ZVD, s katerim ste zavarovani za vsa doplačila zdravstvenih storitev, znaša mesečna premija (brez dodatnih popustov) 1.104 tolarje. Znesek smo povišali v skladu z rastjo cen zdravstvenih storitev v obdobju julij-december 1992.

Spremembe, ki jih uvaja nova zdravstvena zakonodaja, so velike in zadevajo vse nas. Potreben bo določen čas, da se navadimo nanje. V Adriaticu Vas zato prosimo, da razumete tudi težave, s katerimi se srečujejo delavci v zdravstvenih zavodih in lekarnah. Prepričani smo, da bomo skupaj kmalu presegli začetne zaplete.

Varujte Svoje Zdravje.

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

vse dodatne informacije dobite v adriaticovih poslovnih enotah in pooblaščenih agencijah po vsej sloveniji

TRIMO, industrija montažnih objektov Trebnje, p.o., Prijateljeva 12

razpisuje
javno licitacijo za odpradajo naslednjih osnovnih sredstev in drobnega inventarja:

1. *1 kombi CIMOS C 25 D, letnik 1986, izključna cena 7.900 DEM. Plačljivo v tolarški protivrednosti po tečaju na dan plačila; kupec plača davek na promet proizvodov.

*1 večnamenski viličar IMP-SKIP, tip NV 80, letnik 1985, nosilnost 2 t, poleg vilic se odprada tudi nakladalna lopata kapacitete 2 m³, izključna cena 16.800 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti po tečaju na dan plačila. Kupec plača davek na promet proizvodov.

*1 tovorno vozilo TAM 80 T 3 F, letnik 1985, po izključni ceni 4.500 DEM, plačljivo v tolarški protivrednosti po tečaju na dan plačila; kupec plača davek na promet proizvodov.

2. VARILNI AGREGATI ULJANIK

* 5 kosov tipa KB 575 po izključni ceni 55.000 do 58.000 SIT

* 1 kos tipa SA 500 C po izključni ceni 10.000 SIT za kos

* 3 kose tipa SA 340 C po izključni ceni 15.000 SIT za kos

* 2 kosa tipa KHD 250 po izključni ceni 25.000 SIT za kos

* 1 kos tipa KC 250 po izključni ceni 25.000 SIT

3. VARILNI TRANSFORMATORJI FURLAN

* 2 kosa TO 270 po izključni ceni 15.000 SIT za kos

* 4 kose TO 400 po izključni ceni 18.000 SIT za kos

4. VARILNI TRANSFORMATOR RADE KONČAR

* 1 kos Rade Končar po izključni ceni 15.000 SIT.

V izključni ceni za varilne agregate in varilne transformatorje pod 2., 3. in 4. točko razpisa je že upoštevan davek na promet proizvodov.

Kupuje se po sistemu **ogledano - kupljeno**.

Ogled osnovnih sredstev in inventarja je možen v ponedeljek, 18. januarja 1993, od 12. do 14. ure pri vratarnici II. v TRIMO Trebnje, p.o., Prijateljeva 12. Varščina znaša 10% izključne cene posameznega sredstva in se vplača do začetka licitacije, ki bo istega dne ob 14. uri.

Rok za plačilo in prevzem sredstev je 8 dni po dnevu licitacije, sicer varščina zapade.

Predhodne informacije po tel. (068) 44-321, int. 290 (g. Tratar).

IZIDI BOŽIČNO-NOVOLETNE NAGRADNE IGRE ŠPORTNE HIŠE FORMA BREŽICE

1. NAGRADA: GORSKO KOLO — ROS TOP GUN št. 700
2. NAGRADA: TENIS LOPAR — HEAD GENESIS št. 1775
3. NAGRADA: ŠPORTNI COPATI — NIKE št. 2205

TOLAŽILNE NAGRADE SO OSVOJILE NASLEDNJE ŠTEVILKE:

25 MAJIC — FORMA:	1765, 686, 2217, 1746, 1773, 606, 1770, 635, 1783, 2216, 1722, 1703, 673, 671, 1757, 645, 1710, 608, 1742, 684, 621, 2209, 1762, 679, 687.
10 KOMPLETOV JEANS I.:	1789, 1761, 691, 677, 1785, 1709, 615, 623, 636, 1731.
10 KOMPLETOV JEANS II.:	1782, 1778, 699, 1800, 1719, 1705, 680, 1704, 617.
10 MAJIC ATLET:	626, 641, 646, 656, 644, 1756, 662, 624, 1713, 1759.
10 MAJIC K.R.:	1754, 647, 1768, 640, 614, 2211, 1738, 682, 693, 625.
5 MAJIC D. R.:	1706, 627, 618, 1749, 1701
5 TERMO NOGAVIC:	1771, 1732, 1728, 634, 601.
10 ŠPORTNIH NOGAVIC:	1772, 639, 2214, 611, 2210, 607, 683, 1708, 2215, 1717.
5 PAKETOV ŽOGIC ZA TENIS:	1764, 1737, 688, 2218, 659.
5 PLAGALNIH OČAL:	1758, 633, 1709, 2202, 607.
2 BOB-SANI:	2220 in 632.

A.H.B. AVTO HIŠA BREŽICE d.o.o.

C. bratov Cerjakov 11
88250 Brežice
Telefon: 0608 61-000, 61-633, 61-001
Telefax: 0608 61-634

RENAULT

1. Najugodnejša prodaja vozil na kredit do 4 let. Takojšnja dobava.
2. Razne ugodnosti brez plačila.
3. V račun vzamemo vaše vozilo.
4. Možnost deviznega vplačila.
5. Vleka vozil — dostava vozila na dom.
6. Komisijska prodaja vozil po vaših cenah.
7. Vse vrste avtomehanskih, kleparskih in ličarskih popravil vozil Renault, VW, Audi po konkurenčnih cenah.
8. Ročno pranje in vulkanizerska dela.
9. Pri popravilih nad 10.000 SIT dajemo 5% popusta.
10. Mešanje avtolakov lesonal.

Delovni čas od 7.30 do 16. ure.
Avtosalon do 18. ure.

Novost:
od 19. 12. 1992 dalje v Avto hiši — AVTOSEJEM

KRKA, tovarna zdravil p.o. Novo mesto
Komisija za cenitev in odpradajo

razpisuje
javno licitacijo, na kateri želi odprodati rabljeno hotelsko opremo.

Licitacija bo v Zdravilišču Dolenjske Toplice v ponedeljek, 18. 1. 93, ob 14. uri.

»PODGORJE«, d.d.
TOVARNA POHIŠTVA
ŠENTJERNEJ
Trubarjeva cesta 24

OBJAVLJA ZBIranJE PONUDB

za prodajo dvosobnega stanovanja v Šentjerneju, Kotarjeva cesta 2A, stanov. št. 7, v velikosti 57,41 m².

Začetna cena stanovanja je 3.620.000,00 SIT. Pravico do nakupa imajo vse pravne in fizične osebe. Prodajali bomo na podlagi zbranih pisnih ponudb v zaprtih ovojnicah. Poslane ponudbe bomo obravnavali 8. dan po objavi prodaje v glasilu. Uspeli ponudnik bo s prodajalcem sklenil prodajno pogodbo. Kupec mora plačati kupnino v celoti po podpisu pogodbe. Prometni davek na promet nepremičnin plača kupec. Vsi morebitni kupci naj svoje ponudbe pošljejo na naslov: »PODGORJE«, d.d., TOVARNA POHIŠTVA ŠENTJERNEJ, TRUBARJEVA C. 24, 68310 ŠENTJERNEJ, s pripisom na ovojnici »ZBIranJE PONUDB«.

Dodatne informacije lahko dobite v kadrovski službi »PODGORJE«, d.d., ŠENTJERNEJ, ali po telefonu (068) 42-049.

Sekretariat za družbene dejavnosti občine
Novo mesto

RAZPISUJE
prosto delovno mesto

SVETOVALCA ZA KULTURO IN MLADINO

Poleg z zakonom predpisanih pogojev se za zasedbo tega delovnega mesta zahteva:

- visokošolska izobrazba pravne smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- opravljen strokovni izpit
- znanje uporabe računalnika in aktivno znanje slovenskega jezika

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s polno delovno obveznostjo in štirimesečnim poskusnim delom. Prijave s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema 8 dni po objavi Sekretariata za družbene dejavnosti občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Kandidati naj prijavijo osebni pogled na trenutno stanje kulture v občini Novo mesto in morebitne predloge za spremembe.

O izbiri bomo kandidate obvestili najkasneje v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

DOLENJSKI LIST

NAROČILNICA

Naročam tednik Dolenjski list. Pošljajte mi ga na naslov

Priimek in ime: _____

Ulica in hišna št.: _____

Poštna številka in kraj: _____

Št. osebne izkaznice: _____

KOVINAR NOVO MESTO
Ljubljanska 28
68000 NOVO MESTO

objavlja prosto delovno mesto

KV PLESKAR

Pogoji:
— Vsaj II. stopnja izobrazbe ustrezne smeri
— Najmanj 2 leti del. izkušenj

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi razpisa.
Informacije dobite na sedežu podjetja ali po tel. 22-356.

MELE

ROLETARSTVO • IZDELOVANJE ŽALUZIJ
KOVINSKI PREDMETI

68000 NOVO MESTO • Žabja vas 47 • telefon: (068) 23-673

Se priporočamo!

JUGOTANIN

KEMIČNA INDUSTRIJA p.o.

odkupi les PRAVEGA KOSTANJA

Les odkupujemo direktno ali preko območnih gozdnih gospodarstev in kmetijskih zadrug. Odkupujemo tudi les, ki ga je napadel kostanjev rak, s posekom takih dreves boste postopoma obnovili svoj gozd. V primeru direktne prodaje je netto cena za drva 1.900 SIT/prm, za dolžinski les pa 2.400 SIT/m³. Davek in prevozne stroške plača tovarna. Les vam bomo plačali najkasneje v 30 dneh na vaš žiro račun. Vse druge informacije dobite po telefonu 0608/81-349 oziroma na Hermanovi 1 v Sevnici.

ODSLEJ TUDI OB PONEDELJKIH

BREZPLAČNI MALI OGLASI S A L O M O N O V OGLASNIK

NE ODLAŠAJTE VAŠE MALE OGLASE ODDAJTE ŽE DANES

NOVO MESTO
Muzejska 3, tel.: 068/21-409

trgovsko podjetje

NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

trgovini **elvod** in **emonka**

- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjski aparati
- akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnike
- kava
- čokolade MILKA
- peciva in čaji iz uvoza
- buteljčna vina
- ekspres aparati za kuhanje kave

- svetila SIJAJ HRASTNIK
- 15% popust

Se priporočamo!

UGODNE CENE — PESTRA IZBIRA
tel./fax. (068) 26-071

finet

podjetje za izgradnjo
računalniško podprtih
proizvodnih sistemov

- informacijski inženiring
- računalniške storitve
- strojna oprema
- programska oprema
- grafično oblikovanje

Šempeter 21a
63311 ŠEMPETER

Telefon: 063 - 701 - 225
Telefaks: 063 - 701 - 033

VI NAM — MI VAM

HOTEL DELFIN —
B kat.
iz IZOLE

VABI
TUDI POZIMI

- imamo notranji bazen z morsko vodo 31 °C,
- organiziramo izlete,
- prirejamo zabavne večere za odrasle in otroke,
- plesna glasba 3 x tedensko,
- kozmetični salon,
- frizer
- fotograf
- pizzeria

UPOKOJENCI in OTROCI imajo popuste do 50%
REZERVACIJE IN INFORMACIJE: od 7. do 15. ure, razen sobote in nedelje
— po telefonu 066/63552 ali 63554
— faxu 066/63411

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Oklešen Leopold
K Roku 77
Novo mesto
tel. (068) 26-193
delovni čas: non stop

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogrebne materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojniki
- kompletne storitve pri pogrebi
- storitve v zvezi z upepelitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čeke ali 3 obroke

GRAMA®

GRANIT - MARMOR
GLAVNI TRG 25 SEVNICA
TEL. 0608/81-669

- OBDELAVA, MONTAŽA IN TRGOVINA Z MARMORJI IN GRANITI
- IZVAJANJE KAMNOSEŠKIH DEL V GRADBENIŠTVU
- IZDELAVA STOPNIC, POLIC, MIZ, KUHINJSKIH IN GOSTINSKIH DELOVNIH PULTOV
- IZBIRA 60 RAZLIČNIH VRST GRANITA IN MARMORJA

SEDEŽNA GARNITURA MIRNA

iz umetnega usnja (bordo, svetlo in temno rjava, siva in črna iz naravnega usnja po želji (črno, rjavo) in iz dekorativne tkanine ali tkanega pliša
velika možnost kombinacije elementov

CENA: 59.808,00 SIT

PROIZVODNJA

TOW
TOVARNA OPREME d.d. MIRNA

PRODAJA

SUHA KRAJINA
COMMERCE
DVOR d.o.o., DVOR 53 a, Tel./fax: (068) 87-470
(068) 87-062

RAČUNALNIŠKI INŽENIRING

- finančno-informativni sistem
- materialno poslovanje
- veliko drugih računovodskih programov

ter
prodaja, inštalacije in servisiranje računalniške opreme in
prodaja programskih paketov svetovnih proizvajalcev

(Podrobne informacije
na telefon: (063) 27-217
fax: (063) 28-511
(Zlatko Gruber)

TRIMO, Trebnje, p.o., podjetje z dolgoletno tradicijo na področju razvoja, izdelave in montaže jeklenih konstrukcij, gradbenih plošč in raznih vrst montažnih objektov, objavlja

na podlagi sklepa poslovnega odbora prosta delovna mesta:

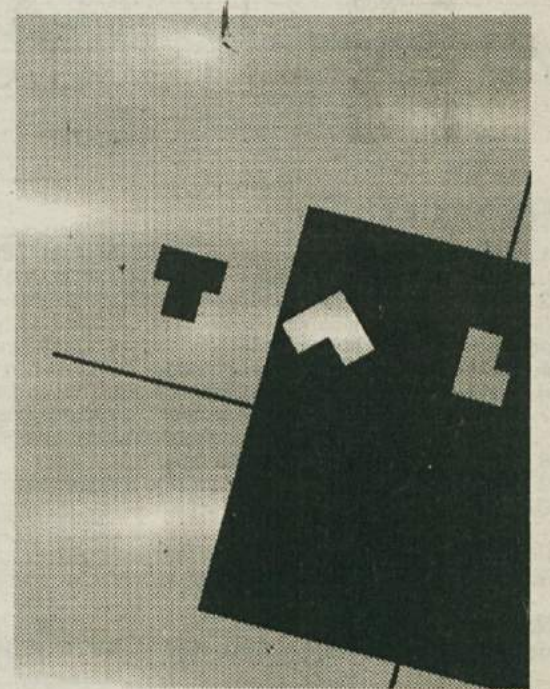
- 1. TEHNOLOGA**
Kandidat mora imeti srednjo ali višjo izobrazbo gradbene smeri.
- 2. MONTERJA OGREVALNIH NAPRAV**
Kandidat mora imeti srednjo strokovno izobrazbo.
- 3. SKLADIŠČNIKA**
Kandidat mora imeti srednjo ali višjo izobrazbo trgovsko-komercialne smeri. Zaželeno je znanje vsaj enega tujega jezika.
- 4. VARNOSTNIKA**
Kandidat mora imeti končano srednjo šolo in znanje tujega jezika.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite ali prinesite osebno v 8 dneh na naš naslov:

TRIMO Trebnje, p.o.
Priateljeva 12
68210 TREBNJE
Informacije lahko dobite osebno ali po telefonu: (068) 44-125, int. 229.

ALUMINIJ SE RODI

Aluminij je zagotovo kovina prihodnosti. Zaradi izjemne lahкости mu pravimo banka energije. Ker je do neskončnosti ponovljiv, mu rečemo zelena kovina. Ne rjavi, zato ohranja trajnost in daje zanesljivost predmetom. Zlahka se uliva in oblikuje, zato privablja nase bogastvo oblik, estetiko in kulturo.

Lahkota prihodnosti

TALUM

STUDIO MARKETING

EKIPA

VSAKO SREDO PRINAŠA OBILICO
ZANIMIVEGA ŠPORTNEGA BRANJA

ZAHVALA

*Zvonovi, zvonite,
domov ga spremite,
gre z dela in truda
Adamov je sin.
(Narodna)*

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

JOŽE BAJUK

iz Drašič 17

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot. Posebna hvala dr. Videtiču in pljučnemu oddelku novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin. Hvala ZB Drašiči in GD Drašiči za lepe poslovilne besede pred domačo hišo in ob odprtem grobu ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste kakorkoli pomagali, iskrena HVALA!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok.
V domu ostala je praznina,
a v naših srcih težka bolečina.*

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, ata in brat

FRANČ LOVŠIN

iz Kota 34, Ribnica

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem za vso pomoč, izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sv. maše in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku. Posebna zahvala velja gasilcem, lovcem, govornikom, pevcem ter dekanu M. Ipavcu in patru V. Pustoslemšku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starca očeta

FRANCA KOŠIRJA

iz Črnomlja

nosilca partizanske spomenice 1941

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vaščanom Rožič Vrha, ki ste nam stali ob strani, darovali cvetje in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Še posebej se zahvaljujemo Zdravstvenemu domu Črnomelj in nevrološkemu oddelku novomeške bolnišnice za skrbno in dolgotrajno zdravljenje, Občinskemu odboru ZZB NOV Črnomelj in Lovski družini Črnomelj za organizacijo pogreba ter lovskega pevskemu zboru in vsem ostalim lovcom za sodelovanje, ISKRI Semič, govornikom za tople in ganljive besede ob slovesu ter predstavnikom gasilskih društev za spremstvo ter godbi na pihala. Darovalcem cvetja in vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje in ga spremili k zadnjemu počitku, še enkrat hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Solze tečejo po licih,
pred nami vedno je tvoj obraz.
Le kaj počnejo tvoje roke,
ki vajene so dela bile?
Ljubezen, delo in trpljenje —*

*bilo tvoje je življenje.
Sedaj, ko tebe, ljubi Stanko,
več med nami ni,
ostala je praznina
in večna bolečina.*

V komaj 22. letu starosti je doletela tragična smrt našega ljubljenega

STANKA BAŠLJA

iz Dolenjega Kamenja 14

Ob kruti resnici, da smo te za vedno izgubili, se moramo zahvaliti vsem, ki so nam v tako težkih trenutkih stali ob strani, nudili vso pomoč, ki smo jo potrebovali. Posebna hvala kolektivu KOVINAR, družini Andrušičen, mladincem Kamenja za poslovilne besede in gospodu župniku za lep obred.

Žalujoci: mama, ati, sestre Damjana in Mojca z družino

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

ANTON JELENIČ

Brezova Reber 1

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje, sveče ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se gasilskemu društvu Štrekljevec, Iskri Semič, pevkam, gospodu kaplanu za opravljen obred ter govorniku za ganljive poslovilne besede.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi brat in stric

FRANČ HROVAT

iz Rajnovšč 3

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, dobrim vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in ga spremili na zadnji poti. Hvala Komunalni Novo mesto, gasilskemu društvu Stranska vas in Lakovnice, pevcem iz Šmihela za zapete žalostinke ob odprtem grobu. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast, stric in svak

FRANČ KALČIČ

iz Gotne vasi 3, Novo mesto

Iskreno in iz srca se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, vaščanom, prijateljem, delavcem in sodelavcem kolektiva PODGORJE Sentjerne in računovodstva REVOZA za izrečena sožalja, podarjene vence, cvetje, sveče, za darovane sv. maše in vsestransko nudeno pomoč. Lepo se zahvaljujemo tudi patru Petru za opravljen slovo od doma in pogrebni obred, patru Luki za obiske v bolnici in na domu in g. Milki za poslovilne besede. Vsem, ki ste se poslovili od pokojnega in ga pospremili na zadnji poti, najlepša hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Kako boli, ko naš dom je prazen
in naše drage mame ni.
Trpljenje, bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.
Spomini nate, draga mama, pa še živijo
in solze naše zdaj tvoj grob rosijo.*

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, teta, babica, prababica in sestra

ANTONIJA WEISS

rojena Zoran

iz Radovlje 31

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali sveče in sv. maše in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala sosedki Tončki Klemenčič za nesebično pomoč, gospodu župniku za slovo od mame in lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

10. decembra 1992 je v 85. letu starosti umrla draga mama, stara mama in tašča

MARGARETA MIHELIČ

roj. Volf

s Stražnjega Vrha 31 pri Črnomlju

Vsem, ki ste darovali cvetje in vence ter pokojno pospremili na njeni zadnji poti, iskrena hvala. Posebej se zahvaljujemo negovalnemu osebjem Doma starejših občanov Črnomelj za potrpežljivo oskrbo, Golubičevim, Jelenovim, Mušičevim in Gašperičevim za nesebično pomoč, delavcem območnega štaba TO Črnomelj in komisiji za vprašanja borcev NOV Črnomelj za denarno pomoč, podjetju Pogrebne storitve Hiti pa za izvrstno opravljen pogreb.

Žalujoci: sinova Anton in Alojz z družinama

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je po hudi in dolgotrajni bolezni za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

MARIJA LUKEK

iz Šentruperta

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sosedom Brcarjevim, sodelavcem Trima, pevcem iz Šentruperta. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Humarju in sestri Sonji za lajšanje bolečin, sestram usmiljenkam ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je zapustila naša draga sestra, svakinja in teta

ROZALIJA KASTREVC

iz Muhaberja

Zahvaljujemo se osebju Doma starejših občanov za skrbno nego vsa leta njene bolezn. Hvala tudi Pepci Redek za vse, kar je storila za pokojno, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste pokojno pospremili k zadnjemu počitku. Iskrena hvala g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Če bi koga solza obudila,
ne bi tebe, dragi Roman,
zemlja krila.*

Našega dragega

ROMANA RATAJCA

ni več.

V globoki bolečini se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli sožalje, se poslovili od njega in ga pospremili s cvetjem. Posebej hvala kolektivu-ma Lahod, tovarne Temenica Trebnje, in Novoteks, sorodnikom, prijateljem in sosedom, Gasilskemu društvu Lukovek, pevskemu zboru in g. župniku.

Žalujoci: mama Vera, ata Polde in sestra Majda
Češnjevček, 11.1.1993

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ob izgubi našega dragega

MARTINA PAVLINA

s Prisojne poti 4 a

sočustvovali z nami. Posebna hvala osebju Splošne bolnišnice Novo mesto in dr. Tonetu Starcu ter dr. Janezu Kramarju. Zahvaljujemo se tudi sosedom Wachterjevim, Občinskemu odboru ZB Novo mesto in Odboru Gorjanskega bataljona, posebej g. Ferbežarjevi, g. Jožetu Penci za iskrene in občutene besede ob odprtem grobu ter Šentjernejskemu oktetu.

Žalujoci: vsi njegovi

Novo mesto, 11.1.1993

tedenski koledar

Četrtek, 14. januarja - Srečko Petek, 15. januarja - Pavel Sobota, 16. januarja - Marko Nedelja, 17. januarja - Anton Ponedeljek, 18. januarja - Marjetka Tork, 19. januarja - Marin Sreda, 20. januarja - Boštjan

LUNINE MENE
 15. januarja ob 5.16 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 14. in 15.1. (ob 20.

uri) ameriški kriminalni film Golo kosilo, 16. in 17.1. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Kosce.

ČRNOMELJ: 15.1. (ob 19. uri) in 17.1. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Osumljenka.

KRŠKO: 15. in 17.1. (ob 18. uri) ameriška kriminalna komedija Dobro policaj, 16.1. (ob 19. uri) promocijski koncert.

NOVO MESTO: Od 14. do 18.1. (ob 16., 18. in 20. uri) Osmi potnik 3.

TRAKTOR IMT 549, dobro ohranjen, prodam. ☎ (0608)75-575, ob delavnih dopoldne. 80

PUHALNIK za seno in nahrbtno motorno škopolnico ugodno prodam. ☎ (068)58-589. 81

REZERVNE DELE za traktor Zetor ugodno prodam. ☎ (061)770-162. 90

TRAKTOR IMT 539, star eno leto, in nova garažna vrata prodam 10 % ceneje. ☎ 45-101. 106

TRAKTORSKO prikolico (kiper, zračne zavore, enojna kolesa), staro dve leti, zelo malo rabljeno, ugodno prodam. Cena 130.000 SIT. ☎ (068)49-493. 123

čestitke

JOŽETU MIHALIČU iz Velikih Brusnic 18 želi za 88. rojstni dan vse najboljše snaha Pepca. 138

kmetijski stroji

ZETOR 6245 in 5211 prodam. ☎ 45-110. 75

RABLJENO MOTORNO ŠKROPILNICO Stihl in pomični 10- colski Oltov plug prodam. ☎ (0608)60-202. 79

Dolenjska banka d.d. Novo mesto

KAM PO NAKUPIH S PLAČILNO KARTICO ACTIVA?

Plačilna kartica Activa je namenjena imetnikom tekočih računov za sodobnejše in enostavnejše plačevanje blaga in storitev. S plačilno kartico Activa lahko plačujete blago in storitve na vseh prodajnih mestih, označenih z nalepkami Activa. Teh je v Sloveniji že preko 2.000, samo na področju Dolenjske in Bele krajine pa preko 200. Trenutno lahko s plačilno kartico Activa nakupujete ali plačujete storitve v naslednjih trgovinskih in storitvenih organizacijah:

- DOLENJKA** Novo mesto
- MERCATOR STANDARD** Novo mesto
- MERCATOR KZ KRKA** Novo mesto
- NOVOTEHNA** Novo mesto
- STANDARD KONFEKCIJA** Novo mesto
- NOVOTEKS** Novo mesto
- LABOD** Novo mesto
- Zavarovalnica TIJA** Novo mesto
- KRKA ZDRAVILIŠČA** Novo mesto
- EMONA OBALA** Koper
- ELEKTROTEHNA** Ljubljana
- ASTRA** Ljubljana
- TERMOTEHNIKA** Novo mesto
- PCK** Srebrnice
- Trgovina **ELBA** Novo mesto
- Trgovina **KERAMETAL** Novo mesto
- Salon pohištva K CENTER** Novo mesto
- DINO Diskont** Novo mesto
- Trgovina **BRCAR** Novo mesto
- Trgovina **MAK** Novo mesto
- Prodajalna **ZLATARNE CELJE** N. mesto
- Boutique **RAHELA** Novo mesto
- Urarstvo **BUDNA** Novo mesto
- Optika **WACHTER** Novo mesto
- GG CVETLIČARNA** Novo mesto
- Gostišče **BREG** Novo mesto
- Gostišče **NA TRGU** Novo mesto
- Trgovina **KRISTAL** Smarješke Toplice

- Gostilna **VOVKO** Ratež
- Trgovina **ROSA** Straža
- SUHA KRAJINA COMMERCE** Dvor
- MERCATOR KZ Črnomelj**
- BGP Beograd** Črnomelj
- Trgovina **VISION** Črnomelj
- Trgovina **FLORA** Črnomelj
- Trgovina **KRAJČAR** Črnomelj
- Trgovina **VAKO** Črnomelj
- Trgovina **WIK** Črnomelj
- Trgovina **INFOTEHNA** Črnomelj
- Trgovina **PINKY** Črnomelj
- Boutique **BAZAR** Črnomelj
- Trgovina **PANDA** Črnomelj
- Trgovina **LIPA** Dragatuš
- Trgovina **RIINA** Dragatuš
- Trgovina **TIPLJES** Semič
- Trgovina **KASČA** Semič
- Trgovina **JELKA** Vinica
- MERCATOR STP** Metlika
- MERCATOR KZ** Metlika
- Trgovina **BREZA** Metlika
- Trgovina **SHOP** Metlika
- Market **HUMLJAN** Metlika
- MERCATOR GRADIŠČE** Trebnje
- MERCATOR KZ** Trebnje

S plačevanjem s plačilno kartico ACTIVA si zagotovite, da se račun za kupljeno blago ali opravljene storitve poravnava le trikrat mesečno, in sicer 8., 18. in 28. v mesecu, poleg tega pa vam je kartica v pomoč tudi pri nepredvidenih izdatkih, saj lahko kot imetnik kartice zaprosite za povišano prekoračitev sredstev na tekočem računu.

Če se želite pridružiti mnogim, katerim je plačilna kartica ACTIVA že postala nepogrešljiv pripomoček za enostavnejše in sodobnejše poslovanje, se oglasite v vaši matični enoti banke in izpolnite prošnjo za izdajo kartice. Poskrbeli bomo, da boste v najkrajšem času ugotovili, da je ACTIVA prava poslovna odločitev!

TURISTIČNO ZAVAROVANJE

S sklenitvijo paketnega zavarovanja vam zavarovalnica brezplačno poklanja turistično zavarovanje za brezskrbno in varno potovanje.

ZA MIREN ZAČETEK POTI — ZAVAROVANJE, KI POTUJE Z VAMI

Najprej zavarujte sebe in svoje družinske člane. Na potovanju lahko zbolite ali se drugače poškodujete. Zavarovalnica vam povrne stroške zdravljenja, v primeru trajnih posledic invalidnosti, v primeru nezgodne smrti stroške prevoza do doma in še zavarovalno vsoto za nezgodno smrt. Potem velja zavarovati vse, kar nosite s seboj (prtljaga, denar, nakit, vrednostni papirji). Lahko se zgodi, da bodo drugi zahtevali povrnitev škode, ki ste jo storili vi. Odškodninske zahtevke odstopite zavarovalnici in ta bo drugim osebam povrnila škodo. Če boste potovanje prekinili ali ga zaradi bolezni podaljšali, vam zavarovalnica povrne tudi tako nastale stroške. Kaj pa avtomobil? Dobil boste povrnjeno škodo za ukradeno vozilo, vse stroške reševanja in stroške za uporabo nadomestnega vozila — vse v okviru zavarovalnih vsot.

KJE SE ZAVARUJEMO?

Preden odidete na pot, stopite do Zavarovalnice Triglav ali do vašega zavarovalnega zastopnika. Kot že rečeno — turistično zavarovanje dobite brezplačno ob sklenitvi paketnega zavarovanja, kjer boste natančno izvedeli tudi za zavarovalne vsote, do katerih zavarovalnica povrne škodo, kot tudi za znesek zavarovalne premije ter čas trajanja zavarovanja.

VARNO POTOVANJE JE PRIJETNO POTOVANJE!

ZAVAROVALNICA TRIGLAV D. D. — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

ENOBRAZDNI PLUG Batunje in traktorske verige prodam. Informacije na ☎ (068)43-646. 133

KOSILNICO GORENJE Muta in traktorsko prikolico prodam. ☎ (0608) 43-264. 151

kupim

VEČJO KOLIČINO hlodovine zelenega in rdečega bora ter hlodovino ostalega mehkega lesa kupimo. ☎ (068)57-137, od 7. do 14. ure. 71

motorna vozila

ODKUPIM karambolirano vozilo. Plačilo takoj v DEM. ☎ (061)218-941. 86

126 P, letnik 1985, v okvari, prodam. ☎ 73-104. 91

JUGO 45, 11/89, prodam. ☎ (068)85-870. 92

Z 101 GTL, letnik 1986, ugodno prodam. ☎ (0608)67-008. 103

GOLF, letnik 1987, prodam. ☎ 76-183, po 15. uri. 108

126, letnik 1979, registriran do 7/93, prodam. ☎ 42-893. 109

MAZDO 323 GLX SEDAN, staro 2 leti in pol, prodam. Jože Bevc, Dol. Dobrava 10, Trebnje. 112

OLDCIT, star eno leto (10.000 km), dodatno urejen, brezhiben in z dodatno notranjo opremo, registriran do septembra 93, prodam za 5000 DEM. ☎ 24-195. 115

OLTCIT CLUB, karamboliran, nevzen, 9/91, prodam. Mausar, Rumanja vas. ☎ 85-444. 118

R 4, letnik 1986, registriran za celo leto, prodam. Simc, Pristava 6, Novo mesto. 119

JUGO, letnik 1986, in Z 101, letnik 1982, prodam. ☎ (0608)62-043. 120

R 4 GTL, 24.000 km, in jugo 45 L, letnik 1986, 66.000 km, prvi lastnik, prodam ali zamenjam. ☎ (068)25-526. 122

OPEL KADETT CITY, letnik 1978, registriran do 6/93, prodam. Vodnik, Volčičeva 19, Novo mesto. 124

R5, letnik 91, črne barve, prodam. ☎ 85-650 ali 85-623. 124

Prodaja novih in rabljenih vozil, komisijska prodaja

- krediti • leasing • dobava takoj

PRODAJA VOZIL ZNAMKE: FIAT, OPEL, RENAULT in CITROEN

tel. fax: 068/ 23-902
 Del. čas 8 — 12
 15 — 17. ure

zavarovalnica triglav d.d. poslovna enota Novo mesto

ŽALUZIJE - ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 156

VALILNICA KUHELJ, Šmarje 9, 68310 Šentjernej tel. (068) 42-524

Sprejemamo naročila za enodnevne bele in rjave piščance, enomesečne bele piščance in šesttedenske jarkice. Se priporočamo!

MINOLTA išče prodajne agente (tudi honorarno) za območje cele Slovenije.

MINOLTA
 Ptujška 19, Ljubljana
 Tel. 061/349 296

VALILNICA HUMEK. Sprejemamo naročila za enodnevne piščance, bele težke, rjave nesnice. Inf. po telefonu (068) 24-496 ali na naslov: Valilnica HUMEK, Irča vas 18, Novo mesto. (P3-81MO)

VIDEO-RADJO-TV SERVIS ROŽIČ
 Pod Trško goro 45
 (068) 21-229

Prodaja **VRHUNSKIH TV**, videorecorderjev, Hi-Fi aparatov **Schneider**. Opravljamo tudi njihov servis in servis vseh drugih vrst TV, video, Hi-Fi aparatov. Prodajamo tudi satelitske in širokopasovne antene. Obiščite nas!

Zasebna zobozdravstvena ordinacija

Dr. Sinisa Kulasević

Šentrupert 124

Delovni čas: vsak dan od 8.30 do 12. in od 15. do 18.30

Naročila in informacije: tel. (068)40-071 47-641

TONSON d.o.o.

vpisuje v:
 — tečaj oblikovanja keramike za odrasle
 — tečaj slovenskega jezika za tujece
 — tečaj angleškega jezika za predšolske otroke
 — nadaljevalni tečaj angleškega jezika za odrasle — 2. stopnja

Tečaji bodo potekali na OŠ Grm v Novem mestu, s pričetkom predvidoma 3. februarja. Inf. vsak dan po tel. (068) 85-882

Odkupujemo žagan les: smreka, bor, bukev, hrast, jesen, hlodovino vseh vrst ter elemente. Informacije na tel. (064) 622-481

Modno šiviljstvo OBRADOVIČ ANICA
 Soteska št. 8, p. Straža
 tel. (068) 65-474

Izdelujem po meri vsa ženska oblačila in se priporočam!

Podjetje za turizem potrebuje svetlovalce in prevajalce za delo v Novem mestu v večernih urah in ob koncu tedna. Če ste komunikativni in vas veseli delo z ljudmi, pokličite na tel.: (066) 38-357 (od 9.00 — 17.00)

Butik (25 m²), popolnoma opremljen, v strogem centru Krškega, oddam v najem. Tel. (0608) 32-139

INTERMARC MARKET - EXPORT
 Trgovina na debelo in drobno
 tel./fax 068-24-663
 Zagrebška cesta 21
 Novo mesto - Slovenija

Novoletna razprodaja BCS kosilnic — razstavnih exponati 30% ceneje:

- 622 Diesel 6.920 DEM
- 622 B/P 6.200 DEM
- 602 Diesel 4.400 DEM
- 602 B 3.200 DEM
- mini padana 2.700 DEM
- 6800 IMT 539 11.700 DEM

rezervni deli in motorji ACME:
 AL 480 11.500 DEM
 ALN 330 1.100 DEM

Na zalogi imamo tudi:
 koruzo 16,50 SIT za kg
 oves 15,80 SIT za kg
 ječmen 16,50 SIT za kg
 umetna gnojila
 NPK 15x15x15 po 998 SIT

MEDIC
 servis-prodaja-najem fotokopirnih strojev kopiranje načrtov fotokopiranje do formata A0 fotokopiranje Na lazu 36 68000 Novo mesto tel/fax 25-835 **Canon**

Poslovni prostor (30 m²), primeren za menjalnico, trgovino itd., v centru Krškega, oddam v najem. Tel. (0608) 32-139.

V centru Novega mesta oddam v najem lokal za storitveno ali trgovsko dejavnost (35 m²). Tel. (068) 73-583

PRODAJ vžigalnice po ceni 30 SIT brez tiska, s tiskom 42 SIT. ☎ 068/23-585.

preklICI

MIRAN BOŽIČ, Šmihel 48, Novo mesto, opozarjam Janeza Keka ml., naj preneha motiti posest sam ali v družbi svojih prijateljev na mojem domu v Šmihelu 48, Novo mesto. Prepovedujem mu vsak dostop na moje dvorišče. Če tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. 128

posest

8 A VINOGRADA v Srednjem Grčevju 27 ugodno prodam. ☎ (064)217-596. 73

VINOGRAD, 14 a, v Okroglih pri Šentrupertu, elektrika na parceli, dostop nad in pod vinogradom, prodam. Ivan Vavtar, Šentrupert 53, ☎ (068)40-358. 87

LERAN Novo mesto d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

POSREDUJEMO pri nakupu in prodaji nepremičnin, ocenjujemo, svetujemo

☎ (068) 22-282 od 8. do 19. ure (061) 714-450 od 16. do 19. ure

ZIDANICO in vinograd ob cesti pri Vidošičih prodam. ☎ 59-181, od 13. do 14. ure. 95

ENONADSTROPNO stanovanjsko hišo, 276 m², z dvoriščem in vrtom cca 840 m², komunalno opremljeno, v Sevnici, prodam. Objekt je glede na lokacijo in konstrukcijo prilično primeren za poslovno dejavnost. Podrobnejše informacije na ☎ (063)815-044, v soboto in nedeljo pa na ☎ (063)814-751. 101

Prodajam zidanico z vinogradom na Hrastu. Tel. 50-316

STARA HIŠA in gospodarsko poslopje z večjim vrtom v trškem jedru, blizu

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. **UREDNIŠTVO:** Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Jožica Dornič, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovšek-Sveta, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge) in Pavel Perc.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 80 tolarjev; naročnina za 1. trimesečje 990 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 1.980 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.400 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 2.800 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 1.600 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 90 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068) 23-606, 24-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 23-610; mali oglasi in zahvale 24-006; telefaks 24-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p. o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

**SERVIS
GOSPODINJSKIH
APARATOV
HLADILNIH
NAPRAV**

Robert Papež
Grajska 17
68340 Črnomelj
tel.: (068) 52-343

glavne ceste v Brestanici, ugodno naprodaj. Informacije v večernih urah na (063)35-141. 116

HIŠO Z VRTOM, telefonom in centralno v Metliki, v bližini mejnega prehoda, ugodno prodam. (068) 58-289. 125

KMETIJSKO POVRŠINO, 1 ha 18 a, prodam. Cena po dogovoru. Jordan, Malence 9, Kostanjevica. 136

prodam

PRAŠICE, 100 - 140 kg težke, po 200 SIT kilogram, prodam. (062)708-088. 82

HIDRAVLICNI STROJ za krivljenje cevi prodam. (068) 76-294. 93

PANCERJE, malo rabljene, št 34 in 36, ugodno prodam. (068) 25-986. 96

KORUZO v zrnu prodam. (068)73-057. 98

MLADO KRAVO, 8 mesecev brejo, prodam. Gril, Vel. Rigelj 3, Dolenjske Toplice. (068) 65-025. 104

PRODAM KRAVO, telila bo v februarju. Čepin, Gor. vas 2, Mokronog. 105

SAMSUNG monokromatski monitor, star eno leto, ugodno prodam. Prodajni računalnik Commodore 64 z adapterjem in vsemi priključki. (068) 24-195. 114

PRODAMO cisterno, 30 m³, dvo-plaščno, primerno za skladiščenje naftnih derivatov. Informacije na (0608)31-404. 117

OVERLOOK PFAFF in SINGER entlarici, novi, nerabljeni, z garancijo, ugodno prodam. (064)215-650. 132

LUKSUZNE VPREŽNE SANI, obnove (z turizem), ter novo mizo in dve klopi (smreka) prodam. (068) 43-618. 137

KVALITETNI SEMENSKI KROMPIR jerla, pentland in dezire prodam. Na zalogi tudi jedilni dezire. (064)422-739. 139

NOV KONČARJEV štedilnik (2 plin, 2 električni) prodam. (068) 22-489. 141

OTROŠKE SMUČKE, 120 cm, z vezmi in palicami, rabljene, ugodno prodam. (068)25-986. 145

TELIČKE IN BIKCE, 250 - 300 kg, breje krave (frizijke), samonakladalno prikolic (25 m³) in pajka (4,20 m), prodam. (068) 78-036. 147

UMETNO GNOJILO MPK 3 x 15 ugodno prodam. Možna dostava na dom. (068)78-098. 152

razno

70 M² skladiščnega prostora v Novem mestu oddam. (068)24-798. 83

TELSAT D.O.O., CPB 13, Brestanica. UGODNO! Na zalogi več sistemov stereo satelitskih anten. (0608)70-465, od 9. do 16. ure. 85

TRGOVSKI LOKAL na prometnem kraju v Smolenji vasi 10 dajemo najugodnejšemu najemjemalcu v najem. Informacije vsak dan do 12. ure dalje na (0608)321-191. 100

LOKAL, primeren za boutique, v centru Novega mesta prodam. (068) 27-125. 127

PREVAJAM SPLOŠNO in strokovno literaturo iz nemškega v slovenski jezik in obratno. (068)85-147, od 15.30 ure dalje. 135

NUJNO PRODAM poslovni prostor v centru Trebnjega, (35 m²). Prostor so primerni za pisarne. (068) 47-220. 160

službo dobi

TRI NATAKARICE dobijo delo v baru v Novem mestu. (068)25-658. 72

NUJNO IŠČEM PEVCA narodnozabavne glasbe, po možnosti kitarista za igranje v triu, s takojšnjim nastopom. Zvočne Uherne, Dobrava 85, Otočec. 74

IŠČEM akviziterja za prodajo oblačil. (068) 85-392.

POŠTENO ŽENSKO, ki nima obveznosti in bi bila pripravljena pomagati invalidinji, sprejemno. Ostale informacije na (068)76-297. 77

TRGOVSKE POTNIKE za sindikalno prodajo tekstila po podjetjih iščemo. (068)24-781, Robert. 89

DRUŽINA IŠČE mlajše dekle ali žensko za pomoč v gospodinjstvu 5-krat tedensko. Prenočevanje, hrana in ostalo zagotovljeno. Plačilo za opravljeno delo po dogovoru. Preizkusna doba od enega do treh mesecev. Kratke pisne ponudbe pošljite pod šifro: »NUJNO«. 97

STE V FINANČNI STISKI? Priključite se uspešni skupini potnikov na terenu! Pogoji osebni avto. Kličite po 15. uri na (068) 23-977 v četrtek in petek. 99

VSEM AKVIZITERJEM nudimo - 30 odstotno provizijo za delo na terenu. Informacije na (068)26-343. 110

ZAVAROVALNICA ADRIATIC potrebuje večje število zastopnikov. Prednost imajo kandidati z najmanj srednješolsko izobrazbo in starostjo nad 25 let. Zaželeni so kandidati z območja Šentjerneja, Žužemberka in Trebnjega. Informacije na (068)26-741. 121

FANTA ALI DEKLE za delo v streljahu tako redno ali honorarno zaposlimo. Pizzerija Šentpeter. (068) 85-108. 131

MACO CONSULTING ANTRAD, d.o.o., Maribor vabi k sodelovanju pri dinamični trgovski dejavnosti na širšem območju Dolenjske. Pokličite na (068)21-046, vsak dan med 17. in 18. uro. 146

VISOK HONORAR nudim komunikativnim osebam z lastnim prevozom. (068) 23-640. 154

VARSTVO za dveletno deklico v popoldanskem času v Novem mestu iščemo. (068) 20-340. 157

SIMPATIČNA DEKLETA za delo za šankom redno ali honorarno zaposlimo. (068) 22-366. 157

KUHARICE za peko pizz zaposlimo. (068) 22-366. 158

FANTE IN DEKLETA z lastnim prevozom, po možnosti z R 4, za dostavo pizz, iščemo. (068) 22-366. 159

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddam. (068)23-597. 94

STANOVANJE, 51 m², v Trebnjem prodam. (068) 45-259. 94

NAJEMEM STANOVANJE v Sevnici ali okolici. (0608)82-832. 102

V BREŽICAH, bližina Terme Čatež, prodam dvosobno komfortno stanovanje. (068)21-826 int. 1551 (Tihomir). 111

V NOvem MESTU NAJEMEM neopremljeno garsonjero ali enosobno stanovanje. Možnost predplačila. (068) 25-220. 111

STANOVANJE na Mirni, 67 m², s centralno kurjavo in telefonom, ugodno prodam. (061)371-534. 126

STANOVANJE kupim ali vzamem v najem. (068) 43-748. 129

DVOSOBNO STANOVANJE v Krškem ugodno prodam. (0608)33-702. 150

AGRO d.o.o.

Prodajalna SEJALEC

Cesta k. Staneta 3, Novo mesto

Nudimo vam:

- vsa vrtna semena - domača in uvožena iz Italije
- BIKOLENDAR - setveni
- semensko koruzo PIONEER
- vse tipe motornih žag ALPINA, TOMOS-HUSQUARNA, STIHL
- nahrbtnne kosilnice ALPINA po starih cenah
- motorne škroplilnice STIHL, SUPRA
- velika izbira trtnih in sadjarskih škarij
- cisterne za vino
- vsa zaščitna sredstva za varstvo rastlin

Tel. (068) 24-132

DOLENJSKI LIST

Vaš četrtkov prijatelj

OSMRNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 58. letu starosti zapustil naš upokojeni sodelavec

ALOJZ POVŠE

voznik na sektorju VVC Novo mesto

Od njega smo se poslovili v soboto, 2. januarja, na pokopališču v Ločni. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

V SPOMIN

Nihče ne ve, kako boli, ko tebe, dragi mož in oče, več med nami ni.

13. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in praded

ANTON JAKŠE

iz Orehovice pri Šentjerneju

Vsem, ki se ga spominjate, prinašate svečke in cvetje na njegov prerani grob, iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča in teta

MARIJA ŠURLA

iz Vinje vasi

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in pokojno spremlili na zadnji poti. Posebna zahvala vaščanom za pomoč, delavcem upravnih organov občine in Iskre Tenel, osebju Pljučnega oddelka novomeške bolnišnice za zdravljenje ter g. župniku za opravljen obred. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, tašče, babice, prababice, sestre in tete

IVANKE ŠEKORANJA

rojene URŠIČ

iz Dramlje 4 na Bizeljskem

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, podarili cvetje in vence in nam stali ob strani v težkih trenutkih. Posebej hvala g. Roku Kržanu, g. Francu Kajsu, g. župniku, osebju bolnišnice Brežice za lajšanje bolečin, pevcem, osebju gostilne Šekoranja, podjetju MKG PE Mesarija Koevje ter sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem. Še enkrat iskrena hvala vsem.

Žalujoci: sin Joško, hčerke Ivanka, Veronika in Mimica z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in oče

FRANC PIRC

iz Velike vasi 13

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom Velike vasi in Gorenje vasi ter delavcem Novolesa KANU Veliki Podlog in Transporta Krško za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter svete maše. Posebno zahvalo izrekamo GD Velika vas - Gorenja vas, gospodu župniku in g. kaplanu za opravljeno molitev in pogrebni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Žalujoci: žena Slavica, sin Franci in hčerka Stanka z možem Janijem

V SPOMIN

Na tvojem grobu cvetje klije, prezgodaj tebe zemlja krije.

15. januarja mineva žalostno leto, odkar nas je nenadoma, a za vedno zapustil naš dragi

TONE GODINA

Orehovica 30, Šentjernej

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate svečke na njegovem preranem grobu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustila

PAVLA KAVŠEK

rojena Zupančič
z Malega Kala 10

Ob težki izgubi drage žene, mame in stare mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in izrazili sožalje. Posebna hvala sosedom za nudeno pomoč, podjetjem SZ - sekcija za vleko vlakov, Novoteks, d.d., Tkanina za darovano cvetje in izraženo sožalje. Najlepša hvala gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 82. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

NEŽA MRAVINC

s Cerkvišč 6

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za pomoč in izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Dolenjke, Stanetovim sodelavcem in sosedom iz Loke pri Črnomlju za vence, pevkam iz Podzemlja in gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: sinovi z družinami

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje, tvoje je bilo življenje.

V 81. letu nas je po hudi in težki bolezni zapustila naša dobra mama, stara mama in prababica

MARTINA ŽUŽEK

rojena Kirar

iz Brezovice 11 pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, svete maše, izrečeno sožalje ter vsem, ki ste se od nje poslovili in jo spremlili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku, pevcem s Trebelnega ter gospodu Tonetu Zidarju za lepe poslovilne besede.

Vsi njeni
Mokronog, 4. januarja 1993

ZAHVALA

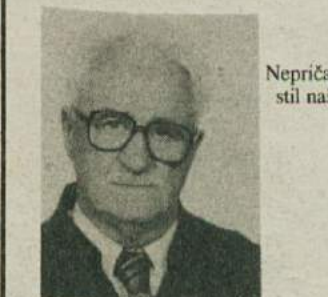
V 66. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ate, stari ate, brat, svak, stric, bratranec in boter

KAREL - DRAGO VENE

Podlipa 12 pri Raki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje, denar in sv. maše ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen obred in godbi podjetja Videm za zaigrane žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 76. letu starosti zapustil naš ljubljeni, skrbni mož, ati in dedek

MILAN PALČIČ

upokojeni sofer ZD Črnomelj

Iskrena hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in se v tako velikem številu udeležili in poslovili od našega dragega moža, atka in dedija. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

Črnomelj, Novo mesto, Nova Gorica

Drago Perc

dobro šola. "Pri tem športu moraš biti miren in zbran. Nekoč sem na tekmovalni v Nemčiji pozabil dati v raketo vato za zaščito padala (zdaj uporabljamo za to že aluminijaste obročke), in namesto da bi zmagal, sem bil le četrti. Natančen moraš biti pri zlaganju padala, sicer ga sploh ne spraviš v raketo," pravi Drago. Takšnih in podobnih spodbujanj je bilo v njegovi tekmovalni karieri bolj malo, zato je dosegel več vrhunskih rezultatov. Drago je pravzaprav še najbolj zagrenjen, ker zdaj pozimi, ko bi moral najbolj razvijati nove modele za letošnje tekmovalno sezono, ni denarja za uvožene in domače materiale. Zase bi potreboval vsaj okrog 4.000 mark, če naj bi ostal med najboljšimi raketnimi modelarji, za podmladek v ARK Vega, ki ga vodi 4 leta, pa vsaj še 2.000 mark. Na sevniški občini so mu najvišji funkcionarji ob sprejemu po vrnitvi iz ZDA obljubljali pomoč pri iskanju sponzorjev in ustreznega prostora za klub, ki se je že petkrat selil in pozimi v njem ni moč delati, ker ni ogrevan, toda zaenkrat se še ni nič premaknilo. Tudi sevniška športna zveza nima posluha, medtem ko se Perčević kolegi v slovenski reprezentanci iz Ljubljane in Logatca pohvalijo s tovrstno pomočjo. Drago je za odhod v ZDA sicer dobil nekaj pomoči raznih podjetij in obrtnikov, a je moral še zmeraj iz svojega žepa postigrati vse svoje prihranke, to je 1.100 mark. Kot vrhunski športnik redno študira. In kakorkoli že mu je bilo prijetno pri srcu, da se je slovenski predsednik Milan Kučan po podelitvi občinskega priznanja na Bučki za osvoboditvo lovoriko svetovnega prvaka pogovarjal prav z njim in se je s predsednikom srečal spet med nedavnim sprejemom najboljših slovenskih športnikov, si želi bolj kot spodbudnih besed, da bi zavel toplejši veter za raketno modelarstvo, da bodo razmere za delo vsaj približno take kot pri konkurenci. P. P.

V sevniških kronikah bo 16. september 1992 ostal zapisan z velikimi črkami, kajti ne zgodi se pogosto, da bi tako majhen kraj, kot je Sevnica, dobil svetovnega prvaka. Tedaj je namreč 25-letni študent informatike v 4. letniku Ekonomsko-poslovne fakultete v Mariboru, Drago Perc, postal na Floridi v ZDA svetovni prvak v raketnem modelarstvu. Slovenski izseljenci so bili ponosni, ker je na svetovnem prvenstvu v raketnem modelarstvu v Melbourneu, kraju v sosesčini osrednjega ameriškega raketnega izstrelišča Cape Canaveral, na najvišjem jamboru zavrhrala slovenska zastava in ker so lahko ob podelitvi zlate kolajne mlademu Sevnčanu s solzami v očeh poslušali Zdravljico. Naši rojaki so kar tekmovali, kdo bo bolj gostoljuben, Percu so navezali več stikov z novinarji. Tem je Drago moral več kot o športu pojasnjevati, kaj se dogaja v gospodarstvu in politiki naše mlade države.

Takrat se je Dragu pred očmi s filmsko naglico odvrtil čas, ko ga je prevzel zvok motorja, vonj po smodniku in eleganten let rakete. Hotel je po stopinjah svojih starejših sosedov Bojana, Mirana, Robija in Milana, a je kar kakšni dve leti moledeval in prepričeval mamo, da ga je naposled le pustila na sevniški grad, kjer je imel tedaj prostor astronomično-raketni klub (ARK) Vega. Že s prvo raketo, ki jo je Drago izdelal, je odšel na tekmovalje. A glej ga šmenta, bil je diskvalificiran, ker je uporabil napačen motor. Bil je nekoliko poparjen, bila pa je to

Prva nagrada je ostala v Novem mestu

Dobitniki nagrad noveletne nagradne križanke Dolenjskega lista

NOVO MESTO - Tokratna noveletna nagradna križanka je bila očitno kar težka, saj je uredništvo pravočasno dobilo le 420 rešitev, kar je manj kot leto dni poprej. Zreb je izbral naslednje dobitnike nagrad:

Prvo nagrado - 15.000 tolarjev bo prejela Štefka Colarič iz Novega mesta, Cegelnica 21, drugo - 10.000 tolarjev Jožica Kern iz Škocjana 50, tretjo - 5.000 tolarjev pa Franc Pavla-kovič iz Novega mesta, Šmihel 44.

Knjžne nagrade bodo po pošti prejeli: Izidor Poreber, Laze 3, p. Uršna sela, Franc Ančimer, Krško, Valvasorjevo n. 17, Ana Vesel, Novo mesto, Bršljin 60, Valerija Kovačič, Sevnica, Prvomajska 54, Anita Longar, Rumanja vas 30, p. Straža, Marija Vovk, Šoteska 12, p. Straža, in Pavel Češarek, Ribnica, Nemška vas 34. Čestitamo!

CD PLOŠČA IN KASETA KRŠKE GODBE

KRŠKO - Te dni sta hkrati izšli CD plošča in kasete, ki ju je v samozaložbi izdal Pihalni orkester Videm pod taktirko kapelnika Draga Gradiška. Slavnostna predstavitev CD plošče in kasete bo v soboto, 16. januarja, ob 19. uri v Kulturnem domu v Krškem. Ta kulturni podvig je s svojimi prispevki omogočilo kar 23 sponzorjev iz krške in brežiške občine. Tako CD plošča kot kasete sta izšli v 500 izvodih, imena sponzorjev pa so natisnjena na ovitkih.

JEŽ IN DOBRIČ V AJDOVCU

SEVNICA - V tukajšnjem Hotelu Ajdovec bo v soboto nastopil Aleksander Jež, za prihodnjo soboto pa napovedujejo nastop Zlatka Dobriča. Hotel Ajdovec je nedavno organiziral silvestrovanje, o katerem menijo, da je bilo uspešno tako v hotelu kot v obnovljenem gostišču Na križišču. Slednje posluje v sklopu hotelskega podjetja. Hotel Ajdovec, ki so ga lani poleti obnovili, ima kar dober obisk gostov.

Živali z najdragocenejšim krznom

Jože Bašelj je že nekaj let v vrhu med rejci činčil v Sloveniji

KAMNJE - V Sloveniji že več kot 20 let deluje Društvo rejcev južnoameriških činčil, ki povezuje 110 rejcev iz vse Slovenije, nekaj ljubiteljev teh dragocenih kožuharjev pa je iz sosednje Hrvaške. Društvo je do sedaj pripravilo že osem mednarodnih razstav, rejcem pa pomaga tudi s strokovnimi nasveti, organizira predavanja, ekskurzije in po-

ŠAMPION MED ČINČILAMI - Rejec Jože Bašelj s sedemmesečno činčilo, s katero je na zadnji mednarodni razstavi v Ljubljani osvojil najvišji naslov.

svetovanja. Zadnja razstava je bila sredi decembra v Ljubljani. Rejci iz petih evropskih držav so prinesli na ogled 265 činčil, strokovna komisija pa je vse najvišje naslove podelila živalim slovenskih rejcev. Jože Bašelj iz Kamenja pri Karteljevem je s svojo činčilo osvojil naslov šampiona razstave in postal na koncu absolutni zmagovalac. Janez Smolič iz Ostroga pri Sentjerneju pa je osvojil naslov šampiona razstave pri mutantih s činčilo, ki prav tako izhaja iz reje Jožeta Bašlja. Poleg nagrad, ki so jih dobili dolenjski rejci, so člani slovenskega društva osvojili še prvi in drugi naslov farnskega zmagovalca ter vse zmagovalce v barvah po posameznih kategorijah.

Južnoameriška činčila je glodavec. Še najbolj je podobna našemu polhu ali veverici. Odlikuje jo izredno mehak in dragocen kožuh, zaradi katerega so jo v začetku tega stoletja skorajda iztrebili. Njena domovina je v južnoameriških Andih, kjer so jo lovili Indijanci ne le zaradi krzna, temveč tudi zavojo mesa. Verjeli so, da meso činčile zdravi pljučne bolezni, iz kožuščok pa so šivali odeje.

Farmska reja činčil se je pričela po letu 1920, ko so bile te živali v naravi že skorajda iztrebljene. Ameriški geolog Chapman je ujel nekaj činčil in jih začel gojiti. Dragoceno krzno so kmalu nosile žene v Ameriki, nekaj let kasneje pa so prve farne činčil nastale tudi v Evropi.

Danes je reja teh dragocenih živali s plemenitim kožuhom poleg razvedrila lahko tudi donosna dejavnost. Za neustrojen kožušček krznarji plačajo rejcu 30 do 50 nemških mark. Za žensko jakno je potrebno ob življenje spraviti kar 60 činčil, cena izdelane jakne pa je blizu 10.000 nemških mark. »Reje teh zahtevnih živali si ne moremo zamisljati brez natančnega vodenja rodovnika

Rejec mora biti vztrajen, potrpežljiv in natančen, predvsem pa velik ljubitelj živali, prostor za rejo činčil pa suh, topel in zračen. Činčile ne prenesejo vlage in prepriha, pravi Jože Bašelj, predsednik Društva rejcev južnoameriških činčil v Sloveniji. Tudi sam je med večjimi rejci, saj ima doma prek sto teh živali.

J. PAVLIN

Kaj je na sliki?

3.000 SIT ZA PRAVILEN ODGOVOR - Padeltska snež

na odeja, ki nas je presenetila prejšnji teden, ni delala težav samo cestarjem in komunalcem, temveč tudi reševalcem naše nagradne igre. Kip Janeza Trdine z naravnim belim pokrivalom je bil eden trših orehov naše rubrike, zato je bilo tudi pravih odgovorov razmeroma malo. Toliko pa vendarle, da smo nagrado lahko izžrebali. 3.000 SIT bo po pošti prejel Branko Berkopec, Ragovska 16, Novo mesto. Kupon z izpolnjenimi podatki prilepite na dopisnico in pošljite na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, Novo mesto. Lahko pa kupon vržete tudi v naš poštni nabiralnik na Glavnem trgu 24. Za žrebanje bodo prišli v poštev vsi, ki bodo odgovore poslali do ponedeljka, 18. januarja.

Kaj je na sliki?

Moj naslov:

Kupone pošljite na dopisnici na naslov: Dolenjski list, p.p. 130, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj je bralec »Dolenjska«!

Kdaj bodo v Semiču videli II. program TV Ljubljana? — Delavci Elektra so naročili in pozabili na uro — Tajnica in računovodja sta si obračunali vojno odškodnino

Minuli četrtek je naš telefon v uredništvu kar pridno zvonil. Prvi klic je prišel iz Semiča. V imenu vseh hiš, ki so postavljene okoli semiške železniške postaje, je poklicala Anica Tomc. Prišlo je se je nad slabo sliko II. programa TV Ljubljana. Povedala je, da že od lanske spomladi delavci RTV za oddajnike in zveze objublajo signal prek Plešivice, pa do sedaj še niso nič naredili. Kar nekajkrat smo poklicali delavce te službe, ki domujejo v prostorih gasilskega doma v Novem mestu, a njih ni bilo mogoče dobiti! Zato tako mi kot Semičani upamo, da bodo prebrali vsaj ta »klic na pomoč«.

Bralec iz Bučne vasi se je potožil nad ažurnostjo delavcev Elektra. Ti so se na njegovem domu oglasili že pred dvema letoma in zahtevali, naj takoj nabavi novo dvotarifno uro. Naš bralec

KLIC V SILI
NOVO MESTO - Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na vaš klic pri telefonu 23-304 čakala pedagoginja Marija Gabrijelčič.

jo je res kupil za svojo prvo pokojnino, delavce Elektra pa zaman čaka, da mu jo zamenjajo.

Božena Pavasovič iz Dolenjskih Toplic pravi, da se tako ne moremo iti turizem. Gostje se po Roški cesti, ki peje proti Podturm, sprehajajo v popolni temi, za vse Toplice pa gori le ena javna luč v križišču pred hotelom.

Nezadovoljni nad poštarjem so Luškovi iz Mačkova. V eni od štirih Luškovih hiš si je poštar ustvaril pravi mali poštni urad. Vso pošto, tudi pripočene pošiljke, pusti kar na hišni številki trinajst. V teh norih časih očitno tudi poštarji nimajo več časa, da bi hodili od vrat do vrat.

Malo »stežje« sporočilo je po telefonskih žicah priromalo iz Krškega konca. Naša bralka nam je sporočila, da se zadnje čase v tem koncu veliko govori o tem, kako sta si tajnica in računovodja krškega vrtca obračunali vojno odškodnino za strah, ki sta ga preživeli v času dopusta v Nerezinah. Vse se je dogajalo v času agresije na Slovenijo, ko je bil Mali Lošinj še prava mala oaza mira, toplega morja in blagostanja. O resničnosti tega sporočila smo se želeli vseeno

prepričati, zato smo poklicali direktorico vrtca Polonco Urek. Povedala nam je, da je nekaj tega res, vendar se ona kot direktorica ne meša v delo sindikata. Izvršni odbor te organizacije je omenjeni delavki res opustil plačila takse za čas dopusta, ko se zaradi vojne nista mogli vrniti domov. Sprva so delavci preostalega kolektiva nad odločitvijo nergali, kasneje pa so takšno obliko »vojnne škode« tudi uradno potrdili.

Ostalo je še eno sporočilo, ki ga je namesto po telefonu kar po pošti poslala gospodinja iz Novega mesta za rubriko Halo. Napisala je kar nekaj obtožb na račun delovnega časa prodajalke v kiosku Jate in Koke, ki je postavljen na novomeški tržnici. »Ni čudno, da ji krajejo puranje zrezke, saj je večkrat ni na delovnem mestu,« je zapisala gospodinja. Obiskali smo prodajalko Majdo Lokovšek. Vsem, ki negodujejo nad njenim delovnim časom, sporoča, da so z njo na sedežu podjetja v Ljubljani zadovoljni, saj prodaja vse, kar ji po želji. Če jo za kratek čas ni v kiosku, gre to na račun odhoda na WC ali drugih osebnih opravil. J. P.

**četrtek, petek, sobota
nedelja evergreeni
od 21. do 04. ure**

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Pristuhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Na voljo smo vam vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068)23-606. Dežurni novinar vam bo rad pristuhnil.

NOVI TV.MODELI

CX—5013 T — 51 cm, teletext, euro AV... **660 DEM**
 CX—5325 W — 55 cm, teletext, raven ekran, top tekst... **880 DEM**
 CX—5913 W(T) — 63 cm, teletext, top text, raven ekran, super VHS priključek... **1290 DEM**

Vsi artikli so atestirani v EEGS in posebej v SLO. Enoletna garancija in zagotovljen servis 7 let.

Vse inf. **SAMSUNG EURO 2000**

Brežice B. Milavec 73 tel. (0608) 61-936
 Ljubljana Zaloška 34 tel. (061) 443-342

IZGON IDEJNOSTI IZ ŠOLSKEGA POUKA

To je bilo v časih, ko so bili sedanji pedagoški svetovalci še inšpektorji. Stopili so v razred in prvo, kar so rekli učitelju, je bilo:

- Povejte mi kaj o idejnosti pouka.
- Učence vzgajamo v napredne socialistične osebnosti, se je potil učitelj.
- Prav, toda to je premalo, je vrtal dalje tovarš inšpektor.
- Pa partizanske grobove urejamo. Za dan mrtvih prižigamo svečke.
- Lepo. Čakam.
- Pomembno pozornost posvečamo tudi kurirčkovi pošti.
- Preskrbno.
- Dopisujemo si s šolami iz naših bratskih republik. Naša šola je pobratena s Svetozarvom.
- To si bom zapisal.
- V treh mesecih smo si ogledali tri partizanske filme: Kozaro, Neretvo in Ne joči, Peter.
- In?
- Za knjižnico smo kupili naslednje knjige: Najboljši so padli, Njuni dnevi ter Tvo med ribiči.
- Se bom pozanimal pri knjižničarki.
- Šolska samouprava je po predpisih.
- Učenci pravijo, da premalo sodelujejo pri nastajanju učnih načrtov.
- Za to niso dovolj zreli.
- Morda pa ste prezeleni vi.
- Pripravili smo pohod po poteh štirinajste brigade.
- So bili predstavniki borcev z vami?
- Trije.
- Premalo. Najmanj pet bi jih moralo biti!
- Niso imeli časa.
- Prazne marnje. Stvari so se zasukale. Inšpektorji so postali pedagoški svetovalci. Se vedno isti hodijo po šolah, domala v istih oblekah in domala v istih čevljih. Le njihova vprašanja so drugačna.
- Prepričan sem, da ste iz vaše šole izgnali vsakršno idejnost.
- Sneli smo Titove slike. Tudi podobno s Čebin.
- Premalo.
- Iz knjižnice smo odstranili Titove, Kardeljeve in Šetinčeve knjige.
- Prav. Povejte mi samo še, koliko otrok hodi k verouku in koliko učiteljev je videti pri nedeljski maši. Podatek potrebujem zato, da bi se resnično prepričal o izgono idejnosti iz vašega vzgojno-izobraževalnega zavoda.

TONI GAŠPERIČ